

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

—●—

20'nci Toplantı

8 Kasım 2017 Çarşamba

—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

1.- Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

2.- Rekabet Kurumu Başkanı Profesör Doktor Ömer Torlak'ın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

3.- Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkereleri

a) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

b) Rekabet Kurumu

c) Gençlik ve Spor Bakanlığı

- c) Spor Genel Müdürlüğü
- d) Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu
- e) Spor Toto Teşkilat Başkanlığı

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

20'nci Toplantı

8 Kasım 2017 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.09'da açılarak dört oturum yaptı.

Birinci bölümde yer alan bütçelerden:

Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci,

Rekabet Kurumu Başkanı Profesör Doktor Ömer Torlak,

Tarafından, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında birer sunum yapıldı.

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Gümrük ve Ticaret Bakanlığının,

Rekabet Kurumunun,

2018 yılı bütçeleri ile 2016 yılı kesin hesapları kabul edildi.

İkinci bölümde yer alan bütçelerden:

Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak tarafından,

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında bir sunum yapıldı.

Gençlik ve Spor Bakanlığının,

Spor Genel Müdürlüğünün,

Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunun,

Spor Toto Teşkilat Başkanlığının,

2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkereleri üzerindeki görüşmelerine devam edilerek,

Gençlik ve Spor Bakanlığının

Spor Genel Müdürlüğünün,

Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunun,

2018 yılı bütçeleri ile 2016 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 00.03'te toplantıya son verildi

8 Kasım 2017 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.09

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

(Oturum, Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdinç tarafından açıldı)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Çok Değerli Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 20'nci birleşimini açıyorum.

Gündemimizde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve Rekabet Kurumu bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Sunumlara başlamadan önce Sayın Bakanım, sizinle birlikte gelen bürokratları Komisyon üyelerimiz tanırsa iyi olur.

Buyurun.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sunumlarını yapmak üzere Gümrük ve Ticaret Bakanımız Sayın Bülent Tüfenkci'ye söz veriyorum.

Buyurun Sayın Tüfenkci, süreniz otuz dakika.

II.- SUNUMLAR

1.- Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; ben de sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığının 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı kapsamında Bakanlık faaliyetleri ve hedefleri hakkında Plan ve Bütçe Komisyonumuzu bilgilendiriyor olmaktan da büyük bir mutluluk duyuyorum.

Hedefimiz olan, ülkemizi dünyanın hızlı ve kolay ticaretin güven kapısı hâline getirmek üzere yasal ticareti mümkün olduğunca kolaylaştırmak, yasa dışı ticareti en modern yaklaşımlarla engellemek, iç ve dış ticarete yenilikçi anlayışlar ortaya koyarak sektörel büyümenin önünü açmak, esnafı ve kooperatifleri rekabetçi bir yapıya kavuşturmak, piyasa gözetimi ve denetimini etkin bir şekilde yaparak tüketicinin haklarını korumak, kayıt dışılığı en aza indirmek, şeffaf bir yapıya ulaşmak ve elektronik ortamın ayrıcalıklarından en üst düzeyde yararlanmak üzere çalışmalarımızı kararlılıkla sürdürüyoruz.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı çağın gereklerine yerine getiren güçlü bir kurumsal yapıya sahiptir. Bu yapıyla birlikte son yıllarda hayata geçirdiğimiz birçok yasal düzenlemeler bulunmaktadır. Bu temel yasal düzenlemelerin ışığında, Hükümetimizin e-devlet hizmet anlayışının gereği olarak ticaret

dünyamızın ve vatandaşlarımızın iş ve işlemlerini hızlı ve güvenli yürütebilmek amacıyla, yine bildiğiniz gibi, Merkezi Sicil Kayıt Sistemi, Hal Kayıt Sistemi, Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi, Tüketici Bilgi Sistemi ve Kooperatifler Bilgi Sistemi gibi uygulamaları hayata geçirmiş bulunmaktayız. Modern, entegre, izlenebilir ve sürdürülebilir yönetim anlayışıyla gelişmiş bilişim sistemlerimizi son teknolojiyle takip ederek güncelleme ve geliştirme çabalarımız da devam etmektedir.

Gümrükler, piyasalara erişimde hayati bir rol üstleniyor. Gümrükler, yerel ticaretin uluslararası ticaretle buluşmasını sağlayan kapılardır. 2017 yılı Ocak-Ekim döneminde 72.298 firma ihracat işlemi gerçekleştirdi, 77.290 firma ise ithalat işlemi gerçekleştirdi. 2017 Ocak-Ekim döneminde toplam dış ticaret hacmimiz 319 milyar dolar oldu. 2017 yılı Ocak ve Eylül aylarını kapsayan dönemde gümrük idarelerince toplam 81 milyar 277 milyon TL vergi tahsil edilmiştir. Bu dönemde gümrük idarelerince tahsil edilen vergilerin tüm vergi gelirleri içindeki payı yüzde 21,9 olmuştur.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz gibi, gümrük kapılarımızı hızla yeniliyoruz. Dış ticaretimizin yoğun olduğu, ihtiyaç duyulan yerlerde yeni gümrük kapıları açarken mevcut kapılarımızı da modernize etmeye devam ediyoruz. Bu kapsamda, Kara Kapıları Master Planı'nı hazırladık. Sarp Gümrük Kapısı'nı Gürcistan'la artan ticaret ve yolcu trafiğini karşılamada yetersiz kalması nedeniyle yeniden inşa ederek ihtiyacı karşılar hâle getirilmesi amacıyla inşaat ihalesi yapılmış ve inşaat çalışmalarında epeyce bir mesafe katetmiş bulunmaktayız. İnşallah, 2018'in Mart ayında da hizmete açmış olacağız. Yine, aynı şekilde, Kapıköy Gümrük Kapısı'nı da yeniden inşa ediyoruz ve modern şartlarda bir gümrük kapısını oluşturuyoruz. İnşaatı devam etmekte, onu da 2018 yılı içerisinde hizmete almış olacağız. Hamzabeyli Gümrük Kapısı'nın teknik altyapıyla gümrük işlemlerini daha hızlı yapabilmesi amacıyla yeniden ihale ettik ve inşaat çalışmaları devam etmektedir. Habur Gümrük Kapısı'nı Tek Durak Sistemi'ne göre yeniden yapılandırdık. Gürbulak Gümrük Kapısı'nda da kullanılmakta olan tesisler yetersiz kaldığından yeniden proje yaptırarak, inşallah, 2018'de ihalesini de yapıp inşaatına başlamış olacağız. Yine, Kapıkule Gümrük Kapısı'nda da gidiş ve geliş bölümlerinin birbirinden bağımsız olacağı ve bagaj x-ray kurulacağı yolcu salonunun da inşaatını tamamlamış olduk. Suriye ile gelinen nokta itibarıyla Karkamış'taki gümrük kapımızı B sınıfından A sınıfa hâline getirerek, orada yeni bir gümrük kapısının da inşaatını hızlı bir şekilde yaparak ihtiyaçları karşılar hâle getirdik. Yine Batman, Giresun Gümrük Müdürlükleri hizmet binaları, Fırat ve Orta Karadeniz Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri ile Doğubeyazıt Gümrük Müdürlüğü hizmet binası yapım işi de bitme aşamasında. 2018'de bunların tamamının, inşallah, açılışını da yapacağız. Habur Gümrük Kapısı'nda da oradaki personelin ihtiyacını karşılamak için 230 tane lojman inşaatımızı tamamladık.

Değerli arkadaşlar, özellikle gümrüklerdeki iş ve işlemleri hızlandırabilmek adına, ithalat ve ihracat işlemlerinde 21 kurum ve kuruluşu 2017 yılında hayata geçirdiğimiz Tek Pencere Sistemi içerisine aldık. 118 belge Tek Pencere Sistemi üzerinden işlem görmektedir. BİLGE programıyla gümrük beyannamelerindeki tescil ve onay işlemlerini birleştirdik ve gümrük beyannamesinin her aşamasında da artık ihracatçı ve ithalatçıya SMS'le bilgi gidiyor. Ne kadar harç ödemesi gerektiğini, ne kadar masraf olduğunu direkt ihracatçıya bildirmiş oluyoruz. Hayata yeni geçirdiğimiz programla da internet üzerinden, tabletin olduğu, mobil telefonun olduğu her yerde de özellikle ihracatçı eşyasının nerede olduğunu anlık izleyebiliyor, işlemlerinin bitip bitmediğini, ne kadar sürede işlemlerinin bittiğini. Bir nevi kendimizi ithalat ve ihracatçıya denetletmiş oluyoruz.

Değerli arkadaşlar, ihracat işlemlerinde e-fatura uygulamalarını başlattık. Hızlı kargo taşımacılığını kara yoluna da açtık. Daha önce hava yolunda hızlı kargo taşımacılığı vardı ancak 2017 içerisinde hızlı kargo taşımacılığını kara yoluna da açtık. İnsanımızın girişimcilik ruhunu bürokratik işlemler, evraklar arasında boğmamak adına hızlı kargo uygulamasının oldukça önemli olduğunu görmekteyiz. Bu uygulamayla ticari işlemlerde ihraç edilen mal ve hizmetin ithalata oranı 4 kat fazladır.

Esasında, baktığımızda, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olarak milletimizin girişimcilik ruhunu teşvik eden bir anlayışla hizmetlerimizi sürdürmeye devam ediyoruz. İzin ve belgelerde kâğıtsız ortama geçtik. Örneğin, nihai kullanım izinleri, dahilde işleme izinleri, geçici ithalat izinleri, gümrük kontrolü altında işletme izinleri Tek Pencere Sistemi'ne alınmıştır. Yine, taşıt onay belgesinin ve belgeye ilişkin işlemlerin elektronik ortama aktarılmasını, gurbetçi vatandaşlarımızın ve turistlerin araçları için önceden beyan verilmesini sağladık. Böylelikle bir nebze olsun yığılımların önüne geçmek istedik.

Uluslararası ticari taşımalarda kolaylıklar getirdik. Tır ön beyan uygulamasını 25 Nisan 2017'de hayata geçirdik. Kara yolu transit rejiminde ön beyan uygulamasını yine aynı tarihte hayata geçirdik. Transit işlemlerini kolaylaştırdık ve izlenebilirliğini artırdık. Yatların elektronik ortamda takibini sağladık.

Tabii, bunların üzerine daha neler yapabiliriz, ithalatçı ve ihracatçılarımızın işlemlerini -özellikle ihracatçılarımızın işlemlerini- nasıl kolaylaştırabiliriz, insanımıza nasıl faydalı olabiliriz diye yeni projeler de yapıyoruz. İşte, yetkilendirilmiş yükümlü statüsünü yaygınlaştırıyoruz. Daha önce, 2015 yılında 15 olan bu sayı 2017 yılında 179 firmaya, 180 firmaya ulaşmış bulunmaktadır. 2017'nin ilk altı ayında yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası sahibi firmalarca yaklaşık 30,3 milyar dolar değerinde ithalat, 19,2 milyar dolar değerinde de ihracat işlemi yapılmıştır. Bu değerler ihracatımızın yüzde 24,8'ine tekabül etmekte, ithalatımızın da yüzde 28'ine tekabül etmektedir. Yine, konteyner ve liman takip işlemleri, inşallah, 2018'de hayata geçecek.

Elektronik ortamda gerçekleştirilen gümrük işlemlerinin sayısını da bu anlamıyla artırıyoruz. İşte, bunlar; posta gönderilerinin elektronik ortamda beyanı, özel fatura gümrük işlemlerinin elektronik ortamda yapılabilmesi, transfer bildirim formlarının elektronik ortama aktarılması, teminat mektuplarının elektronik ortamda izlenebilmesi ve takibinin yapılması. Ayrıca, kara hudut kapılarında anlık veri değişimlerini Gürcistan'la sorunsuz bir şekilde gerçekleştiriyoruz, İran ve Bulgaristan'la da kısmi veri paylaşımları yapıyoruz. Bunu daha da yaygınlaştıracamız. Böylelikle gerek karşı kapılarda gerekse bizim kapılarda bekleme işlemlerindeki süreyi de azaltmak istiyoruz.

Ayrıca, gümrük alacaklarını elektronik ortamda takip ediyoruz, uluslararası ticari taşımaları basitleştiriyoruz, e-tır projeleri devam ediyor.

Bu noktada da özellikle önemli gördüğümüz bir hususun da altını çizmek istiyoruz: Kamu laboratuvarlarında mükerrer analizlerin önlenmesi çalışmalarını sürdürüyoruz ve laboratuvarlarımızda tek uygulamayı hayata geçiriyoruz. Böylelikle tek numune alınacak, bütün tahliller bu numune üzerinden yapılacak. Tüm paydaş kamu kurumlarımızla da verilerimizi paylaşıyorduk, bundan sonra da paylaşmaya devam edeceğimiz ve nihai olarak da laboratuvarları tek bir çatı altında birleştirmek istiyoruz.

Uluslararası ilişkiler noktasında Bakanlığımızca özellikle Ekim 2017 itibarıyla toplam 66 adet gümrük alanında iş birliği ve karşılıklı idari yardım anlaşması imzalandı. Bunlardan 55 anlaşma yürürlüğe girmiş olup diğer 11 anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli prosedür devam etmektedir. Çok taraflı platformlarda üretilen ve ülkemizin taraf olduğu yaklaşık 30 temel uluslararası sözleşme de takip edilmektedir.

Değerli Başkan ve arkadaşlarımız; özellikle yeni nesil gümrükleri inşa etme noktasında, limanlarda bürokrasiyi azaltma noktasında, Yetkilendirilmiş Yükümlü Sistemi'ni KOBİ'lere açma noktasında ve böylelikle KOBİ'leri de ihracata özendirme noktasında projelerimiz devam etmektedir. Piyasa gözetimi ve denetiminin Tek Pencere Sistemi'yle entegre etme noktasındaki projemiz ve tebligatların elektronik ortamda yapılması noktasındaki projelerimiz de devam ediyor. Ayrıca, risk yönetiminde de yeni bir anlayışa geçiyoruz ve böylelikle riskli eşyanın tahlili noktasında zaman kayıplarını da önlemek istiyoruz.

Değerli arkadaşlar, Bakanlığımızın önemli görevlerinden birisi de kaçakçılıkla mücadele. Gümrük kapılarımızda kaçakçılıkla mücadelede, dünyada geliştirilen en son teknolojiyle bu takibi yapmaktayız. Gümrük kontrollerinde etkin ve hızlı işlem yapılmasına özellikle önem veriyoruz. Ülkemizin her türlü risk ve tehditlerden korunması amacıyla Suriye, Irak ve İran'a açılan gümrük kapılarımıza yüksek çözünürlüklü kapalı devre kamera sistemleri, yüz tanıma sistemleri kurarak bu kapılarımızda teknik tedbirleri en üst seviyede alıyoruz. İşte, en son, 20 gümrük sınır kapımızda hayata geçirdiğimiz plaka tanıma sistemiyle de özellikle araçların hem iş ve işlemlerini hızlandırma hem de kaçakçılıkla mücadelede etkin olma amacını taşıdık. Yine, araç ve konteyner tarama sistemleri 59'a ulaştı. Yine, radyasyon izleme sistemleri -gümrüklerde kurulu- ve tren x-ray tarama sistemlerini de hayata geçirdik. İlk olarak Van Kapıköy'de başlamıştık, şimdi Avrupa'ya açılan demir yolu sınır kapımız olan Kapıkule'de de bu sistemi kuruyoruz. Yine, Bakanlık merkezimizde Komuta Kontrol Merkezimiz bulunmaktadır. Burada gümrüklerle ilgili bütün sahayı kamera sistemleriyle anlık olarak da yedi yirmi dört izliyoruz. Yüz tanıma sistemlerini, plaka okuma sistemlerini, ülkemizden transit geçen araçları, hava sahamızda seyreden uçakları ve kara sularımızda seyir hâlindeki gemileri de anbean takip ediyoruz. İnsan kaynaklarımızın nitelik olarak geliştirilip güçlendirilmesine de büyük önem veriyoruz.

2017 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla kaçakçılık olaylarına ilişkin bazı rakamları paylaşacak olursak: 485 milyon TL değerinde uyuşturucu madde yakalaması gerçekleştirildi; 459 milyon değerinde kaçak araç, 109 milyon değerinde tütün ve alkol, 78 milyon değerinde tekstil, 118 milyon değerinde de kaçak gıda malzemeleri ele geçirilmiştir. İnsan kaynağımıza, teknik ve idari kapasitemize yaptığımız tüm bu yatırımların karşılığını kaçakçılığın önlenmesinde önemli başarılar elde ederek alıyoruz. Baktığımız zaman, özellikle, örneğin, 2013 yılında ele geçirilen kaçak eşyanın değeri 1 milyar 88 milyon 837 bin iken, bu rakam 2016 yılında yüzde 142 artışla 2 milyar 632 milyon 986 bin TL'ye yükselmiştir. 2017'nin ilk dokuz ayında bu oranların çok daha yukarılara taşındığını görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, Bakanlığımız bir yandan sınır kapılarındaki kaçakçılığın önlenmesi noktasında gayret gösterirken içeride de akaryakıt kaçakçılığıyla mücadele konusunda da sorumluluk üstlenmiş olup kurmuş olduğu özel ekibin etkin ve yoğun çalışmaları neticesinde de 2017 yılında 1 milyar 176 milyon TL tutarındaki usulsüzlükleri de ortaya çıkarmış ve 2017 yılında 1 milyar 15 milyon TL tutarında da vergi ve ceza işlem uygulamıştır.

Ayrıca, Bakanlığımız, Akaryakıt Kaçakçılığı Bilgi Sistemi (AKBİS) veri tabanını da hazırladı ve tüm mücadeleci birimlerin kullanımına sundu. Diğer, kaçakçılıkla önemli merkezlerimizden veya bize katkı sağlayan unsurlardan Bakanlığımız bünyesinde açmış olduğumuz köpek eğitim merkezi sayesinde dedektör köpek kapasitemizi de her geçen gün artırıyoruz. Kara kapıları, deniz ve havalimanları olmak üzere 44 idaremizde toplam 131 adet dedektör köpek görev yapmaktadır ve bunlar, son aylarda veya son yıllarda özellikle uyuşturucu, tütün, alkol veya çay kaçakçılığında, mühimmat kaçakçılığında önemli başarılarla imza attı. İstihbarat Bilgi Sistemi'ni bu yıl kullanmaya başladık ve bu da gerçekten Bakanlığımıza kaçakçılıkla mücadele konusunda önemli katkılar sağladı.

Sayın Başkan, değerli üyeler; tasfiyelik hâle gelen eşyayı ülke ekonomisine kazandırma görevi de Bakanlığımız uhdesinde, görev alanında. 2016 yılında 346 milyon 146 bin 165 TL'lik eşyanın tasfiyesi gerçekleştirildi. 2016 yılının Ocak-Ekim döneminde 269,8 milyon TL'lik eşya tasfiye edilmiş iken 2017 yılının aynı döneminde 279,1 milyon TL'lik eşya tasfiye edilmiş ve insan ve çevre sağlığına zararlı eşyayı da imha ediyoruz, onları tekrar satışa sunmuyoruz. Yenilikçi uygulamalarla, tasfiyede, döner sermaye gelirlerini de artırdık, e-ihale uygulamasını geliştirdik, Tasfiye Yönetim Projesi'yle tüm tasfiye işlemlerini elektronik ortama aktarıyoruz. Antrepolarda modern uygulamalarla denetimleri etkinleştirdik, lojistik ticaret merkezi çalışmalarımız da devam ediyor. Akaryakıt antrepolarına sayaç takılması noktasındaki çalışmalarımız da sona gelmiş durumda.

Sayın Başkan, değerli üyeler; özellikle ticaret alanına baktığımızda da Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olarak, esnaf ve sanatkârlara gerçek ve tüzel kişi tacirlere ve kooperatiflere yönelik hizmetlerle ilgili paydaşlarımızla iş birliği içerisinde politikalar belirleyerek uyguluyoruz. Tüketicilerimizin korunmasına yönelik politikalarımızla ülke nüfusunun tamamının ekonomik çıkarlarını, haklarını satın aldıkları mal ve hizmetlerle ilgili güvenliğini ve sağlığını korumaya yönelik faaliyetlerde de bulunuyoruz. Bu kapsamda ticari hayatın geliştirilmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla çeşitli düzenlemeler yaptık. Ticari hayatın önemli ödeme araçlarından biri olan çekte güveni artırdık ve bu uygulamayla, karekodlu çeki getirerek karşılıksız çeklerdeki oranı düşürdük. Tacir ve esnaflarımızın finansmana erişimini kolaylaştırdık. Bu anlamıyla, 1 Ocak 2017'de rehinli taşınır sicilini hayata geçirdik. Bu sicil, Bakanlığımızın yetkilendirmesiyle Türkiye Noterler Birliği tarafından tutulmakta ve işletilmektedir. Menkul malların rehni yasasıyla hayata geçen rehinli taşınır siciline tescil edilen 6.572 rehin sözleşmesi karşılığında ticari aktörlere 103 milyar Türk lirası, 9,1 milyar dolar ile 1,7 milyar avro finansman imkânı sağlanmıştır. Uygulamada en fazla makine ve teçhizat grubunun teminat olarak kabul edildiği, bunları sırasıyla alacaklar ile ticari plaka ve hatların izlediği görülmektedir.

Bildiğiniz gibi, MERSİS'i yeniden yenileyerek gerçekten büyük bir başarıya imza attık ve orada şirket kuruluşu ve diğer ticaret sicil işlemlerinin çok daha kolay ve güvenli hâle gelmesini sağladık. MERSİS Türkiye'nin dört önemli veri tabanından biridir. Gerçek ve tüzel kişi tacirlerle ilgili kamu kurumlarının ihtiyacı olan bilgiler tek noktada sunulmaktadır, işlemler de tek noktada yapılmaktadır. Önümüzdeki dönemde serbest meslek erbabı, meslek örgütleri, dernekler, vakıflar, sendikalar, odalar, birlikler ve bunların üst kuruluşları, kamu kurum ve kuruluşları gibi diğer gerçek ve tüzel kişileri de kapsayacak şekilde ülke düzeyindeki tüm ekonomik birimler MERSİS'e dâhil edilecektir. Böylelikle tek bir noktada hem verileri toplayacağız hem de işlemleri daha kolay yapmalarını sağlayacağız.

Yine, Bakanlığımız, sebze ve meyve ticaretinde zayıf oranlarının düşürülmesi ve kayıt dışılıkla mücadelede de önemli aşamalar kaydetti ve yüzde 70'lerde olan kayıt dışılığı yüzde 48'lere kadar düşürdük. Özellikle sebze ve meyvedeki minimum yüzde 25 olan zayıf oranlarını daha da aşağı düşürerek bunun yararlarını ekonomiye, üretici ve tüketiciye kazandırmak istiyoruz.

Kamuoyunda "hal kanunu" olarak bilinen 5957 sayılı Kanun'da değişiklik yapılmasıyla ilgili çalışmalarımızda da son aşamaya geldik. Bu değişikliklerin başında, toptancı hallerimizin kuruluşu ve işletilmesinde yapacağımız değişiklikler gelmektedir. Üretici örgütlerimizin piyasada daha aktif rol almalarını sağlayacağız. Üreticilerden tüketicilere tedarik zincirinin kısaltılarak tüketicilerin uygun fiyatlı mal temin edebilmesini sağlayıcı düzenlemeleri de bu kapsamda hayata geçirmiş olacağız.

Lisanslı depoculuk sistemini geliştiriyoruz, depolama kapasitesini artırıyoruz. 2017 yılının ilk on ayında bir önceki yıla göre faaliyetteki lisanslı depo işletme sayısında yüzde 123, lisanslı depo kapasitesindeyse yüzde 108'lik bir artış sağladık. Kuru üzüm, Antep fıstığı ve kuru kayısının da lisanslı depolarda muhafaza edilebilmesini en kısa zamanda sağlayacağız. Bunların tebliğleri çıktı, inşallah

yapımları da gerçekleşecek. Lisanslı depoculuğun gelişimine yönelik mevcut teşviklere ek olarak yeni teşvikleri de hayata geçirdik. Lisanslı depo yatırımlarını, biliyorsunuz, öncelikli yatırım konuları arasına dâhil ettik. Bugüne kadar devlet tarafından toplam 22,7 milyon TL çiftçilerimize kira desteği ödemesi gerçekleştirildi ve özellikle bu yılın sonuna kadar kuracağımız Ürün İhtisas Borsasıyla da birlikte lisanslı depoların tam anlamıyla bir anlam ifade edeceğini ve fonksiyonlarını icra edeceğini de göreceğiz.

Değerli arkadaşlar, elektronik ticaretin hukuki altyapısını oluşturduk. Elektronik ticarete güvenlik ve hizmet kalitesi standartlarının yükseltilmesi ve e-ticaret sitelerinin güvenliğinin tesis edilmesi amacıyla Elektronik Ticarete Güven Damgası Hakkında Tebliğ'i yayımladık ve tebliğ uyarınca Bakanlığımızca yetkilendirilen güven damgası sağlayıcısı tarafından internet sitelerine güven damgası tahsis edilecektir. Yıl sonuna kadar da bu sürecin tamamlanmasını ve sistemin işler hâle getirilmesini planlamaktayız. Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi ve Bildirim Yükümlülükleri Hakkında Tebliğ'i yayımladık. Yine, Ticari Elektronik İleti Şikâyet Sistemi TİSS'i oluşturduk ve bu sistem üzerinden yaklaşık 350 bin şikâyet başvurusu yapılmıştır.

Perakende Ticaret Bilgi Sistemi PERBİS'i ihale ettik, kuruluş aşamaları devam ediyor. İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik taslağını yayımlanmak üzere Başbakanlığa sevk ettik. Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelik taslağını hazırladık ve kamuoyu görüşüne açtık. Fuar, Sergi, Panayır ve Tanıtım Günleri Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'i de en kısa zamanda kamuoyuyla paylaşacağız.

Yine, Bakanlığımızın uhdesinde olan tüketicinin korunmasıyla ilgili 24 adet ikincil düzenlemelerin tamamını yürürlüğe soktuk. Tüketici hakem heyetlerimize, tüketiciler tarafından yoğun şekilde başvurular oluyor. Bunun hızlı bir şekilde sonuçlandırılması için TÜBİS'i devreye aldık ve tüketicilerin şikâyetlerinin elektronik ortamda da yapılmasını sağladık ve tüketici hakem heyetlerini de yeniden yapılandırma kararı aldık. Bununla ilgili çalışmalarımızı tamamladık ve yakında uygulamaya geçeceğiz.

Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerimizi tüketicilerimize güven verecek şekilde yürütüyoruz. 2011 yılı Haziran ayından bu yana Bakanlığımızın sorumlu olduğu ürün grubunda toplam 7 milyon 225 bin 385 adet ürünü denetledik ve ürünleri güvensiz bulunan üretici ve ithalatçılara 6 milyon 69 bin TL idari para cezası uyguladık. İthalatta gerçekleştirilen ürün güvenliği denetimlerinde İRİS'le başlatılan uygulamalara da başarıyla devam ediyoruz.

Yine, Bakanlık olarak Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi'ne kayıtlı 1 milyon 699 bin 739 esnaf ve sanatkâr ile 3.026 esnaf ve sanatkârlar odası, 13 meslek federasyonu, 82 esnaf ve sanatkârlar odaları birliği olmak üzere meslek kuruluşuna yönelik de hizmet vermekteyiz. Özellikle "2023 Vizyonu" temasıyla esnaf ve sanatkârlarımızın sorunlarını ve çözüm yollarını kapsayan yeni bir strateji belgesi ve eylem planını da hazırlıyoruz. Bu çerçevede yürütülen çalışmalarımızı kısa sürede tamamlayarak 2018 yılının ilk çeyreğinde Esnaf ve Sanatkârlar Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nı uygulamaya koyacağız.

Esnaf ve sanatkârların vergi ve sosyal güvenliğine ilişkin birçok sorununu çözmeye çalıştık, finansman ihtiyaçlarını karşıladık. Esnaf ve sanatkârlarımızın kamuya ve meslek kuruluşlarına olan borçlarını yeniden yapılandırdık. Esnaf ve sanatkârlarımıza malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerine 5 puanlık indirim sağladık. Yine, emeklilerden yüzde 15'i kesilen sosyal güvenlik destek primini tamamen uygulamadan kaldırdık ve özellikle şoför esnafımızın, taksici esnafımızın bizden istediği bir defaya mahsus araç değişiminde ÖTV muafiyetini hayata geçirdik.

Yine, esnaf ve sanatkârlarımız için yeni destek türlerini hayata geçirdik. Kaybolmaya yüz tutan mesleklerle ilgili 100 bin TL üst limitli faizsiz kredi uygulamalarını, genç girişimciye sıfır faizli 100 bin TL üst limitli kredi uygulamalarını başlattık. Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi'ni oluşturduk ve esnafımızı sürekli bilgilendirmek adına esnaf ve sanatkârlarımızla sürekli bir araya geliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, süreniz tamamlandı, size ek süre veriyorum tamamlamanız için.

Buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Bir de Esnaf Ahilik Sandığı'na kurduk, 2018'den itibaren bu kesintiler başlayacak. Esnaf ve sanatkârlara yönelik de pazarlama ve markalaşma projesini de yine hayata geçirdik.

Özellikle, kooperatiflerimize yönelik... Bakanlığımıza bağlı 53 bine yakın kooperatifimiz ve 7 milyondan fazla ortağına, özellikle kooperatiflerin ekonomiye kazandırılması noktasında yeni adımlar atıyoruz; ortak içi işlem, ortak dışı işlemleri –bu torba yasada var- yeniden düzenliyoruz ve kooperatiflerimizi ticari bir unsur olarak hem yeni yapacağımız Kooperatifler Yasası'yla birlikte denetimlerini de artıracak şekilde yeni bir yapılanmayı da hayata geçiriyoruz.

Esnaf ve sanatkârlarımızın kredi ihtiyacını karşılayan TESKOMB'un, esnafa verilen kredileri artırma noktasındaki gayretlerimiz devam ediyor ve kamuoyuyla da paylaştığımız birçok müjdemiz oldu, bunları da hayata geçirmiş olduk.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Gümrük ve Ticaret Bakanlığının 2018 mali yılı bütçesi 1 milyar 238 milyon 558 bin TL'dir. Gümrük ve Ticaret Bakanlığının 2018 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı'nın değerli katkılarınızla en iyi şekilde olacağına inanıyorum.

Bütçenin ve yapılan çalışmaların ülkemiz için hayırlı olmasını Cenab-ı Allah'tan diliyorum. Bütçemiz üzerinde çalışan tüm mesai arkadaşlarıma ve ilgili kurum çalışanlarına teşekkür ediyorum.

Sizleri sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sunumları için Sayın Bakanımıza teşekkür ediyoruz.

Şimdi sunumlarını yapmak üzere Rekabet Kurumu Başkanı Sayın Ömer Torlak'a söz veriyorum.

Sayın Torlak, buyurun.

Süreniz on dakika.

2.- Rekabet Kurumu Başkanı Profesör Doktor Ömer Torlak'ın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri; sözlerime başlarken kurumum ve şahsım adına saygılarımı sunuyorum.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u uygulamakla yükümlü Rekabet Kurumu, 20'nci yılını bu ay içinde geride bırakmış bulunmaktadır.

Malumlarınız olduğu üzere rekabet kuralları, gelişmiş ülkeler başta olmak üzere, dünyanın pek çok ülkesinde yürürlükte olan düzenlemelerdir. Piyasa ekonomisinin sağlıklı işlemesi bakımından vazgeçilmez görülen bu kuralların etkin uygulanması için çoğu ülkede bu işe özgü kamu otoriteleri tesis edilmiştir.

Ülkemizde de Anayasa'mızın 167'nci maddesi hükmünce devlete verilmiş olan, piyasaların sağlıklı ve düzenli işlemeleri için gerekli tedbirleri alma, tekelleşme ve kartelleşmeyi önleme görevi kapsamında yüce Meclisimiz 1994 yılında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u kabul etmiştir. Rekabet Kurulu ise 1997 yılı sonu itibarıyla faaliyete başlamıştır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; geçen yirmi yılda Rekabet Kurumu ülkemiz ekonomisi açısından önemli görevler ifa etmiştir. Ekonomimizin tüm mal ve hizmet sektörlerinde rekabetin sağlanması, korunması ve geliştirilmesi amacıyla faaliyet gösteren Rekabet Kurumu, kendisine intikal eden başvurular üzerine ya da kendiliğinden harekete geçmek suretiyle sektör farkı gözetmeksizin tüm sektörlerde faaliyette bulunan teşebbüsler hakkında inceleme, araştırma ve soruşturma yaparak karar almakta ve gerektiği durumlarda kanunda öngörülen cezaları uygulamaktadır.

Rekabet Kurumunun teşkilat yapısı, Rekabet Kurulu, Başkanlık, ana hizmet birimleri, yardımcı hizmet birimleri ve danışma birimlerinden oluşmaktadır. Rekabet Kurulu, kurumun karar organı olup biri başkan biri ikinci başkan olmak üzere toplam 7 üyeden müteşekkildir. Kurumumuz, hâlihazırda 131'i meslek personeli olmak üzere 342 personelle faaliyetlerini sürdürmektedir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Rekabet Kurulu, 2017 yılının ilk dokuz aylık döneminde toplam 234 adet nihai karar almıştır. Bu kararlardan 134 adedi birleşme, devralma, ortak girişim ve özelleştirmeye ilişkin kararlar, 26'sı menfi tespit ve muafiyete ilişkin, 55'i de rekabet ihlallerine ilişkin kararlardır. Bunun yanında, yargı kararı üzerine yeniden değerlendirilen karar sayısı 2, diğer hususlara ilişkin alınan karar sayısı 17'dir.

134 adet birleşme, devralma, ortak girişim ve özelleştirme kararından 111 adedine izin verilmiş, 23'ünün ise kapsam dışı veya izne tabi olmayan işlem kategorisinde oldukları değerlendirilmiştir.

Rekabet ihlallerine ilişkin kararlar, 4054 sayılı Kanun'un esasa ilişkin maddeleri olan 4 ve 6'ncı maddelerinde öngörülen yasaklama kapsamına giren davranışlar nedeniyle alınan kararlardır.

Bu yöndeki kararların 47 adedi ret, 4 tanesi 4054 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş bildirilmesine ilişkin kararlardır. 4 kararda ise yürütülen soruşturma sonrasında idari para cezası verilmiştir. Bunlar turizm, tütün ve alkollü içecekler, ilaç, sağlık ve tıbbi malzeme ve ulaştırma, taşıt hizmetleri sektörleridir.

2017 yılının ilk dokuz aylık döneminde, bilgi ve iletişim teknolojileri, demir-çelik, elektronik ürünler, enerji, gıda, ilaç, sağlık ve tıbbi malzeme, medya ve reklam, kültür, sanat, eğlence ve spor, perakende, petrol ve petrokimya, turizm, yiyecek ve içecek hizmetleri ile ulaştırma alanlarında olmak üzere toplam 23 konuda soruşturma açılmıştır.

Aynı dönemde cam ve cam ürünleri, demir-çelik, enerji, ilaç, sağlık ve tıbbi malzeme, inşaat hizmet ve malzemeleri, kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor, sigorta, turizm, tütün ve alkollü içecekler ve ulaştırma, taşıt hizmetleri sektörlerinde olmak üzere toplam 12 soruşturma tamamlanmıştır. Hâlihazırda ise 29 adet soruşturmamız devam etmekte olup bunlardan 5 adedi bilgi ve iletişim teknolojileri, 4 adedi ulaştırma, 3 adedi ulaştırma, ikiyeşer olmak üzere yiyecek, içecek, petrol, petrokimya, ilaç, sağlık, tıbbi malzeme, elektronik ürünler ve diğer sektörlerde de birer adet soruşturmalarımız devam etmektedir.

Kurumumuz tarafından aynı dönemde 4054 sayılı Kanun'un 16/3'üncü maddesi uyarınca esastan 160 milyon 653 bin, yanlış, yanıltıcı bilgi, belge verilmesi nedeniyle 36.754, yerinde incelemenin engellenmesi nedeniyle 3 milyon 120 bin lira olmak ve yargı makamlarınca iptal edilen kararların yeniden değerlendirilmesi neticesinde 3 milyon 836 bin lira olmak üzere yaklaşık 167 milyon 646 bin lira idari para cezası uygulanmıştır.

Teşebbüslerin rekabete aykırı eylemleriyle ilgili olarak Rekabet Kurulunca verilen para cezalarının tahsili, Komisyonun sayın üyelerince de bilindiği üzere 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmekte ve genel bütçeye gelir olarak kaydedilmektedir. Para cezalarının tahsilinden kuruma herhangi bir gelir aktarımı söz konusu değildir.

Sayın Başkan, Komisyonun çok değerli üyeleri; 4054 sayılı Kanun'un daha açık ve anlaşılır hâle getirilmesi, teşebbüsler açısından hukuki belirliliğinin artırılması, bürokrasinin azaltılması ve kurum kaynaklarının ciddi rekabet ihlallerine yönlendirilmesi hedefleri doğrultusunda daha etkili bir rekabet hukuku sistemini yerleştirme çalışmalarımız devam etmektedir.

Bu çerçevede, kanunumuzdaki değişikliği öngörülen ve önem arz eden maddelere ilişkin olarak hazırlanan gerekçeli kanun değişikliği tasarımız Bakanlığımıza sunulmuş ve tasarının nihai hâli Bakanlığımız tarafından Başbakanlığa iletilmiştir.

Söz konusu tasarıda rekabet hukukunun uygulaması bakımından önemli değişikliklere neden olabilecek uzlaşma, taahhüt ve ihmal edilebilir kısıtlamalara ilişkin hükümler de yer almaktadır.

2017 yılında, ayrıca, rekabet hukuku ve politikası alanındaki en son gelişmelerin uygulamaya yansıtılması yanında, etkili ve hukuki belirliliği yüksek uygulamalara imkân vermek amacıyla ikincil düzenleme niteliğindeki tebliğ, yönetmelik ve kılavuzda da gerekli değişiklikler yapılmış bulunmaktadır.

Bu kapsamda, 2017/2 sayılı Tebliğ ile Birleşme ve Devralma Tebliği'nde üç maddede ihtiyaçları karşılamak üzere değişikliğe gidilmiş, 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ve bu tebliğin açıklanmasına yönelik kılavuz yenilenmiştir.

10 Temmuz 2017 tarihinde 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Tebliğ ve kılavuz yapılması planlanan değişiklikler kapsamında kamuoyu görüşüne açılmış ve bu yıl sonunda bu değişikliklerin tamamlanması öngörülmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; günümüzde, gelişmiş ekonomilerde rekabet otoritelerine yüklenen bir önemli işlev de piyasaların yapısını şekillendiren hukuki ve idari düzenlemelerin hazırlanması ve/veya uygulanması aşamalarında teşebbüs davranışlarından kaynaklanan piyasa aksaklıklarını en aza indirecek yapının ortaya çıkarılabilmesi için hükümetlere danışmanlık hizmetinin sunulmasıdır.

“Rekabet savunuculuğu” olarak da adlandırılan bu görevimiz kapsamında mikro ölçekte piyasanın yapısı rekabet otoritelerinin önerileri doğrultusunda şekillenmekte, böylece sonradan ortaya çıkması muhtemel aksaklıkların önüne geçilerek ekonomik etkinlik teminat altına alınmaktadır. Kurumumuz, bu konuyu temel politika ve öncelikleri kapsamına almış ve diğer kurum ve kuruluşlara çeşitli konulara ilişkin görüş bildirmiştir.

Kurumun rekabet savunuculuğu görevi çerçevesinde ülkemizde rekabet kültürünün oluşturulması ve yerleştirilmesi amacıyla kurum içi ve kurum dışı platformlarda çeşitli tanıtıcı ve bilgilendirici eğitim programları düzenlenmektedir. Aynı kapsamda, özelleştirme sonrası ilgili pazar yapısında rekabetçi bir pazar yapısının muhafazası veya oluşabilmesi gayesiyle devletin özelleştirme işlemlerine yönelik görüşleri de oluşturulmaktadır.

Bunun yanında, kamu kurum ve kuruluşlarının piyasalardaki rekabeti olumsuz etkileyebilecek karar ve eylemlerinin en aza indirilmesinin sağlanması amacıyla Rekabet Kurumu tarafından gerçekleştirilmesi öngörülen düzenleme, eylem ve işlemlere yönelik çeşitli görüş ve tavsiyeler gönderilmektedir. Söz konusu faaliyetler sayesinde kamu kurum ve kuruluşlarımızda var olan rekabet bilincinin artırılması da hedeflenmektedir.

Rekabet savunuculuğu görevinin önemli bir ayağı da Kurumun uluslararası ilişkilerinin geliştirilmesidir. Rekabet Kurumu, yirmi yıllık birikimi çerçevesinde kendi deneyimlerini paylaşma anlamında uluslararası toplantı ve organizasyonlara katılımı ve ev sahipliği yapmayı önemsemektedir. Böylece, hem gelişmiş ülke rekabet otoritelerinin deneyimlerinden faydalanma ve iş birliği imkânları artmakta, hem de ülke deneyimlerinin katılımcılara aktarılması fırsatı doğmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başkan, ek süre veriyorum.

Buyurun.

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu çerçevede, Avrupa Birliği, OECD, Uluslararası Rekabet Ağı (ICN) ve UNCTAD tarafından düzenlenen uluslararası nitelikteki toplantılara katılım sağlanmakta ve ikili iş birlikleri çerçevesinde İslam İşbirliği Örgütüne üye ve bölge ülkeleriyle karşılıklı ziyaretler de gerçekleştirilmektedir.

Sayın Başkan ve değerli üyeler; Rekabet Kurumunun 2018 yılı bütçe ödenek tahminleri gerçek bütçeleme anlayışı çerçevesinde hazırlanarak sayın Komisyona takdim edilmiştir.

Toplam bütçemiz 84 milyon 500 bin lira olarak öngörülmüştür. Bu rakam, 2017 yılı bütçesinin başlangıç ödeneğine göre yüzde 8,33 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

Kurumun 2018 yılı bütçesinin sosyal güvenlik ve devlet primi ödemeleri dâhil olmak üzere yüzde 60'ı personel giderinden oluşmaktadır. Ancak ülkemizdeki rekabet hukukuyla ilgili farkındalığın artması, kurumun iş yükünü de artırmaktadır. Bu kapsamda önümüzdeki dönemde mevcut meslek personeli sayısının artırılmasıyla başvurulara ilişkin inceleme ve karar süreçlerinin daha kısa sürede tamamlanması amaçlanmaktadır.

Yine 2018 yılında kurumsal etkinliğin artırılmasına yönelik olarak ihtiyaç duyulan bilgi teknolojileri yazılım ve donanımlarının temin edilmesi, sistemlerin gerekli şekilde sürekli çalışır ve güncel tutulması, internet erişim hizmetlerinin daha da iyileştirilmesi amacıyla gerekli hazırlıklar yapılmıştır.

Sayın Başkan ve değerli üyeler; bilindiği üzere Rekabet Kurumunun ana gelir kalemini 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 39/c maddesi uyarınca anonim ve limitet şirket statüsündeki tüm ortaklıkların kuruluş sermayelerinin ve sermaye artırım tutarlarının on binde 4'ü nispetinde yapılacak ödemeler oluşturmaktadır. Bu kalemden elde edilen gelirin fazlası ise 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 78'inci maddesi uyarınca her üç ayda bir izleyen ayın 15'ine kadar genel bütçeye aktarılmaktadır. Bu kapsamda 2017 yılının ilk dokuz aylık döneminde genel bütçeye toplam 9 milyon 796 bin 671 lira aktarım yapılmıştır.

Sözlerime son vermeden önce, kurumumuzun sahip olduğu personeli ile kendisine verilen bütçeyi etkin bir şekilde kullanarak 4054 sayılı Kanun'da kendisine verilen görevleri en iyi şekilde yerine getirme azim ve çabası içinde olacağımı ifade etmek istiyorum. Dünyanın önde gelen rekabet otoritelerinden ve Türkiye'nin örnek alınan kamu kurumlarından biri olma yolundaki çabalarımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

Bu duygu ve düşüncelerle yeni bütçemizin ülkemize, Bakanlığımıza, kurumumuza hayırlı olması dilekleriyle saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Başkana teşekkür ediyoruz.

Bütçeler üzerindeki sunumlar tamamlanmıştır.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkereleri

a) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

b) Rekabet Kurumu

BAŞKAN - Değerli hazırım, şimdi müzakerelere başlıyoruz.

Öncelikle sırasıyla siyasi parti grup sözcülerine, ardından söz taleplerine göre söz vereceğim.

İlk sözü Sayın Temizel'e vereceğim.

Sayın Temizel, buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının 2018 bütçesi üzerinde görüşmeler yapacağız.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığımız sürekli olarak isim değiştiren, daha doğrusu, temelde “gümrük” kalmakla birlikte, ya başka bir bakanlığın peşine eklenerek ya da arkasına bir genel müdürlük ekleyerek faaliyetlerini epey bir zamandır ad değiştirerek sürdürmektedir. Maliye ve Gümrük Bakanlığıydı, Gümrük Bakanlığıydı, Gümrük ve Tekel Bakanlığıydı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı da olduk. Bana göre bu kuruma veya daha doğrusu bu ismin temsil ettiği bütün birimlerin hepsine en yakışanı Gümrük ve Tekel Bakanlığı idi çünkü tanıma da uygun düşüyordu. Siz gümrüklerle aslında ülke içerisinde yaratılan katma değer için çok ucuz veya ülke maliyetleriyle kıyaslanmayacak ölçülerde dışarıya kaçırılmasını da önlersiniz, dışarıdan da ülke içerisinde oluşacak olan ticaretin yok olmasını engelleyecek girişlere de engel olursunuz; mantığı budur bu olayın. Tekel de zaten tekel kurmak suretiyle bu olguyu korumaya çalışır Bakanlık. Dolayısıyla ikisinin aşağı yukarı işlevi aynıydı ve silahlı güce sahip olan sayılı bakanlıklarımızdan birisiydi. Daha sonradan sanki torba doldurma adına bir şeyler eklenile eklenile bu Bakanlık sürekli isim değiştirerek geldi. Aslında şu andaki görev yapısı itibarıyla sahip olduğu genel müdürlükler ve birimler birbirlerine uygun olmayanlar. Onu geçen yıllarda da söyledik ama pek fazla itibar görmeden bu olay olduğu gibi devam ediyor değerli arkadaşlar.

Aslında Gümrük Bakanlığı için düşünülecek işlevler çok farklıdır. Helv özellikle coğrafyamızda şu son dört yıl içerisinde yaşanan olağanüstü olaylar nedeniyle Gümrük Bakanlığının işlevi müthiş şekilde artmıştır. İç ticarete dönük olarak işlevler görmeye çalışması, iç ticareti düzenlemek üzere enerjisinin belirli bir kısmını kaybetmesi, bunların önemsiz olduğu anlamında söyleyemiyorum, diğer işlevlerin daha fazla önemli olması nedeniyle buralarda yoğunlaşmasının müthiş şekilde önemli olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu Bakanlık gerçekten değerli bir Bakanlıktır. Hatta belirli bir süre birlikte çalıştığımız bu birimlerle birlikte, belki içinizde hâlâ eskiden birlikte çalıştığım arkadaşlarımız da vardır, hem kadrolarına hem de yetişmiş kariyer mensubu kadrolarına her zaman için güven vardır. Bizler Plan ve Bütçe Komisyonu olarak o nedenle oralardan gelen belgeleri dikkatle en azından okumaya çalışırız. Ne diyorlar, ne öneriyorlar, Plan ve Bütçe Komisyonundaki beş dakikalık konuşmalar içerisinde gürtültüye gidecek çok önemli bazı hususlar var mı, bunları ortaya çıkartıp belirli bir süre kamuoyunun gündeminde tutmamız mümkün olur mu diye bakarız.

Sayın Bakan, bu seneki bütçenizi aldım ve okudum büyük bir hızla. Kesinlikle kimseyi suçlamak istemiyorum ama eğer bu bütçeyi “staff”ınızdan birisi okudu, onay verdi ve buraya geldiyse bence bu Bakanlığın saygınlığı açısından o işi yapanlarla ilgili olarak yeni bir değerlendirme yapmanız gerekir.

Çok basit şeylerden bahsedeceğim şimdi size. Özellikle kurumun faaliyetleriyle ilgili olarak, ticaret kısmının diyelim, neler yapılacağı konusunda 2018 bütçesiyle ilgili kestirimlerde bulunuluyor. Size iki paragraf okuyacağım, sayfa numarası veremiyorum, çünkü şu dokümanda sayfa numarası yok, sayfa numarası bile verme gereği duyulmamış. “Şu sayfadaki şey” diyemiyorum, nasıl ulaşırsınız oraya onu da bilemiyorum ama burada “2.1 Sebze ve Meyve Ticareti” diye bir başlık atılmış olan, başka bir sayfada başlık atılmış olan şeyin devamında var bu olay. Aynen okuyorum: “Sebze ve meyve ticaretine ilişkin olarak 2016 yılında önemli faaliyetler gerçekleştirilmiştir -2016 yılında- bu önemli faaliyetler Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Bülent Tüfenkci’nin himayelerinde şu, şu, şu illerin sebze hallerine ziyaret yapılmıştır.” ifade bu. 2016 yılında. 2018 yılı bütçesinin sunumunda kullanıyorsunuz bunu. Devam ediyorum, “2018 Yılı Hedefleri”, yine sayfa numarası yok ama “2018 Yılı Hedefleri” diye yazıyor: “Yeni risk analizleri programının yazılmasına ilişkin çalışmalara 19/10/2016 tarihinde Bilgi İşlem Dairesi tarafından oluşturulan bir ekip ile başlanmıştır. Programın 2017 yılı son çeyreğinde bitirilmesi hedeflenmektedir.” 2018 yılı hedefleri içerisinde 2017 yılında bitirilecek olan bir hedef konulmuş Sayın Bakanım. Bunu bu Komisyon için uygun görüyorsanız bir şey demem tabii ki. Etrafınızdaki değerli “staff”ınızın da hiçbir tanesinin bu düşüncede olduğu düşünmem ama bütçe hakkı ciddi bir hak. Ciddi hak bütçe hakkını kullanacak olanlar için gereken hassasiyetin gösterilmesiyle ilgili biz büyük bir özen gösteririz ama böyle dokümanlarla karşı karşıya kalmayı da gerçekten istemeyiz.

Değerli milletvekilleri, biz bütçeyle ilgili düzenlemelerimizi yaparken bütçe disiplininin ve mali disiplinin bir gereği olarak kurumların bütün harcamalarının bütçe içerisinde ve 5018 sayılı Yasa’ya uygun olarak yapılması ilkesini benimseriz. Sürekli olarak da burada “Bu ilkenin dışına çıkılmasın.”, “Bu ilkenin dışına çıkılmasın.” diye çırpırız. Çıktığı zaman Anayasa Mahkemesine taşırız, Anayasa Mahkemesi bunları iptal eder ama arkasından yeniden bu kanunlar getirilir, bu düzenlemeler getirilir, çünkü Anayasa Mahkemesi kararları geriye yürümüyor diye Anayasa Mahkemesi de karar vermez, bunlar böylece sürünür gider. Bu, devlet ciddiyetiyle bağdaşır bir olay değildir.

Bütün bakanlıklar, neredeyse, özel hesaplarıyla, özel harcamalarıyla sistemin dışına çıkmaya çalışırlar. Biz burada hem 2016 yılının kesin hesaplarını hem de 2018 yılının bütçesini konuşuyoruz. 2016 yılındaki bütçe ödeneğiniz 1 milyar 52 milyon lira idi, bunu burada görüştük birlikte, bu sene de 1 milyar 238 civarında, 200 civarında bir rakam. Yani ödeneklerle ilgili neredeyse bu üç yıl içerisinde doğru dürüst bir artıştan filan bahsetmek mümkün değil, demek ki yetiyor. Yetiyor ama değerli milletvekilleri, bir de bakıyorsunuz ki, aslında incir çekirdeğini doldurmayacak, bu Bakanlık bütçesi içerisinde ciddiye bile alınmayacak olan rakamlarla ilgili harcamaların bu Bakanlığın işlevlerini yerine getirmek için yaptığı harcamaların bu bütçenin dışında yapıldığını görüyorsunuz.

İki tane kaleminiz var çok somut olarak: Bir tanesi Odalar Birliğiyle ortak olarak yapılan gümrük kapıları nedeniyle, yap-işlet-devret modeli şeklinde tanımlanan modeli nedeniyle orarlardan iç ticaret hizmetleri geliştirme payı için ayrılan paraların işte bu belirttiğim ilkelere dışında kullanılması. Odalar Birliği, sonuç olarak, Gümrük Bakanlığı olarak konuşmamın başında belirttiğim ilkelere uygun olarak davranmasını sağlamak üzere görevlendirdiğiniz birimlerin temsilcilerinin olduğu bir yer. Bunların belirli ilkelere uygun olarak çalışmalarını sağlamak üzere kurulmuş bir Bakanlık oluyorsunuz siz. Beraber bir gümrük kapısı kuruluyor, olabilir, kurulabilir. Ama oradan eğer bir gelir elde ediliyor ise, iç ticaret hizmetleri geliştirme payı olarak bunun Bakanlıkta kullanılması gerekiyor ise bunu bütçenize yazarsınız, 5018’in gereği neyse de ona göre kullanırsınız, bunu kimse engellemez. Ama oradan

parayı ayırttırıp, orada özel bir hesapta tutturup Bakanın talimatıyla harcama yapılması bizim burada yaptığımız çalışmalarla uzaktan yakından ilgisi olmadığı gibi bağdaştırılmaz da, bunu yapamazsınız, bunu sürdürümezsiniz. “Ee, sürdürüyoruz.” Ne olur? Farklı bir şekilde tanımlamak gerekirse, köylünün çok sevdiği bir atı varmış, birazcık da aklıevvel bir evladı. Ata yem veriyormuş, atın gözünün biri körmüş yalnız, biz gözünden, görür tarafından veriyor, “Görmez tarafından çekiyorum ama hiç anlamıyor at.” dermiş, “Anlar.” dermiş o da, “Anlar, bir gün anlar.” Bir gün gelmiş, at yattı, kımıldamıyor, “Gördün mü, anlamış senin verdiğin yemi gelip öbür taraftan aldığını.” demiş.

Şimdi, bu kurumların hepsi belirli bir süre böyle devam ederse bu olur. Aynı olay kantar gelirlerinizde var. Beraberce kurumu oluşturmuşsunuz, bir kantar geliri elde ediyorsunuz. Bunun içerisinde de belirli bir miktarı ayırıyorsunuz ve burada kullanıyorsunuz, kullandığınız kalemler de Sayıştay raporunun içerisinde yer almış. Yani yapılan harcamaların büyük bir kısmı bütçe harcamaları içerisinde olması gerekenler. Ne yapıyorsunuz? İç ticaret hizmetlerini geliştirme payı hesabından yaptığınız harcamalar: Bakanlık merkez binası kira bedeli. Bakanlık merkez binası kira bedelinin iç ticaret hizmetlerini geliştirme payı hesabından yapılmasının bir anlamı var mıdır? Yapılabilir mi? Çağrı merkezi operasyon bedeli, Bakanlık data hizmet alım bedeli, araç kiralama giderleri, Bakanlık makamı temsil ve ağırlama giderleri, Bakanlık akaryakıt giderleri, kongre konferans giderleri, demirbaş harcamaları.

Değerli arkadaşlar, bunlar bir devletin yapması gereken, bir devletin harcaması gereken ama belirli ilkelere göre yapması gereken ve harcaması gereken kalemler. Bunları bunun dışına çıkaramazsınız. Bunları buraların dışına çıkaramazsınız. Bunları sadece ve sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşularak geçirilmiş bir olay olarak algılamayın. Bunlar belirli bir süre sonra bumerang gibi geri dönüp de o kurumların başına incek olan oldukça tehlikeli suçlamaları da içermeye başlar. Şu anda bunlarla ilgili kimsenin bir şey dediği yok. Gereklidir. Ee, gerekliyse bütçe içerisinde yapılmalıdır, başka bir yerden yapılma olanağı kesin olarak yoktur.

Değerli arkadaşlar, gümrüğün özellikle şu anda kaçakçılık işlemleri, özellikle göçmenlerin çok yoğun olarak o sınır kapılarına artık sınırı kapısı yokmuş gibi kullanmaya başlamaları nedeniyle işlevi müthiş şekilde ağırlaştırıldı. Türkiye’de tütün ve tütün ürünleriyle ilgili olarak özellikle artık Türkiye’nin herhangi bir üretiminin kalmamış olması nedeniyle Adıyaman’da üretilen ve adına da artık o isimle hitap edilen tütün üretiminde makaron nedeniyle ciddi kaçakçılıklarla karşı karşıya kalmak üzeresiniz. Bununla ilgili olarak torba yasada yapmış olduğumuz düzenleme eğer düşünüldüğü gibi çıkarsa ciddi bir kaçakçılık akımını daha yaratacak. Buralardaki işlevleriniz çok fazla, buralarla uğraşmanız gerekiyor. Bunların hepsine ayrıntılı olarak girmek o kadar mümkün değil, gittikçe zorluyor zaman bizi ama bir-iki konuya değinmeden bu olayı bitirmek istemiyorum değerli arkadaşlar.

Bir tanesi, özellikle ticaret kesiminizin, iç ticaretle ilgili düzenlemeler yapan birimlerin sorumlusu olduğu lisanslı depoculuk konusuyla ilgili olarak Türkiye’nin yıllardan beri aynı noktada sayması konusu. Bunu daha önce de dile getirdik. Dünyadaki lisanslı depoculuklar “karıştırılabilir ürün” kavramıyla beraber gelişen ve o depolar açıldığı zaman, yani sertifikayı elinde bulunduran kişi belirli bir zaman sonra sertifikasıyla beraber gidip “Açın depoyu, ürünü istiyorum.” dediği anda kapıların açıldığında o ürünü kullanılabilir ve sağlıklı bir şekilde bulacağı varsayımına dayanır, çok önemlidir. O nedenle, Avrupa’daki lisanslı depoların içerisinde limon suyu da saklanır, meyve suları da saklanır, meyveler de saklanır. Ama sertifikalarının üzerinde ne zamana kadar aynı kalitede kalacağına ilişkin dipnotları da vardır. Bunları geliştiremiyoruz bir türlü. Niye geliştiremiyoruz? Sadece buğday saklıyoruz diyoruz bir de pamuk, çürümez, kokmaz, bulaşmaz grubundan olduğu için, bu yetmiyor. Fındıkta bile bunu sağlayamıyorsunuz. Hâlbuki fındık lisanslı depoculuk için idealdir, bütün kabuklu yemişler idealdir

ama fındık eğer doğru dürüst modifiye atmosferli bir depoda saklanmıyor ise o takdirde dipten en az 80 santimi veya bazen 1 metresi çürür. Yağlık ayrılır, “yağlık fındık” denir ona, o çürük fındıktan hekzanla yağ çıkartılır, dünyanın en büyük fındık üreticisi fındık yağı üretiminde böylece bütün dünyaya da rezil olur. Dolayısıyla eğer lisanslı depoculuk konusunda bir sorumluluğunuz varsa lisanslı depoculuğun geliştirilmesiyle ilgili olarak dünyada yapılmış uygulamalardan birkaç tanesini taşıyın buraya, taşıyın. Bu “depoculuk” denilen olay nedir, ona bir bakın. “Neler ve hangi kontrollerle bunlar sağlanır, hangi koşullarda bunlar sağlanır, bu koşulları sağlayabiliyor mu, sağlayamıyor mu, o zaman bunlara lisans verilir.” deyin. O zaman en azından düzenlediğiniz alanla ilgili olarak insanlar ürettiklerine pişman olmazlar. Aksi takdirde bütün dünyada unutulmuş Cobweb Teoremi bizim ülkemizde hâlâ geçerliliğini korur. Bir sene kazara eksik olduğu için birazcık fazla üretim yapıp da üç kuruş para kazanınca bütün çiftçiler aynı şeyi eker, ürün artar, fiyatlar dibe vurur, çürüyüp gidersiniz. Lisanslı depoculukla ilgili sorumluluğunuz sadece bütçeden bütçeye konuşulacak bir olay değildir Sayın Bakan, çok önemli bir konudur.

Özellikle sebze hallerinde hasat sonu ürün değerlendirme teknolojilerinin tamamen yok sayılması nedeniyle inanılmaz derecede fireler oluyor, çok büyük fireler oluyor, az buz fireler filan değil. Hatta bazen götürüp de neredeyse borçlu çıkan üreticiler bile oluyor. “Çürüdü, hiçbir şeyini satamadık.” dediği andan itibaren bitiyor o insanlar. Buralarda hasat sonu ürün değerlendirme teknolojileri yani hasat edildikten sonra her ürünün özel olarak saklama ve korunma koşulları vardır. Bu koşulların işte o hallerde sağlanması gerekiyor idi. Bu Hal Kanunu yapılırken en fazla konuşulan buydu ve asıl destek olunması gereken de buydu. Bütün bunların hepsinin gerçekleştirilmesi gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, bu konuları fazla uzatmadan, süreyle de sınırlı kalarak Rekabet Kurumuyla ilgili olarak çok önemli ve güncel bir konuyu gündeme getirmek istiyorum. Bizim Rekabet Kurumumuz şikâyet üzerine ama asıl görevi de kendiliğinden... Bu çok önemlidir. Bizim halkımız şikâyet etmeyi bilmez. Dolayısıyla da rekabeti ciddi olarak ihlal edecek olaylara otomatik olarak müdahale etmek üzere kurulmuş bağımsız bir kurumdur. Bağımsız bir kurumdur. Şu anda Bakanlığımızla birlikte oturması bu Komisyonunda defalarca eleştirilmiştir, ayrı bir olay. Bağımsız kurumların bütçelerinden ayrıca burada bilgi edinilmesi gerekir, eleştirilmesi değil, bilgi sadece ama bu işler böyle işlemiyor, sanki bir biriminizmiş gibi orada oturuyorlar ve söylüyorlar.

Şimdi, geçtiğimiz günlerde Tarım Bakanlığı ülkemize binlerce ton et ithal etmek suretiyle iki tane firma üzerinden dağıtım başladı, BİM ve A101. Bundan daha büyük bir rekabet ihlali söz konusu olabilir mi bu ülkede? Bu ülkenin yüz binlerce kasabı var, yüz binlerce et marketi var. “Yüz binlerce” diyorum. Bunlar sadece seksen bir ilde örgütlü değil. Bunlar binlerce ilçede, hatta bazı köylerde bile örgütlüdür. Eğer devlet bir piyasa düzenleme işlevi yapmaya kalkıyor ise devletin bu ürünü herkesin ulaşabileceği bir şekilde ve rekabeti sağlayacak bir şekilde getirip bu ülkeye, onun üzerinden dağıtım yapması gerekmez mi? “İhale yaptım, A101 ile BİM’e verdim.” dediği andan itibaren rekabetin burada “r”si kalır mı? Belirli bir süre sonra –Ticaret Bakanlığımız– bu işlevi gören insanlar seri hâlde dükkanlarını, iş yerlerini kapatmaya başlarlar ise bunun sorumluluğu kimin olur? Yani rekabeti ihlal eden devlet olduğu zaman bağımsız kurumun hiçbir işlevi olmayacak mı? O zaman niye bağımsızınız? Ben burada bir karar alsam, rekabet denilen bir olayı bırakmasam “Şu ikisini görevlendirdim, bundan sonra et satmak sadece BİM ve A101’de.” desem –demem ya- buna bile şikâyete bağlı bir olgu olarak veya bunun başlangıcında müdahale etmek gerekmez mi? Devletin doğal olarak “Ya ben böyle bir ihaleye çıkıyorum, piyasa düzenlemek üzere bazı işlevler göreceğim çünkü et fiyatlarını bir türlü kontrol edemiyorum. Böyle bir şeyi yapmam rekabete aykırı olur mu?” diye gelip size danışması

gerekmiyor mu? “Özelleştirme İdaresinden bir kurumu birisine satmaya kalktığı zaman tekelleşme oluyor mu, olmuyor mu?” diye sormuyor mu? E, şimdi yaptık işte, et dağıtımı konusunda iki tane tekel yarattık. Ne yaptık buna Ticaret Bakanlığı olarak ve ne yaptık buna Rekabet Kurumu olarak?

Tamam, bütçeleriniz hayırlı olsun. Birileri 1,2 milyar. Oradan harcayamadıklarını özel hesaplardan harcayacaklar. Rekabet Kurumu da artan parasını getirip devlete verecek. Bu kurumlar artan paralarını getirip de devlete vermek üzere kurulmadılar, devlete gelir kapısı olsun diye kurulmadılar. O işlevler var ise bu övünülecek bir işlev değil. Ya bu parayı ödemek durumunda olan insanlardan fazla para aldığımız anlamına gelir -çünkü bunu sadece sizin işleviniz için veriyor, devlete vergi olarak verilmiyor bu- ya da o para gerçekten gerekiyordu, sizin işlevinizi yerine getirmediğiniz anlamına gelir. Bağımsız kurumlar böyle işletilir zaten, böyle değerlendirilir bütçeleri.

Değerli arkadaşlar, çok önemli bir işlemlerle karşı karşıyasınız ve bu olay yürüyor şu anda yani Türkiye’de yürüyor, içerisinde oturuyorsunuz, sabahtan akşama kadar kapısının önündeki sandalyede oturan kasaplar görüyorsunuz ortalıkta. Buna müdahale etmeyeceksiniz de neye müdahale edeceksiniz Ticaret Bakanlığı ve Rekabet Kurumu olarak?

Bütçelerdeki rakamların artık hiçbir değeri yok. Bütçenizden istediğiniz zaman, şu kuruma şu kadar transfer edin diye bir Bakanlar Kurulu kararı çıktığı zaman ediyorsunuz. O zaman bunları burada vermenin de bir manası yok. Bu devleti korumak zorundayız, bu devlet bizim. Sınırlarını da korumak zorundayız, ticaret erbabını da korumak zorundayız, onların ürünlerini de korumak zorundayız; bütün bunların hepsini alt alta sıralamışlar ve size görev olarak vermişler. Bizim işlevimiz de “Biz şu görevi şöyle yapacağız ama burada buraya verdiğiniz ve ayırdığımız ödenek buna yetmez. Bunu yapmazsak Türkiye’de şöyle bir sorun çıkar.” diyen bakanlıkları görmek. Bizim gerçekten istediğimiz bu ve bunun için gerekirse hep beraber buradan gider, Genel Kurulda da bunun için uğraşırız, Başbakanı da koşarız, ilgili başka bakanlıklarla da konuşuruz.

Biz ülkemizi seviyoruz. Buradaki bütün insanlar aynı duyguyu taşıyorlar ve o nedenle de Bakanlığınızdan çok ciddi beklentilerimiz var, bağımsız kurumdan çok ciddi beklentilerimiz var. Bunları görmeyi umuyor, bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Temizel.

Sayın Özgökçe Ertan, buyurun.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bütün katılımcıları saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, sunuşunuzu dinledik, teşekkür ediyoruz. Özellikle, Van Kapıköy Sınır Kapısı’ndaki modernize çalışmalarından bahsettiniz, bir Vanlı olarak bu konuda birkaç söz etmek isterim. Tabii ki bu gelişmelerden memnuniyet duyuyoruz çünkü Kapıköy Sınır Kapısı uzun yıllardır Van’ın en önemli problemlerinden biri olmaya devam ediyordu. Daha doğrusu, hem Van halkının hem de Türkiye’nin bir problemi aslında sınır kapısının sorun yaşaması. Daha önceki dönemlerde, yani benim hatırladığım, en az yedi kere açılışı yapıldı, kapandı, birçok sorunla karşılaştı ve her defasında... Daha ziyade “Terör örgütü buradan gelir elde ediyor.” bahaneleriyle kapatıldığını biliyoruz. Ancak gerçeklik böyle değil Sayın Bakan, siz de incelemişsinizdir. Özellikle, Sayın Fatih Çiftçi eski Van Vekilimiz ve kendisi de şu an Bakan Yardımcılığı görevini sürdürüyor, bu arada hayırlı olsun. Dediğim gibi, gerçeklik bu değil. Sınır boylarında herkesin malumu olan, herkesin bildiği bir gerçeklik var, sınır boylarında ticaret yapılır.

Dünya yaratıldığında üzerinde sınırlar yoktu. Sınırlar daha sonraki savaşlar, paylaşımlar, masa başında çizilen sınırlar sonucunda yaşamlar ayrıldı, parçalandı, kuşatıldı. Yani bu sosyolojik gerçeklik ve tarihî arka planını da görmek gerekiyor. Her şeyi özellikle “terörle mücadele” adı altında veya böyle bir korku, böyle bir paranoya düzeyine varan bir politikayla sürdürmemiz mümkün değil. “Alışveriş” diye tanımlayabileceğimiz ama “kaçakçılık” olarak da tanımlanan ve bu anlamda illegalize edilen bir sosyolojik gerçeklikten bahsediyorum Sayın Bakan. İnsanlar geçimlerini sağlayabilmek için ticaret yapıyorlar yani sınırlar da örülse, dikenli teller de olsa, mayınlar da dösense bu gerçeklikten hiçbir zaman uzaklaşamadı çünkü başka sorunlar var. Örneğin yapacak başka hiçbir şey yok, vergiler çok yüksek, hayvancılık bitmiş, tarım yapamıyor. Böylesi bir durumla karşı karşıya kalan insanlar alışverişlerini sürdürüyorlar neye mal olursa olsun. Nitekim canlara mal oluyor. Sınır kapıları yoksa, her gün neredeyse, insanların, gençlerin ölümüne şahit oluyoruz. Yani benim yaşadığım bölge itibarıyla, eskiden de avukatlık yapıyordum, çok sayıda böyle vakayla ilgili davaları takip ettim. İnsanlar öldürülüyorlar. “Kaçakçılık” tanımı sebebiyle de çoğu zaman kendi haklarını bile aramıyorlar. Yani eğer şanslı iseler yaralı kurtuluyorlar, ölmüyorlar ama bu sefer de bir bidon benzin örneğin, birkaç kilo şeker, çay, sigara gibi, sadece kendi ihtiyacında kullanmak üzere... Yani bu sorunun çözümünün başka bir yolu olmalı. Yani illegalize etmeyle, trajik sonuçlara yol açmayla hem halkın gerçekliğine uymayan hem de itirazlarını yükselten bir noktada buluruz kendimizi. Bu tespiti yapmak istedim özellikle. Bildiğiniz gibi ülkemizde hâlâ “kaçakçılıkla mücadele” adı altında ölümler devam ediyor. Sınır kapıları kapalı olduğu için bu böyle yani sınır ticareti artırılırsa ve bir düzenleme, kayıt altına alma şeklinde ya da insanların talep ettiği şekilde bir düzenleme yapılırsa hepimiz için çok daha iyi olacağı kanaatindeyiz.

Gümrük konusu... Özellikle “gümrük” kelime anlamı itibarıyla da bir “ülkeye giren veya bir ülkeden çıkan mal veya eşya üzerinden alınan vergi” demek, zaten başlı başına kelime ve anlam itibarıyla da bir “vergi duvarı” demek. Dediğim gibi, ülkede sadece sınır boylarında yani bölgede, Uludere’de, Çukurca’da, Beytüşşebap’ta, Van’da değil, diğer sınır kapılarında da yani sınırın olduğu her yerde de kaçakçılık ya da ticaret anlamında işlemler devam ediyor. Sayın Bakan, tabii ki devletler haklı olarak kaçakçılık yapılmasını istemezler. Bunun cezai müeyyideleri de olmalıdır ama dediğim gibi, yaptırım ya da yaklaşım, salt devleti koruyan bir kaygıyla değil, daha ziyade insanı da koruyan ve ülkeyi de koruyan bir düzleme çekilmelidir.

Şimdi, Türkiye’nin devasa bir kara sınırı var, özellikle güneyde 600 kilometrelik bir sınır var ve bu sınıra duvar örüldü. Şu an İran sınırına da duvar yapılması gündemde ve sanırım çalışmaları başlatıldı, İran sınırına 144 kilometre yol yapılıyor. Hatta Irak için de yapılacağı söyleniyor. Yani bir yandan dünya ülkeleri sınırların kaldırılmasını tartışırken biz dört tarafımıza duvarlar örmeye başladık. Yani bu sınırları yükselterek ne kaçakçılığı önleyebilirsiniz ne insan geçişlerini önleyebilirsiniz ne gerçekten terörle mücadele edilebilir. Bu duvarların yükselmesi sadece bizi içimize kapatır, ticareti bitirir ve daha çok sorunlara yol açar. Nitekim bu sorunları yaşıyoruz hâlihazırda. Sınırlar yükseldikçe bizim komşularımızla ilişkilerimiz hangi seviyeye vardı? İşte, son iki buçuk yıldır içinde bulunduğumuz tabloda bütün komşularımızla neredeyse sorunlu hâle geldik. Tabii ki birçok insan “İnsan hakları meselesinin, OHAL’in ticarete etkisi nedir? Alakası yok.” diye değerlendiriyor ne yazık ki ama tam aksine, Türkiye’deki mesele, özellikle bu ağır OHAL baskısı ve sınır güvenliği, işte sınırların abartılması, bu duvarların yükselmesi özellikle, hem bölgeye hem de bütün Türkiye’ye çok ciddi anlamda zarar veriyor ve biz bu zararlardan etkileniyoruz.

Şimdi, Suriye'deki gelişmeler... Önümüzdeki günlerde bir imzayla bağlanacak netice itibarıyla. Bizim anladığımız, Kürt fobisi sebebiyle bütün komşularımızla ilişkileri gerçekten böyle bir hasmane tutumla gerçekleştiriyoruz. Güneyde, Rojava'da Kürtlerin de içinde olduğu bir yapı, bir uluslararası anlaşmada taraf olduğunda biz onlarla konuşmayacak mıyız, anlaşmayacak mıyız şu an sınırları o kadar yükselttik?

Yine, güneydeki gelişmelerle ilgili, Sayın Bakan, özellikle bu Güney Kürdistan'daki bağımsızlık referandumu sonrasında hemen çok ciddi tepkiler gösterildi en üst düzeyden. Hükümet olarak da tepki gösterdiniz, siz de yaptırım kararı aldınız. Sayın Cumhurbaşkanı özellikle "Habur Sınır Kapısı" nı derhâl kapatırız." dedi ama sizin açıklamalarınız olaya daha makul yaklaşan bir seyirdiydi. Siz de ilerleyen günlerde, gelişmelere bağlı olarak kapatılabileceğinin gündeme gelebileceğini söyleyerek bol olasılıklı bir ifade kullandınız. Çok olumlu aslında; bu, dış ilişkiler açısından oldukça olumlu. Hemen karar vermenin; kesin, kati karar vermenin ticari ilişkilere kesinlikle bir getirisi olmaz. Bu bakımdan, bu duyarlı davranışınız sınırlardaki kriz dönemlerinde her zaman devam etmeli aslında ve aslında bu, komşularla ilişki meselesini iyileştirmeye yönelik, barışçıl bir politikaya evrilmemesi yönünde en çok sizin Bakanlığınızın çaba göstermesi gerektiğini düşünüyoruz. Şimdi, dört bir tarafımızda ilişkilerimizin neredeyse asgariye indiği bir politika seyrediyor ve bunun etkisini özellikle içeride de çok büyük acıyla, trajik sonuçlarla yaşamaya devam ediyoruz. Bunun hepimize zararı var, hiçbir katkısı yok.

Hâl böyle olunca da bir türlü işin içinden çıkılmaz bir kaos var, bir güvensizlik var. Bölge halkı oldukça tedirgin, herkes çok tedirgin. Geleceğimizden endişeliyiz ve dış yatırımcı ne yazık ki yatırım da yapmıyor. Kimse yatırım yapmak istemiyor, geleceği belirsiz bir hâlde yaşıyoruz çünkü, önümüzü göremiyoruz. Bütçede yani şu an bütçe kanununu tartışıyoruz ama yakın zamandaki Meclisten talepler, özellikle 37 milyarlık ek talep oldukça kaygı verici. Yani bütçedeki gedik ve aşırı vergi yüklemesi, vergi toplanması, vatandaşlardan vergi talep edilmesi ve yine, silaha yatırım yapılacağı söylenmesi oldukça kaygı verici. Biz silaha yatırım yapmak yerine, gerçekten, komşularımızla, özellikle Kürtlerle barışmayı denemeliyiz, ülke olarak Kürtleri yanımıza almamız, hem güneyde hem kuzeyde hem dört bir tarafımızda Kürtlerle ilişkilerimizi illaki düzeltmeliyiz diye düşünüyoruz.

Sayın Başkan, yine, Ermenistan sınırıyla ilgili de hâlâ sorunumuz var. Yirmi üç yıldır Ermenistan sınır kapısı kapalıdır. Bu sınır kapısının açılması ekonomik olarak dış ticaret hacmini artıracaktır, bu yadsınamaz bir şey yani kabul edilmesi gereken bir durum. Türkiye-Ermeni sınırının açılmasının ekonomik etkileri bölgesel kalkınmaya, turizme, dış ticarete, sınır ticaretine ve ulaştırma sektörüne de çok ciddi katkı sağlayacaktır. Yani yine bir Ermeni fobisi üzerinden yirmi üç yıldır sınırlar kapalı ve çok uzun mesafeler katedilerek ulaşım yapılıyor. Bu sınırın açılması, Gürcistan üzerinden gerçekleşen ticarete ortaya çıkan ulaştırma maliyetlerini de önemli derecede azaltacaktır.

Sayın Bakan, sizin sanırım ticaret hukuku alanında uzmanlığınız var bildiğim kadarıyla. Şu an kamuoyunda pek fazla tartışılmıyor ancak çok önemli bir konu var, aslında çok acil de bir konu; bu, Avrupa Birliğine üyelik başvurumuz, Avrupa Birliği üyeliğinin güncellenmesiyle ilgili. Geçtiğimiz günlerde Almanya Başbakanı Merkel Türkiye'yle Gümrük Birliği Anlaşması'nın genişletilerek güncellenmeyeceğini söyledi. Bu güncellenmemesi, bizim gördüğümüz kadarıyla, oldukça riskli bir durum yani Türkiye'ye çok ciddi zararı olacak bir durum. Ben bunu sormak istiyorum: Bu anlaşmanın akıbeti ne olacaktır? Anlaşmanın genişletilmesi hâlinde Türkiye'de Kamu İhale Yasası değiştirilerek kamu ihalelerine AB şirketlerinin rahatlıkla girebilmesi için yasal zemin hazırlanacaktı bildiğim kadarıyla ama anlaşmanın askıya alınmasıyla bu alandaki gelişmeler ne oldu, ne aşamada; onları öğrenmek istiyoruz. Bu gümrük birliği sınırlarının, örneğin, tarımı kapsayacak şekilde genişletilmesi rekabetin daha da artması, Türkiye'deki üretimin kalitesinin artması anlamına geliyor.

Bilindiği gibi, genişlemenin sağlanması hâlinde -dediğim gibi- Kamu İhale Yasası değişecek ve Avrupalı şirketler Türkiye'deki kamu ihalelerine katılma imkânı sağlayabilecekti ama hâlâ bu konuda bir gelişme yok anladığım kadarıyla. Kamu İhale Yasası'nda son on beş yıllık iktidarımız süresince yerli yatırımcı lehinde çok sayıda değişiklik yapıldı ama değişiklikler Avrupa Birliği yasalarına uyumlu ilerlemedi bildiğimiz kadarıyla. Dış politikada izlenen yanlış politikalar sonucu AB'nin âdeta bir koz olarak kullandığı gümrük birliğinin genişletilmesi belki de bizim Kamu İhale Yasası'nı Avrupa Birliği normlarına yaklaştıracak ve yabancı yatırımcılar açısından bir nebze güven ortamı olacaktı ama AB'yle izlenen yanlış ve yanlış politikalar nedeniyle gümrük birliğinin genişletilmemesi ya da genişletilememesi hâlinde yine içine kapanmış bir Türkiye'yle karşı karşıya olacağız demektir.

Şimdi, Türkiye Avrupa Birliği ülkeleri için en önemli partnerlerden biri, özellikle ekonomik açıdan iki taraf da birbirine bağımlı ama daha çok Türkiye bağımlı. Bu konuları sadece iktisadi bakımdan ele almak yetmiyor, az önce de bahsettiğim güven ortamının, insan hakları hukukunun özellikle gelişmesi gerekiyor çünkü zaten Türkiye Avrupa Birliğine aday ülke statüsü kazanırken Avrupa Birliğinin esas aldığı veya inandığı, güvendiği husus, Türkiye'nin Kopenhag Kriterlerine uyacağına dair inancıydı, bu sebeple biz aday ülke statüsüne kavuşmuştuk. Tabii, bu adaylık meselesi hem insan haklarına, demokrasiye, piyasa ekonomisine ve hukukun üstünlüğü kriterlerine uymak demektir. Şimdi, bunlardan bir tanesi bile olmadığı zaman Avrupa Birliği normlarını benimsememiş oluyorsunuz. Şu an, dediğim gibi, yaşadığımız mesele ne yazık ki budur. Umarım, yakın zamanda bu anlamda OHAL'in kaldırılması gündeme gelir ve bir an önce sağlıklı bir hem ticari ortama hem de huzur ve güven ortamına kavuşuruz.

Sayın Bakan, bir de şu var: Gümrük Birliği Anlaşması'nın üzerinden yirmi iki yıl geçti. Bu konunun önemi bakımından tekrar etmek istiyorum, dile getirmek istiyorum: Gümrük birliğine dâhil edilmeyen tarım ürünleri, hizmetler, elektronik ticaret gibi sektörlerin anlaşmaya ilave edilmesinin gündemde olduğunu biliyoruz, en azından gündemdeydi, şu an ne aşamada bilmiyoruz.

Avrupa Birliği ülkeleri farklı ülkelerle serbest ticaret anlaşmaları imzalıyor. Türkiye, Avrupa Birliği üyesi olmadığı için bu imzalanan sözleşmelerdeki karar mekanizmalarında yer alamıyor ama sonuçlarından, her imzalanan anlaşmanın sonuçlarından doğrudan etkilenen ülke Türkiye'dir çünkü o ülkelerin malları Türkiye'ye gümrüksüz geliyor ama Türkiye'den giden mallar gümrüklü gidiyor. Bu bakımdan çok önemli ve iki tarafın da birbirine bu anlamda bağımlılığı söz konusu ama Türkiye çok daha bağımlı hâlde. Dediğim gibi, bu konuda da biz açıklama bekliyoruz sizden, değerlendirmelerinizi bekliyoruz.

Son olarak, bu, AVM'lere değinmek istiyorum Sayın Bakan. Büyük alışveriş merkezleri, sizin de malumunuz. Alışveriş merkezi ruhsatları hangi esaslara göre veriliyor? Çünkü uygulamada Gümrük ve Ticaret Bakanlığının sorumlu olduğu 6585 sayılı Kanun'da düzenleniyor ve buna göre "Bir yapı veya alan bütünlüğü olan, içinde büyük mağaza ve/veya beslenme, giyinme, eğlenme, dinlenme, kültürel ve benzeri ihtiyaçların bir kısmının veya tamamının karşılandığı diğer işyerleri bulunan, merkezi bir yönetime ve ortak kullanım alanları ile yönetmelikle belirlenen..." vesaire vesaire şeklinde tanımlanıyor, daha uzun tanımı var da.

Şimdi, mevcut hâliyle Türkiye'de, özellikle büyük şehirlerde -hatta küçük şehirlerde de başladı- tam şehrin göbeğine yapılmaya başlandı. Kural olarak AVM'lerin şehir dışına yani bu tarz bir kompozisyona, komplekse sahip olan alışveriş merkezlerinin şehir dışına ya da belli aralıklarda yapılması gerekiyor fakat her yerde artık AVM'ler boy gösteriyor ve bu sebeple alanlar ranta açılmış oluyor. Bunun çok önemli bir olumsuz etkisi de esnafadır, esnaflar art arda iflas ediyorlar Sayın Bakan. TÜİK verilerine göre iflas rakamları gerçekten dehşet verici. Yani özellikle Ocak 2017'den Temmuz 2017'ye kadar 51.775 esnaf iflas etti ve bu iflasın sebepleri arasında bu AVM'lerin de katkısı

yadsıyamayız, mutlak suretle katkısı var demek istiyoruz. Tabii, diğer etkenler de söz konusu, az önce anlattığım OHAL'in yarattığı ortam sebebiyle de birçok iflas eden kesim var. Buna dair bir belirlemeniz var mı? İflastan etkilenenlerin hangi sebeplerle etkilendiğine dair bir araştırmanız, incelemeniz var ise paylaşmanızı istiyoruz.

Ayrıca, bu AVM'ler gerçekten çok çirkin, şehirlerin görüntüsünü de bozuyor. Ayrıca, bütün şehirler birbirine benzemeye başladı, şehircilik açısından da oldukça sakıncalı ve herkes artık karşı çıkıyor. Bütün şehirler gerçekten birbirine benzedi, artık dükkânların dizilişi bile aynı, her yerde aynı. Şehirlerin gerçek, o tarihî dokusu ne yazık ki bu AVM'lere ve ticari alana... Sırf "Ticareti canlandırılm." mantığıyla da yaklaşılmıyordur umarım çünkü bu, kentlerin geleceği. Yani bizim elli yıl sonrasına miras bırakabileceğimiz AVM'ler midir, TOKİ'ler midir, bu görüntü müdür? Gerçekten biz endişeye kapılıyoruz, bu anlamda bir açıklama da bekliyoruz.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Özgökçe Ertan.

Sayın Ayhan, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar ve basın mensupları; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bütçesi üzerinde görüşmelere başladık, devam ediyoruz. Esasen 2011 yılında Hükümet büyük bir yanlışlığa imza attı. Kanun hükmünde kararnamelerle bakanlıkları yeniden reorganize etti, ederken de bazı, bizim ifademizle -sakat demek istemiyorum ama- doğru olmayan işleri yaptı. Onun birtakım etkilerini, implikasyonlarını da şu anda görüyoruz. Daha önce ben bunu defalarca da ifade ettim, Devlet Planlama Teşkilatı Kalkınma Bakanlığı oldu, aynı şekilde. Sizin Bakanlık da Sayın Bakanım, dış ticaret, iç ticaret, neyle ilgili, onu tam tefrik etmek mümkün değil. "Gümrük" deyince mutlaka dış ticaret tarafıyla ilgileniyorsunuz ama teorik anlamda karar verici, dış ticaretin nasıl olmasıyla ilgili meselelerde kim karar veriyor? Ekonomi Bakanlığı. Onun da adı neden Ekonomi Bakanlığı oldu, onda da ciddi endişeler var. O günkü paylaşımında kapanın elinde kaldı biraz işler, onun için.

Şimdi, dış ticaret rakamlarını TİM açıklıyor Sayın Bakanım, iki gün sonra da siz açıklıyoruz. Ekimin sonu diyelim ki ekimin sonunda TİM 30'unda açıklıyor, bir iki gün sonra da siz açıklıyorsunuz. Bir ay öncekini de kim açıklıyor? TÜİK'in rakamlarıyla bakıyoruz. Burada hakikaten sıkıntılı bir durum var. Ben esasen Plan Bütçeye uzun süredir gelip gitmiş olmak, üyesi olmak nedeniyle de ilgili çeken bakanlıklar, önem verilen bakanlıklar... Burası kurumsal yapısı çok eski bir bakanlık, sizin Bakanlığınız. Burası hem üyeleri itibarıyla çok dolu olurdu hem basının da çok ilgisini çekti. Ben zatialinizi seviyorum, karşılıklı görüşüyoruz, bizim vatandaşlardan gelen problemlerimizi aktarıyoruz, siz yerine getiriyorsunuz ama görüyorum ki şu anda -biraz önce kaydettim- 5/25'ten daha aşağı düştü iktidarın sizi izleme oranı. Zaten burada da muhalefette de -biraz önce not almıştım bir yanlışlık olmasın diye- 15'te 5, 1/3; ilgi de az. Bu, genel anlamıyla baktığınız zaman, Bakanlığın faaliyet alanının pek vatandaşları ilgilendirmedeği, bunun da Parlamenteoya yansdığı şeklinde düşünmek mümkün.

Biraz önce ifade ettim, esasen parlamenterler, Parlamento, siyasi partiler –açık söylüyorum- bu Bakanlık seviyor. Siz ticaret hukukunda doktora yapıyorsunuz, benim çocuğum da yapıyor. Şimdi, Sayın Bakanım, çok net bir şekilde söyleyeyim: Burada Türk Ticaret Kanunu ile Borçlar Kanunu çıkarken, normal olarak, bunun aşağıda görüşülmesi aşağı yukarı üç yüz gün falan sürmesi lazımdı,

Parlamento bu olaya çok müspet yaklaştı, herhâlde üç dört gün içinde falan geçti. Yani haddizatında sizin olaya yaklaşımınız, getirdiğiniz çözüm yolları, neyse, burası çok net ve açık bir şekilde size destek veriyor; bu konuda hâlâ da açığız.

Ben özellikle şunu söylemek istiyorum: Mesela, bu, dış ticaret rakamları konusunda, siz açıklıyorsunuz, dış ticaret açığı yüzde 85 artıyor, bir gün sonra bir ay sonrasını açıklıyorlar, son on senenin en yüksek rakamı. Haddizatında, baktığımız zaman, son yedi sekiz senedir dış ticaret açığının geldiği alan belli, ithalat ve ihracatın geldiği rakam belli. Bunu kamuoyunda hep müspet olduğu zaman açıklamanın bir anlamı yok. Ben şahsen sizi şöyle tebrik ediyorum: Ekranı koyuyorsunuz rakamları, neyse o, artısı olur, eksisi olur. Eskiden “sündürme” derdik biz, yıl sonunda ihracat fazla çıksın diye İstatistik Enstitüsünün elemanları gümrüklere gönderilirdi “İhracat beyannamesi var mı?” falan diye, böyle şeyler konuşulurdu. Şimdi, baktığımız zaman, burada işin neyinin olması lazım? Hükümet tarafından ciddi tutuluyor olması lazım, bizim de destek vermemiz lazım, somut bir şeylerin de gelmesi lazım.

Şimdi, burada bunları söyledikten sonra, göstergeleri seçerek kullanıyoruz, kamuoyu bazen yanılıyor, kendimizi yanıltmamamız lazım. Yani rakamları ilgilenenler zaten net bir şekilde ne yapıyor? Takip etme imkânına kavuşuyor.

Dünya ticaretinde değişen şartlara uyum gerekiyor kuşkusuz. Bunun için, başta Bakanlığınız olmak üzere ilgili kurumların hukuki, idari, fiziki, teknik ve mali kapasitesinin dünyadaki gelişmelerle uyumlu hâle getirilmesi lazım. Gümrük hizmetlerinin hızlı ve etkin bir şekilde yürütülmesi lazım. Kapılardaki beklmeleri sonlandırmak lazım. Bunun için de insan gücünün, teknik kapasitenin artırılması lazım. Ben baktım, hâlen personel kadromuzun dörtte 1’i –sanıyorum- boş gözüküyor, yanılıyorsam lütfen düzeltin. Kuşkusuz bu alanda önemli gelişmelerin de olduğu muhakkak ancak hâlâ gümrük işlemlerinin yarattığı bekleme ve maddi kayıplar, farklı eşya tanımından kaynaklanan sorunlar, araç takip sistemi cihazlarına ilişkin sorunlarda bazı şikâyetler mevcut. Bunlar elbette olabilir. Yetkilendirilmiş Yüklümlü Statüsü’nün uygulanmasında karşılaşılan birtakım sorunlar var. Transit beyannamelerinde damga vergisi tahsilatı, gümrüklerde bilgi teknolojisinin kullanımındaki eksiklikler, laboratuvarlardaki analiz sürelerinin uzun olması, kıymet beyanıyla ilgili problemler, tüm bunlar kontrol etkinliğini azaltan teknik uygulama sorunları olarak karşımıza çıkmakta olan şeyler. Bu sorunlar, özellikle hızın çok önemli olduğu gümrük işlerinin etkin ve verimli şekilde sunumu için çok önemli.

Şimdi, bir taraftan da esnafa bir bakmak istiyorum. Esnaf KOBİ’leri gerek finansman gerekse borç sıkıntısıyla had safhada. “Bunları çözdük.” demeniz mümkün değil, çözülmüş değil bunlar. BDDK verilerine göre, 2010 yılında 125 milyar lira olan KOBİ kredileri her geçen yıl artmış, 2017 yılı Eylül ayında 498 milyar lira. KOBİ’lerin takibe düşen kredi borçları hızla artıyor, 24, 8 milyar liraya ulaşmış, ağustos ayında 2 milyar lira olmuş. Esnaf ve KOBİ’leri borç ve yüksek faiz sarmalından mutlaka kurtarmalısınız. Bu amaçlı finansal borçların gönüllülük esasına dayanan bir mekanizma dâhilinde uygun şartlarda yeniden yapılandırılması uygulamaları konulmalıdır. Şimdi, yapılandırma düzenlemeleriyle mevcut borç sorunu çözümlenirken bir yandan gelir artışı sağlayacak program uygulamaya konulmalıdır. Şimdi, özellikle bu son kredilerde sağlanan ilave kolaylığın hakikaten esnafı, ticaret erbabını rahatlattığını bir nebze de olsa söylemek mümkün çünkü konuşmalarımızda, sivil toplum örgütlerinin başındaki insanların bize ifadelerinde, bunlar gelmeseydi piyasada hakikaten büyük bir daralma olacağını beyan ediyorlar, söylüyorlar. Ama burada şunu söylemekte fayda var, ben geçenlerde de söyledim: Orada, Türkiye belli bir noktaya doğru gidiyor. Bir bankanın genel müdürü bir ayda 2 kere açıklama yaptı, diyor ki: “Yakıt göstergesini izleyerek yola devam ediyoruz.” Öz

sermayeleri, artı buna ilave olarak mevduatın toplamına bakıyorlar, verdikleri kredi bu meblağı aşmış durumda. Bunun sürdürülebilirliğinin ne olması lazım geldiğini siz hukukçu olarak da bizden daha iyi şey yaparsınız.

Bu yıl içinde 76.554 esnaf ve sanatkâr ile bunların 124.365'i kefil olmak üzere toplam 200.919 esnaf ve sanatkâra 786 milyon lirayı bulan anapara borçların yeniden yapılandırılması sağlanmış. Bir de Hükûmette bir uyumun da olması lazım. Biz şimdi, burada görüşüyoruz. Torba yasanın görüşülmesi esnasında Hükûmet sıkışmış –hakikaten ihtiyaç var demek ki- sadece mali kurumlar üzerine değil ilave, bütün kurumlar vergisi ve gelir vergisi üzerine iki puanlık bir artış sağlıyor. Bunlar burada görüşülürken aynı anda başka bir kabine üyesi açıklama yapıyor: “Faizlerin düşmesi için bankaların üzerindeki yükümlülüklerin indirilmesi lazım. “ Şimdi, bu, olayın farkında olmamak demek veya kasıtlı söylemek demek. Bir taraftan, burada Hükûmet, Maliye Bakanı büyük gayret gösteriyor “Bunu nasıl değiştiririz? Ne yaparız?” diye, diğer taraftan da Hükûmet faizlerle ilgili açıklama yaparken başka bir üye farklı bir şey söylüyor. Dolayısıyla o anda inandırıcılığı konusunda kamuoyunda ne yapılıyor? İnandırıcılıkta bir kayıp ortaya çıkıyor, toplum güven açısından da sıkıntı duyuyor, açık söyleyeyim. Buna dikkat etmek lazım.

Şimdi, yapılandırmalar esnafın sorununu esasen çözmiyor. Belirlenen faizler esnafın ödeme gücüne göre çok yüksek, piyasa faizlerinin sadece birkaç puan altında. 20 milyona kadar yüzde 8, 50 milyonun üstünde yüzde 12 gibi yüksek faizlerle yapılandırma yapıldı. Yanılıyorsam lütfen söyleyin.

Bir diğer husus, son zamanlarda mevduata verilen kredilerin faizlerinin artması, kredilerin faizlerinin artmasına da neden oldu. Bunu engellemez de mümkün değil, ilave bir kaynak bulursanız tamam. Bulamazsanız ne yapacaksınız? Banka aldığının daha altında bir maliyetle kendisine sübvansiyon sağlanmadıkça, hukuken böyle bir garanti verilmedikçe ticari işletme olmaz zaten, yapamaz bunu. Dolayısıyla burada çok hassas konuşmak lazım. Sizlerin beyanatları, bakanların beyanatları birbiriyle çeliştiği zaman, emin olun bunun kamuoyuna yansımaları olumsuz oluyor. Bunun engellenmesi lazım. Ben bunu, sizi tenkit ederken zevk aldığım için falan söylemiyorum, hakikaten kritik bir süreçten geçiyoruz, kritik bir dönemden de geçiyoruz; ülkenin ihtiyacı olan şeyleri tahrip etmememiz lazım.

Şimdi, Bankalar Birliği Risk Merkezi verilerine göre protesto edilen senet miktarı eylül ayında 9,2 milyar Türk lirasına ulaşmış, protesto edilen senet sayısı da 704 bin. Ticari hayatta bunlar olur, normaldir demek bir yol olabilir, her sefer böyle bir kaza olabilir demek mümkün ama bunun olmaması için de ne var? Bir çalışma gayretinin olması lazım.

Şimdi, torba kanunda 3 tane çok uluslu GSM şirketine örtülü af var bize göre ama burada vatandaşa verdiğiniz, esnafa verdiğiniz vazgeçilen vergide o kadar yok. Ben hatta şaka yaptım, dedim ki: “Diğerlerine niye vermiyorsunuz? 3 tane şirkete verdiniz, bunun hepsinin bedeli.” Böyle de bir espri yaptık, hakikaten zor. Burada bir önergeyle her şey değişebiliyor, değiştiği andan itibaren de... Tabii, neticede Hükûmetin kararı, bizim bir şey söylememiz mümkün değil ama biz ikaz görevini de ne yapacağız? Yerine getireceğiz. Çeklerde de benzer şeyler var.

Şimdi, özellikle bu Türk Ticaret Kanunu’nu biraz önce söyledim. Elektronik ticaret hızla geliyor -mevzuatı, kanun çıktı, ben onun alt komisyonunda da vardım- ama bunu önünü açacak birtakım tedbirlerin olması lazım.

“Lisanslı depoculuk” dedik. Dünya Bankasıyla bir proje vardı, ben o projede planlama temsilcisi olarak yer aldım, neredeyse otuz sene oluyor. Bugün lisanslı depoculukta geldiğimiz nokta itibarıyla ben hiç tatminkâr olduğuna kanaatinde değilim. Bazı bölgelerde, Polatlı’da vesaire birtakım şeyler var, TOBB o işi üstlendi, gidiyor.

Bir diğer olay, Planlama Teşkilatında göreve başladığımızda, çıktık mı karşı kapısı Ticaret Bakanlığıydı, bu TEFE, TÜFE'yi falan onlar yapardı. Sayın Bakanım, bugün, bakın, yüzde 17-18 Üretici Fiyat Endeksi. Siz “Tüketici”yi nasıl indireceksiniz geleceğe yönelik olarak aşağıya? Zaten o da yükseliyor.

Enflasyon fevkalade ileri. Orta vadeli programı hazırladınız, Merkez Bankası iki gün önce deldi onu, enflasyon hedeflerini yükseltti. Sizin şimdiden ortaya koyduğunuz hedefler daha uygulamaya geçmeden, kanun tamamlanmadan, bitmeden delinmeye başladı. Burada bir hassasiyet de göstermek lazım.

Şimdi, bunun dışında, ihracat yapan firma, ithalat firmadan daha çok. Bizim ithalatımız daha fazla olduğu için, o zaman ihracat yapan firmalarda güçlü firmalarımızın sayısı az demektir ortalamaya baktığımız zaman. Neden? Daha az miktarda ihracat yapabiliyor, ona bakmak lazım.

Bu uzlaşma müessesesini ben fazla şey yapamadım, orada biraz bilgi istiyorum. Kaçakçılık neyi kapsıyor, ona bakmak lazım. Benim elimde, geçen değerlendirdiğim -eğer bulabilirsem burada- kaçakçılıkla ilgili bir doküman var. Şimdi, “Menşei fabrikadan 1 liraya çıkıyor, kaçak networkleri Kuzey Irak'ta 1,5 lira alıyor, PKK 50 kuruş alıyor, katırcısı 2,5 lira, Cizre depo şu kadar, perakendeci bu kadar, tüketiciye yansımaları 7,5-8 lira.” diyor. Burada herhâlde Emniyet de biraz üzerine gitti işin, biraz şey yapıldı ama kaçakçılıkla sizin dokümanlara baktığımız zaman, 2016 yılında biraz bir azalma görüldüğü, amiyane tabiriyle, bıçak gibi kesildi gibi bir şey var. Bunun nedenlerini bize bir izah etmeniz lazım. Neden birden bu kadar yok oldu? Hani, olsun anlamında söyleyemiyorum da nedeni de aşağı yukarı kabaca ortaya çıkıyor.

Bu Habur Kapısı konusunda, orada Hükümette de farklı söylemler çıkıyor. Siz bir şey söylediniz, Ekonomi Bakanı bir şey söyledi ama burada Türkiye'ye ihanet edenlere de ne yapmamamız lazım? Fırsat vermememiz lazım. Bakın, Sayın Bakanım, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak iki konuda, bir terör konusunda, bir de dış politika konusunda Hükümetin sonuna kadar arkasındayız ama burada yok öyleydi, yok böyleydi deyip Türkiye Cumhuriyeti'nin kararlılığını bariz bir şekilde göstermezsek kamuoyuna, o zaman sıkıntılı bir hâl alır. Şimdi, Ovaköy'le ilgili hazırlıklar hangi aşamada, ona bir bakmak lazım.

Son zamanlarda, özellikle FETÖ terör örgütünün şirketleriyle ilgili kayyum atanıyor. Bu kayyumlar işleri nasıl devam ettiriyorlar? Bakanlık ne kadar takip ediyor? Sadece TMSF mi takip ediyor? Bunlar da çok önemli. Bunlara atanarlara da çok iyi dikkat edilmesi lazım. Şirketlerin ederi ne, onu bilmiyorum.

Sayın Bakanım, mesela, bu Akreditasyon Kurumuna kanunla TUSKON'u dâhil etmeye çalıştılar, tasarıyla gelmişti. Komisyondaki üye arkadaşlar, AKP'deki üye arkadaşların önemli bir kısmı ticaret ve sanayi odası başkanlıklarından gelme arkadaşlardı. Ben “Bunun açılışı, bunun kapanışı ne?” dedim, Metin Külünk Bey dedi ki: “Bu TUSKON.” Ben dedim ki: Bir bakmak lazım, “TOBB.” deseniz aklım erer, bilmem ne deseniz aklım erer -çok önce olan bir şey bu- hatta arkadaşlar ilgili bürokrata yüklendiler, ben söz aldım, dedim ki: “Ona bir soru soracağız. Sayın Bakan sizi dikkate almamış, önem vermemiş, gelmemiş, bürokrati göndermiş. En iyi ihtimalle işi vardı, gelmemiş. Başka gün görüşülmüyor, ona bir sorun.” dedim. Bu tasarı Bakanlıkta hazırlanırken bu var mıydı yok muydu? Sordular. “Yoktu.” dedi. Emin olun, Sayın Bakanım, gece bir tane hanımefendi beni aradı, “Sizi tebrik ediyorum. Gündüz komisyonda olan biri bana bugün bunu anlattı.” dedi. Dolayısıyla o bakanlıkta girmediyse nerede girdi? Bu konularda hassas olmak lazım, bu konulara da dikkat etmek lazım. Dolayısıyla bu kayyum işine falan da onun için önem verilmesi lazımgeldiğini özellikle ifade etmek istiyorum.

Şimdi, kooperatifçilikten bahsediyorsunuz. Kooperatifçilik bana göre, Türkiye’de şu anda çalışan bir müessese değil. En iyi konutta çalışıyordu, onu da şimdi TOKİ vasıtasıyla o işi ortadan kaldırdık. Özel sektörün bu işe yaklaşımını engelledik, belirli ellerde o işi de topluyoruz. Zaten TOKİ, Bayındırlık ve İskan Bakanlığını, Çevre Bakanlığını öldürdü. Neden? Bu kadar birikimi olan bir kurumu, Bayındırlık ve İskan Bakanlığını, Çevre Bakanlığını kamu binalarını yapmaktan ne yaptık? Alıkoyduk, o kadar tecrübeyi attık bir tarafa, gitti. Orada insanlar oturuyor, ben o bakanlıkta da bir süre bulundum bürokrat olarak. Baktık dün buraya gelen arkadaşların her biri bir kenarda oturuyor yani hiçbir şeyi yok.

Bunun ötesinde, siz Maliyenin veznesi olmuş durumdasınız özellikle bu dolaylı vergiler, gümrükten alınan vergiler, baktığımız zaman, siz de ifade ettiniz, 85 milyar, tahsilata baktığımız zaman yüzde 22’ye tekabül ediyor.

Şimdi “dış ticarete yenilikçi bir anlayış” diyorsunuz. Gümrük alacaklarının yeniden yapılandırılmasıyla ilgili bir şey. Bu, özellikle gümrük alacaklarının yeniden yapılandırılmasına baktığımız zaman, genellikle ithalatçıya mı bir avantaj olarak düşünmek lazım, Sayın Bakanım bilmiyorum, gümrükteki uzlaşmalara baktığımız zaman, değil mi? İhracatçıya ne kadar olur bilmem ama ağırlıklı ithalatçı olması lazım, benim gördüğüm o çünkü probleme baktığımız zaman. E buna da bir bakmak lazım, burada bir sıkıntı var. Biz yükümlülüğünü yerine getirmeyenle uzlaşma yoluna gitmeye çalışıyoruz. Bunun fevkalade önemli olduğunu düşünüyorum, bunun bir incelenmesi lazım.

Bir değer husus, dâhilde işleme rejimi. Bu sene Sayıştay raporlarında da bu husus galiba -pek biraz detaya girmek istemiyorum ama- daraltılmış veya çıkarılmış vaziyette. Esasen ben dış ticaretten bu rakamları alamıyorum, “Yazı yazın.” diyorlar bana. Daha önce ekranınızda olan yazı, ne yazarım, ekranınızda var daha önce. Buraya bakmak lazım; hangi sektörler ne kadar sıkıntıda, iç piyasayı ne kadar tahrip ediyoruz, ihracatı ileriye yönelik ne kadar engelliyoruz. Bütün bunların bir tespitinin yapılması lazım, üzerinde durulması lazım.

Şimdi, bu özellikle de kaçakçılığın güneydoğuda daralmasının nedenleri üzerinde de hakikaten böyle bir başarı varsa tebrik ediyorum. Bir de açıklamak lazım, burada terör örgütünü desteklemenin hiçbir anlamı yok. Türk milletinin, Türkiye Cumhuriyeti’nin geleceğine kastetmişlerin beslenmesinin, ona müsamaha edilmesinin hiçbir anlamı yok. Diğer taraftan, zaten siz vatandaşlara, oradakilere gerekli kolaylığı sağladığınıza inanmak istiyorum, inaniyorum da.

Benim herhâlde sürem doldu, fazla da uzatmak istemiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ayhan.

Sayın Aydemir, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Bakanımız ak kadronun tevazuda zirve isimlerinden, onun şahsında bütün heyeti kalben saygıyla selamlıyorum.

Bir kayıt düşünüyorum: Türkiye, Asya ile Avrupa’yı birbirine bağlayan konumuyla son dönemde ekonomi alanında bir başarı hikâyesi yazdı. Ülke olarak ulaştırmadan enerjiye, eğitimden sağlığa her alanda dev projeleri tek tek hayata geçiriyoruz. Arkadaşlar, bu bir durum tespiti.

Ülkenin sosyal ve ekonomik bağlamda sinerjisini ifade eden Sayın Cumhurbaşkanımıza ait değerli bir kayıt: “Yola çıkarken iki önemli sır kavram var, bunun bir tanesi istikrardır, bir tanesi de güvendir dedik. Güven olmadığı zaman istikrar olmaz.” sözleriyle on altı yıllık ak dönemin kırmızı çizgilerini belirliyor liderimiz. Güven ve istikrar; Türkiye, on altı yıllık süreçte her alanda bu iki temel üzerinde

yeniden inşa ediliyor. İnsanımıza güven, siyasette ve ekonomide istikrar; millî iradeye teslimiyet, onun itimadına layık olmak; bu, bizim ufuk çizgimiz. Dost düşman bütün cenahlar kabul ediyor ki Türkiye'nin küresel boyutta tanımı da güvenli ve güvenilir ülke olması şeklinde. Bu iki kavram, ticarete, gümrüklerle ifade bulan dış ticarete ayrı bir önem taşıyor. 2002 öncesi ile bugünün mukayesesi yapıldığında ülkenin özellikle dış ticaret alanında geldiği doruk nokta seçkin biçimde ortaya çıkıyor. Evet, her sahada olduğu gibi ticaretin de olmazsa olmazı güven ve istikrar. Türkiye'nin özellikle dış ticaretteki büyümesi, bu iki kavram üzerinde şekillenen ekonomi politikamızın doğruluğunu teyit ediyor. Bu giriş yaparken maksadımız, ülkede yazılan sosyoekonomik başarı öykümüzün kaynağını ifade etmektir. Bu kaynak, 12 Eylül'lere, 28 Şubat'lara ve 15 Temmuz'lara rağmen dirayetli bir biçimde sağladığımız düşünce, inanç ve teşebbüs hürriyetleridir, insanımıza güvenin eseridir, millî iradeye saygının eseridir.

Özellikle Gümrük ve Ticaret Bakanlığımızın bütçesi üzerinde görüşülürken bu temaya dikkat çekmek istedim. Bu hürriyetleri sağlayanlara medyunuşükranız, Allah daim var etsin onları.

Değerli Başkanım, değerli arkadaşlarım; 2 Kasım'da tarihî bir gün yaşadık. Türkiye, kültürel değerler katedisi yeniden yükselirken medeniyetimizin izleri üzerinde tekrar yürümeye başladı. Orta Asya'dan Anadolu'ya, Anadolu'dan Avrupa'ya ecdadın değerlerini hassasiyet, dikkat ve coşkuyla takip ediyoruz. Bunun en somut, en net kayıtlarından birisi de “Demir İpek Yolu” projesidir. Hep “bir zamanlar” diye anlatılırdı bu ticaret yolu. Bin bir gece masallarına bile konu olan kültürel ve ticari bir ufuk. Bu yol üzerindeki rivayetleri, masalları dinlerdik çocukluğumuzda. İpek Yolu bir düştü, İpek Yolu bir özlemdi. Halılarla uçan Sinbadlar vardı bu yolda Alaaddin'in sihirli lambasıyla aydınlanan. Bir nostaljiydi sadece. Bir özlemi, bir görkemi gerçeğe dönüştürdü ak niyetle. Bize düşen, sadece bu niyet üzerinde tefekkür ve ak bir emelle bu hâli var edenlere teşekkürdür.

Saygıdeğer arkadaşlarım, bizim mazideki ihtişamımıza ait bir ufku remz ettiği için özellikle bu yol ve bu yolda gerçekleşen İpek Yolu ticaretinin önemine dikkat çekmek istiyorum. Anadolu'nun aralarında Erzurum'un da bulunduğu şehirlerini Asya ve Avrupa'ya kervan kervan bağlayan bu yolun, tarihsel öneminin yanı sıra, reel küresel ekonomide de değeri çok büyük. Üretim ekonomisini tetikleyen, komşular arasındaki bağları güçlendiren ve ülke ekonomisine büyük girdiler sağlayacak tarihi bir proje. Biz, Erzurum'da, İpek Yolu'nun hiç eskimeyen izlerini gözlemlerken onların yeniden canlanacağı günleri hep hayal ettik, bütün dadaşlar bunun hayalini kurdular. Şehrimde temelleri hâlâ sağlam olan ve adını hiç değiştirmeyen Fil Köprüsü'nden geçerken, Nazik Çarşısı'nda gezerken, Gümrük Han'ını seyrederken, Kevelcilerde tefekkür eylerken bunları hep hayal ettik. Çarşı çarşı, han han örülmüş bir medeniyet köprüsü ya da adını bu ticari keyfiyetten almış Gümrük Camisi'nde niyaz ederken bunları düşündük. İpek Yolu'nun yeniden ihya edileceği vakitlere özlem duyduk. Bakırcılar Çarşısı'ndan taşan çekiç sesleri, Kavaflar'da ustaların nidaları, Taşmağazalar'da sarrafların şen sesleri İpek Yolu'nu hatırlatırdı bize. İşin diğer yanında Dede Korkut'umuz var tabii, onun coğrafyasıyla bütünleşmek, onun doğruları üzerinden Asya'dan Avrupa'ya bir özlem seferi, kervan kervan, ruh iklimimizi şekillendiren Ahmet Yesevi, manamızı kaydeden Muhammed el-Buhârî'nin değerlerinde, sosyal ve ekonomik bağlamda yeniden can bulmak. Biz, “Demir İpek Yolu” projesinde bu tarihî derinlik ve manayı, Türkiye'nin dışı açılımında yeniden bir görkem dönemini anladık. Bize bu değerleri yeniden yaşatanlara minnettarız.

Arkadaşlar, ben, işin rakamsal yönlerinden çok, diğer bakanlık bütçelerinde de yaptığım gibi, manasına ve kaydettiği temele dair görüşlerimi ifade ediyorum. Sayın Bakanımız, teknik mevzularda oldukça belîğ kayıtları sundular zaten. Gümrük ve Ticaret Bakanlığıyla ekonomimizde şekillenen yeniliklere dikkat çekmek isterim. Bunların başında, bizi küresel pazarlara ulaştıran ticaret yollarının yeniden ihyası, içeride ise girişimcilik ruhunun yeniden uyandırılması geliyor. Bu iki tema çok önemli,

ticaret sektörü, Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz Bölgelerinde yerel ekonominin ön sözü. Bu bölgelerin ekonomideki başaktörleri tüccarlar yani ahi kültürüyle ruhlarını nakşetmiş esnaf ve sanatkârlar. “Ekonomi” denildiğinde ilk akla gelen sektör bunlar. Bu bakımdan, Bakanlığımızın özellikle bu bölgelere yönelik ticari yatırım ve yaptırımlarını fevkalade değerli, önemli bulduğumuzu kayda geçiyoruz. Bu gidişat, bölgeler arası üretim rekabetini beraberinde getirirken girişimci sayısında da çok ciddi artışlar sağladı.

Tabii, burada, yine bir hakkı teslim etmek durumu var, o da ulaşım. İç ticarete olduğu gibi, dış ticarete de hayati önem taşıyan ulaşım ağının güncelleştirilmesi, duble yollar, Marmaraylar hayati değerde. İç Anadolu’yu, Güney ve Doğu Anadolu’yu yolları kısaltarak denizle buluşturan Ovitler, Ziganalar, Cankurtaranlar, KOP’lar ticaret sektörünün hız ve can kazanmasındaki temel altyapı yatırımları.

Değerli arkadaşlarım, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının, dolayısıyla ak iktidarın Türkiye gündemine getirdiği ve hayata geçirdiği bir ilki de vurgulamak durumundayım. Bu ilk, tüketici haklarıdır, AK PARTİ dönemi öncesinde ticari hayatımızda olmayan bir kavram, ticarete güveni ifade eden bir hak, üretimde doğru ve güvenli imalatı beraberinde getiren efsunkâr bir konsept, bizim ahi kültürümüzün alıcı tarafında şekillenen bölümü. Bakanlığımızın bu noktadaki çalışmalarını da övgüye layık bulduğumuzu kayda geçiyoruz.

Değerli Bakanım, noksanlarımız da var elbet. En azından şimdilik yönelmediğimiz hâller, bunları da kayda geçmek lazım. Bu noktada somut bir hâli ifade etmek gerekirse, Erzurum, İpek Yolu üzerinde kurulmuş, ticarete Avrupa ve Asya arasında bir tarih ve ekonomi köprüsü; az önce bunu söyledik, kayda geçtik. İpek Yolu ticaretinin gereği olarak tesis edilmiş onlarca tarihî çarşı ve hana malik Erzurum. Ne ki bu ecdat yadigârları ve İpek Yolu miraslarının ticaretteki yeni küresel anlayışımız ölçüsünde ihyası ve tanıtımı gerekli ve hakikaten çok zaruri. Bakanlığımızın İpek Yolu ticareti noktasında bu han ve çarşılarla yeni bir yaklaşım getirmesini, ihya edilerek bu çarşıların tarihî işlevlerine kavuşturulmasını, her tarihî çarşıda İpek Yolu ticaretini ifade eden bilgi merkezleri oluşturulmasını talep ediyoruz ve bunu şart görüyoruz Değerli Bakanım.

Artık bellidir ki ticaret sektörü ekonomimizin belkemiği, İpek Yolu da ticaretteki yol haritamızdır. Buna dair kültürel ataklara ve kayıtlara ihtiyaç vardır. O sebeple, Erzurum’da Bakanlığımızın öncülüğünde, üniversitelerimizin de katılımıyla bir İpek Yolu araştırma enstitüsü kurulmasını da burada kayda geçiyorum, teklifte bulunuyorum. Böyle bir enstitünün kuruluşuyla birlikte İpek Yolu tarihi hem vuzuha, açıklığa kavuşacak hem de genç girişimcilerimiz ecdadın ticari dehasını kavrayacak, bilgi çağının gerekleriyle yeni ticari projeler de üretebileceklerdir.

Yine Erzurum’da, İpek Yolu’nun Anadolu’daki merkezi şehrinde, Bakanlığımızca her yıl bir İpek Yolu ticaret fuarı organizasyonunun gerçekleştirilmesi ve İpek Yolu ticaret festivali yapılmasını teklif ediyoruz. Böylesi bir organizasyonla Japonya’dan Çin’e Asya’nın, İran’dan Ürdün’e Orta Doğu’nun ve Ön Asya’nın, Macaristan’dan Romanya’ya Avrupa’nın ticari dikkatleri bölgemize yönelecek, bu da beraberinde ekonomik büyümeye dayanak olacaktır.

Bu noktada sunumumu tamamlarken... Az önce Bedia Hanım özel bir kayıt düştü Değerli Bakanım AVM’lerle ilgili. O kadar hayati ki Bedia Hanım’ın söylediği, AVM furyası hakikaten şehirlerde, özellikle Anadolu kentlerinde ticaret sektörüne çok ciddi sekte vuruyor. Onu da geçtik, ardı ardına açılan AVM’ler bir öncekini nakıs hâle getiriyor. Mesela, ben Erzurum’dan örnek vereyim, yakın zamanda çok ciddi bir yatırım hayatiyet buldu ama ondan önce, beş altı sene önce açılmış bir AVM vardı, hakikaten bulunduğu sahaya da ciddi işlerlik kazandırıyor, hayatiyet vermişti. Bu açılınca orası şu anda bitti gibi, sönük bir hâle geldi. Ancak o açılırken de ondan önce açılmış olan o hâle

düştü. Dolayısıyla, bilmiyorum, buna ilişkin ne yapılabilir? AVM açılışının da mutlaka bir zapturapt altına alınması lazım. Yani Bedia Hanım'ın söylediği gibi şehirler artık AVM'ler bağlamında birbirine benzer hâle geldi, nereye gitseniz aynı, aynı mağazalar, aynı vitrinler, vitrin düzenlemeleri bile aynı. Böyle olunca bir lezzet de ifade etmiyor Değerli Bakanım. Buna Bakanlığımız kanalıyla, tabii, hukuki çerçevede nasıl müdahale edilir, onları bilemiyorum, araştırmak lazım, incelemek lazım ama bunun vatandaş nezdinde de bu neviden dillendirilmeleri var, bize yansımaları var, ben de bunu burada kayda geçiyorum.

Değerli Bakanım, Bakanlığımızın bütçesi Allah'ın izniyle hayırlı olacaktır. Bereketli olsun diyorum ve hepinize saygılar sunuyorum.

Var olun, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Aydemir.

Sayın Çam, buyurun, süreniz on dakika.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın saygıdeğer yöneticileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçesini görüştüğümüz Gümrük ve Ticaret Bakanlığının temel olarak iki görevi bulunmakta: Bunlardan birincisini gümrük hizmetlerinin süratli, etkili, verimli, belirlenmiş standartlara uygun şekilde yürütülmesini sağlamak ve denetlemek, ikincisini de iç ticaret politikasını uygulamak ve denetlemek olarak söyleyebiliriz. Ama Sayın Bakanımız Zekeriya Temizel'in söylediği gibi, Bakanlığın kuruluşuyla ilgili ciddi sorunlar ve problemler var. Ümit ederiz ki, önümüzdeki süreçte Bakanlık yeni baştan, gerçek amacına dönük, yeniden bir yapılandırma içerisine girer.

“İç ticaret” dediğimizde de aklımıza küçük esnaf geliyor. Ekonomideki olumsuz gidişat, esnaf ve sanatkârlarımızı da giderek ağırlaşan pek çok sorunla karşı karşıya bırakmıştır. Türkiye'deki ve dünyamızdaki olumsuz ekonomik gelişmelerin etkilerini son birkaç yıldır yoğun şekilde yaşamakta olan esnafımız artan biçimde kan kaybetmektedir. Her yıl ortalama 100 bin esnaf kepenk kapatmak zorunda kalmaktadır Sayın Bakan. Hükümetinizin 2018 yılı programında yer alan verilere göre, 2012 yılında 96.213, 2013 yılında 106 bin, 2014 yılında 114 bin, 2015 yılında 97 bin, 2016 yılında 101 bin esnaf kepenk kapatmış. TESK'in verilerine göre, bu yılın ilk dokuz ayında 70 bin esnaf faaliyetini durdurmuş durumda Sayın Bakan.

İstihdama çok büyük bir katkısı bulunan, çok az bir sermayeyle en azından kendisine ve aile bireylerine istihdam kapısı açan küçük esnafımız büyük zincir mağazalarının karşısında ezilmektedir, onlarla rekabet edememektedir. Büyük zincir mağazalar sadece AVM'lere değil, en yoksul mahallelere, kasabalara, hatta köylere kadar giderek şubeler açmakta ve buralardaki küçük esnafı yok etmektedir. Büyük zincir mağazalarının açtıkları şubeler hem bakkal hem manav hem şarküteri hem kasap hem tekel bayisi hem gazete-dergi bayisi hem kırtasiye hem kuru yemişi hem hazır giyim işi yapabilmektedir. Yani mahalle içlerine kadar girerek açılan her büyük zincir mağazasının bir şubesi, o mahallede az önce saydığım işi yapan bir çok esnafın işini elinden almaktadır. Kendi işini kapatmak zorunda kalan küçük esnaf, eğer şansı varsa o büyük mağazalara tezgâhtar olarak işe girmekte, şansı yoksa işsizler ordusuna yeni bir nefer olarak katılmaktadır. Bu büyük zincirlerin haksız nasıl bir haksız rekabet unsuru olduklarını en son, Sayın Bakanımız Zekeriya Temizel'in de söylediği gibi, ucuz et şovunda yakından gördük. Ucuz et ithal edilen etlerin, devlet eliyle sadece 2 zincir mağazada satılarak kasapların nasıl mağdur edildiğini görüyoruz. İnanıyoruz ki, bu konuşmalardan sonra Bakanlığınızın bu 2 zinciri, tekeli kıracak ve kasaplarımızı rahatlatacak, onların yaşamlarına destek olacak bir kararı alacaksınız.

Ne yazık ki, bu büyük mağazalar mahalle içlerine kadar girerek şube açmalarını engelleyecek bir yasal düzenlemeyi Bakanlığınız bir türlü gerçekleştirmedi. Böyle bir yasal düzenleme yapılması zaman zaman Türkiye'nin gündemine geldi ancak nedense bir türlü Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine getirilemedi.

Küçük esnafın bir diğer önemli sorunu da, yine sadece büyük markaların ve zincir mağazaların şubelerinin bulunduğu alışveriş merkezlerinin Türkiye'nin her yerine yayılarak yaygınlaşmasıdır. Sadece Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyük illerimiz değil, hemen hemen bütün illerimizde AVM'ler faaliyet göstermektedir. Türkiye'deki AVM sayısının bu yıl eylül ayı sonu itibarıyla 400'ü geçtiği söyleniyor. Kiralanabilir alan ise 12 milyon metrekareye kadar ulaşmıştır. İnşaat hâlindeki 45 yeni AVM'nin açılmasıyla birlikte 2019 yılında Türkiye'deki AVM sayısının 500'e yaklaşacağı söyleniyor.

Sayın Bakan, AVM'lerde çalışanlar da insan. Birçok Avrupa ülkesine gidiyoruz, AVM'ler var görüyoruz ama o AVM'ler cumartesi çalışıyorsa pazar günleri tatil, pazar günleri açıksa mutlaka pazartesi günleri kapalı, mutlaka bir gün kapalı ve oradaki insanlar bir nefes alıyorlar. Ama bizdeki çalışma saatleri o kadar zor ki, gerçekten çalışanlar büyük mağduriyetler yaşamaktadırlar.

Küçük esnaf ve sanatkârlarımızı korumasız, büyük sermayenin rant iştahına kurban edilmiş durumda. Biz bunları söylediğimiz zaman Hükümet sözcüleri, AKP iktidarında esnafa ne kadar çok düşük faizli kredi kullandırıldığına ilişkin rakamları önümüze koymaktadırlar. Ancak nicelik değil nitelik önemlidir. İstediginiz kadar rakamları büyüütün esnafımız mutlu değildir.

Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonuna bağlı odalara kayıtlı esnaf sayısı Eylül 2017 itibarıyla 1 milyon 695 bin, bunların sahip olduğu toplam işletme sayısı ise 1 milyon 824 bindir. Ticaret odaları ve benzeri odalara kayıtlı esnafa birlikte esnaf sayısının 2,5 milyonu bulunduğu tahmin edilmektedir. Hükümetin çok övündüğü, Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri ve Halk Bankası aracılığıyla esnaf ve sanatkârlara kullandırılan indirimli faizli kredilerden 2017 yılında yararlanan esnaf sayısı sadece 449 bin. Yani TESK'e kayıtlı esnafın ancak yüzde 25'i bu kredilerden yararlanabilmektedir. Geri kalan yüzde 75'i ise bu olanaktan yararlanamamaktadır.

Dünya enflasyonun artık neredeyse kalmadığı bir dönemden geçerken Türkiye hâlâ 2 haneli enflasyon oranıyla boğuşmakta. Enflasyonun büyük ölçüde Gümrük ve Ticaret Bakanlığının görev alanı dışındaki ekonomik temellerden kaynaklandığını biliyoruz. Ancak iç ticarete yaşanan aksaklıkların, örneğin tarım ürünleri ticaretinde karşılaşılan sorunların, az önce anlattığımız haksız rekabet koşullarının ve benzeri nedenlerin de enflasyona önemli katkıda bulunduğunu söylemek gerekir.

Türkiye hâlâ tarladan, bahçeden, bağdan toplanan ürünü tüketiciye ulaştırırken çok büyük sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır. Tarladan 1 liraya çıkan bir tarım ürününün taşıma dışında hiçbir işlem görmeden tüketiciye 4-5 kat, zaman zaman 10-20 kat daha fazla fiyattan ulaştığını biliyoruz. Soğuk hava depoları yaygınlaşmadığı için gıda fiyatları, mevsim değişikliklerinde sel, don gibi doğal afetlerden, olumsuz hava koşullarından oldukça etkilenmektedir. Türkiye'yi on beş yıldır tek başına yöneten bir iktidar da bu durumu sadece seyretmektedir. Üreticinin emeği, tüketicinin parası birkaç aracı tarafından sömürülmektedir. Yıllardır indirimli satışlar sorunu bir türlü kurala bağlanamamış ve çözüme kavuşturulamamıştır. On iki ay boyunca sözde mevsimlik indirim yapan mağazalar mevcut, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tüketicilerin sözde indirim kampanyalarıyla aldatılmasına göz yummaktadır, bununla ilgili bir önlemin ve bir tedbirin alınması gerekir.

Sayın Bakan, gümrük birliğiyle ilgili, Avrupa Birliğiyle ilgili bir şeyler söylemediniz, kitapçığın içerisinde var metinde. Ama bununla ilgili, gümrük birliğiyle ilgili gelişmeler nelerdir, ne oluyor, ne bitiyor, yeniden revize edilecek mi edilmeyecek mi, bunlarla ilgili hiçbir açıklamada bulunmadınız. Ümit ederiz ki kapanış konuşmasında buralara da değineceksiniz.

Özellikle bu gümrük birliğiyle ilgili Avrupa'nın üst düzey yöneticileri, siyasetçileri Türkiye'nin AB üyeliği sürecine alternatif olarak da olası yaptırım senaryosu olarak Türkiye'yle yürürlükte olan mevcut Gümrük Birliğinin güncellenmesini tartışıyorlar. Bizler de bunun revize edilmesini istiyoruz tabii ki. Çünkü bu konuda 1996'dan beri -sizin Hükümetinizin hiçbir payı yok bunda ama- çok ciddi sorunlar ve problemler yaşadığımız muhakkak.

Bu ticaret ortaklığında Türkiye'nin yaşadığı ticari kayıplar sebebiyle Türkiye'yi alternatif aramaya ittiği ve buna engel olunması gerektiği belirtiliyor. gümrük birliği analiz raporlarında yer verilen alternatif arayışın, Türkiye'yi Avrupa ile Asya ekonomileri arasında tercih yapma durumuna getiren mevcut asimetrik sorunun, Türkiye'yi AB'den bağıni koparma riskini yarattığı yönünde yer veriliyor. Ancak asıl riski Türkiye açısından genişletilmiş gümrük birliği teşkil etmektedir. Özellikle gümrük birliğinin güncellenmesi, AB'li siyasilerin ve uzmanların açıkça belirttiği gibi, Türkiye'yle ilişkileri iyi tutmak için değil, Türkiye'yi oltada tutma niteliği taşıyan bir maddi ve siyasi kaldıraç olarak değerlendirmektedir. Avrupa Birliği, Gümrük Birliğini Türkiye'yi AB'nin isteği doğrultusunda belirli siyasi ve ticari davranışlara yönlendirebilme aracı olarak tartışmaktadır.

Avrupa Parlamentosu Başkan Yardımcısı Lambsdorff, gümrük birliği güncellenmesini Türkiye'ye havuç tutma niteliği taşıdığını ve AB üyeliği sürecinden daha etkili bir siyasi fırsat olacağını belirtiyor. Dolayısıyla özellikle Avrupa Birliği üyesi ülkelerle -başta Almanya, Hollanda olmak üzere- olan ilişkilerimizin son derece kötü bir noktaya geldiği bir dönemde bunları nasıl gerçekleştireceksiniz, nasıl yapacaksınız? Çünkü biz ticaret olarak... Ticaretimizin yüzde 65'ini Avrupa Birliği üyesi ülkelere yapmaktayız. Ama bugün Avrupa Birliği üyesi ülkelerin hiçbirisiyle de iyi münasebetler içerisinde olmadığımızın altını çizmemiz gerekiyor.

Son olarak yine, Sayın Bakanımız Zekeriya Temizel fındıkla ilgili söyledi. Özellikle dünyada fındığın yüzde 85'ini biz üretiyoruz. Ürettiğimiz fındıktan senede 2-3 milyar dolar para kazanıyoruz. 2023 hedefimiz bile 4 milyar dolar. Toplam 3,5 milyon kişinin el emeği göz nuruyla ortaya çıkan değer bu. Peki, bizden fındığı alıp markalaştıran Ferrero'nun yıllık cirosu ne kadar diye baktığımızda, 11 milyar dolar arkadaşlar.

Bir başka boyut, biz 3,5 milyar dolarlık fındığı üretmek için 3,5 milyon kişi çalıştırırken Ferrero 11 milyar dolarlık değer yaratmak için 22 bin kişi çalıştırıyor. Dolayısıyla Türkiye son yedi yıldır kişi başı 10 bin dolar millî gelire takılıp kalmış durumda. Buradan ileri gitmenin yolu katma değeri yüksek üretimden geçmektedir. Bunun için de yapılması gereken her alanda üretimin artırılmasıyla birlikte...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA ÇAM (İzmir) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – ...kaliteyi ve inovasyonu artırmak. Markalaşma işi de bu noktada özellikle bu tarımsal üretimde çok önemli. Markalaşmaya çok önem vermemiz gerekiyor ve marka üretmemiz gerekiyor. Ülke olarak tarımdan turizme her alana katma değer yaratacak girişimlere ihtiyacımız var. Aksi hâlde hep biz üreteceğiz ama kaymağı ne yazık ki başkaları yiyecek. 2018 yılının bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çam.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarımız, sayın bürokratlar, değerli basın mensubu meslektaşlarım; ben de konuşmama başlarken, sınır kapılarımızdan, gümrük kapılarımızdan çok bahsettik, oradan başlamak istiyorum. Hükümetinizin yürüttüğü yanlış dış politikanın bir çıktısı olarak Irak'ta Merkezî Bağdat Hükümeti yerine sadece Erbil'deki Bölgesel Hükümeti desteklemiştiniz. Bu destekten de güç alan Barzani yönetimi bağımsızlık referandumunu düzenledi ve bu referandumdan sonra bağımsızlığa “evet” oyu çıkardılar. Bu referandumun ardından Bağdat ve Tahran ile kurulan ilişkilerin de etkisiyle bağımsızlık kararı dondurulmuş durumda.

Tabii, geç kalınmış bir politikaydı -Irak ve İran- her 2 başkentle ilişkilerin geliştirilmesi. Tabii, referandumdan sonra gelişen hızlı süreçte iktidarınız Habur Sınır Kapısı'nın kapatılması ya da yerinin değiştirilmesi ve vanaların kapatılması gibi bir dizi yaptırım kararı alabileceğini ima eden açıklamalar yaptı.

Türkiye'nin çıkarlarına aykırı olan referandum kararının ardından şu an bölgede bir nevi normalleşme iklimine geçilebilecek midir? Habur Sınır Kapısı'nın karşısındaki İbrahim Halil Sınır Kapısı kısmen Bağdat yönetimine geçmiş durumda. Bu süreçte Habur Gümrük Kapısı'na ilişkin neler yapılacak, onu öğrenmek isteriz.

Bir de, ben gazetecilikte dış politikayı izlemeye çalıştım. Yaklaşık yirmi yıldır bu Habur'a alternatif kapı -ha yapıldı ha yapılacak- gümrük kapısı konuşulur, biz bunun haberlerini yapardık. Ben 1990'ların ortalarını, sonlarını hatırlıyorum. Hâlâ şimdi, bizim ulusal çıkarlarımıza aykırı bulduğumuz referandum kararı sonrasında da yine Hükümetinizden, sizlerden hep açıklamalar geldi, işte, “Alternatif sınır kapısını açıyoruz, iki ay kaldı, üç ay kaldı.” Bu konuda bir net politikamız var mı bizim? Yani bölgesel yönetimi bypass ederek doğrudan Bağdat yönetimiyle ya da daha güneyle ticareti sağlayacak olan bir kapı bizim stratejik önceliğimiz midir? Eğer öyleyle niye yapmıyoruz? Her seferinde, kriz çıktığında “Alternatif kapıyı açıyoruz, açtık.” diyoruz. Bu konuyu gündeminize getirmek isterim.

İkinci konu, sebze meyve ihracatından bahsettiniz konuşmanızda, önemli bir alan kendi üreticimiz için. Rusya'ya yönelik bu domates ihracatı meselesi çok tartışıldı. İlişkilerin uçak düşürme hadisesinden sonra rayına oturması zaman aldı. Domates ihracatı konusunda “Oldu.”, “Olmadı.”, “Oldu.”, “Olmadı.” şeklinde çok konuşuldu. Son olarak da 4 firmaya sadece domates ihracatına izin verildiği bilgisini duyduk. Ama asıl basında duyduğumuz bir başka konu var ona da açıklık getirirseniz sevinirim. Geçmişte bu ihracatın bir üst sınırı olmadığı ve kriz öncesinde çok yüksek rakamlara kadar ulaştığı bilgisi var iken, şimdi son yapılan anlaşmalar, sizin de içinde bulunduğunuz anlaşmalarda bir üst sınır getirildiği Rusya tarafından, yani buna bir kota konulduğu ve bunun üstüne çıkılamayacağı yönünde haberler okuduk. Bu konu ne ölçüde çözülebildi, onu dikkatinize getirmek isterim.

Benzer şekilde, esnaf ve sanatkârlar konusu tabii Bakanlığınızın sorumluluk alanında bulunuyor ve bünyenizdeki bir genel müdürlük vasıtasıyla bu politikayı yürütüyorsunuz. Ancak Türkiye'de esnafın durumu ortada, âdeta bir borç içinde yüyüyorlar ve yarınlara yönelik bir gelecek tasavvurları da maalesef bulunamıyor. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak esnaflara verdiğimiz önem gereği yapısal bir düzenlemeyle ayrı esnaf bakanlığı kurulmasını önerdik, öneriyoruz. Esnaflarımızın haksız rekabete karşı korunması konusunda önlemler alınması gerektiği ortadadır. Bunun da ancak bir bakanlık kurularak yapılabileceği kanaatindeyiz.

Sayıştay raporlarında Rekabet Kurumuna ilişkin bir husus dikkatimizi çekiyor. Kuruma ait İstanbul'daki lojmanların galiba on yıldır, on yıla yakın süredir boş durduğu belirtilmekte, bu taşınmazların verimli kullanımı için tedbir alınması istenmekte. Bunun gerekçesi var mı? Bu konuyu nasıl çözmeyi düşünüyorsunuz?

Benzer şekilde, yine Sayıştay raporlarında... İsrاف ve usulsüzlük iddiaları söz konusu olduğunda "Temsilde tasarruf olmaz." söylemiyle karşılık veriyor Hükümetiniz. Saray başta olmak üzere bakanlıklardan yapılan temel savunma bu yönde. Sayıştayın tespitlerine göre bakanlık makamına ilişkin temsil ve ağırlama giderlerinin ödeneği bakanlık bütçesinde olmasına karşın bu harcamaların 1 milyon 585 bin liralık kısmının mevzuata aykırı biçimde iç ticaret hizmetlerini geliştirme payından karşılandığı ve Sayıştayın da bu harcamaların mevzuata aykırı yapıldığını belgelediği ortada. İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payının Kullanılması Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırı olan bu harcama karşılığında Bakanlığınız Sayıştaya somut bir belge sunamamış gözükmemekte. Bu konuyu dikkatinize getirmek isterim Sayıştay raporlarında vurgu yapılan hususlar arasında.

Benzer şekilde, sadece Eskişehir'imizde değil, Türkiye'nin dört bir yanında ticaret ve sanayi odası seçimleri, takvimi belirlenmiş olmasına rağmen ertelendi. Nisan diye duyuruldu ama nisanda yapıp yapılmayacağı yönünde de kuşklar var. Bu ertelemelerin gerekçesi nedir? Bu odalarda Hükümete yakın başkanların, yönetimlerin gelmeyeceği düşüncesiyle eğer bu erteleme yapılıyorsa bu fevkalade yanlıştır çünkü Eskişehir'de olsun, başka illerimizde olsun her kim gelirse –sanayi odasına olsun, ticaret odası yönetimine olsun- onlardan asıl beklentimiz bizim, şu ya da bu siyasi görüşe yakınlığı değil, tam tersine, temsil ettikleri odaların, ticaret erbabının, sanayi erbabının sıkıntılarını en iyi şekilde giderecek yöntemler, politikalar izlemeleridir. Ama biz böyle son dakika müdahalesinin -ki genel algı Türkiye'nin her yerinde odalara müdahale şeklidir- yanlışı olduğunu düşünüyoruz. Nisanda yapılması öngörülen seçimlerin bir kez daha ertelenmesinin bu yanlışı daha da katlayarak olumsuzluğa neden olacağı düşüncesindeyiz.

Benzer şekilde, oda seçimlerinde seçme ve seçilme hakkına getirilen iki yıllık üyelik şartının sadece seçilebilme açısından uygulanması gerekmektedir. Yani iki yıldan az üyeliği olan firmalar seçilme hakkına haiz olamayabilirler belki ama seçme hakkını kullanmalarının sağlanması gerekmektedir. Bu, Ticaret Odamızın özellikle buradan size aktarılması talebidir. Ticaret odası üyelerimize aynı esnaf kefalet kooperatiflerindeki gibi uygun kredi imkânlarının sağlanmasını da yine Odamız beklenti olarak size aktarmaktadır.

Sayın Bakanım, Tüketici Konseyi var ve Bakanlık temsilcileri, sivil toplum, dernekler, hepsi bir arada ancak Tüketici Konseyinin sivil toplum ayağıyla yaptığımız temaslarda verimli sonuçlara yani bir neticeye gidilemediği üzerinde vurgu yapıyorlar. Özellikle de Konseyin yeni bir düzenlemeyle tüketici haklarının korunması ve geliştirilmesinden birinci derece sorumlu ve icrai faaliyetleri yürüten bir organ hâline dönüştürülmesi gerektiği kanaatindedir. Onu da sizinle paylaşmak isterim çok önemli olduğunu düşündüğüm için.

Sayın Çam'ın vurgu yaptığı Avrupa Birliği ile gümrük birliğinin güncellenmesi konusunu son derece önemli görüyorum, çok hayati görüyorum. Bu konunun hafife alınmaması gerekir. Bu konu özellikle... Aslında bu yıl için düşünülüyordu ancak Avrupa ülkeleri, başta Almanya ama onunla sınırlı olmayıp diğer Avrupa Birliği ülkeleriyle yaşanan siyasi gerginlikler, krizler nedeniyle Avrupa tarafında bu konunun, en azından şu aşamada, müzakereye dahi açılmaması gibi bir yaklaşım olduğunu biz okuyoruz, duyuyoruz. Bunun ortadan kaldırılması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, tamamlamanız için ek süre veriyorum.

Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii ki.

Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinde biz sürekli burada iktidar-muhalefet diyalogu içinde kendi eksiklerimizi sizlere söylüyoruz ama tabii ki Avrupa'nın da hataları vardır, yok değildir -seçimlerde oradaki ırkçı akımların etkisinde kalma vesaire gibi- ama bizim yine de kendi stratejik önceliklerimiz –ki gümrük birliği bunlardan biridir, hele ticaretimizin yarından fazlasını Avrupa'yla yaptığımız için- gümrük birliği uygulamasının güncellenmesi konusunda Avrupalı muhataplarımızı mutlak surette ikna etmemiz gerekmektedir. Bu, anlaşmanın aslında devamı, sürmesi gereken bir şeydir, doğal olarak bunun gelmesi gerekmektedir. Bu konuda tabii ki onlardan taleplerimiz olacak, orayı eleştireceğiz ama öte taraftan kendi içimizde de insan hakları alanındaki eksiklerimizi süratle gidermemiz gerekmektedir. İşte az önce biz kısa bir izin alarak buradan gittik. Mesela bir milletvekili arkadaşımız Sayın Enis Berberoğlu hâlâ cezaevinde haksız, hukuksuz bir yere, üst mahkeme zaten bizim haksız, hukuksuz bulduğumuz bütün mahkûmiyet gerekçelerini ortadan kaldırmasına rağmen hâlâ cezaevinde tutulmakta. Gazeteciler benzer şekilde, işte Sözcü gazetesinin muhabiri Gökmen Ulu tutuklu, dün ve bugün duruşmada hâkim karşısında; akademisyenler işlerinden atılmış durumda, on binlerce kişi dertlerini anlatmak için yargıya ulaşamıyorlar. Bizim bu konuda kendi eksiklerimizi gidermemiz lazım ki sizler, bizler Avrupa Birliğine, muhataplarımıza döndüğümüzde, 2004 yılında Kopenhag Kriterlerini ziyadesiyle karşılamış bir ülke konumundayken şimdi yeniden “Acaba Türkiye Kopenhag Kriterlerini karşılıyor mu, karşılamıyor mu?” gibi bir tartışmaya ülkemizi sokuyor olmamız hepimiz için, vatandaşlarımız için çok büyük haksızlık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, lütfen tamamlar mısınız.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii.

Bu konuda, gümrük birliğinin güncellenmesi konusunda mutlaka bizim üzerimize düşeni yapıp Avrupalı muhataplarımızı da bu konuda haksız bir noktaya gitmemeleri için ikna edici olmamız gerekir diye düşünüyorum.

Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çakırözer.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

24'üncü Dönemden arkadaşımız Fatih Bey'e de başarılar diliyorum, kutluyorum kendisini.

Sayın Bakanım, bu Avrupa Birliğiyle bizim alıp veremediğimiz, Hükümetimizin alıp veremediği nedir? İlişkilerin bu noktaya gelmiş olmasının gerçek nedeni nedir? Ben arıyorum, bulamıyorum yani nedir, ne oldu da bu noktaya geldi? Bizim Almanya'yla ilişkilerimiz, Hollanda'yla ilişkilerimiz neden bu noktaya geldi, bu kadar sıkıntılı oldu? İnanın bulamıyorum. Sizin de bu konularda açıklamalarınız var. Avrupa Birliği, Avrupa bizim çok önemli bir hedefimiz. Hep yüzümüz Batı'ya dönük oldu, çağdaşlaşmaya dönük oldu geçmişte de yani tarihî bir geleneği var, Avrupa'nın bizim geçmişimiz açısından kültürel, tarihî sebepleri var. Ayrıca İslam ülkeleri için, doğu için de bizim Batı'da olmamız, Avrupa'da olmamız, Avrupa Birliğinde olmamız, onlarla ilişki içerisinde olmamız, onların bir anlamda sözcülüğünü, İslam'ın oradaki sözcülüğünü yapmamız anlamına geliyor, onları orada temsil etmemiz, anlatmamız anlamına geliyor, onların anlayamadığı konularda bizim sözcü olmamız anlamına geliyor. Tam tersine, Batı için de bizim doğuda, İslam âlemi içerisinde aynı rolümüz var. Bunlar önemli konular.

Ayrıca, tabii ki Avrupa Birliğinde olmak ya da o üyelik sürecinde olmanın Türkiye'ye norm, standart birliği açısından kazandırdığı, hukuk açısından özellikle kazandırdığı çok şey var. Dolayısıyla Avrupa Birliğini bizim küçümsememiz, inkâr etmemiz ya da orayla sürekli olarak kavgaya etmemiz doğru değil.

Sıkıntılı bir noktaya gelmemizin sebebi de Hükûmetin bu konudaki yanlış tutumudur, bu noktaya kadar getirmiştir. Sizin bu konularla ilgili demeçleriniz var. Hükûmetle kıyasladığımız zaman, Başbakanla, Cumhurbaşkanıyla kıyasladığımız zaman sizin demeçleriniz daha makul fakat daha teşvik edici olması lazım, siz işin içinde olan birisi olarak konuyla ilgili daha teşvik edici demeçler vermelisiniz. Demin arkadaşlarımız da belirttiler, Habur konusunda da daha makul yaklaşımınız oldu -onun için bunu da burada zikretmek lazım- diğer konularda da öyle ama Avrupa Birliği konusunda özellikle daha makul olmamız gerekiyor diye düşünüyorum.

Demın arkadaşlarımızın epey bir konuşması oldu, hepsini tekrar etmek istemiyorum ben de ama özellikle birkaç konu üzerinde durmak istiyorum. Bir tanesi, esnaf ve sanatkârların borcu. Geçen bütçede esnaf, sanatkârın esnaf kooperatiflerine 18,9 milyarlık borcu vardı, şimdi 22 milyara çıkmış, sizin verdiğiniz rakamlara göre artıyor. Siz de birkaç kere belirttiniz, esnafın, çiftçinin çok büyük sıkıntısı var. Bunların borçlarının ertelenmesi lazım. Siz orada detay da verdiniz “Anapara kalacak, faizler şu şu şartlarda silinecek, geri kalan taksitlendirilecek.” diye. Sayın Bakanım, bu konuda ısrarcı olun. Hakikaten esnafımız, çiftçimiz büyük sıkıntı içerisinde. Ben özellikle Polatlı'dan, memleketimden biliyorum, esnaf ve çiftçi büyük sıkıntılar içerisinde, ödeyecek durumda değil. Bir çözüm bulunması şart. Hükûmetinizin bu konuyu ayrıca ele alması lazım. Şimdiye kadar da siz bu konuya anladığım kadarıyla olumlu bakıyorsunuz ama Hükûmetten, Bakanlar Kurulundan bir destek gelmedi, öyle görünüyor ama zorlamanız gerekiyor bu konuyla ilgili olarak. Milyonlarca esnaf ve çiftçi bu konuda sizden haber bekliyor.

AVM konusıyla ilgili arkadaşlarımız, İbrahim Bey de Musa Bey de Bedia Hanım da çok güzel şeyler söylediler ama geçen sene siz de şöyle bir şey söylemişsiniz AVM'yle ilgili olarak: “Herkes de istiyor yani herkes de memnun, ilimizde yok, biz de talep ediyoruz.” Doğrudur ama devletin de bu konularda geleceği düşünerek olaya bakması lazım. Onlar isterler tabii, gidiyor kışın sıcak bir yer, çocuğuyla geziyor, yazın da serin, havalandırması, kliması var; isterler onlar ama sonuçta esnaf ölüyor ve şehirler birbirine benziyor hakikaten. İleriki yıllarda, önümüzdeki yıllarda, belki kırk, elli yıl sonra çok büyük sıkıntılar getirecektir bu AVM'ler. Batı'da o noktaya doğru da gidiyor. İşte biraz önce esnafın borçlarının ertelenmesiyle ilgili konuyu konuştuk, sebeplerden bir tanesi de AVM'lerdir; AVM'lerin devreye girmesi, zincir mağazaların oralarda yer tutması böyle bir sonuç doğurmuştur. Bunu da dikkatinize sunmak istiyorum.

OVP'yle ilgili olarak diyorsunuz ki bir demecinizde: “IMF, Dünya Bankası tekrar Türkiye'yle ilgili rakamlarını revize etmek zorunda kalacaklar.” Ama revizeyi OVP'de biz yapmaya başladık şimdiden epey bir sıkıntımız var. Özellikle ihracat ve ithalat rakamlarımız çok kötü Sayın Bakanım. Bakın, hedeflerimiz şimdiden OVP'de şaşmış vaziyette. Ticaret açığımız gittikçe artıyor, bu OVP'deki yüzde 71'lik ihracatın ithalatı karşılama oranı falan tutmayacak böyle devam ederse. Onun için birçok yerle, başta Avrupa olmak üzere, bizim ilişkilerimizi düzeltmemiz lazım ve gümrük birliğiyle ilgili de bir yenileme, güncelleme yapmamız lazım; bu nedenlerle yapmamız lazım, kendi menfaatimizi düşünerek yapmamız lazım. Sunumunuzda bu güncellemeyle ilgili bilgi vermediniz. Şimdi gelinek nokta nedir? Ne olacak? Bu, ilişkiler dolayısıyla sıkıntıya girdi, bundan sonra ne olacak? Yani bir güncelleme yapılabilmesi için, bir, kanal açık mı? İki: Biz hazırlıklı mıyız? Geçen bütçede de sordum

“Bu konuyla ilgili olarak ne yapıyoruz, bizim hazırlıklarımız ne durumdadır?” diye, cevap vermediniz ama herhâlde bir hazırlığımızın olması lazım. Nedir o hazırlıklarımız? Biz ne talep ediyoruz, onlar ne konuda direnirler, nasıl görüyorsunuz konuyu; bir açıklama yapabilirsiniz memnun olurum.

Bakanlığımızın 23.207 kadrosu boşmuş. Nedir bu kadrolar? Niye bu kadarlık bir boşluk var? Önemli kadrolar mı? Niye bu kadar...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Bizim o kadar kadromuz yok ki.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Öyle görünüyor bütçe eklerinde.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Bizim olan hepsi o kadar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 29 taşıt alım talebiniz var. 553 aracımız var. Sayın Bakanım, siz araç mı kiralıyorsunuz? Araç kir alıyor musunuz Bakanlık olarak?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Kiralıyoruz, almıyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne kadardır? Onunla ilgili de bilgi vermediniz. Verebilirsiniz. Ne kadarlık, nasıl bir anlaşma yapıldı? Her bakanlık bu konuda farklı anlaşmalar yapıyor, farklı usullerle, farklı dönemler itibarıyla kiralama yapıyor; bir standart da söz konusu değil. 90 bine yakın taşıt aracı var kamuda, ilave olarak bir de kiralama var ve bunu Maliye Bakanlığı bilmiyor, ne kadarlık taşıt aracının kiralandığından Maliye Bakanlığının haberi yok, bilgisi yok.

Sayın Bakanım, Sayıştay raporlarına geçmeden önce, bir de bu, Bakanlığımızın İsrafın Boyutu İncelemesi varmış, basında yer aldı; bu raporu da alabilirsek memnun olurum.

“Türkiye’de tasarruf yapma oranı yüzde 14.” diyorsunuz. Bu, yeni millî gelir serisiyle mi yüzde 14? Yeni seriyle yüzde 14, öyle mi?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Evet, yeni seriyle.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yeni seriyle 14, o zaman daha ilginç tabii. “Halkın yüzde 56’sı gelir yetersizliği nedeniyle, yüzde 26’sı borçları olduğu için tasarruf yapamıyor.” gibi bir sonuca ulaşılmış. Rapor ulaşırsa çok memnun oluruz.

Sayın Bakanım, 2016 Sayıştay Denetim Raporları, Bakanlığınızla ilgili rapor yine şartlı görüş içeriyor, geçen dönemde de şartlı görüş vardı. Eksikleri var Bakanlığınızın bu konularla ilgili.

Yap-ışlet-devret modeliyle modernizasyonu gerçekleştirilen gümrük kapılarına ilişkin varlık ve yükümlülüklerin kayıtlara alınmamasıyla ilgili bir tenkidi var Sayıştayın. Özellikle Gürbulak’tan başlıyor, Esendere’ye kadar, yap-ışlet-devret kapsamında yapılan, modernizasyonu gerçekleştirilen gümrük kapıları -ki sözleşme bedelleri bunların 428 milyon liraya ulaşmış- bunların bazılarının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, ek süre veriyorum.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Bu gümrük kapılarının modernizasyonu ile ilgili yatırımlar, mesela Esendere Gümrük Kapısı, devam eden Kapıköy Gümrük Kapısı ve işleme hakkı devri gerçekleştirilen Hamzabeyli Gümrük Kapısı’na ait bilgilerle ilgili muhasebeleştirme yapılmış fakat Sayıştay denetçilerine bununla ilgili bilgiler intikal etmemiş. Daha sonrasında ilgili de tabii, bizde de bilgi yok.

Denetim görüşünü etkilemeyen önemli konular da var, bir tanesini gündeme getirmek istiyorum. Tek hazine cari hesabı, bu önemli bir konu kamu açısından, kamu maliyesi açısından. Yurt içi ve yurt dışı ödeme hesabındaki tutarlar muhasebe biriminden talimat beklenmeksizin Merkez Bankasındaki tek hazine hesabına alınır. Sizde bununla ilgili gecikmeler var. Bakiye vermemesi lazım bu hesabın, maalesef bakiye vermiş. “125 milyon küsur liralık hataya neden olunmuştur.” diyor Sayıştay raporunda, 125 milyon lira.

Yine, Gümrük Bakanlığı bir taraftan da denetleme yapan bir bakanlık. İç kontrol sistemi yapılandırma çalışmalarını hâlâ tamamlamamışsınız. Kendi içinizde denetimle ilgili bir eksikliğinizi var ki dışarıya yönelik denetimde hiç olmaması lazım.

Yine, bu, basında da yer aldı; bu, Bakanlık bütçesinde ödeneği olduğu hâlde temsil ve ağırlama giderlerinizin iç ticaret hizmetlerini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Temsil ve ağırlama giderlerinin bütçe dışı bir kaynak olan iç ticaret hizmetlerini geliştirme payından karşılanması yerine -ki 17 milyon küsur liralık bir harcama- kendi ödeneğinizden yapılmasının daha doğru olacağını belirtiyor.

Sayın Bakanım, bir de faaliyet raporunda, faaliyet sonuçları raporunda birkaç kalemi soracağım arkadaşlar not alabilirse. Burada hizmet alımları var, giderler hesabında, 67 milyon küsur hizmet alımı. Nedir? Bunun detayını verebilirseniz memnun olacağım. Bir de kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler var, 4 milyon 707 bin lira. Bunun detayını da alabilirsem memnun olacağım.

Diğer konulara çok fazla girmek istemiyorum. Tasfiye Hizmetleri Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesiyle ilgili olarak da bir şartlı görüş var. Orada da iki tane önemli tenkidi var Sayıştay denetçilerinin. Bir tanesi, döner sermaye bütçesi içerisinde yer alması gereken kantar payı gelirlerinin, mevzuat hükümlerine aykırı olarak, yüklenici adına açılan özel bir hesapta tutulması ve Bakanlık harcamalarının Kamu İhale Kanunu hükümlerine uyulmadan bu hesaptan yapılması. Bu önemli. Diğerleri de nazım hesaplarda izlenmesi, tasfiyelik hâle gelmiş eşya ve araçların nazım hesaplara alınması yanlışlığı var.

Rekabet Kurumu da bu yıl Sayıştay denetçilerimiz tarafından tenkit edilmiş. Denetim görüşünü etkileyen değil ama etkilemeyen beş tane bulgu var. Vaktimin kısalığı nedeniyle girmeyeceğim ama bunların dikkate alınması gerekiyor.

Bütçelerinizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum Sayın Bakanım.

Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Kuşoğlu, sağ olun.

Sayın Durmaz, buyurun.

Süreniz on dakika.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, kıymetli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri, sivil toplum örgütlerinin kıymetli yöneticileri; 2018 yılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Gümrük idareleri gerek ekonomik gerekse güvenlik açısından bir ülkenin en önemli kurumlarından. Bu sebeple çok iyi yönetilmeleri gerekmektedir. Maalesef hükümetler tarafından ve de özellikle on beş yıldır tek başına bir iktidar tarafından bunu başarıp dünyada belli bir standarda, imrenilecek bir noktaya taşınmış da değiliz.

Her geçen gün yeni vaatler, yeni projeler, yeni araştırmalar ama ortada somut bir sonuç az görülmektedir. Yanlış dış politikalar sebebiyle sınır kapılarımız âdeta kevgire dönmüş, güney sınırlarımızda güvenlik olmadığı gibi, kimin girdiği kimin çıktığı belirsiz, milyonlarca nüfus ülkemizdedir ve bu arada insan sağlığını tehdit eden çok ciddi gıda maddelerinin denetimsiz üretimi, tüketimi ve piyasaya sürülmesi de görülmektedir.

Gümrük idarelerindeki bu durumdan ticaretimiz de etkileniyor ne yazık ki. Türkiye son süreçte ithalatı ihracatından çok yüksek bir ülke hâline gelmiştir. En temel ürünlerimiz ithal ürünlerle rekabet edemez durumdadır.

2017 yılında yayımlanan Küresel Rekabet Endeksi'ne göre Türkiye bir önceki endekse göre 138 ülke arasında 4 basamak gerileyerek 55'inci sırayı almıştır.

Esnekliği artırmak ve yetenekleri daha verimli kullanmak için iş gücü piyasası zayıftır, acilen yapısal reformlar yoluyla ele alınıp geliştirilmelidir.

Kurumların kalitesi yatırım kararlarını ve üretim organizasyonunu etkilediğinden rekabetçilik ve büyüme üzerinde kuvvetli bir etkisi vardır.

Piyasalara ve özgürlüklere yönelik devletin tutumu ve devletin işlemlerinin etkinliği de çok önem arz etmektedir. Aşırı bürokrasi ve kırtasiyecilik, hukuki düzenlemelerin fazlalığı, yolsuzluk, şeffaflığın bulunmaması gibi hususların önemli ekonomik maliyetleri vardır ve ekonomik gelişme sürecini de yavaşlatan faktörlerdir. Bu ortamda sağlıklı ve şeffaf bir ticaret anlayışıyla işleri yürütmek de mümkün değildir.

Akaryakıt istasyonlarında rastgele fiyatlar ve gördüğümüz rakamlar bu ülkede hâlâ bu sektörün yeteri kadar kontrol edilip denetlenemediğine ya da gümrük kapılarımızda devletimizin hâkimiyetinde zafiyet olduğuna yönelik kuşku artırmaktadır.

Ülkemizde yaşanan kaos ortamı, sınır komşularımızdaki olaylar, istikrarsız Hükümet politikaları, ülkenin gelişmesine ve uluslararası rekabette ilerlemesine engel teşkil etmektedir. Rekabet edemeyen, büyüme sağlayamayan, işsizlikle mücadele eden bir ülkede ticaret de yeteri kadar gelişmiyor.

Yine, bu kurulun raporuna göre, ülkeler global büyümedeki yavaşlama ve yüksek işsizlikle mücadele etmek için verimliliklerini artırmak zorunda. Rekabet gücünü artırmadaki başarısızlık, durgunluk ve diğer şoklara karşı dayanıklılığı da tehlikeye sokmaktadır. Türkiye, kurumsal yapılanma ve makroekonomik ortam bileşenlerinde de oldukça zayıflamıştır. Türkiye'nin rekabetçilik sıralamasında yaşadığı düşüşte makroekonomik ortamın bozulması da önemli bir rol oynamıştır.

Mantar gibi çoğalan, köylere, kasabalara kadar inen AVM ve süpermarketler küçük esnafı, bakkalı, manavı da bitirmiştir, kalan da can çekişmektedir. Küçük esnaf yok olmaya başlayınca AVM'lerin gerçek yüzü de ortaya çıkmaya başladı. Ülke nüfusu 80 milyonlar seviyesine çıkmışken esnaf ve sanatkârın sayısının artmaması düşündürücü, azalması da bir o kadar üzücüdür. Yüz binlerce iş yeri olması gerekirken, esnaf her geçen gün bir yer yok olmaktadır.

Ülkemizde neredeyse her ilde bir ya da birçok AVM var, bizim memleketimiz Tokat'ta da var. Yerli esnaf AVM'lerle rekabet edemiyor. Esnaf kepenk kapatırken AVM'ler büyümeye devam ediyor. AVM yatırımları ülkemizde yaklaşık olarak 53,5 milyar dolar değerindedir. AVM'ler büyürken Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonunun verilerine göre 2016'nın tamamında 101.614 esnaf iş yerini

kapatmak zorunda, kapısına kilit vurmamak durumunda kalmıştır. Bu sayı 2015'te 97.715 civarındaydı. Yılın son çeyreğinde her ay 10 bin esnaf kepenk kapatmıştır. Sayın Bakanım, kan kaybeden esnafın sorunlarına acilen bir çözüm bulunması gerekmektedir.

2015 yıl sonu itibarıyla İstanbul'da 800 bin metrekare, Ankara'da 150 bin metrekare, diğer şehirlerimizde ise toplam 434 bin metrekare alan kapanan AVM'ler sebebiyle heba oldu. AVM zarar ediyor, koca alan yıkılıp atıl hâle geliyor. En stratejik bölgelerde, hem millî zarar ediyoruz hem de esnafımızı yok ediyoruz.

Kredi ve istihdam seferberliğine karşın KOBİ'lerde çalışan sayısı 88 bin azaldı, çiftçi ve esnaf yüzde 10 düştü. Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfının (TEPAV) Sosyal Güvenlik Kurumu verilerinden yola çıkarak hazırladığı İstihdam İzleme Bülteni'ne göre, bir yılda azalan esnaf sayısı 204 bin, azalan çiftçi sayımız da 79 bin oldu. Bu nasıl istihdam, bu nasıl seferberlik?

İş yerleri kapanırken, KOBİ'lerde çalışan sayısı hızla düşerken, sigortalı sayısında büyük düşüş varken hâlâ pembe tablolarla bu ülkeye bir şeyler anlatmaya çalışıyoruz.

Ocak 2017'de, son bir yıldaki değişimlere bakıldığında, yüzde 10,2'yle en fazla azalış esnafa görüldü. Son bir yılda kendi hesabına çalışan çiftçi sayısında ise yüzde 10, kamu çalışan sayısında yüzde 2,1 azalış izlenmiştir. Türkiye genelinde Ocak 2017'de, Ocak 2016'ya göre 88 sektörün toplamında 312 bin artış görülmesine rağmen, 43 sektörde sigortalı ücretli çalışan sayısında ciddi azalmalar görülmektedir. Bir yılda 88 sektörün 44'ünde iş yeri sayısı düşmüştür.

Doların yükselişiyle birlikte ekonomide ciddi sıkıntılar ortaya çıktı. Esnaf zaten zor durumdaydı, şimdi parası değer kaybettikçe esnaf kepenk kapatmaya devam ediyor. Tokat'ın esnafını dolaşıyoruz, hiç siftah yapmadan gününü geçiren esnafımız var.

2 milyon 800 bin esnafa 2 milyon 300 bininin ne yazık ki BAĞ-KUR'a borcu var. Son on bir yılda ise 550 bin esnaf kepenk indirdi. Esnafımıza bir marketler yasası sözünüz vardı Sayın Bakanım, bunu tekrar hatırlatmakta bir mahzur görmüyorum; dilerim, siz de bir daha dinlemek istemeden bunu hayata geçirirsiniz.

Esnafi, borçlarını ödeyemez, işini de yapamaz hâle getirdiniz. Esnaf kefalet kooperatifleri sürekli krediye başvuran esnaflarla dolup taşmaktadır. Bakanlıklar bünyesinde de borçlandırmak bu ülkede bir gelenek oldu, sürekli plasmanlarını artırarak borçlanmayı da bir alışkanlık hâline getirdik. 2016 yılında 164 bin esnaf kredi kullanmış yani 164 bin esnaf borçlu. Esnaf ve sanatkârimizin ödeyemediği 17 milyon TL şu anda icradadır. Peki, bu esnaf neden borçlu? Siftahsız geçen günlerin açığını ancak krediyle kapatıp yaşamını sürdürmeye, muhannete muhtaç olmamaya devam ediyor ve ayakta duramıyor.

Eylül ayı verilerine göre ülkemizde ihracat 8,7, ithalat 30,6 arttı. Samsun'da ihracat 16,7, ithalat 113,7 arttı. Tokat'ta ihracat yüzde 0,2 artarken ithalat yüzde 59,9 arttı. Oysa Tokat, dünyaca ünlü yaprağı, cevizi, domatesi, biberi gibi birçok avantajlı ürüne sahip. Bu yüzden kentimizde çiftçi kan ağlıyor, gençler işsiz, göç son yılların kanayan yarası, rakamlar çok uçuk. Sayın Bakanım, yüzde 59 ithalata karşın yüzde 0,2 ihracat. İşte bu yüzden esnafımız kan ağlıyor. Ticarete ileriye gitmek istiyorsak önce kendi üreticimizin rekabet gücünü artırmamız, ürünlerini tanıtmamız gerekiyor.

Bakanlığımızın özellikle markalaşmış ürünleri dünyaya tanıtmaya noktasında girişimleri ne durumdadır? Bu konuda çok öne çıkan birkaç örneği verirseniz sevinirim. Bu ürünlerin rekabet ortamını yaratmak da çok önemli. Daha dinamik bir iş ortamı yaratmak için yerli rekabetin geliştirilmesi de

önemlidir. Ülkenin küresel değer zincirini yüceltecek yatırımlara acilen ihtiyaç vardır. Bilimsel araştırma kurumlarının düşen kalitesi acilen yeni reformlarla yükseltilmelidir. Kamu kurumlarını daha verimli ve şeffaf hâle getirmek için reformlara da ihtiyaç duyulmaktadır.

Sayın Bakanım, geçen yıl yaptığınız sunumda “Sebze ve meyve ticareti şeffaf, izlenebilir ve güvenilebilir hâle getirilmeye çalışılıyor.” demiştiniz ama gelinen bir yıllık noktada Tokat’ta Kazova’da 25 kuruştan, 35 kuruştan satılan domatesi Ankara’da -herkese soruyorum- 1,5 liradan aşağı yiyen var mı? Yok. Bir an önce tamamen halden gelen kamyonların kapıya yanaşp...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) - ...sağlıklı, güvenilir bölgesel halin Tokat’a da kurulması çok önemlidir. Yıllık 1 milyon ton sadece domates üretimimiz vardır Sayın Bakanım.

Bu anlamda, Tokat’ın gümrük müdürlüğü yoktur Sayın Bakanım. Gelişmişliği Anadolu’ya yaymak istiyoruz, dünya markası var, yaklaşık olarak 5 bin tekstil çalışmanı var. Bunlardan 3 firma Türkiye’deki ilk 500’ün içerisinde, ihracat da yapmaktalar ama merkezleri büyük kentlerde olduğu için Tokat’tan bu noktada bir kayıp vardır. Yaş sebze ve meyve Samsun ve güney illerimize götürülerek buralardan gümrüklenmektedir. Bunun da acilen masaya yatırılıp Tokat’ın bu sorununun çözülmesi gerekiyor.

Yine sizin de çok önemseydiğiniz, Türkiye’nin uluslararası kara yolu ve eşya taşımacılığında bir cazibe merkezi, dünyada da bir çekim alanı olması için çok çaba sarf ediyorsunuz ama bu alanda da uluslararası karayolu taşımacılarının beklentileri ve sorunları var. İhracat işlemlerinde yaşanan zaman kayıplarını önleyici birtakım talepleri var. Talepleri: Ülkemizin ihracat yükünü taşıyan taşımacı firmaların ihracat beyannamesinin tescilli akabinde çıkabilir statüye gelmiş bir ihracat beyannamesi ile ihracatçı firmaların depolardan aldığı yükü ya da yükleri istediği herhangi bir iç gümrük idaresine ya da uygun görülmesi akabinde sınır gümrük idaresine transit rejimi yani tır karnesine ya da transit beyannamesine bağlanması ve araca ya da eşyaya ait olması, kontrol işlemlerinin tamamının transit rejiminin başlatılacağı gümrük idaresince gerçekleştirilmesi çok önem arz etmektedir. Bu anlamda, ihracat seferberliğine çok hızlı bir katkısı olacak, iç gümrük idarelerindeki yoğunluğu azaltacak, ihracat sefer süresi kısalacak, ihracatçı firmalar daha hızlı istediği ülkelere ulaşacak. Ve şöyle bir ortalama bilgi aldım Sayın Bakanım: İstanbul’dan gümrükten çıkan bir tırın, otuz yedi saatten önce İstanbul’dan çıkmadığını öğrendik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, lütfen tamamlar mısınız.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Bu, sizin söylediğiniz anlamda ülkemizin o hedefleri yakalaması için bu sürenin kısaltılması, gerekli önlemlerin de alınması gerekiyor.

Gene Sayın Başkanım, sabrınızı zorlayarak, bir iki şey daha var.

Mevcut sınır kapılarına ilişkin, Bakan talimatıyla geçiş hedeflerinin verilmesi ve Kapıkule için 1.200, Hamzabeyli için 800, Sarp için 800, Gürbulak için 800, İpsala için 600 gibi belli rakamlarla hedef verilmesi, buna da göre de sistemin kurulmasının söylediğimiz amaçları yakalama noktasında yararlı olacağına inanıyorum.

Yine, iç gümrük idarelerindeki farklı fazla mesai ücretlerinin yeknesak hâle getirilmesi ve işlem hacmi yoğun iç gümrük idarelerinde zaman kaybının ortadan kaldırılması ve yolluk uygulamalarının revize edilebilmesi şarttır.

Yine, transit beyannamesindeki damga vergi tahsilatının kaldırılması sizin de amaçlarınızda var. Bu konuda da sektöre hızlılık getireceğini ve ülkemizi cazip bir noktaya getireceğine inanıyorum.

Yine, ihracat beyanname bilgilerinin otomatik aktarımının bir an önce yapılması gerekmektedir.

Yine, Gümrük Kanunu'ndaki "belirgin şekilde farklı cinstе eşya" tanımının yarattığı bir karmaşa, buna bağlı gelişen ceza ve vergilendirmenin olduğuna yönelik bir şikâyet var. Bu da masaya yatırıldığında ülkemize katkısının olacağına inanıyorum.

2018 yılı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını, hedeflerini yakalamasını diliyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Durmaz.

Sayın Tamaylıgil, hazır mısınız?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tabii.

BAŞKAN – Buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli hazırun; ben de 2018 yılı bütçesinin öncelikle hayırlı olmasını diliyorum ve bence bütün ekonomiyle ilgili bakanlıkların birlikte koordinasyon ve harmoni içinde ortaya koyacakları bir çalışma dinamizminin Türkiye'nin en önemli ihtiyaçlarından biri olduğuna inanıyorum.

Öncelikle, bakıyoruz, tabii biz bazen ekonomiyle ilgili bakanlarımızın aynı konuda farklı düşünceleri paylaşarak "Acaba koalisyon ile kendi içindeki bir koalisyon mudur?" sorgusunu bile akla getiren beyanlarıyla zaman zaman karşılaştığımız dönemler oluyor. Ancak ve ancak burada önem verdiğim en önemli konu, bu birlikte... Çünkü, ben Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bakıyorum, pek çok konuda diğer bakanlıklarla beraber bir birlikte çalışma, birlikte organize olma, uyum ve beraber karar alma mekanizmalarının işleme gerektığı bir iş bölümü veya kendi içerisinde de iş belirsizliği içinde olduğunu görüyorum. Bu açıdan, bilemiyorum, ilgili bakanlıklar arasında böyle bir koordinasyon ve birlikte çalışma ortamının yaratıldığı bir çalışma projesi, programı kendini gösteriyor mu. Umarım vardır çünkü çok önemli bir dönemden geçiyoruz, bu dönemin getirdiği de karar alma mekanizmaları açısından çok hassas bir sürecin içerisinde olduğumuz çok açık olan bir gerçek.

Şimdi, arkadaşlarımız gerek Sayıştay raporları üzerinden gerekse bugün Türkiye'de iç ve dış ticaret açısından yaşanan büyüklük, kendi içerisindeki işlem akışkanlığı ve yaşanan sorunlarla ilgili, diğer taraftan, en önemli başlıklardan biri olan gümrüklerimiz ve gümrüklerimizle ilgili olarak yapılan çalışmalar, tercihler ve uygulamalarla ilgili önemli tespitleri dile getirdiler. Benim Sayıştay raporunda dikkatimi çekti üzerinde çalışırken, burada bu yap-işlet-devret modeliyle modernizasyona geçişi gerçekleştiren gümrük kapılarından Gürbulak Gümrük Kapısı'nın işletme sona erme tarihi 1 Kasım 2017'de tamamlanmış, bildiğim yani buradaki Sayıştay raporuna göre. Peki, burada bu projeye ilgili yani başlangıcı, işletme süresi ve işletme sona erme tarihi açısından -çünkü 1 Kasım 2002'de başlamış işletilmeye bu kapımız- burada bir örnek olarak neler yaşandı? Netice itibarıyla 1 Kasımsa artık herhâlde birkaç gün önce de işletmeyle ilgili süreç tamamlanmış. Buradaki elde edilen deneyim, sonuç ve şu anki fiili durum nasıl? O konuda bilgi verilirse çok memnun olurum Sayın Bakanım.

Diğer taraftan, ben "ticaret" deyince Türkiye'de ve dünyada yaygınlaşan bir konu üzerinden bazı düşünceleri paylaşmak isterim, bunun da başında e-ticaret geliyor. E-ticaret bugün belki dünya açısından ve Türkiye açısından baktığınızda yüzdesel oranları olarak oldukça düşük görülse de dünyada ve Türkiye'de önünde hızlı bir ilerleme potansiyeli olan ticaret başlığı. Çünkü ülkemizde 48 milyona yakın bir internet kullanıcısı var ve bunun aşağı yukarı yüzde 87'si, 41,5 milyon kadar internet kullanıcısı internete gidiyor; her gün 40, 41,5 milyon kişi. Bu kişilerin çoğu hem e-posta okuyor hem

sosyal medyayı kullanıyor, onun ötesinde de sık sık yaptığı online alışveriş olan zeminlere girmek ve buradaki fiyat hareketleri veya gelişmeleri takip etmek. Burada da bu internet kullanıcısının da yüzde 52'sinin satın almak üzere özellikle yani -41 dersek- 20 milyon kişi satın almak üzere bu siteleri takip ediyor ve bunun da yüzde 43'ü her gün aşağı yukarı işlem yapıyor. Bu da -43 dersek- aşağı yukarı 10 milyona yakın kişi alışveriş yapıyor. Yani e-ticaret işlemleri ve bu konuda yapılan belli başlı düzenlemeler olsa bile, ben Tüketici Hakem Heyetine şikâyet başvurularına da yıllar itibarıyla verildiği zaman baktığımda tamam, en başta bankacılık sistemi, oradaki uygulamalarla ilgili şikâyetler gelmiş ama yine internet üzerinden alışveriş veya kapıda teslim gibi başlıklarda oluşan şikâyetlerin de gelmeye başladığını yani burada bir ticari zeminin oluşmasıyla ilgili şikâyetlerin başladığını görüyoruz.

Şimdi, burada büyüklük olarak ifade ettiğimizde de e-ticaretle ilgili olarak ve yapılması gerekenlerle ilgili baktığımızda da bugün Türkiye'deki ticaretin aşağı yukarı yüzde 3,5'u seviyesinde. Bu rakam dünyada yüzde 8,5 seviyesinde e-ticaret olarak. Ve Türkiye'de perakende e-ticaretin hacmini de önümüzdeki iki yıl içerisinde de 35-40 milyar liralara doğru hedefleyen bir sektörel hedef var. Bunun için de tabii ki hem hukuki altyapı hem düzenleme hem de denetleme ve burada ortaya çıkan olumsuzluklarla ilgili tedbirlerin alınmasının da çok çok önemli olduğunu düşünüyorum ve bu konuda neler yapıyorsunuz, onun için nedir durumumuz? Sizden bilgisini almak istiyorum Sayın Bakan.

Tabii, bunun ötesinde önümüzdeki süreçte baktığımızda, şimdi, Rekabet Kurumu ve Rekabet Kurumunun ortaya koyduğu çalışmayla beraber baktığımızda, tabii, Avrupa Birliği üyelik süreci gündeme geldiği zaman 1994 yılındaki 4054 sayılı Kanun ve bu Kanun'a bağlı olarak Rekabet Kurumunun faaliyetine başlaması ve bu bir bakanlık içindeki birimken daha sonra bağımsız bir noktaya kadar gelmesiyle ilgili olarak süreci hepimizi biliyoruz. Ancak ve ancak "rekabet hukuku" dediğimiz zaman ve "kurumsal yapılanımı" dediğimiz zaman, bunun bir de yargı kısmı var. Yargı kısmıyla ilgili baktığımızda, ben rekabet hukukuyla ilgili yargı kısmında, idari ve adli mahkemeler açısından baktığımızda bir ikili yapının olduğunu ve bu ikili yapının içerisinde de karar alma mekanizmaları açısından bazen anlaşmazlıkların ortaya çıktığını tespit eden -ben hukukçu değilim ama hukukçuların görüşleriyle beraber değerlendirdiğimizde- böyle gerçekler olduğunu da görüyoruz. Yani, mesela bu açıdan baktığımızda Sayın Bakan, bir rekabet mahkemesinin kurulması... Yani bizde ihtisas mahkemeleri var. Sonuçta da birçok konuda da kendi konusuyla ilgili hem yargısal süreci hızlandıracak hem yargı sonucunda ortaya çıkacak kararlarda tarafların karşılaşacağı sorunları veyahut çıkmış olan kararlardaki mağduriyetleri engelleyecek ve objektif olacak, bu konuda ihtisaslaşmış bir mahkeme oluşturulmasının önünde bir çalışma yapılıyor mu? Diğer taraftan, yani fikri ve sınai haklarla ilgili mahkemeler açısından baktığımızda hemen hemen hukuki düzenlemeleri aynı dönemde yapılmıştı ve Türkiye'deki gelişmelerle düşündüğünüzde bence rekabet hukuku açısından da yargı biriminde bir rekabet mahkemesi oluşumu noktasında bir çalışma için sizin ortaya koyduğunuz bir tercih var mıdır? Çünkü hem adli hem idari mahkemeler arasında iki başlılık, davaların taraflarına göre farklı mahkemeler söz konusu oluyor ve işte Yargıtayın içtihatları sonucu tazminat davalarının akıbeti iptal davalarına bağlı hâle geliyor. Bu sorunlarda birtakım çözümler bulabilmek amacıyla da, iptal tazminat davaları gündeme geldiği zaman da, ayrı yargı yollarıyla beraber değerlendirildiğinde, Avrupa Birliğiyle uyum sürecini de dikkate aldığımızda, gerçekten, böyle bir yargısal düzenlemenin kendini gösterme ihtiyacının olduğunu açıkçası görüyoruz.

Biraz önce tüketici hakem heyetinin başvurularına baktım demiştim. 2014'te 5,5 milyonla başlamış, 2016'da 1.408'e inmiş ve sanırım ilk altı ayda -heyetin başkanının bir beyanını takip etmişim- daha da hızlı bir azalma var. Şimdi, bu azalmanda tüketici bilinci daha mı iyi oluştu? Tüketici haklarının ve

bunların uygulanmasına daha da etkin bir zemin mi hazırlandı ya da yani artık hakem heyetine ulaştık, sonuçları tam olarak alamadık, ulaşmanın gereği yok mu dendi? İşte farklı, bu kadar hızlı inişin bir performans sürecini veya ivmesini oluşturan başlıkları bir değerlendirme imkânımız olabilir mi?

Şimdi, enflasyon rakamları açıklandı ve enflasyon rakamlarında genelde hep tüketici enflasyonu üzerinden konuşulup değerlendirme yapılıyor. Ancak Türkiye açısından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Bence en önemli bakılması gereken ve sizin de bunun takibi noktasında olacağınız üretici fiyat endeksi ve orada gelinen yüzde 17,20'lik enflasyon oranı çünkü üretici fiyat endeksini dikkate aldığımızda, önümüzdeki süreçte hem ticaret açısından hem üreticinin içinde bulunduğu şartlar açısından, üretici ve tüketici fiyatları açısından ortaya çıkan farktan oluşan zarar yükünün kimlerin üzerine dönüştüğünden önemli bir sorgulama kalemi olduğunu düşünüyorum. Türkiye'de üretici noktasından tüketici noktasına gidişte ortaya çıkan ticari zincir içerisinde büyük problemler olduğu çok net olarak açık, ortada. O zaman, işte bunun depolamasından lojistiğine veyahut atılan üründen... Yani mesela, bakıyorsunuz, market yöneticilerinde şimdi en önemli performans göstergesi, gelen ürünlerden, özellikle tüketim süresi, satış süresi kısa olanlarda ıskartaya atılanları en aza indiren yönetici en yüksek primi alıyor. Şimdi, bizim de mantık olarak baktığımızda, üretilen ürünün pazara veya tezgâha çıktığı noktaya kadar en az şekilde zarar göreceği, ıskartaya ayrılacağı veya işte atılacağı noktaya taşıyana kadar önlemlerin doğru bir şekilde alınıp projelendirilmesi ve ticari yönlendirmenin sağlanması. Bu konuda çalışmalarınız var mıdır diye merak ediyorum.

Diğer taraftan, tabii geçici kabul ve dahilde işleme rejimi her zaman için Türkiye'de bir soru işareti olmuştur, sorgulamaların içinde yer almıştır. Bu sorgulamaları ve soru işaretlerini kendi içindeki, özellikle teknolojinin ilerlemesiyle ortaya çıkan şartlarda daha etkin olarak çözülecek ve verimli hâle dönüştürecek çözümlerin alınması gerektiğine inanıyorum.

Bir de Sayın Bakanım, durmadan gümrük vergileri değiştirilerek yani çelikteki yaşadığımız, ortaya çıkan tablo, diğer taraftan tarım ürünlerinde yaşadığımız tablo... Bu tarifelerle ilgili tabii sizin ve Bakanlığımızın çalışması var ama böyle gümrük vergileri ve onlara bağlı olarak uygulanan değişken politikalar Türkiye'deki genel üretici açısından, emekçi açısından ve buradaki tarım sektörü açısından baktığımızda, handikaplara da yol açan ve onları yok edecek noktaya taşıyan gelişmeler. Siz Gümrük ve Ticaret Bakanısınız. O yüzden bu istikrar ve istikrarın içerisindeki fiyat oluşumları ve rekabet gücü çok önemli. Bu konuda etkin olarak düşünceleriniz nedir diye sormak istiyorum.

Bir de tabii bu sahte ürünler, taklit ürünler ve özellikle taklidin ötesinde içerisindeki terkinin değiştirilerek belli maddelerle beraber satışa sunulduğu ürünler... Bu konuda bir takip ağınız var ancak bu takip ağının yeterliliği konusunda da bende soru işaretleri var çünkü yine söylüyorum, internet o kadar geniş bir alan ki o alanın içerisinde ortaya çıkan her türlü ticari işlemde risklerin gittikçe arttığını görüyoruz. Mesela, bir parfüm diye baktığımızda, o sektör Türkiye'de belki çok dar ama dünyada geniş, yalnız o kadar sahte olayına açık ki pazarından internetine kadar. Belli ürünlerde, tüketimin çok olduğu ürünlerde bu tür denetimin ve sağlık açısından da -çünkü kanserden tutun küçük çocukların hayatını bile etkileyen çok başlık var- bu konularda ortaya konulacak olan takibin çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Başkanım, tolerans gösterdiniz, çok teşekkür ediyorum.

Farklı konular da var, sorular içerisinde onları da dile getiririm.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Tamaylıgil.

Birleşime 14.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.21

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.35

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Sayın Bakan, değerli arkadaşlar, 20’nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Ayhan, buyurunuz.

İBRAHİM AYHAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının alanları epey hareketli, epey sorunlarla dolu.

Öncelikle, ben bu anlamıyla, sırasıyla bu alana ilişkin neler var, neler gerçekleşmiş, buna dair değerlendirmemiz, buna dair görüşlerimiz, önerilerimiz nedir, bunu sizlerle paylaşacağım.

Şimdi, bunlardan biri, geçtiğimiz yıl, 2016 yılında bir torba yasa çıkarıldı ve bu çıkarılan torba yasa içerisinde özellikle kamuoyunda “kara para aklama” yasası olarak ifade edilen bir yasa geçti ve bu yasada da dışarıdan getirilen döviz, altın, tahvil ve benzeri paraların ve değerlerin herhangi bir gümrük denetimine tabi tutulmadan, yani “Nereden getirdin?” sorusu sorulmadan, vergi alınmaksızın kabulünü öngörüyor. Bu, çok ciddi bir şaibeye neden olabilecek bir uygulamadır.

Bir diğeri, Hükûmetinizin yıllarca Suriye sınırında IŞİD’le sınır ticareti yaptığına dair kamuoyunda çokça iddialar söz konusuydu. Bugüne kadar da Hükûmet tarafından bu iddialara ilişkin herhangi bir açıklama yapılmış değil. Özellikle 18/09/2014 tarihinde ABD Dışişleri Bakanı John Kerry’nin bu konuda çok çarpıcı bir iddiası vardı. John Kerry bölgeden, Suriye bölgesinden çıkarılan petrolün Türkiye’nin Karkamış ve Kilis sınırlarından geçirilerek satıldığını açıkladı. O tarihlerde Putin’in de aslında bir böyle bir açıklaması vardı. Putin, “Suriye’deki teröristlerin kontrolündeki bölgelerden çıkan petrol Türkiye’de satılıyor.” diye bir ifade kullanmıştı. Buna ilişkin de biz, Mecliste gerek araştırma önergesi gerek soru önergeleriyle bu soruları sorduk, şu ana kadar da herhangi bir cevap almış değiliz.

Bir diğer nokta, bu Irak’taki özellikle Güney Kürdistan’da gerçekleşen referandumla ilgili olan durum. Bu, ciddi boyutlu ticaretin yürümesine, ticaretin gerçekleşmesine zarar vermiş durumdadır. Bu anlamıyla da mevcut işgal planı, mevcut Irak Merkezî Hükûmetinin orada göstermiş olduğu asimetrik tutum ve tavır Hükûmetinizce kabul edilmekte ve güney Kürdistan’daki özellikle orada yaşayan halkın öncelikli olarak da ticaretini olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Hepinizin de bildiği gibi, 13 milyar dolar civarında Türkiye’yle bir ticaret hacmi söz konusudur. Bu konuda da ülkenin ekonomisinin büyük bir zarara uğradığı gerçekliğini görmekteyiz. Bunun da bir an önce giderilmesi gerekiyor. Tabii, şu anda Habur Sınır Kapısı’yla ilgili kimi spekülasyonlar da var. Yani ben bunu aslında soru olarak da sormak istiyorum. Habur Sınır Kapısı merkezî hükûmette mi, bölgesel hükûmette mi? Bu konunun da netleştirilmesi lazım çünkü basına yansıyan kimi görüntüler Irak Hükûmetinin orada sınır kapısını devraldığına dairdi, diğer bölgesel yönetimin, Kürt yönetiminin de iddiaları hâlen kendilerinin Habur Sınır Kapısı’ndaki o mevcut işleyişe hâkim olduklarına dairdir. Bu konunun da cevaplanmasını bekliyoruz.

Aynı şekilde, 600 kilometre sınırimız olan Rojava, Suriye'nin Rojava bölgesi, oradaki sınır durumu. Bu anlamıyla da ticaret açısından, komşuluk ilişkileri açısından oldukça önemli bir sınır ve şu ana kadar da bu sınır kapıları kapatılmış durumda, âdeta orası ablukaya alınmış durumdadır. Bu, ciddi bir şekilde hem ticari yaşamı hem de toplumsal yaşamı etkilemektedir. Yani hepimiz de kabul edersiniz ki Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Sykes-Picot Anlaşması'yla beraber sınırlar âdeta bir cetvelle çizildi. Yani ben Şanlıurfa Milletvekiliyim, özellikle Suruç'un hemen yanı başında bulunan Mürşitpınar Sınır Kapısı'nın ciddi anlamda oradaki ilişkilerin sağlanmasında etkisi vardı ama uzun bir süredir, iki yıla yakındır Mürşitpınar Sınır Kapısı kapalı ve orada akraba olanlar bile birbirini görememektedir, ticaretini yapamamaktadır hatta sınırın bu tarafındaki köy isimleri diğer taraftaki köy isimleriyle aynı. Yani bunu belki çoğunuz da duymuşsunuzdur, işte, diyelim bu tarafta bir Eşme köyü var, sınırın diğer tarafında da Eşme köyü var ve buna benzer böyle hani çok yakın akrabalık bağlarının olduğu bir yer. O boyutuyla da bu sınır kapılarının kapatılmış olması da gerçekten çok ciddi anlamda olumsuzluklara neden olmaktadır.

Bir diğer konu, Türkiye'nin özellikle Ermeni politikasının yanlışlığı, Ermenilere ilişkin yürütülen geçmişten gelen yanlış politikalar ne yazık ki Ermenistan'la olan ilişkileri de çok olumsuz bir şekilde etkilemekte ve yirmi üç yıla yakındır Ermenistan'la sınır kapısı kapalı bir durumdadır. Bu anlamıyla, az önce dediğim gibi hem ticaret hem de insani ilişkilerde çok ciddi zararlar ortaya koymaktadır ve bu kapının da bir an önce açılıp ticaretin de, diğer ilişkilerin de gerçekleştirilmesi gerekiyor.

Bir diğer konu, Ocak 2017'den Temmuz 2017 tarihine kadar 51.775 esnaf iflas etmiş durumda. Rakamlar geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 218'lik artışa tekabül ediyor. Geçen yılın ilk altı ayında 136 bin yeni esnaf tescil başvurusunda bulunurken bu yılın aynı döneminde bu sayı 127 bine gerilemiş durumda. Geçen yıl 221.769 esnaf sicil değişikliğine giderken bu rakam 2017'de yüzde 200 artış göstermiş, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu verilerine göre 2017'nin ilk altı ayında beş büyük kentte iflas eden esnaf sayısı 13.670 olurken İstanbul'da kepenk indiren esnaf sayısı 4.649'a yükselmiş.

Diğer bir veri, Türkiye İstatistik Kurumu ile Bakanlığınızın iş birliğiyle oluşturulan geçici dış ticaret verilerine göre ise ihracat, 2017 yılı Ağustos ayında 2016 yılının aynı ayına göre yüzde 12,3 artarak 13 milyar 289 milyon dolar, ithalat ise yüzde 15,3 artarak 19 milyar 162 milyon dolar olarak gerçekleşmiş; dolayısıyla dış ticaret açığı yüzde 22,8 artmış. Ağustos ayında dış ticaret açığı yüzde 22,8 artarak 5 milyar 873 milyon dolara yükselmiş, ihracatın ithalatı karşılama oranı ise 2016 Ağustos ayında yüzde 71,2 iken 2017 Ağustos ayında bu yüzde 69,3'e düşmüştü.

Diğer bir nokta özetle AVM'lerle ilgili. AVM'lerin çok denetimsiz bir şekilde Türkiye'de artıyor olması ciddi bir sıkıntıya neden olmaktadır. Özellikle küçük esnafın bu noktada büyük bir mağduriyeti söz konusudur. Tabii, bu da sizin Bakanlığınızla ilgili bir konu. Bu durum da küçük olan piyasanın daha da daralmasına ve ayakta kalmaya çalışan esnafın işini kaybetmesine neden olmaktadır ve bunun en güncel şeyi de Hükûmetinizin ucuz et olarak son dönemlerde ortaya koymuş olduğu bir çalışmayla görülmektedir. İşte, iki tane AVM hatta bir üçüncü AVM'yle de anlaşma yapıldığı söyleniyor ama bu ucuz etin o AVM'lerde ve o marketlerde satılıyor olması da yüzbinlerce kasabın, üreticinin, hayvancılıkla uğraşanların zarar etmesine, bundan dolayı mağdur olmasına neden olmaktadır. Arkadaşlar da ifade etti yani rekabet açısından da çok olumsuz bir uygulama. Dolayısıyla bu uygulamanın da popülist politikalar güdülerek yapılıyor olması da ayrıca ciddi bir şekilde düşündürücüdür ve bunun bir an önce terk edilmesi gerekiyor. Yani bölge açısından da düşünecek olursak, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde halkın çoğunluğu hayvancılıkla uğraşmaktadır ve Urfa bölgesini örnek vermek gerekirse...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ayhan.

İBRAHİM AYHAN (Şanlıurfa) - Urfa ekonomisinin, ticaretinin büyük çoğunluğu hayvancılıkla sağlanmaktadır. Şimdi, şu anda hayvancılıkla uğraşanlar böylesi farklı bir uygulamadan hâliyle çok etkilenecekler ve çok ciddi anlamda bize şikâyetleri geliyor o insanların. Zaten tarım politikalarımın ciddi anlamda çarpıklığı ve o noktadaki yetersizliğinden kaynaklı mağduriyet yaşayan, orada hayvancılıkla uğraşan çiftçilerimiz bu mevcut uygulamayla da çok ciddi bir şekilde etkilenecektir diye ifade etmek istiyorum.

Diğer bir nokta özellikle bu lisanslı depoculuk faaliyetleriyle ilgilidir. Bilindiği gibi lisanslı depoculuk faaliyetinde bulunmak için Gümrük ve Ticaret Bakanlığında depoculuk lisansı alma zorunluluğu vardır. Bakanlıktan lisans alınmadan lisanslı depoculuk faaliyetinde bulunulamaz, lisanslı depo işletmesi izlenimi verecek hiçbir isim, unvan, işaret ya da benzerleri kullanılamaz.

Şimdi, depolarda çürümeye terk edilen birçok ürünün fiyatı artmaktadır. Özellikle örnek olarak da geçtiğimiz günlerde bu çürüyen patateslerle ilgili kamuoyunda birtakım haberler çıktı. Haberlere de işte “Depolarda çürümeye terk edilen patates tezgâhlarda cepleri yaktı.” diye yansıdı. Üreticiyle tüketici arasında en fazla fiyat farkı gözlenen ürün de ne yazık ki patates olmuştur ve bu fark da yüzde 366 civarında yani üreticinin ürettiği patatesin işte bu depolarda depolandıktan sonra tüketiciye götürülürken ki fiyatı arasındaki fark yüzde 366 civarında oldu; bu da çok büyük bir haksızlık olarak gerçekleşti.

Diğer konu; özellikle bu Avrasya Tüneli’yle ilgili çok ciddi spekülasyonlar var, çok ciddi sıkıntılar veya bununla ilgili iddialar söz konusu. İşte, Avrasya Tüneli’nden daha uzun ve daha derinde olan yani teknik olarak yapımı daha zor ve maliyetli olması gereken örneğin Norveç’teki Eiksunt Tüneli 92 milyon dolara mal edilirken Avrasya Tüneli nasıl olmuştur, bunun maliyeti ne kadardır? Bu da 1 milyar 300 milyon dolara mal edilmiştir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Ben Gümrük ve Ticaret Bakanayım, yanlış bir yere mi geldim?

İBRAHİM AYHAN (Şanlıurfa) – Sizinle bağlantılı değil mi bu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Bizimle alakası yok bunun.

İBRAHİM AYHAN (Şanlıurfa) – Yani bunun, özellikle bu tünelden geçişlerle ilgili oradaki şeylerin sizinle bağlantısı yok mu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Ulaştırma Bakanlığıyla ilgili.

İBRAHİM AYHAN (Şanlıurfa) – Pardon.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Bizimle alakası yok, olsa tamam.

İBRAHİM AYHAN (Şanlıurfa) – Evet, yani söyleyeceklerim bu kadar.

Tekrardan saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Demirtaş, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle hepimize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Sayın Bakanım, tabii, ben fındık konusuna değinmek istiyorum, daha önce de bunu gündeme getirmiştik. Biliyorsunuz fındık, Karadeniz’de 400 bin aileyi ilgilendiren ve Türkiye’de önemli ihracata yol açan, yaklaşık yıllık ortalama 2,5-3 milyar dolarlık ihracata yol açan stratejik bir ürün ve fındıkta maalesef Hükümetinizin yanlış politikaları sonucu bugün çok büyük sorunlar var. yapısal sorunlar var, fiyat istikrarı yok, özellikle FİSKOBİRLİK ve Toprak Mahsulleri Ofisinin piyasadan çekilmesiyle serbest bir piyasa ekonomisi oluşturuldu ve 2014 yılında Oltan Gıdanın piyasada hâkim güce erişmesiyle birlikte Türkiye’de tek başına yüzde 55’lik bir paya sahip oldu ihracatı noktasında ve netice itibarıyla bir yabancı şirket, Ferrero şirketi bu Oltan gıdayı satın aldı ve başka şirketleri de bünyesine katarak şu anda fındıkta bir tekelleşmeye gidildi yani öyle bir noktaya dönüldü ki bugün itibarıyla fındıkta ciddi bir fiyat istikrarsızlığı söz konusu. 2015 yılında 15 lira seviyelerinde olan fındık, bugün itibarıyla 8-8,5 lira seviyelerine düşmüş durumda. Maliyeti yaklaşık 10 lira fındığın ama maliyetinin altında üretici satmak zorunda kaldı. Tabii, Hükümetiniz bazı müdahale alımları gerçekleştirdi ancak fiyat bir türlü yukarı çıkmıyor. Buradan çıkan sonuç şudur: Yani fındıkta yapısal bir sorun var, bu sorun da şudur: Karadenizli üretici bu fındığı üretmesine rağmen, fiyatı yabancı fındık tekelleri belirliyor. Kim belirliyor? Ferrero şirketi belirliyor ve başka yabancı şirketler belirliyor. Ben size bu konuyla ilgili soru sormuştum Sayın Bakanım, Türkiye’deki fındık ihracatı yapan şirketlerin paylarını ve miktarlarını sormuştum. Bunu niye sorduk? Bütün Türkiye kamuoyu bunu öğrensin diye sorduk çünkü fındıktaki fiyatın neden bu noktaya geldiğini Türkiye’deki kamuoyunun bilmesi gerekiyor. Bize öyle bir cevap vermişsiniz ki bir satırlık bir cevap, gizli ve sır olduğu gerekçesiyle buna cevap vermemişsiniz.

Şimdi, bakın, Sayın Bakanım, 2016 ihracat verilerinde bu Ferrero’ya bir ödül vermişsiniz, siz vermişsiniz bunu yani ihracat verileri belli demek ki. Bunu niye Karadenizliden, Türkiye’den gizliyorsunuz, “gizli ve sır” diyorsunuz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Gizlemiyoruz ki.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ama vermemişsiniz ihracat verilerini. İhracat verilerini vermeniz lazım ki biz bunu kamuoyuna aktaralım ve ona göre bir çözüm üretelim, görevimizi yapamıyoruz yani bundan dolayı.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – “Fındıkta ihracat ne kadar? dersiniz veririz ama “Hangi şirket ne kadar ihracat yapmış” dersiniz, o ticari sır kapsamına girer.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakanım, soruların içerisinde o da vardı, 5 soru vardı. Ne kadar miktar ihracat yapılmış? 5 maddelik bir soruydu. Mesela Ferrero ihracatta 1’inci olduğuna göre Ferrero’nun rakamları belli.

Sayın Bakanım, sorun şu: Yani bu tekelleşmenin önüne nasıl geçeceksiniz? Yani manipülasyon yapıldığı açık ve net ortada. Bu yapısal sorun devam ettiği sürece Türkiye’deki fındık üreticisi kaybetmeye devam edecek, yabancı tekeller kazanmaya devam edecek, hepimiz kaybetmeye devam edeceğiz. Bizim amacımız, meramımız bu. Yani biz, bu şekilde, yabancı fındık tekellerinin fındık fiyatını belirlemesine müsaade edilmemesini talep ediyoruz.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli hazırım; hepimizi öncelikle sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

2008 küresel krizinden bu yana en yüksek enflasyon oranına ulaşıldığı bir dönemi yaşıyoruz. Çekirdek enflasyon on üç yılın zirvesinde, üretici enflasyonu ise yüzde 17’yi bulmuş durumda. Enflasyon sepetindeki 414 mal ve hizmetin 298’i arttı. Enflasyon, hedeflediğiniz yüzde 5’in neredeyse 2,5 katına yaklaşmış durumda. Ekim ayında yüzde 1,7’lik imalat sanayi fiyat artışı ile yüzde 2,2’lik ara malı fiyat artışı yaşandı. Yıllık bazda imalat sanayi fiyatları yüzde 18,9’a ve ara malı fiyat artışı ise yüzde 24,3’e dayandı. 2004 Ekimindeki yıllık yüzde 20,69’luk artıştan bu yana hiçbir dönemde Üretici Fiyatları Endeksi’nde ana unsur olan imalat fiyat artışı, ekim ayındaki yüzde 18,86 kadar yüksek olmadı.

En fazla ihraç ettiğimiz 4 kalemden 3’ünde ihracat gelirimizin 2 katı tutarında ithalat giderimiz var. Bunu halletmek için özellikle ithalata dönük olan malların yerli üretim şeklinde gerçekleşmesi için bir çalışma yapıyor musunuz? Ara malı ithal ediyor ve motorlu taşıt, traktör, makine parçası üretiyor, kazan ve kazak satıyoruz. Bunun karşılığında yükte hafif pahada ağır olan yakıt, yağ, markalı elektronik cihaz, makine alıyoruz.

Bugün 25 bin firmamızın döviz açık pozisyonu var. Özel sektörün yurtdışından aldığı uzun vadeli kredi borcu 216 milyar dolar, ticari krediler hariç, kısa vadeli döviz borcu ise 17 milyar dolardır. Ülkemizdeki bankaların kredi dağıtmak için başvurduğu yabancı kuruluşların sağladığı krediler de dövizdeki aşırı dalgalanmalar nedeniyle son derece riskli hâle gelmiştir.

Esnafımız perişandır, kirasını ve borcunu zorla ödeyebilmektedir, vergilerini ve BAĞ-KUR primlerini ödeyememektedir. Birçok dükkân kapanmıştır, çarşıda birçok kiralık dükkânlar vardır. Onun için esnaf üzerindeki vergi yükünün azaltılması gerekmektedir.

Ayrıca, AVM’lerin şehir dışında açılmasına olanak sağlayacak bir düzenlemenin bir an önce yapılması esnafımızı rahatlatacaktır.

Sayın Bakan, Sayıştay raporuna baktığımızda, Sayıştay tespitine göre, Bakanlık makamına ilişkin temsil ve ağırlama giderlerinin ödeneği Bakanlık bütçesinde olmasına rağmen, bu harcamaların 1 milyon 585 bin Türk liralık kısmının mevzuata aykırı biçimde iç ticaret hizmetlerini geliştirme payından karşılandığı görülmektedir. Sayıştay bu harcamaların mevzuata aykırı yapıldığını açıkça belgelemiştir. Bununla ilgili ne yapmayı düşünüyorsunuz?

İç Ticaret Hizmetlerini Geliştirme Payının Kullanılması Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırı olan bu harcama karşısında Bakanlığımız Sayıştaya somut bir belge maalesef sunamamıştır. Mevzuatta yer almadığı hâlde 1 milyon 585 bin 776 Türk liralık Bakanlık makamı temsil ve ağırlama masrafının yapılmasını nasıl açıklayacaksınız? Bu harcamalar iç ticareti geliştirme amacıyla mı yapıldı yoksa başka işler için mi kullanıldı?

Mesleki Yeterlilik Kurumu Genel Kurulunca belirlenen ve Bakanlığımızın da dâhil olduğu 17 kamu kurumunca ödenen 390 bin Türk liralık yıllık aidatının genel kurul tarafından yanlış hesaplandığı ve bu kurumlardan 124 bin 862 Türk lirası aidat alınması gerekirken yasal düzenlemede belirtilmeyen bir hesaplama fazladan tahsil edildiği anlaşılmıştır. Kurumun fazla tahsilatı üzerine Bakanlığımız bir çalışma yapacak mıdır?

Sayın Bakan, son günlerde iplik ithalatının sınırlandırılmasıyla ilgili bir tartışma başlamıştır. Ekonomi Bakanı “Sınırlama gelecek.” dedi. Bu konuda uygulamaya çok dikkat etmek gerektiğini düşünüyorum. Ülkemizde open-end iplik yatırımı ve üretimi yeterli düzeydedir, zaten bu konuda da

fazla ithalat yoktur. Ancak ring ipliklerde piyasayı doyuracak bir üretim maalesef yoktur. Bu konuda yapılacak bir kısıtlama ve konulacak antidamping vergisi tekstildeki maliyetleri inanılmaz bir şekilde olumsuz etkileyecek, iç piyasada iplik fiyatı yükselecek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen son cümlelerinizi alayım.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – ...satışları ve rekabeti olumsuz yönde etkileyecektir. Bunun için, ihracat yapan, aynı zamanda iplik ithalatı yapan bir işletme sahibi olarak ürettiğimiz kumaşın yüzde 80'ini yurt dışına satan bir firma olarak bizimle aynı piyasada olan, Çin, Pakistan, Mısır gibi maliyetleri düşük olan ülkelerle rekabet etme şansımız maalesef bu durumda kalmayacaktır. Bu nedenle 30 no.lu ipliğin üstündeki ipliklerin aylık girişinin 4 bin ton miktarıyla sınırlanması uygun olur. Antidamping vergisinin konulması yanlış olur. Konulacak bu vergi kesinlikle maliyetleri artıracak, rekabet şansımızı yok edecektir diyorum, hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri ve değerli bürokratlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Elbette bütçenin de hedeflerine ulaşmasını temenni ediyorum.

Bugün sabahki konuşmalarda, sunuşlarda da çok dile getirildi özellikle dış ticaret ve uluslararası ilişkilerimizde geldiğimiz nokta. Sayın Bakan, hükümetleriniz döneminde, işte, tutarsız, öngörüsüz ve özellikle günübürlük, maalesef, siyasi çıkarlar üzerine şekillenen bir dış politikamızın ticari ve ekonomik ilişkilerimizde yarattığı tahribat da ortada. Bunu bütün ülke olarak yaşadık. Birçok ülkeyle gergin uluslararası ve ticari ilişkilerimize şahit olduk. İşte, Rusya'yla yaşanan krizin turizm sektöründe yarattığı tahribat, sebze meyve sektöründe yarattığı tahribat ortada. Amerika Birleşik Devletleri'yle yaşanan kriz, işte son vize krizi. Avrupa Birliği ülkeleriyle de üyelik sürecimizin ve ticari ilişkilerimizin... Ki özellikle referandum sürecinde yaşanan gerginlik ortadayken sizin bugün sunuşunuzda bize anlattığınız hedefler, uygulamalar ne kadar gerçekçi olacak, ne kadar hayata geçebilecek? Dış politika, ekonomi, kalkınma, ticaret politikalarımızda özellikle ilgili bakanlıklar arasında -bugün yine üyelerimiz gündeme getirdi- bir koordinasyonsuzluk görüyoruz ve bu belirsizlik ortamı da doğal olarak bizim ticari ilişkilerimize yansıyor. Gerek ülkemizde ticaret yapacak yatırımcılar gerekse bizim ülkemiz vatandaşlarımızdan ticaret yapacaklar açısından bir belirsizlik ortamı oluşmuş oluyor.

Ben gümrük birliğiyle ilgili bazı konulara değinmek istiyorum. Bildiğiniz üzere, 1995 yılında imzaladığımız Gümrük Birliği Anlaşması -Türkiye ile Avrupa Birliği arasında- bizim için tabii özel bir anlaşma. Çünkü Avrupa Birliğine üye olmadan Gümrük Birliği Anlaşması'na sahip olduğumuz önemli işlevsel mekanizmalardan bir tanesi. Anlaşmanın uygulamaya geçmesiyle birlikte Avrupa Birliği ile Türkiye arasındaki ticaret ve yatırım büyüklüğü doğal olarak artış eğiliminde oldu. Türkiye'nin üretkenlik kazancı teşvik edildi ve özellikle de bizim Avrupa Birliğine üyelik müzakerelerimizde müktesebat uyumu açısından da teknik anlamda bir kolaylık sağladı bu anlaşma. Uygun şekilde teknik mevzuat altyapısı, fikrî mülkiyet hakları, işte, bugün de konuştuğumuz Rekabet Kurumu da bu mevzuatın, bu uyumlaştırmanın bir parçası. Özellikle uluslararası pazarlarda rekabet gücümüzü artırdı, Türkiye ekonomisinin dünya ekonomisine entegrasyonu anlamında bir kolaylık sağladı, tabii yarattığı vergi anlamındaki dezavantajları da bir kenarda dururken. Ancak bu kapsamda tarım ürünlerinin sanayi birleşenleriyle ilgili sanayi ürünlerinin belli bir kısmı Avrupa Birliğinin ortak dış tarifesinin dışında kaldı. Fakat bazıları kabul edilirken bazı alanlar bunun dışında kaldı ve yirmi iki yıllık süre zarfında

ülkemizde ve dünya ticaretinde yaşanan ekonomik gelişmeler ve değişimler doğal olarak bu anlaşmayı da güncellemeyi gerektirdi. Hükümetinizin de orta vadeli programında Gümrük Birliği Anlaşması'nın tekrar gözden geçirilip bir güncellemeye gidileceği konusunda bir hedefi vardı. Ancak taraflar arasında bir mutabakat uyarınca Türkiye ve Avrupa Birliği bir dizi teknik ön görüşme gerçekleştirdi ve bir uzlaşa da oluştu bize yansıdığı kadarıyla. Ancak iki yıldır bu anlaşmanın güncellenmesi konusunda ya da bu konudaki çalışmalar ve taraflar arasında henüz bir müzakere başlayamadı ve kapsamının genişletilmesi açısından bunun öncelikli olması... Özellikle burada önemli bir konu var, Kamu İhale Yasası'nın değiştirilmesi konusunda, bu konu çok önemli. Bu, sanırım bir tıkanıklığa yol açıyor. Bu konu da gümrük birliği sınırlarının genişletilmesi, rekabetin daha artması, Türkiye'deki üretimin kalitesinin artması anlamında önemli. Özellikle bu İhale Yasası'yla Avrupalı şirketlerin Türkiye'deki kamu ihalelerine katılımlarını sağlaması konusunda siz nasıl düşünüyorsunuz? Ama şu var tabii: Bunların hepsi bir kenarda dururken maalesef ülkeyi yöneten bu iktidar döneminde, tek başına yöneten bir iktidar döneminde üyelik müzakereleri fiilen durmuş durumda, şu an bir ilerleme kaydedemiyoruz. Birçok ürünümüz özellikle taraflar için önemliyken Türkiye tarafından da bu daha da önemli, Avrupa Birliği açısından önemliyken bizim için daha önemli bu. Siz ne düşünüyorsunuz? Bu anlaşmanın güncellenmesi konusunda ne noktadayız? Hangi çalışmalar yapılıyor? Anlaşmanın güncellenmemesi nedeniyle geçen her yıl Türkiye'nin kaybıdır. Bu konuda bir öngörünüz var mı?

Bir de eğer sürem el verirse bir konuya daha değineceğim. Rekabet Kurumu Başkanına sormak istiyorum ben: TÜRSAB'ın haksız rekabetin önlenmesi gerekçesiyle "Booking.com"un Türkiye'deki faaliyetlerini durdurması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

"Booking.com" alıcı ve satıcının bulunduğu bir turizm portalı. TÜRSAB'ın 2015 yılında açtığı bir davayla beraber bu yasaklandı. Özellikle online pazarlama noktasındaki bir firma. Rekabet Kurumu Başkanımız da -kendisini akademiden biliyorum- pazarlama alanında çalışma yapan bir hocamız. Siz ne düşünüyorsunuz bu engellenmenin bir pazarlama şirketine... Bu dava ne noktada? Bununla ilgili biraz daha ayrıntılı bilgi verebilir misiniz bize?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Pekşen...

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Bakan, önce, bütçeniz hayırlı olsun diyorum.

Benim üzerinde duracağım birinci konu, Karadeniz Bölgesi'nin, fındık üreticisinin yaşamış olduğu sorunlar.

Sayın Bakanım, ben Trabzon Milletvekiliyim. Kısa bir süre önce fındıkla ilgili çok önemli sorular Türkiye'nin gündemine geldi ve ben de doğrusu merak ettim Türkiye'deki fındık piyasası nedir, fındığın dünyadaki yeri, statüsü nedir, bundan sonra geleceği nelerdir diye. Birkaç aydır bu konuya ciddi anlamda mesai ayırdım. Mesela, bizdeki istatistiklere baktığımız zaman, size rakamlar verirler; İtalya'da yıllık üretim 150 bin ton, İspanya'nın fındık üretimi 100 bin ton ama gittim, bizzat yerinde gördüm ki bunların tamamı yalanmış. Mesela, İtalya'nın bu sene toplam ürettiği fındığı duyduğum zaman şaşırdım, inanmadım -ben söyleyeyim sizin de kayıtlarınıza geçsin diye- 13 bin ton; geçen yıl 15 binmiş, bu sene 13 bin olmuş, havalar kötü gitmiş ama bize sürekli empoze edilen bir sonuç var: "Efendim, fındığın fiyatları yükselmesin, fındık fiyatları yükselirse aman bu firmalar, bu alıcılar başka

ülkelerden alırlar. Bunların üretimleri çok fazla artıyor. Zaten Güney Afrika, Gürcistan, Azerbaycan, Şili, Amerika bunların hepsi fındık ekiyorlar. Aman ne menem fındık üretilirmiş. Fındık üreticisi aman, sakın sesinizi çıkarmayın.” Kendi ülkem adına üzüldüm. Bu kadar sahtekârlıkla, bu kadar yalanla dünyanın en önemli endüstriyel ürününün nasıl manipüle edildiğini görünce içim sızladı.

Bu konuda son bir cümle daha söyleyeyim: İspanya ve İtalya’da kabuklu fındık kaç para diye merak ettim. İspanya rakamını söylemeyeceğim, uçuk çünkü ama İtalya’da 7 euro olduğunu görünce de ülkem adına bir kez daha üzüldüm. Boş durmadım, gittim marketleri gezdim; acaba kavrulmuş fındık -bizdeki çifte kavrulmuş kadar da kaliteli değil- kaç paradır diye gittim, baktım. Markette, toptan markette 1 kilo kavrulmuş fındık 45 avro, biz de 10 avro. Bunun sebeplerini bin tane anlatabiliriz ama gördüğüm şey şu Sayın Bakanım: Evet, az önce bir milletvekili arkadaşım altını çizerek söyledi, tekrara düşmek için söylemek istemem ama bu Türkiye’deki alıcı, rekabeti müthiş bir şekilde engellemeye başladı. Nasıl? 4 büyük alıcı vardı -kendisine soru sorulmuş, soruya yanıt verilmemesi konusunda da bir tartışma yaşandı, gördüm- yani Avrupa’nın 1, 2, 3, 4 numaralı çikolata üreticilerinin geçmişte Türkiye’den sağlamış oldukları fındık alımlarına şimdi bakarsanız, aynı alıcılar piyasada yok, alım yapmıyorlar. Peki ne oldu? Başka bir ülkeden mi fındık alıyorlar ya da fındık kullanmıyorlar mı? Değil efendim, fındığı da kullanıyorlar ama belli ki bu firmayla ciddi bir anlaşma yapmışlar, bu firmanın hâkim ortak olarak piyasayı kontrol etmesine onlar da destek veriyorlar ve böylece o firma üzerinden alım yapılarak fındık piyasasını kontrol eder hâle gelmişler. Buna kayıtsız kalmamanızı Karadeniz’in 7 milyon insanı adına sizden istirham ediyorum Sayın Bakanım. Bu, son derece önemlidir.

Toprak Mahsulleri Ofisinin biraz da geç kalarak piyasaya müdahale etmesi, önce 40 bin ton, sonra da 100 bin ton alım kararı, son derece doğru bir karardır ama bu, yalnızca Tarım Bakanlığının tek başına çözümlenebileceği bir sorun olmaktan çok daha büyük bir sorundur. Buna sizin de Bakanlık olarak kayıtsız kalmamanızı özellikle bir kez daha istirham ediyorum, bu birincisi.

Sayın Bakan, bütçeden tarıma ayrılan paya bakıldığında zaman, hani o yüzde 1 pay var ya, çok tartışılıyor; işte, Hükümetiniz döneminde de, olması gereken şekilde kullanılıyor, kullanılmıyor tartışmaları var, ben o tartışmalardan arı bir şey söylemek isterim. Şimdi, bakın, Karadeniz’deki FİSKOBİRLİK, ÇUKOBİRLİK, pancarda PANKOBİRLİK gibi kooperatifler... Kooperatifler konusuna, maalesef, raporunuzda da çok gereği gibi yer vermemişsiniz, kooperatifleri biraz görmezden gelmişsiniz. Ama eğer bu yüzde 1’in hani 0,50’sini kullanıyorsanız, geri kalanı da doğru dürüst kullanılmıyor ya, sizin Bakanlık olarak belki de Tarım Bakanlığıyla bir iş birliği içerisinde olup bu yüzde 1’lik payın kullanılmayan kısmını Türkiye’deki tarım kooperatiflerine destek olarak aktarmanız durumunda, emin olun, Türkiye’de büyük bir tarım devrimini başarabilirsiniz. Bu, sizin kolaylıkla yapabileceğiniz bir şey, hem kaynağımız var hem de kaynağın yeri var ve bunu da Bakanlık olarak... Ciddi bir donanımı, birikimi olan bir Bakanlık olduğunu biliyorum Bakanlığınızın. Burası teknik bir Bakanlık, siyasetin çok hâkim olmadığı, güzel de bir şey, keşke hiç siyaset hâkim olmasa da bu tam teknik olarak bu işleri daha aktif olarak yerine getirebilse. Bu Bakanlığı bu soruna, Tarım Bakanlığının çözemeyeceği bu soruna çözüm üretebilecek, taşıyabilecek bir noktaya getirelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, son cümlelerinizi alayım.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Bu vesileyle, özellikle kooperatiflere bu kaynağın aktarılması konusunda Bakanlığınızın bir gayret göstermesini bekliyorum.

2018 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kavcıoğlu...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, kıymetli milletvekilleri, değerli basın mensupları; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben öncelikle tabii, bu esnaflarla ilgili, Sayın Bakanım, o konuda biraz konuşmak istiyorum. Öncelikle ben de Halk Bankasında yıllarca esnaf kefaletlerle ilişkili olarak çalıştım, onların finansmanı konusunda. Tabii, 2002’den sonra özellikle... 2002’deki esnafın durumunu çok iyi bilenlerden birisiyim çünkü devraldığımızda hemen hemen hiçbir kooperatif açık değildi, kullanacak plasman yoktu, plasman limitleri 5 bin liraydı. Bu hep konuşuluyor ama özellikle 2002’den sonra hem faiz oranlarımız... İşte, faiz oranları o zaman krizden sonra düşmüş hâliyle 43-45 civarındaydı. Daha sonraları esnafa ilgili çok fazla, çok önemli düzenlemeler yapıldı hem limit bazında hem plasman oranları bazında hem hazineye yük olmama bazında. Yani daha önceleri kullanılan işte, hazine destekli kredilerin hepsi görev zararı olarak yıllar sonra karşımıza çıktı. Burada bankalara yük olmadan, bankaların her yıl sonu verilen hedefler çerçevesinde, bu hazine destekleriyle birlikte verilen limitler oranında esnafa destekler yapıldı.

Ben, tabii, rakamlar söyleniyor, biliniyor ama özellikle hem 2002’den sonra gelişen rakamlarda sizin Bakanlığınızdan sonra da -bu konuda size de ayrıca teşekkür ediyorum- çok önemli artışlar ve düzenlemeler olması; özellikle Türkiye’nin son iki üç yıldaki dışarıdan, içeriden yapılan 15 Temmuz sonrası bu kadar ekonomik faaliyetleri olumsuz etkilemeye yönelik girişimlere rağmen, esnafın sizin bu girişimlerinize ayakta kalmış olması çok önemli. Rakamlara şöyle bir baktığımızda, bugün itibarıyla sadece Halk Bankasından 447.872 esnafın kredi kullanıyor olmasının, bu 22 milyar civarında rakamın oluşmuş olmasının gerçekten geçmişini bilen birisi olarak çok önemli bir rakam olduğunu düşünüyorum. Rakamların gelişimi de zaten... Çünkü ekonomide rakamlar büyüdükçe yüzdesel olarak artış oranları düşer. Sizde, bir önceki yıla göre, mesela esnaf kefalette ortak sayısının yaklaşık 353 binden 447 bine çıkmış olması hem esnafların ayakta kalması hem de sizlerin verdiği destekle esnafların bu krediyi kullanarak iş yapmaları açısından çok önemli. Yüzde 25 gibi bir artış gerçekleşmiş, 2002’den bu tarafa aldığımızda da 7 kat gibi bir artışın önemli olduğunu düşünüyorum.

Yine, kredi hacmiyle ilgili baktığımızda da, bir önceki yıla göre yüzde 32 artışla 16 milyardan 22 milyara yükselmiş, bu da gerçekten çok önemli bir artış. Bu anlamda da ben tekrar banka tarafından... Halk Bankası bu konuda esnafa -çünkü ben o tarafını da biliyorum- hem bloke hem komisyonlarda hem hizmet anlamında çok önemli çalışmalar yaptı. Dolayısıyla hem krediye erişim noktasında hem de sizin verdiğiniz desteklerle bugün bu sayının yüzde 32 gibi artmış olmasının Türkiye’de kredi hacminin artışına baktığımızda çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Yine, esnaf tabii -konuşmalarda da geçti- hem AVM’lerin, büyük işletmelerin... Yani oralarda sıkıntılarımız olmasına rağmen, sizlerin işte, kaybolmaya yüz tutmuş sanatlar, usta girişimci, sıfır faizli krediler, genç girişimci gibi kredi imkânları bu sanatların tekrar ortaya çıkması veya devamı anlamında önemli. Orada sadece Sayın Bakanım, sıfır faizli kredide ve TESKOMB’la ilişkili kredilerde rakamlar fena değil ama diğer konularda biraz daha belki bürokrasiyi mi veya kriterleri mi değiştirmek lazım? Mesela kaybolmaya yüz tutmuş ve bu genç girişimci kredilerinde daha fazla mesafe alabiliriz. Özellikle genç girişimcilerle ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Genç girişimci kredilerini -bizim Bayburt gibi- Doğu Anadolu’da, o yörelerde çok önemsiyoruz hem göçün engellenmesi hem de gençlere yeni istihdam yaratılması ve iş kurlmaları anlamında çok önemli. Yani bizim oralardaki esnafa baktığımız zaman,

sanatsal olarak bir sürü gerçekten kaybolmaya yüz tutmuş sanat var; kapanıyor, para verseniz bile o işi dönüp yapmaları artık çok mümkün değil ama bunun yanında devam ettirilebilecek geleneksel sanatlar var. Onların özellikle KOSGEB aracılığıyla veya TESKOMB aracılığıyla daha böyle spesifik... Yani genel, böyle kaybolmaya yüz tutmuş sanatlar, illere göre bir çalışma yapılarak o illerde nelerin daha öne çıkarılıp desteklenerek istihdam yaratılabileceği konusunda sizden -veya KOSGEB'le, TESKOMB'la konuşulabilir- daha spesifik çalışma yapılması konusunda destek istiyorum. Çünkü hem çok bilinçli değiller hem de çok farklı alanlara bu paralar veriliyor. Tutarlara baktığımız zaman, gerçekten önemli oranda destekleriniz var ama bunların daha spesifik olarak o sanatların veya o iş kollarının orada gelişmesi, ortaya çıkması açısından önemli olduğunu düşünüyorum.

Yine, bunu niye söylüyorum? Mesela KOSGEB'in veri tabanında 1 milyon 350 bin civarında işletme var, bunun 650 bini esnaf. Yani önemli bir orada veri var, firma var, işletme var. Dolayısıyla bunların hem ayakta kalmaları çok önemli bu verdiğiniz desteklerle hem de daha büyüterek yeni iş kolları veya bir adım ötesine, daha büyük tacir ya da daha büyük bir işletme hâline gelmeleri noktasında sizlerin vereceği destekler çok önemli.

Yine, bu desteklerin yanında bir şeyi daha çok önemsiyorum, o konuda da, gerçekten binin üzerinde kooperatif... Yani biraz önce de söyledim, ilk biz bu çalışmalarını yapmaya başladığımızda, gerçekten bütün kooperatifler batma noktasındaydı, plasman yoktu, açamıyorlardı, çeşitli çalışmalarla bunları açtık. Bugün bine yakın kooperatifin bu anlamda faaliyette olması hem kooperatifçiliğin hayatiyetini devam ettirmesi açısından hem de bunların özellikle Anadolu'da işletmelerin, özellikle esnaf kesiminin ayakta kalması açısından önemli. Kooperatif olmayan yerlerde kooperatif kurulması biraz belki sıkıntılı veya belirli bölgelerde bir kooperatif olup ulaşım anlamında özellikle büyükşehirlerde... Yine sizin bu doğrudan kredilerle, Halk Bankası aracılığıyla yüzde 50 ve yüzde 100 sıfır faizli destekli kredilerle yine esnafa destek verilmesini, onu da çok önemsemişimi ifade etmek istiyorum, o da önemli çünkü bizim zamanımızda o çalışmayı da yapmıştık. Gerçekten esnafın sadece kooperatif aracılığıyla her yeri dolaşması zordu özellikle büyükşehirlerde. Bu destekle beraber kooperatif aracılığıyla ulaşamayan esnafın da bu sizin imkânlarınızdan faydalanma şansı oldu. Bu anlamda da yine ekonomiye katkısı çok fazla, onu da burada belirtmek istiyorum.

Bir başka, sonuçta sizin çalışmalarınızla özellikle bu 6750 sayılı Ticari İşletmelerde Taşınır Rehni Kanunu'nun çıkması, bu gerçekten her iki taraf, hem kredi kullanacak tacirlerin hem de kredi verecek taraflar için de çok önemli bir gelişme oldu. Çok rakamlarla boğmak istemiyorum, baktığım zaman, gerçekten de Ticari İşletmelerde Taşınır Rehni Kanunu çıktıktan sonra toplamda 104 milyar Türk lirası ve 2 milyar euroya yakın finansman imkânı sağlanmış olması önemli. Bu, bankacılıkta da ciddi bir sıkıntıydı. Rakamları incelediğimde, finansal kuruluşlarda önemli bir rakama gelmiş ama ben orada daha fazla gidilecek yol olduğunu düşünüyorum, bunun işletmeleri daha çok rahatlatacağını düşünüyorum. Özellikle, bu 104 milyarın önemli tutarının daha çok tacirler tarafından kullanılması, mesela, esnafa bunun daha yaygınlaştırılması, esnafın bilinçlendirilerek bu taşınır rehinlerinin rehin edilerek, teminat olarak verilerek kredi imkânlarının olduğunun bilinçlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü, rakamlara baktığımız zaman önemli bir kısmını tacirler kullanıyor yani bir üst segmentte...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen son cümlelerinizi alayım.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Yine, kredi veren tarafına baktığımızda da bankaların diğerlerine göre daha az burada bu işleri... Ya başvuru anlamında bilinmediği için ya da bankaların hâlâ bu konuda böyle bir çekincesi olduğu düşüncesi bende oluştu. Ama, bu kanunla beraber, gerçekten bir teminat özelliği sağlanmasının, bankaları da rahatlatacak bir duruma gelmiş olmasının, bunun biraz

daha sizin bankalarla iki taraflı hem kooperatif taraflarıyla hem esnaf odalarıyla, ticaret odalarıyla görüşerek bunun çok yaygınlaştırılmasının, belki bir tarafı da bankacılığın orada bu karşılık anlamında BDDK'yla da görüşerek bunların teminat özelliklerinin daha iyi bir şekilde, bankaların da SYR'sini olumlu anlamda etkileyecek şekilde düzenlenmesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum; orada bir eksiklik gördüğüm için bunu belirtiyorum. Gerçekten, teşekkür ediyorum yani buradan da geçti; çok önemli. Yani, Türkiye'de teminat anlamında, finansmana erişim noktasında çok önemli bir kanun olduğunu düşünüyorum ama uygulamada hâlâ finansal kuruluşlarla istediğimiz seviyeye... Gerçi, yeni bir kanun yani zaman içerisinde artacağını düşünüyorum ama biraz daha o konuda hem banka tarafından hem sizin tarafınızdan bu işin önemini bir kez daha belirterek desteklerinizi isteyelim.

Ben, konular çok ama Başkanım, konuşmamı burada noktalayayım.

Teşekkür ediyorum.

Gümrük Bakanlığı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Geveri...

Süreniz beş dakika buyurun.

ADEM GEVERİ (Van) – Sayın Başkan, teşekkür ederiz.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, saygıdeğer bürokratlar ve basın emekçileri; hepinizi selamlıyorum.

Evet, birçok arkadaş, özellikle muhalif milletvekili arkadaşlar, biliyorsunuz, çeşitli rakamlar vererek mevcut, şu anki Gümrük ve Ticaret Bakanlığının harcamaları, ticaret açığı, ithalat ve ihracat dengesizliği ve ihtiyaç duyulan teknik tesis, araç, gereç ve aynı zamanda personel açığıyla ilgili birçok bilgi verdi; bunları burada tekrarlamaya gerek yok. Ben, daha çok yaşadığımız, bulunduğumuz ve vekili olduğumuz bölge Van ili ve aynı zamanda da bir bütün olarak bölgede yaşanan insani trajedi ve insani ilişkiler açısından durumu ele almak istiyorum.

Bu vesileyle öncelikle, maalesef insani bir trajediye dönüşen, aramızda çizilen suni sınırlar var İran, Irak ve Suriye'yle. Ki, bu suni sınırlar maalesef kardeş halkları, soydaşlarımızı birbirimizden ayırdığı gibi, dindaşlarımızı birbirimizden ayırdığı gibi, yetmiyor, aynı zamanda maalesef birçok zaman iç savaşlara, kavgalara ve tartışmalara sebep olmuştur ve bunun sonucunda da birçok insanımızı yitirmişiz. Bugün bile, biliyorsunuz, bölgede devam eden bir iç savaş ve çatışmalar sürmektedir, maalesef her gün üzücü haberler bu nedenle gelmektedir.

Doğal olarak da bizim sadece rakamlarla gümrük, sınır ve ticarete yaklaşmamamız lazım, aynı zamanda insani yönüyle, insani ilişkiler, insani trajedi yönüyle, sosyokültürel yönüyle de ele almamız lazım; bu nedenle, özellikle de söz almak istedim. Malumunuz, biliyorsunuz, bu kaçakçılık, özellikle de meşru, yasal ürünlerin getirilip götürülmesi noktasında mevzuatın yetersiz olmasından, kimi zaman hükümetlerin yanlış politikalarından dolayı maalesef insanlar bölgede geçimini sürdürebilmek için sınırda kaçakçılığa başvurmak zorunda kalıyor ve bundan dolayı kimi zaman da canını yitirmesine sebep olacak kadar ağır bedeller ödemekte. Nitekim, 2015'e kadar Van sınırlarında, en azından, 113 insanımız maalesef yaşamını yitirmiş, öldürülmüş ve 145 insanımız da maalesef çeşitli şekillerde yaralanmıştır. Bunlarla ilgili hiçbir şekilde maalesef ne bir tazmine gidilmiştir, telafiye gidilmiştir ne de bunun önünü almaya dönük herhangi bir meşru çerçevede yasal bir düzenleme yapılmıştır. Tamamen olay... Terörle mücadele adı altında, sanki bir düşmanla savaşılmış gibi sınırlar zapturapt altına

alınmakta, o bölgede yaşayan insanlar sırf geçimini sürdürebilmek için canı pahasına sınırları geçerken karşısında maalesef devletin o soğuk yüzünü görmekte ve kimi zaman da bu aileler çocuklarının maalesef canlarını yitirmesine maruz kalmaktadır.

Yine, biliyorsunuz, devletler uluslararası ilişkilerde çeşitli anlaşmalar yaparlar ve bu anlaşmalar ya yine bir anlaşmayla, antianlaşmaya bozular ya da bunlar süresi sonucunda bozular. Ama, mevcut Hükümetin biliyorsunuz, güney Kürdistan bölgesel hükümetiyle yaptığı birçok anlaşma var ki bunların bir kısmı maalesef gizli olduğu için biz de içeriğini bilmiyoruz ama özellikle enerji anlaşmaları olduğunu ve bu anlaşmaların da uzun süreler kapsamında yapıldığını biliyoruz. Fakat, bunun dışında, biliyorsunuz, gümrük sınır kapılarında çeşitli ürünlerin ithalatı ve ihracatı yapılmakta ve bunlarla da ilgili anlaşmalar yapıldı. Hatta bu anlaşmalar çerçevesinde özellikle Kürdistan bölgesel yönetimiyle ilgili, yeni sınır kapılarının açılmasıyla ilgili anlaşmalar yapıldı ki bununla ilgili somut adımlar atıldı. Biliyorsunuz, Hakkâri Şemdinli’de Derecik Sınır Kapısı ve yine Hakkâri Çukurca’da Üzümlü Sınır Kapısı açıldı ama şu an bunların statüsünü bilmiyoruz. Malum, Türkiye’nin Kürt bölgesel yönetimiyle olan ilişkileri, siyasal, politik ilişkileri değiştiği için, tamamı Bağdat’ı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, toparlar mısınız son cümlelerinizi.

ADEM GEVERİ (Van) –...esas alan bir siyaset şu an güttüğü için doğal olarak da oradaki yatırımların hangi düzeyde ve ne şekilde durduğunu bilmiyoruz. Bütün bunları özellikle Gümrük Bakanlığının dikkatine sunmak açısından ele almasını istiyorum.

Bu vesileyle teşekkür ediyoruz dinlediğiniz için.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Görüşmeler tamamlandı diyeceğim ama konuşmayan arkadaşlarımız var herhâlde.

Sayın Paylan, basmamışsınız da...

Sayın Kalaycı...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kalaycı’ya verin. Bir oradan, bir buradan verin.

BAŞKAN – Peki, Sayın Kalaycı, buyurun.

Jest yapıyor efendim.

Süreyi, on dakikayı bölüşecekmişsiniz beş, beş de onun için yapıyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Fazla vaktinizi almayacağım.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokrat arkadaşlarım, sayın basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, birkaç konuya değinmek istiyorum. Öncelikle, sunumunuz için teşekkür ediyorum. Çok kapsamlı, gelişmeleri hakikaten özet hâlinde içeren bu kitapçığınız için de ayrıca yine teşekkür ediyorum. Keşke esnafın bölümü biraz daha fazla olsaymış Sayın Bakanım. Esnaf ekonominin temelidir, bir 10 sayfa ayırmışsınız. Yıllık programlarda da eskiden “Esnaf” diye bölüm olurdu, orada da maalesef “Girişimcilik ve KOBİ’ler” diye başlık değişti, hatta orada, giriş cümlesinde “Esnaf ve sanatkârların çoğunluğunu oluşturduğu KOBİ’ler” diye ifade ediliyor. Yani, esnafımıza mutlaka önem veriyoruz ama baktığımız zaman, zamanla kayıtlardan, kitaplardan, raporlardan hacimsel olarak azalıyor, onu görüyoruz.

Buradan da tabii, AVM meselesine geleceğim ama ona gelmeden önce, bu sicil affıyla ilgili, esnafıla ilgili bölümde hiç değinmemişsiniz. Yani, “Yıllardır bu konuda yapılan düzenlemeler zaten hiçbir işe yaramıyor.” o mantıkla mı yoksa unuttuk mu onu bilmiyorum. Yani, bir sicil affıyla ilgili düzenleme maalesef bu kara liste olayını, esnafın o yöndeki sıkıntısını çözmüyor. Bankalar kendi bildiklerini uygulamaya devam ediyorlar.

Sayın Bakanım, ülkemizdeki bu AVM’ler ve bu zincir marketler gerçekten esnafımızı iş yapamaz duruma getirdi, özellikle küçük esnafımızı bitirme noktasına getirdi. Yani zincir marketin ya da AVM’nin girdiği mahallede, açıldığı semtte maalesef birçok esnaf yok olma noktasına doğru gidiyor. Son istatistiklere baktığımız zaman, ülkemizde temmuz ayı itibarıyla 400 AVM olduğu ifade ediliyor, zincir market sayısının ise 27.500 civarında olduğu... Tabii, yapılan açıklamalardan aldığım rakam bu, sizde kesin rakam var mı onu bilmiyorum. Bu konuda, biliyorsunuz, iki yıl önce bu perakende ticaretin düzenlenmesiyle ilgili bir kanun çıkarmıştık. O gün de aynı eleştirimizi getirdik biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak. Yani AVM’ler konusunda verilen söz maalesef o kanunla yerine getirilmedi. Ha, esnafıla ilgili önemli kazanımlar sağlandı, özellikle yok olma tehlikesine düşmüş esnafımızla ilgili bazı düzenlemeler yapıldı ama AVM’lerin şehrin dışına taşınması konusunda daha önceden verilmiş olan sözler yerine getirilmedi.

Şimdi, baktığımız zaman zincir marketler mahalle aralarına kadar yapılıyor. Ne kural var ne bir şey var yani isteyen istediği yere, istediği şekilde zincir market açıyor. Bu konuda kural olmalı Sayın Bakanım, bu kanunda mutlaka bir düzenleme yapmalıyız. Yani işte “Belli mesafeler arasına bir tane yapılır.” mı diyeceğiz, başka kriterler mi getireceğiz, bu konuda mutlaka bir düzenleme yapılması lazım esnafımızı ve sanatkârimızı gerçekten korumak için. Yani bakkal amcalar korunmalı Sayın Bakanım; özü itibarıyla, hani tüm esnafımızı temsil eden şekilde bakkallar korunmalı diyorum.

Şimdi, Sayın Başbakanımız geçtiğimiz ay açıklamıştı, siz de bu kitapçıkta açıklıyorsunuz esnafımızın borçluluk durumunu. Diyorsunuz ki Sayın Bakanım, tümünü almayacağım: “Böylece, 2002 yılında 154 milyon lira olan toplam kredi hacminde 130 kattan daha fazla artış sağlanmış olup kredi kullanan ortak sayısı da on dört yılın sonunda yaklaşık 7 katına çıkmıştır.” Burada istatistiksel olarak da veriyorsunuz, “130 kattan daha fazla artış oldu.” diyorsunuz. Bilmiyorum ne diyeceğiz. “Aferin.” mi diyeceğiz Sayın Bakanım? Yani “Çok iyi borçlandırmışsınız, ya 130 kat değil, 500 kat olsun.” mu diyeceğiz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Bazı vekillerimiz de “Niye az kullanıyorsunuz?” diyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yok, yani finansmana erişim ayrı bir şeydir ama...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Bunlar ucuz kredi olduğu için esnafa destek oluyoruz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yok, bu övünülecek bir şey değil ama Sayın Bakanım. Yani finansmana erişimini rahatlatalım ama biraz da esnafımızı kendi öz gelirleriyle ayakta duracak hâle getirmemiz lazım, rekabet gücünü artırmamız lazım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – İşte krediler veriyoruz, az deniyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Vallaha onu diyenleri bilmiyorum da yani...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Başka bir metot varsa faizsiz de verebiliriz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Doğru, doğru Sayın Bakanım.

Şimdi, ama bir rakam söyleyeceğim Sayın Bakanım, bunu genel değerlendirme konuşmamızda da ifade ettim yani ekonomiyi tam ortaya koyan bir tablo. Nedir? Bu ülkede en fazla kazanan bankalar, mali sektör; en fazla büyüyen, büyüme rakamlarına bak, mali sektör; en fazla vergi veren, kurumlar vergisi rekortmenlerine bak, ilk 10'un içinde 8'i banka. Yani dolaylı olarak buraya getirmek istiyorum, bir yandan borçlandırıyoruz ama kazanan bankalar. Yani İSO'nun ilk 500, 2.500 araştırmalarını mutlaka görüyorsunuzdur. Orada da büyük sanayi kuruluşlarımızın bile finansman boyutuyla hangi noktaya geldiğini hakikaten artık düşünmemiz gerektiğini, bu konuda tedbir almamız gerektiğini ortaya koyuyor.

Bankalar demişken Sayın Bakanım, tüketici boyutuyla da sıkıntı var, şöyle ki: Maalesef, bankaların faiz dışında, aldığı, yok "dosya parası", yok "bankacılık hizmet parası", "komisyon", "ücret" diye bir dünya rakam oluyor. Baktığınız zaman, neredeyse faiz kadar faiz dışı gelir alıyor bankalar. Ha, bu konuda diyebilirsiniz ki "Düzenleme yapıldı.", doğru ama bu düzenlemeler yapılırken tüketici lehine değil de maalesef kurumlar lehine, şirketler lehine düzenleme yapılıyor. Aynısını biliyorsunuz, elektrikte de yaşadık, kayıp kaçak meselesinde de yaşadık yani tüketici gidiyor mahkemeden davayı kazanıyor, birçok dava kazanılıyor ama gidiyoruz bir kanun çıkartıyoruz, onun önünü kesiyoruz yani tüketicinin hak arama şeyini. Ha, şunu da teslim etmem lazım yani tüketici hakları konusunda çok önemli gelişmeler de yaşandı, çok önemli düzenlemeler de yapıldı ama tüketiciyi soyan, tüketiciyi mağdur eden konularda maalesef tüketici lehine değil de biraz daha şirketler... Trafik sigortasında bile yaşadık bunu yani "Aman şirketler batmasın." diye gittik kanuni düzenleme yaptık. Tüketici haklarıyla ilgili de bunlar ifade edeceğim.

Esnafımızla ilgili Sayın Bakanım, sosyal güvenlik alanında da esnafımızın sorunları var, beklentileri var ki bir kısmı esnaf şurası kararlarına da geçmiş durumda. Nedir bunlar? Geçmiş hizmetleri borçlanabilme imkânı yani 2000 öncesi, tarihi tam şu anda hatırlamıyorum ama belli bir dönem için esnafımız vergi mükellefi olduğu hâlde BAĞKUR kaydı, BAĞKUR tescili yapılmadığı için o hizmetlerini saydıramıyor hizmetine. Bu, esnaf şurası kararlarına da geçmiş. İnşallah önümüzdeki dönemlerde bu yönde gerekli düzenleme yapılır, esnafın bu konudaki beklentisi karşılanmış olur.

Yine, şura kararlarına baktım, esnaf kadının sigortalılık öncesi doğumlarını borçlanabilmesiyle ilgili karar var. O da doğru, o da bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak hep gündeme getirdiğimiz konu hatta sadece esnaf değil, tüm çalışan kadınların sigortalılık öncesi doğumlarını da borçlanabilmesi konusunda gerekli düzenleme yapılmalı.

Evet, çıraklıkla ilgili de çok önemli kararlar var, sizin konuşmanızda da ifade ettiğiniz hususlar var; bizim açımızdan da çok önem verdiğimiz bir konu mesleki eğitim ve çıraklık konusu. Burada da bunu teşvik etme anlamında, çıraklık ve staj dönemlerini hem sigortalılık başlangıç tarihi olarak hem de hizmet olarak çalışan sürelerin sayılması konusunda da bir düzenleme yapılması gerekmekte.

Sayın Bakanım, esnafımızın vergi ve prim yükü de çok ağır yani benim bildiğim, 20'nin üzerinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Kalaycı, toparlayalım.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – "27 çeşit vergiyle karşı karşıyayız." diyorlar. Prim tarafına baktığımız zaman da yüzde 34 prim öderken biliyorsunuz, ocaktan itibaren bu Ahilik Sandığı için esnafımız bir yüzde 2 daha ödemek durumunda kalacak. Gerçekten ödeyemiyor. Nasıl ödesin? Zaten

mevcut prim borcunu da ödeyemediğinden dolayı Hükümetiniz bir anlamda sahip çıkarak onların sağlık hizmetlerinden yararlanabilmesinin önünü açtı ki süre uzatımlarıyla epey de sürdürdü. Bu anlamda, esnafımızın vergi ve prim yükü mutlaka azaltılmalı diyorum.

Bir de emeklilik boyutuyla da esnafımızın mağduriyeti var. Yanında çalıştırdığı çalışanına bağlanan emekli aylığı kendisine bağlanan emekli aylığından daha fazla yani bir esnafın yanında çalışan kişiye bağlanan aylık esnafın aylığından daha fazla hem de süre olarak biri 7.200 günde, biri 9.000 günde emekli olabiliyor. Bu konuda da esnaf BAĞKUR'lunun mağduriyeti giderilmeli diyorum.

Yine emekli aylıklarında geçmişten beri gelen intibaksızlık var. Bu konuda bir intibak yasası çıktı ama BAĞKUR'luları kapsamadı. Bu anlamda da yine BAĞKUR emeklileri, esnaf BAĞKUR'lular mağdur.

Bu konularda mutlaka sizlerin de çalışmaları olduğunu biliyorum. Önümüzdeki süreçte inşallah bu sorunlara bir çözüm getirecek gerekli düzenlemeler yapılır diyorum.

Bütçelerimizin hayırlı sonuçlar getirmesini temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, sayın basın mensupları, basın emekçileri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, Gümrük ve Ticaret Bakanısınız, hemşehrimsiniz; Malatya'yı bu anlamda Hükümette temsil ettiğiniz için mutluyum.

Ben de kuşaklardır ticaret hayatında olan, esnaflık yapan bir ailenin bir temsilcisi olarak size eleştirilerimi yapacağım öncelikle ticaret hayatıyla ilgili. Çünkü ticaretten geliyorum ve esnafın neler çektiğini çok iyi biliyorum. Şimdi, tüccarın, esnafın işi şöyledir: Memleketteki ahvale göre, memleketteki güven iklimine göre, huzur iklimine göre, inanın, tüccarın günlük veya haftalık veya aylık olarak da, yıllık olarak da işleri değişir. Bazı ay bir bakarsınız var aydır, bazı ay yok aydır. Bu neye göre belirlenir? Tüketicideki güvene göre belirlenir. Tüketici eğer ki yarına dönük güven duymuyorsa “Ya, bekleyelim, bu alışverişimizi sonra yapalım.” der. Eğer güven duyuyorsa yarına dair bugün alışverişini yapar ve esnaf iş yapar, ticaret canlanır. Geçen yıl Hükümetinizi uyarıştık, hatta ben önceki yıllarda da uyardım. Ülkedeki barış ikliminin, huzur ikliminin ticarete doğrudan ilişkisi olduğu konusunda uyarılar yaptık. Hatta, darbe dinamiğinin devrede olduğu, bu konuda iktidarımızın adımlar atması gerektiğini, birilerinin huzurumuza kastettiği yönünde ciddi uyarılarımız oldu ama maalesef, bu konuda tedbirler almadınız, darbe girişimi sonrasında da bu uyarılarımızı dikkate almadınız. Darbe sonrasında maalesef, yeniden sanki bir darbe dinamiği devreye geçti ve yalnızca güvenliği bakışa teslim olduk. Bunun sonucunda ne oldu Sayın Bakan? Geçen yıl bütçeyi getirdiniz, ancak dedik ki biz “Bakın, bu bütçenin daha mürekkebi kurumadan bu bütçe çöker.” Çünkü güven yoktu. Ne oldu? Bütçe geldi, hemen ardından dolar fırladı yıl başında, 3,94'e çıktı. Biliyorsunuz, tüketici güveniyle dolar kuru arasında inanılmaz bir ilişki vardır, herkes o ekrandaki dolar kuruna bakar ve onun zincirleme etkileri vardır piyasada. Piyasa daraldı ve güven düştü, tüketici güveninde ciddi dramatik bir düşüş oldu. İktidarınız da buna karşı bir tedbirler zinciri ortaya koydu. Ne dedi? “Biz vergileri erteliyoruz.” Yani ciddi anlamda ilk üç ayın vergileri son üç aya ertelendi. Dedi ki: “Bazı vergileri düşürüyoruz.” Bu anlamda tedbirleri oldu. Kredi Garanti Fonu'yla piyasaya bir can suyu verdi; evet, binlerce, belki on binlerce firma batacağı bu tedbiri almasaydınız, iyi ki de aldınız o anlamda eleştirmiyorum çünkü

on binlerce firmanın batması demek belki milyonlarca işçinin işsiz kalması demek. Ama bütün bunlar bakın, bir kortizon etkisidir yani biraz hasta hisseden bir bünyeye bir kortizon verirsiniz, o bünye biraz kendini iyi hisseder ama o kortizonu verdiğiniz zaman da esas tedaviyi yapmanız gerekir yani kortizon bünyedeyken esas tedaviyi yani bizi hasta eden unsurlar neyse bunlarla ilgili yapısal tedbirler almak gerekir o süreçte. Ne oldu bu kortizon sonucu? Piyasa kendini iyi hissetti, bir anda para bollaştı. Esnaf ne yaptı biliyor musunuz o paralarla veya sanayici? Borcunu yapılandırdı, çoğunlukla bakın, sorun, eminim siz de biliyorsunuzdur o 200 milyarın çok büyük çoğunluğuyla borcunu yapılandırdı, mevcut birikmiş borçlarını erteledi, ödedi, yeni borca girdi. Bu ne demek? Birikmiş bir çığın bize doğru geldiğinin işaretidir. Eğer ki bakın, ikinci ve üçüncü çeyrekte –biliyorsunuz- büyümeler oldu, bununla da övünüyorsunuz. Ama Sayın Bakan, bakın, bugün sizi gerçekten uyararak istiyorum, dördüncü çeyrekte –ben piyasadan gelen bir insanım, eminim ki sizin de temaslarınız çok yoğunudur bu konuda işler iyiye gitmiyor. Çünkü o kortizonun etkisi bitti, yani o bütün yapılandırmaların etkisi bitti, ilk üç ayın vergilerini bu ay ödeyecek, vergi düşüşleri bitti ve yeni kredi yok. Çünkü niye? Kredi Garanti Fonunu verdiniz, faizler yüzde 15'e yükseldi, yan etkileri var biliyorsunuz. Bakın, döviz kuru yükseldi gene 3,90'da şu anda ve bütçe açığı yükseldi yani çıpalarımız gitti. Bu çıpaları tekrar tutmak için maliye tekrar parayı biraz kısacak mecburen ya da bu sarmala gireceğiz döviz kuru artar, bütçe açığı artar, enflasyon artar sarmalına gireceğiz. Bunun için çıpayı tutacak. Bu da ne olacak Sayın Bakan? Piyasada bir anda yeniden bir daralmaya yol açacak. Bakın, açıkça söyleyeyim, Hükümet olarak ivedi tedbirler almanız lazım. Bunun için iki yol var. Tabii ki birinci yol siyasi yol, siyasi tedbirler, normalleşme Sayın Bakan, normalleşme; olağanüstü hâlden çıkmak, demokratikleşme vizyonuna tekrar dönmek, bununla ilgili vizyonu ortaya koymak. Güven ve huzur iklimini yaratmak. Tüketicinin, 80 milyon geleceğe dönük güvenlerini artırmak ancak hepimizi, ticareti, hayatı her anlamda iyileştirebilir. Eğer bu adımları yapmazsanız emin olun bakın dördüncü çeyrekte –hani “Üçüncü çeyrekte yüzde 9-10 büyüyeceğiz.” diyorsunuz ya kortizonla- sifıra yakın bir büyüme gelebilir. Ben bunun işaretlerini görüyorum. Gelecek yıllı ilgili bu güvensizlik devam ederse maalesef stagflasyona girebiliriz, küçülme ve enflasyon ve döviz kuru sarmalına girebiliriz. Bununla ilgili çok kaygılıyım ve bunun sonucunu yalnızca Hükümetinize değil, siyasi sonuçları olabilir ama bunun sonucunun milyonlarca insanımıza olacağını bildiğim için, işine, aşına olacağını bildiğim için ivedi tedbirler almanız lazım. Tüketici güveninde şu anda bakın, dramatik düşüşler var Sayın Bakan.

Peki, buna yol açan sebeplerden birisi de nedir? Şimdi, Türkiye'miz, AKP'nin iktidarının ilk yıllarında şöyle bir vizyon vadetti: Ya, biz Müslüman çoğunluklu bir ülkeyiz ama demokrasi ve Müslüman çoğunluklu bir ülke de olabilir duygusunu vadetti bütün dünyaya. Bu anlamda da ya, baktılar ki Türkiye'nin bu vizyonu var, Türkiye'ye dönük yatırımlar yapalım. Hem doğrudan yatırımlar geldi hem de sermaye transferleri oldu ve bu anlamda 400 milyar dolar cari açık verdiniz, bütün mesele buydu ama Sayın Bakan, bakın, Türkiye'nin bu imajı yok oldu veya yok olmak üzere. Türkiye artık dışarıda demokratikleşme iddiası olan bir ülke olarak değil, otoriterleşmeye doğru koşan bir ülke olarak görülüyor. Bu da yabancıların, turistlerin... Bakın, turizm rakamlarını veriyorsunuz, yani yıllardır Türkiye'ye gelen turist sayısında iki yıldır inanılmaz düşüşler var. Bakın, dış ticaretle ilgili konuşayım; Türkiye'den mal almak isteyenler Türkiye'ye gelmiyorlar, diyorlar ki: “Aman, siz bize numune gönderin.” Gelmek istemiyorlar. Bakın, insanlar sevdiği esnaftan alışveriş yapmayı sever, mahallesinde de öyledir ya. Sizin eğer ki imajınız düzgün değilse başka alternatiflere bakar. Bu anlamda ticarete ciddi bir gerileme potansiyeliyle karşı karşıyayız. AB canlandığı için belli iyileşmeler oldu, AB'de bir büyüme oldu, bundan biz de kısmen faydalandık, ihracat rakamlarında küçük artışlar oldu ama inanın Türkiye'nin bu vizyonu değişik olsaydı katlanarak o 2023 hedefleri diye bahsettiğiniz rakamlara da yürünebilirdi ama yerimizde sayıyoruz maalesef.

Sayın Bakan, AVM'lerle ilgili de bir iki cümle edeyim, sürem azalıyor. AVM'leri her yıl eleştiriyoruz ama bir AVM istilasıyla karşı karşıyayız ve esnaf bununla ilgili inim inim iniyor. Ve sizin Tarım Bakanıyla ilgili bir hesabınız olması gerekirdi diye düşünüyorum bir de zincir marketler istilası var biliyorsunuz. Artık küçük mahallelere bile girmeye başladılar. Ya, bir market reklam yapıyor "Sence şu marketin kaç şubesi vardır?" diyor. "Bin." "Çık, çık." "3 bin." "Yok." "5 bin, 7 bin." diye reklam yapıyor. Bazısının 10 bin, 8 bin. Ya, ne oluyor Sayın Bakan? En ücre köşelere kadar gidiyoruz, bir bakıyoruz ki aynı tabelalar: "A101, BİM" Şimdi, ne oluyor orada açıldığı anda? Oradaki bakkal, kasap, manav, esnaf inim inim iniyor. Ya, 7 bin, 10 bin mağazası olan bir marketle bir Mehmet amcanın bakkalı rekabet edebilir mi ya, mümkün müdür bu? Niye en ücre köşelere kadar, en kenar mahallelere kadar bu marketlerin girmesine izin veriyorsunuz Sayın Bakan, neden veriyorsunuz? Şehirlerin en içine kadar, bakın -tersten de- en içine kadar, en göbeğine kadar da AVM'lerin bu kadar girmesine neden izin verdiniz ve hâlâ devam ediyor Sayın Bakan? İki tane istila var bakın: En ücre köşelere kadar giden zincir marketler, en merkeze kadar giden AVM'ler. Bunlar esnaf hayatını kurutuyorlar ve dünyada, Avrupa'da regülasyon anlamında bunların tamamı engelleniyor artık çünkü yereldeki o bakkalların, esnafın korunması, merkezde de AVM istilasına karşı net tedbirler alındı ama Hükümetiniz bu yönde net tedbirler almıyor. Ve Tarım Bakanınız ne yaptı? Bir ihale yaptı etle ilgili, ne çıktı? Sürpriz değil tabii, A101 ve BİM çıktı, binlerce, 10 binlerce mağazası olan marketler çıktı ve bunlar ne yapacaklar? 29, 30 liraya et satacaklar. Oradaki acaba... 10 binlerce kasap esnafı var değil mi Sayın Bakan? Onlar isyandalar şu anda. O kasap esnafı o BİM'le, A101'le rekabet edebilecek mi? Bir de, biliyorsunuz, bir insan BİM'e et almaya girdiğinde et almakla durmaz, Mehmet amcadan, bakkaldan alacağı nevaleyi de oradan alır, çünkü o da orada var. İşte, Orhan amcanın manavından alacağı nevaleyi de oradan alır. Ne olur? Belki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ette kâr etmeden bile o satabilir ama diğer ürünlerden kâr eder ve diğer esnafın hayatını kurutur. Bununla ilgili Rekabet Kurumuna çağrıda bulunuyorum: Niye harekete geçmiyorsunuz? Kimdir Rekabet Kurumu Başkanı? Çok özür dilerim. Siziniz değil mi? Niye harekete geçmiyorsunuz? Rekabeti bozan bir uygulama değil midir bu esnaflar aleyhine? Hemen harekete geçin ve durdurun varsa yetkiniz.

Sayın Bakan, size çağrı yapıyorum: Bu çok yanlış bir uygulama değil mi esnafı kurutmak anlamında? Sonra, Rekabet Kurumuna bir şikâyetim daha var. Geçen yıl bir yasa yaptık, onu sordum, büyük yatırımlarla ilgili dedi ki Hükümet: "Biz belli sektörlerde belli firmalara 100 milyon doların üstündeyse terzi bazında destek vereceğiz." dedi. Ne yapacağız? İşte, uzun vadeli vergi almayacağız, teşvikler vereceğiz, şunu yapacağız. Dedim ki Sayın Bakana, o sektörlerde mevcut firmalar da olacak. E, piyasa bozucu, rekabeti bozucu bir olay olmaz mı devlet desteği? Mesela yerli araba bugünlerin meşhur konusu. Velez ki beş tane de babayiğit diye tanımlanan firma var ya, girdiler bu sektöre, başladılar -umarım da başarılılar- bir arabayı ortaya koydular. Devlet "Yirmi yıl vergi almayacağım, bedava arazi tahsis ediyorum, sizlere şu kadar teşvik, bu kadar sıfır vadeli kredi." dedi. Ya, üretti arabayı, diyelim ki 30 bin liraya mal etti. Öbür mevcut sektör var, bir sürü firma var. Onlar da yüzde 60-70 yerli. Bu yapılacak araba da yüzde 60-70'den fazla yerli olmayacak; onu söyleyeyim. Bir anda piyasanın göbeğine düşecek Anadolu gibi, ondan sonra varsın diğer firmalar düşsün rekabeti. Bununla ilgili ne tip tedbirler almayı düşünüyorsunuz Sayın Rekabet Kurumu Başkanı veya Sayın Bakan, bunu merak ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Son olarak bir cümle... Bitireyim.

BAŞKAN – Tabii.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, komşularla ticaretin artması sınırlarımızla ilgili. Bakın, sınırların iki tarafında aynı halklar yaşıyor. Bu anlamda iç ve dış politikamız yani içeride ve dışarıda uyguladığımız politika bu sınır ticaretinin yani komşu iller ticaretinin, komşu ülkeler ticaretinin artmasına sebebiyet verecektir ama son yıllarda tekrar içe kapanan, daha milliyetçi ve mezhepçi bakış yüzünden –bence oraya doğru bir yere savrulduk- bu komşularla ticarete de artık insanlar gelemiyorlar, gidemiyorlar, duvarlar yapıyor. Bu paradigmadan da çıkmamız gerekiyor. Tekrar o dışa doğru açılan, duvarların olmadığı komşu illerin ticaret yapabildiği, komşu ülkelerin daha çok ticaret yaptığı bir bakışa dönmemiz gerekiyor. Hükümetin adına söylüyorum, bu yalnızca sizin sorumluluğunuz değil. Mesela bir örnek de tabii ki Ermenistan sınırı, yirmi beş yıldır, yirmi dört yıldır kapalı bir sınırdan bahsediyoruz. Ben geçenlerde Ermenistan'daydım, buradan da pek çok temasla oraya gittim, oranın yetkilileriyle görüştüm, devlet başkanı, dışişleri bakanıyla ve halkla tabii ki temasımız var. Hani, açıkça söyleyeyim, siz Malatyalısınız, Ermenilerle birlikte yaşamayı iyi bilirsiniz, iyi tanırız. “İki yakın halk, iki uzak komşu. demişti Hrant Dink yani burada bizim birbirimize nasıl yakınlığımız varsa orali insanların da çoğu Anadolu kökenlidir. Bu anlamda bu sınırın kapalı olması gerçekten iki halka da hakarettir. Bu ilişkinin gelişmesi yani kapısı kapalı olan iki komşu mu birbirini etkiler yoksa kapısı açık olan iki komşu mu birbirini etkiler? Bu anlamda elbette sorunlar söz konusu olabilir ama o sorunları çözenin yolu önce kapıyı açmaktan geçer. Kapıyı açarsanız komşunuzla konuşmaya çalışırsınız, dertlerinizi konuşmaya başlarsınız ama kapıyı kapatırsanız, Sayın Bakan, Ermenistan Türkiye'siz maalesef yaşamaya alışıyor. Bunu en büyük kaybımız olarak değerlendirelim, bu kapıları açalım, duvarları yıkalım, duvar inşa etmeyelim. O suni bize çizilmiş sınırların ötesinde Suriye sınırına duvar çekiyoruz, İran sınırına düşünüyoruz, Ermenistan'da sınırlarımız kapalı.

Sayın Bakan, bu halklar birbiriyle kardeş halklar. Bu anlamda bunu da yaratabilecek olan Hükümetinizin politikası. Size çağrımdır: Bu vizyonu tekrar barıştan yana, kardeşlikten yana, bütün bölgeye tekrar etki edebilecek bir Türkiye'den yana kullanmamız gerektiğini düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, bütçeler ve kesin hesaplar üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi soru işlemini başlatacağım.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Rekabet Kurumu Başkanımıza sormak istiyorum. Genellikle bu tür konuları gündeme getirmem, konuşmamda da gündeme getirmediğim ama Ankara'da yoğun konuşulduğu için sormak zorundayım.

Sayın Başkan, bu üyelerin odalarıyla ilgili bir mobilya değişikliği olmuş hiç gerekmediği hâlde, bir de duş ve banyo yapılmış ve epey bir masraf yapılmış. Bunlar doğru mudur, varsa ne kadar masraf yapılmıştır?

Bir de geçen hafta kurumun 20'nci kuruluş yıl dönümü müydü? Bunu Ankara'da değil de İstanbul'da yapmışsınız. İşte kütüphane memurundan sekreterlere kadar, müstahdemlere kadar herkes uçakla İstanbul'a taşınmış eşleriyle. Orada boğazda beş yıldızlı bir otelde bir sempozyum düzenlenmiş ve epey bir harcama yapılmış 20'nci kuruluş yıl dönümü münasebetiyle. Bu, neden Ankara'da değil

de İstanbul'da yapıldı? Ne kadar uzman katıldı dışarıdan ve sizin personeliniz gerçekten, sekreterlere kadar, müstahdemlere kadar İstanbul'a götürüldü mü, toplantıya katıldı mı, eşleriyle birlikte katıldı mı? Bir de ne kadar harcama yapıldı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özgökçe...

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Evet, konuşmamda da belirtmiştim, Kapıköy'le ilgili soracağım öncelikle: Şu an modernizasyonu yapılıyor hâlihazırda. Acaba İran'daki modernizasyon ne aşamada, onu sormak isterim. Bir de Kapıköy'ün açık kalma süresi şu an dört beş saatle sınırlandırılmış ve bu dört beş saat genellikle sistem kapalı ya da sorunlar olduğu için çok sağlıklı işlemiyor. Bunun on iki saate çıkarılması yönünde talepler var. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Ayrıca bu modernizasyon Van'da bir canlılık yarattı yani hazır canlanma yakalanmışken bir de demir yolları meselesini sormak isterim: Eskiden, bundan on-on beş yıl kadar önce İran-Türkiye bağlantısını sağlayan demir yolu yolcu taşımacılığı da yapıyordu ve güvenlik, pasaport kontrolü yapan gümrük memurları da vardı, şu an yok. Bu anlamda İran'dan da talep var. Neden bu yolcu taşıması konusu gündemden düşürüldü ya da artık olmuyor ve bir daha düşünülüyor mu diye sormak istiyorum.

Gümrük birliğinin genişletilerek güncellenmesi yönündeki çalışmalarınız nelerdir, onu tekrar etmek istedim. Bir de 1995'ten bu yana Türkiye'den AB'ye ne kadar gümrük ödenmiştir?

Son olarak da sene başında ilan ettiğiniz kadrolarınıza yapılan atamalarda neden atanan kişiler görevlerine hâlâ başlatılamamıştır?

BAŞKAN – Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Uluslararası ticaret, karşılıklı iyi ilişkiler ve üretim-tüketim dengesidir. Hükûmetin dış politikadaki diplomasi dilinden uzak tavrı, ihracat ve ithalat hedeflerimize zarar vermekte midir?

Yok olmakta olan tarihten gelen el sanatlarımıza destek vermeyi söylüyorsunuz. Bakanlığınız Vakıflar Genel Müdürlüğü düzeyinde illerdeki tarihî mekânlarda ortak bir projeye bunu gerçekleştirebilir mi?

Geçtiğimiz haziranda Avrupa'ya ihraç edilmek üzere gönderilen 164 ton limon tarımsal ilaç (pestisit) kalıntısı nedeniyle iade edildi. Bu konuda çalışma, eğitim ve kontrol yapılıyor mu? Yine aynı şekilde 40 ton da Rusya'dan tavuk döndü. Bunun akıbeti ne durumda, yurt içinde pazarlanması gibi bir durum oldu mu?

Akredite laboratuvarlarının denetim ve kontrolü nasıl yapılmaktadır?

Piyasada yeterli denetim olmadığı için tüketiciler etiket ve reklam oyunlarıyla aldatılmaktadır. Bu net olmayan indirim oyunlarıyla ilgili yeni bir düzenleme düşünüyor musunuz?

Yine, geçen yıl Tüketici Hakem Heyetine başvuran 100 tüketiciden 85'ine karşılık gelen 1,5 milyon tüketici haklı çıktı. Bu konuda çalışmalarınız nedir?

Kooperatifleri teşvik edici, önce fonksiyonel üretim artırıcı yeni bir tüzük ya da çalışma yapıyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Karabıyık...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler.

Sayın Bakan, ihracatçılardan gelen bir talep var, onu iletmek isterim: Gümrüklerde mesai saatleri dışında yapılan işlemler için ek bedel alınmaktaymış. Mesai saati bitiminden sonra işlemlerin devam edebilmesi için 60 lira ile 280 lira arasında bir ödeme yapıyorlarmış. Tabii, aslında, ihracatta veya işte alınan, gelip giden mallarda yüksek dozajdakiler için çok sorun değilmiş ve onlar zaten ayda bir gibi bu işlemleri yaptığı için mesai saatini de bekleyebiliyorlar ama çok kısa süreli ve de az miktardaki mallar için de bu bir külfet oluşturuyormuş. Tabii, orada mesaiye kalanları da mağdur etmemek açısından devletin bunu karşılaması konusunda bir talepleri var. Bu konuda görüşünüzü almak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Bakanım, yıllardır Bakanlığınızın bünyesine girmeden önce de Sanayi Bakanlığında ayrıca takip edilen şu İhlas Finans Kurumunun tasfiye süreciyle ilgili olarak yılan hikâyesine dönmüş bir sonuç var. Mağduriyeti hâlâ devam edenler ve nedense çözülemeyen veya çözülmek istenmeyen bir noktaya mı geliyor? Sorgulanma ihtiyacı duyan bir süreç yönetimi.

Bu sene tekrar soruyorum, geçen sene de sormuştum, bundan önce de her sene sormuştum, İhlas Finansın tasfiye sürecinde gelinen nokta nedir?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın İbrahim Ayhan...

İBRAHİM AYHAN (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim.

Rusya'yla domates ihracatında son durum ne? Rusya'nın bu süreci geciktirmesinin nedenleri nelerdir yani çekinceleri nelerdir? Birinci sorum bu.

İkinci sorum: Rusya'nın çekincelerine neden olan ve dönem dönem Türkiye'ye geri gönderilen sebze ve meyvelere ne yapılmaktadır, nasıl kullanılmaktadır?

Bir diğer soru: Geçtiğimiz günlerde, Rusya'nın bir limanında Türkiye'den giden tavuk etleri vardı. 23 ton tavuk eti fazla antibiyotik bulunduğu gerekçesiyle geri gönderildi. Bu 23 ton tavuk eti ne yapıldı, bununla ilgili bir sorum var.

Bir diğer sorum: 2015, 2016, 2017 yıllarında kaçakçılık yaptıkları suçlamasıyla kaç kişi hakkında soruşturma açıldı, bunlardan kaç şu anda tutukludur? Bu tutuklamalar veya açılan soruşturmalar kaçakçılığın hangi türüne ve hangi coğrafik bölgelere göre belirlenmiştir, bunun cevabını bekliyorum.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Sayın Bostan...

KASIM BOSTAN (Balıkesir) – Sayın Bakanım, Balıkesir'imizde lojistik köy kurduk ve geçtiğimiz ay da ihracat seferberliği yaptık orada. Balıkesir'deki sanayicilerimiz gümrükleme işlemlerinin o lojistik köyden yapılmasını arzu etmektedir. O lojistik köye bir gümrük müdürlüğü kurabilir miyiz? Bu konuda müjdeli haberlerinizi Balıkesir bekliyor inşallah.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bir Malatyalı olarak da yine soracağım: Malatya ve Adıyaman'da, biliyorsunuz, son yıllarda tütün konusunda ciddi bir üretim artışı başlamıştı. Eminim bu konuyla ilgileniyorsunuzdur. Ama Sayın Maliye Bakanı ısrarla “Ben bunu vergilendireceğim arkadaş. Burada bir şey canlandı.”

diyor ve tütün kartelleri de bu anlamda, yabancı sigara kartelleri de bastırıyorlar “Bizim cirolarımız azalıyor.” diye ve bu canlanan şeyin beline kazmayı vurmak istiyorlar ve buna karşı da Plan Bütçe Komisyonunda, burada, geçti, Sayın Başkan da itiraz etmedi, AK PARTİ grubu çoğunluğuyla geçirdiler. Çok yüksek vergilerle tütün karşı karşıya kalacak. Bir de bu sarılan makaron var, bilirsiniz. Makarona da yüzde 2 bine yakın vergi getirildi Plan Bütçe Komisyonunda ama daha aşağıdan geçmedi, Genel Kuruldan geçmedi. Bununla ilgili, buna müdahil olmayı düşünüyor musunuz, müdahil oldunuz mu? Çünkü sebebini söyleyeyim: Şimdiden Polonya’dan başlamış gemilerle makaron kaçakçılığı. İçerideki imalat da hem makaron konusunda fabrikalar kapanacak hem de yerli imalatın beline kazma vurulacak bu anlamda.

BAŞKAN – 20 milyar adet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, 20 milyar adet.

Bununla ilgili, hassaten, bir Malatyalı olarak da bir Adıyamanlı da sayılırsınız, eski ilçemiz olarak veya bölge illeri anlamında...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Annem Adıyamanlı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öyle mi? O zaman daha da fazla çabalamanız lazım. Yalnızca Adıyaman değil, Muş, Diyarbakır, Bitlis, diğer iller de ilgileniyor.

Yani, şu yerli imalatı canlandırmak, en azından bu kadar engellemek için, bu kadar ağır vergilerden ziyade daha düşük bir vergi ve o piyasanın canlı kalması, makaron konusunun da... Yani, yerli imalat olarak bu yabancı kartellere teslim olmayalım Sayın Bakan. Ricam budur ve lütfen, bununla ilgili siz de müdahil olun. Yoksa, bakın, yüzde 2 bin vergisi olan bir şey, bir yolunu bulur, kaçak gelir. Siz yakalarsınız birilerini, hapse atarsınız ama o kadar tatlı bir yerdir ki orası, birileri ona devam ederler. Yerli imalat devam etsin, yerli tütün üreticileri üretmeye devam etsinler. Bu anlamda, bu piyasanın beline kazmayı vurmayalım ve bir Malatyalı, Adıyamanlı olarak aynı zamanda diğer illerle ilgili de müdahil olmanızı rica ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bugün Avrupa Birliği ülkeleri hangi ülkeyle bir serbest ticaret anlaşması imzalarsa o ülkenin malları Türkiye’ye gümrüksüz giriş yapabiliyor. Ancak Türkiye kendi mallarını gönderdiğinde gümrük vergisi ödemek durumunda kalıyor. Gümrük Birliği güncellemesiyle ilgili bir aşama kaydedilemediğine göre, peki, bu anlaşmalarla ilgili bir girişimde bulunuldu mu, bir çaba sarf edildi mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Demirtaş...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, 2011 yılından günümüze kadar yıllar bazında fındık ihracatı yapan ilk 10 şirketin isimleri nedir?

2011 yılından günümüze kadar yıllar bazında kaç ton fındık ihracatı yapılmıştır?

2011 yılından günümüze kadar yıllar bazında kaç milyon dolarlık fındık ihracatı yapılmıştır?

2011 yılından günümüze kadar yıllar bazında hangi ülkelere ihracat yapılmıştır ve ne kadarlık bir ihracat yapılmıştır?

2011 yılından günümüze kadar yıllar bazında hangi yurt dışı şirketlere ihracat yapılmıştır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, soru işlemi bitmiştir.

Şimdi, görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere sırasıyla önce Sayın Bakana, sonra da Rekabet Kurumu Başkanımıza söz vereceğim.

Sayın Bakan, süreniz otuz dakikadır.

Buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Van Milletvekilimiz basmayı unutmuş, bir sorusu varmış.

BAŞKAN – Sayın Bakan, şu son soruyu da alalım.

Buyurun Sayın Geveri.

ADEM GEVERİ (Van) – Sayın Bakanım, sorum şöyle: Sınır bölgelerinde yaşayan insanlar gümrük kapılarındaki yasal mevzuatların güçlüğünden ya da bölgede, özellikle holdinglere karşı rekabet edemediğinden dolayı kaçakçılığa yöneliyor ve maalesef, bundan dolayı birçok insani, sosyal trajedi yaşanmakta, sosyopolitik sorunlar ortaya çıkmakta, ticari ve ekonomik güçlükler ve mağduriyetler yaşanmakta, hatta göçler ortaya çıkmakta. Buna karşı acaba ne tür bir düzenleme ve çözümler yapılmakta?

Yine, sınır kapılarında, özellikle de bölgem için örnek verebilirim, Van’da İran’dan Türkiye’ye gelen, “turist” diye nitelediğimiz ama bavul ticareti amaçlı olarak gelenler; bunlar kayıt dışı ekonomi olarak nitelendirilmiyor mu, ticaret olarak nitelendirilmiyor mu? Buna karşı acaba ne tür bir tedbir alınmakta?

Yine, ikinci el oto alımı söz konusu gümrüklerden ve bununla ilgili çeşitli spekülasyonlar söz konusu.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Beraber yolcuların yapmış olduğu ticaret kısıtlansın mı diyorsunuz?

ADEM GEVERİ (Van) – Hayır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Kayıt dışı diyorsunuz ya.

ADEM GEVERİ (Van) – Yok, öyle bir şey demedik. Onunla ilgili, bavul ticareti tek taraflı olduğu için... Şu an rakamlara baktım, ihracat az, ithalat fazla. Doğal olarak da orada, acaba, bölgede insanlar bundan faydalanmadığından dolayı kaçakçılığa karşı bir önlem olarak düşünülüyor. Bunun, insanları mağdur edip etmemesi noktasında bilgi almak istiyorum. Aksi takdirde, tabii, yorum yapmıyorum. Bunu belirtmek istiyordum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Geveri.

ADEM GEVERİ (Van) – Ve son olarak, Van ilinde, özellikle de çeşitli, biliyorsunuz, krizler yaşandı ve maalesef deprem yaşandı altı yıl önce. Bugün de yıl dönümü ve bu vesileyle, ölen insanlarımızı anıyorum. Onların, özellikle tüccarların ve esnafın mağduriyetiyle ilgili herhangi bir çabanız var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, süreniz otuz dakikadır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli üyeler, öncelikle, söz alan, katkı veren bütün arkadaşlarımıza değerli katkılarından, eleştiri yapan bütün arkadaşlarıma değerli eleştirilerinden dolayı ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Mutlaka, eleştirileriniz ve katkılarınız dikkate alınacak, onu da ifade edeyim.

Tabii, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı... Bu arada Sayın Bakanımı da, Zekeriya Başkanı da grup Meclise aday gösterdiği için tebrik ediyorum, onun için hayırlı olur inşallah.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Oyunuzu oraya atarsınız Sayın Bakan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Oyları bilmiyorum ama tebrik ediyorum. İnşallah... Yakışır.

Şimdi, Bakanımızın da haklı olarak ifade ettiği gibi Gümrük ve Ticaret Bakanlığı alanı geniş ve gümrüklerde sadece Gümrük Bakanlığının da yetkisi yok, 21 tane kurum gümrüklerde iş ve işlem yapıyor ve bunları bir araya getirerek koordine etme ve işleri hızlandırma noktasında, gerçekten, Bakanlık olarak ciddi efor sarf ediyoruz ve baktığımız zaman da ihracatçılarımızın memnuniyet oranlarının arttığını da görüyoruz. Hedefimiz, bütün iş ve işlemleri elektronik ortama taşımak. Bununla ilgili epeyce bir mesafe aldık, yol aldık.

Lisanslı depolarla ilgili bilgi vermek istiyorum. Gerçekten, lisanslı depo sayısı... 2015 yılında faaliyet izni almış olan şirket 9 adet. Şimdi, 2017'nin Ekim ayı itibarıyla faaliyet izni alan şirket sayısı 38'e ulaştı. 2015 yılında lisanslı depo kapasitesi 435 bin tondu, 2017 Ekim ayı itibarıyla lisanslı depo kapasitesi 1 milyon 676 bin 200 tona çıktı.

Kuru üzüm lisanslı deposu konusunda mevzuatı hazırladık, yürürlüğe girdi. TARIŞ, bu konuda bir depoyla ilgili görüşmeler devam ediyor, yapmak istiyor. Antep fıstığı ve Malatya kayısı, kuru kayısının da mevzuatını hazırladık. Malatya'da da kuru kayısı, Antep'te de zaten başlanmıştı, inşallah 2018 yılı içerisinde Antep'te Antep fıstığıyla ilgili de lisanslı depo faaliyete geçirilecek. Zeytinle ilgili şu anda lisanslı depo var. Fındıkla ilgili 17 bin ton kapasiteli depo hayata geçti.

Biz artık lisanslı depoları da hangi bölgede yatırım yaparsanız yapın 5'inci bölge yatırım teşvikleri kapsamına aldık. Orada özellikle üreticinin ve üretici birliklerinin depolara getirmiş olduğu ürünlerin kira parasının da şimdi yüzde 50'sini veriyoruz, hazırlamış olduğumuz teklifle -ki yakında hayata geçer- yüzde 100'ünün kira parasını da biz karşılayacağız, hatta orada laboratuvar ücretlerini de biz karşılayacağız, depoya getirirken köylünün ton başına belli bir miktarının da kira parasını biz karşılayacağız.

Yine ürün ihtisas borsasını inşallah bu ay sonu itibarıyla aralığın başında hayata geçireceğiz. Bütün mevzuatsal altyapıları bitti, şimdi sözleşme aşamasında kurumlar ve ürün ihtisas borsasının devreye girmesiyle beraber hem lisanslı depoların sayısı çok daha hızlı artacak hem de oradaki ürünlerin farklı bir piyasada da işlem görmesinin önünü açmış olacağız.

Yine, bir çalışmamız da lisanslı depolarla ilgili, lisanslı depolara konulan ürünlerin teminat olarak gösterilmesi durumunda bankalardan alınan kredilerin belli bir kısmının da sübvansede edilmesini öngörüyoruz, bununla ilgili Hazineyle görüşmelerimiz son safhada, eğer oradan olumlu bir görüş alabilirsek bunu da hayata geçirmiş olacağız.

Dolayısıyla, otuz sene önceden başlayan yolculuk, 2015'te, 2014'te, 2013'te ete kemiğe bürünen lisanslı depoların sayısını da biz şimdi çok daha hızlı bir şekilde artırıyoruz. Lisans başvurusunda bulunan şirket sayısı da 100'e yaklaştı, bunları da arkadaşlar inceliyorlar. Bunlara da lisans işlemlerini verdiğimizde bunlar da hızla inşaata başlamış olacaklar.

Değerli arkadaşlar, özellikle biz ticareti terörle mücadele konseptinde değerlendirmiyoruz ve baktığımız zaman esasında güvenlikçi bir anlayışla da ticaretin şekillenmesini doğru bulmuyoruz. Ticaretin kendi mecrası vardır, kuralları vardır. Güvenlik, ülkenin güvenliği birinci derecede önemlidir. Bu konuda ayrı güvenliği sağlayan unsurlar her türlü bu anlamıyla güvenlikçi tedbirlerini alırlar ama ticaretin kendi kuralları ve mecrası içerisinde yol almasını istiyoruz. Dolayısıyla sınırlara örülen duvarların ticaretle direkt ilişkisi olmadığını da biliyoruz. Gönül ister ki hiçbir yerde sınır olmasın, Avrupa'da da sınırlar kalsın, batı sınırlarımız da olmasın, insanların rahatlıkla girebileceği alanlar olsun ama maalesef Avrupa da öyle, gitgide korumacı tedbirlere başvuruyorlar ve her birisi örtülü veya örtüsüz, tarife içi veya tarife dışı engellerle bunu sınırlandırmaya çalışıyorlar, Avrupa'daki sınırların da geçmişe göre çok daha sıkı şekilde korunduğunu görüyoruz.

Bizim derdimiz, ülkemizi terör saldırılarından koruyabilmek ve muhafaza edebilmek. Terörist girişlerini veya insan kaçakçılığını önlemeye yönelik duvarlar çekiliyor. Giriş ve çıkışlar kapılardan yapılsın, kontrollü bir şekilde yapılsın, ülkemize kim giriyor kim çıkıyor bilelim konsepti içerisinde korunma tedbirleri olarak bu sınırları alıyor, oluşturuluyor. Yoksa bizim gerçekten derdimiz -biraz önce Bedia arkadaşımızın ifade ettiği gibi- Kürtlerle değil, bizim derdimiz terör örgütleriyle, Kürtlerle ilgili hiçbir sorunumuz yok. Dolayısıyla bizim sınırlarda PKK'yla sorunumuz var, PYD'yle sorunumuz var ve her türlü terör örgütleriyle sorunumuz var.

DEAŞ'la hiçbir zaman Hükümetimiz bir ticaret yapmadı ve baktığımız zaman da ne petrol ticareti yaptı ne rafinesi kurdu. Bugün Suriye'deki petrolü kimlerin kullandığına bakın, siz araştırın. O gün o ithamda bulunanlar bugün o ticaretin kontrolünü yapanlar, alanlar, satanlar. Dolayısıyla Türkiye'de bir kere, Suriye'den petrol ithalatı yasak, ihracatı da yasak, ithalatı da yasak. Dolayısıyla bizim Suriye'de iddia edildiği gibi ne DEAŞ'la ne de bir başka terör örgütüyle bir petrol ticaretimiz dün olmadı, bugün de yok. Bunu açıkça ifade edelim, bunun bütün kayıtları, belgeleri, her biri var. Bugün oradaki petrol ticaretini kimlerin kontrol ettiğini de esasında dünya çok daha iyi biliyor.

Değerli arkadaşlar, biz özellikle doğu ve güneydoğu sınırlarımızda sınır ticaretinin gelişmesi için yeni bir model çalışıyoruz, Ekonomi Bakanlığıyla birlikte çalışıyoruz ve inşallah çok kısa bir zamanda insanlarımızın orada karşı ülkeyle sınır ticareti yapacakları, bunu normal yollardan yapacakları bir sınır ticaretini hep beraber sizlerle de paylaşmış olacağız. Bununla ilgili hazırlıklarımızı arkadaşlarımız çalışıyorlar. Bildiğim kadarıyla son aşamaya geldik, bir karar verip onu da kamuoyuyla paylaşmak istiyoruz çünkü biliyoruz ki özellikle sınır illerimizde, Hakkâri'de, Şemdinli'de, Şırnak'ta, Ardahan'da, Iğdır'da fabrikadan çok sınır ticaretinin onlar için daha çok gelir getirici ve önemli olduğunu biliyoruz ve istiyoruz ki yasal bir boyutta ticaret yapılsın. Biraz önce ifade edildiği gibi ne insanlar kaçakçılık yaparken ölsün veya öldürülsün ne de terör örgütlerine bir haraç versin; normal, kontrollü bir şekilde bu ticaret yapılsın. Karşıda ne satılıyorsa, buradan ne gönderilebiliyorsa, satılabiliyorsa, iki ülke -zaten karşılıklı akrabalar, komşular veya- dolayısıyla bu ticareti yapsın istiyoruz. Bununla ilgili de arkadaşlarımız son aşamaya geldiğini ifade etti.

Tabii, değerli arkadaşlar, TİM'in açıklamış olduğu ihracat rakamlarıyla... TİM bir kere şunu yapıyor: Sadece ihracat rakamlarını açıklıyor. Bizim Bakanlık bütün verileri, ithalat, ihracat rakamlarını; açılan, kapanan şirket sayılarını, kooperatiflere kadar bütün verileri burada topladığı için açıklıyor. TİM ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasındaki ihracattaki fark altın ihracatından kaynaklanan bir

farktan oluşuyor çünkü TİM'in kayıtlarında altın ihracatıyla ilgili TİM'e ait bir belge istenmediği için kayıt bulunmamakta ama gümrüklerde giren çıkan her kayıt tutulduğu için bu anlamda bir farklılık oluşturuyor.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) - Sizininki yüksek oluyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) -Tabii, bizimki her zaman TİM'den daha fazla çıkar çünkü orada altın ihracat rakamları vardır.

İthalat rakamlarını da zaten Bakanlığımız yapıyor. Baktığınız zaman TÜİK ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığının verilerinin birbirleriyle hemen hemen örtüştüğü görülür çünkü TÜİK, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının verilerinden faydalanarak istatistiklerini oluşturmaktadır; TİM'le arasındaki farkı da izah etmiştim.

Değerli arkadaşlar, yine arkadaşlarımızın haklı olarak ifade ettiği yeni bir hal yasasının çalışması gerekiyor. Bakanlığımız da siz değerli arkadaşlarımızdan gelen talepler üzerine yeni bir hal yasası çalışıyor. Bunu belli bir aşamaya getirdiğinde tıpkı sizlerin de ifade ettiği gibi bölgesinde güçlü, Avrupa'daki bulunan sadece sebze ve meyvenin satılmadığı, balığın da, tavuğun da, etin de, hatta çiçeğin de satıldığı büyük kompleksler hâlinde ve bu hallerdeki soğuk hava depolarının da olduğu bir hal kompleksini arkadaşlarımız hem yasal mevzuat açısından hem de diğer kurumlarla beraber çalışıyorlar. Türkiye'de 175 tane hal var. Bunların 100 tanesinden fazlası, hatta 120'sinden fazlasına normal anlamda "hal" bile diyemezsiniz. Bununla ilgili işte Hal Yasası içerisinde toplama merkezlerini de oluşturuyoruz. Tarlada toplama merkezlerinde soğuk hava depolarının oluşmasında, tasnifinde, kap tasniflerine kadar, ambalaj tasniflerine kadar yapıldığı -bunun ambalaj tebliğlerini çıkardık- her ürünün ayrı ayrı ambalajlandığı bir sistemi inşallah hayata geçiriyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama bunu perakendeye de yansıttığınız zaman perakendecilerin sıkıntıları olacak Sayın Bakan. Mahalle manavı buna uyamayacak, büyük marketler uyacak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Sayın Paylan, şöyle: Büyük marketler ve mahalle bakkalına da veya manavına da zaten o hallerden alacakları için o ambalajlarla gelecek.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama soğuk zincir şeyi yapıyorsunuz, standart getiriyorsunuz. Manav alamayacak.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Destek vereceğiz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Verecek misiniz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – E, tabii ki vereceğiz. Bir yükümlülük getirirken destek de vereceğiz. Esnafa o kadar veriyoruz da kimin için yapıyoruz? Onlar için yapıyoruz. Onlara destek vermeyip kime vereceğiz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Valla BİM'e, A 101'e veriyorsunuz. Manav, bakkal zor durumda.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Yok ya, biz bu taraftan onlara veriyoruz, o taraftan... Bizim derdimiz esnafı büyötmek.

Şimdi, arkadaşlar, tabii, rakamları söylerken... Ben gerçek rakamları söyleyeyim: 2017 rakamlarını, geçmişini söyleyeyim. 31 Ekim 2017 itibarıyla Türkiye'de 192.423 esnafımız tescil yaptırmış, yeni dükkân açmış. 78.520 esnafımız da terkin etmiş. Şimdi, arkadaşların birçoğu şunu söylüyor, bunlar iflas etti diye. Bir kısmı kendi iradeleriyle kapattı, emekli oldukları için, bir kısmı artık esnafıktan tüccarlığa geçtiği için kapattı, esnaf işletmesini kapattı, başka oldu; bir kısmı sanayici olduğu için, bir

kısmı da gerçekten yürütemediği için kapattı ve baktığımız zaman, her zaman, 3 esnafımız dükkân açmışsa 1 esnafımız şu veya bu nedenlerle kapatmış görünüyor. Dolayısıyla öyle dramatik bir senaryo yok, gerçekten yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Dördüncü çeyrekte var Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Şimdi, ona da geleyim hemşehrim. Şöyle bir şey var, hatırlarsanız 2016’da şöyle bir şey olmuştu: “İşte, ülke battı, borçlarını ödeyemeyecek, yeni krediler alamayacak, borçlarını çeviremeyecek, büyüme rakamları çok çok düşük gelecek. İhracat rakamları... Şöyle bittik, böyle bittik.” Ama baktığımız zaman biz 2017’ye çok güçlü bir şekilde girdik ve yine 5,2 büyümeyi yakaladık. Darbe gibi bu kadar bir ağır yükün altından 5,2 büyümeyle çıktık. İkinci çeyrekte 5,1 oldu. İşte o zaman Dünya Bankasının, IMF’in veya diğer kredi derecelendirme kuruluşlarının 2017 Türkiye büyümeleri 3; 2,5; 4 diyen yoktu bile. Biz o zaman da -beyanlarımız orada- demiştik ki: Bunlar revize edecekler. Şimdi de diyorum, arkadaşlarımız kabul etmiyor, 2018 büyümelerini de o kuruluşlar revize edecekler.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kaç diyorsunuz?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Rakamı söylerim ama 2017 dördüncü çeyreğinde de dramatik bir düşüş olmayacak. Biz 2017’yi 5,5’un üzerinde bir büyümeyle tamamlamış olacağız, 6’ya yakın, 5,5’un üzerinde bir büyüme...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Dolar bazında mı konuşuyoruz Sayın Bakanım?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – TL bazında konuşuyoruz, biz Türk’üz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Dolar bazında sizin hesaplar epey... İlk çeyrekte...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Dolar da ilk çıktığında, Emin ağabey, şöyle olmuştu: İlk 3,9’larda falanken “Gitti bu, 5’e gidecek, 6’ya gidecek...” Ondan sonra, yıl sonu 5 tahminleri vardı, 6 tahminleri vardı.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Gidiyor Sayın Bakan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – E bakalım, inşallah ne olacak. Ben de diyorum sakin olun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yo, yo, büyüme dolar bazında negatif Sayın Bakan.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Biz sakiniz de dolar sakin değil, euro sakin değil.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Ben Türkiye Cumhuriyeti Bakanı olduğum için TL hesaplarıyla yapıyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hayır, eskiden öyle olmuyordu.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Dersen ona da geçeriz, Mustafa Bey “okay” veriyorsa ona da geçeriz.

Ama “TL’ye sahip çıkın.” diyen sizsiniz Emin ağabey. Yoksa deriz.

Şimdi, biz o almış olduğumuz, yani milletin küçümsediği veya Kredi Garanti Fonu, esnafa verdiğimiz faizsiz krediler falan var ya, onlar esasında o çarkların durmamasına vesile oldu. Şimdi, bizim SSK vergileri, ötelemelerimiz insanlara heyecan ve umut verdi. Şimdi de, 2018’de de tedbirlerimiz olacak ve inşallah biz yeter ki siyasi anlamda veya ülke olarak birlik ve beraberliğimizi koruduğumuz müddetçe 2018’de de bu insanlar üretmeye devam edecek. Bu millet, bizim millet gerçekten çok

girişimci bir millet. Gidin, dil bilmeden, Afrika’da kimsenin bilmediği yerlere ihracat yapıyorlar çok ciddi rakamlarla. Gidin Türki cumhuriyetlerin veya Asya’nın herhangi bir yerinde mutlaka bir Türk girişimcisini. . . Ya orada iş kurmuştur ya ihracatçı olmuştur ya da mal alıp geliyordu, satıyordu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ne tedbirler alacaksınız Sayın Bakan?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – Şimdi, onu tabii Hükümet olarak açıklamak lazım, sadece benim açıklamam doğru olmaz ve yine, şimdi, arkadaşlarımız esnafa yönelik olarak şunu ifade ediyorlardı: Bu süspanseli krediler gerçekten esnafımıza büyük bir destek sağlıyor. Şimdi, baktığımız zaman, 449 bin miydi, yanlış rakamı söylemeyeyim ama epeyce bir insanımız bu kredilerden faydalıyor ve rakamları da, limitleri de biz artırdık. En son, eğer esnafımız çalıştığı dükkânın mülkiyetini almak istiyorsa 500 bin TL’ye kadar, eğer büyük taşıt almak istiyorsa, otobüs gibi, minibüs gibi ticari taşıt almak istiyorsa, onlara da 500 bin TL’lik düşük faizli kredi alma imkânını getirdik. İşletme kredilerini de 150 binden 200 bin liraya çıkardık. Bunun gibi esnafımızı güçlendirecek tedbirleri alıyoruz.

Diğer arkadaşlarımız... Bir de, hatırlayın, 2002’de belki o zamanlar bu kredi limitleri 5 bin liraydı ve bankalar, Halk Bankası verdiği zaman o kredinin faizini de peşin alıyordu, komisyonlar da esnaf kefalet kooperatiflerinin aldığı komisyonlar da yüzde 16’lar civarındaydı. Şimdi yüzde 1,5-2 civarında komisyon alıyorlar. Bankaların peşin faiz kesme gibi bir uygulaması yok ve gerçekten son iki senedir de mümkün olduğu kadar hiçbir esnafımızın iş yerinin veya teminatlarının icradan satılmasına da gönlümüz elvermediği için TESKOMB’a olan borçlarını da yapılandırarak anlaşarak ödeme yollarının imkânını da sağladık ve bu imkândan faydalanan yaklaşık 80 bine yakın esnafımız oldu. Bunu da buradan ifade edelim. Ama bu tek başına yeterli mi? Esnafın üzerinde başka yükler de var. Biraz önce ifade edildiği gibi bunlar üzerinde de çalışılması lazım çünkü esnaf bu ekonominin veya bu toplumun omurgası, dolayısıyla esnaf her zaman huzurdan yana olur, istikrardan yana olur, barıştan yana olur, kardeşlikten yana olur çünkü en ufak bir nümayişte esnaf etkilenir veya biraz önce ifade ettiğiniz gibi geleceğe dair umutlarda bir sıkıntı olduğunda bundan esnaf etkilenir. Onun için esnafımızı bizim her anlamda desteklememiz lazım.

Tabii, sicil affıyla ilgili ifade edeyim. Arkadaşlar, sicil affıyla ilgili rakamlar var mı, kaç esnafımız faydalandı, onu bana bir çıkarınsınlar ama sicil affından epeyce insanımız faydalandı. Ama maalesef bankalar yine bu konuda engel çıkarmaya...

GARO PAYLAN (İstanbul) – O sicil silinmiyor Sayın Bakan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANİ BÜLENT TÜFENKÇİ (Malatya) – İşte dikkate alınmaması noktasında epeyce faydalanıldı ama bazı bankalar özellikle sıkıntı çıkarttılar. Biz de onlar şikâyet edildiğinde elimizdeki argümanlarla beraber üzerlerine gittik. Bazılarını halledebildik. Onu da o şekilde ifade edelim.

Habur Sınır Kapımız ve Ovaköy’le ilgili gelişmeleri de ifade edeyim. Habur Sınır Kapısı’nın karşısında biliyorsunuz Halil İbrahim Sınır Kapısı var. Şu an itibarıyla oranın kontrolü Merkezi Irak Hükümeti tarafından yapılıyor ve Ovaköy’le ilgili biz geçmişte de açılmasını istiyorduk ama Merkezi Irak Hükümeti bu konuda isteksiz davranıyordu. Sayın İbadi Ankara’ya geldiğinde de görüşmelerde ikinci bir kapının açılması noktasında gerekli mutabakat sağlandı, fikir birliği oluştu. Şimdi teknik düzeyde ve Irak’ın özellikle Telafer ve Musul yolundaki güvenliği sağlaması bekleniyor. Bizim tarafımızdan da Dicle Nehri üzerine bir köprü yapılacak. Bununla ilgili teknik çalışmalar her zamankinden daha istahlı bir şekilde devam ediyor. Üzümlü Kapımız açık, hiçbir sıkıntı yok. Yani orayı kapatmadık da. Derecik zaten hukuken var ama fiilen olmayan bir kapı. Bugüne kadar açılmadı çünkü karşı tarafta yol

yok. Biliyorsunuz kapıları sizin tek başınıza açmanız yetmez, karşı tarafın da açması lazım o kapıyı. Açmayınca siz ne kadar açayım deseniz de açamazsınız. Irak'ta da Derecik Kapısı'nda öyle bir durum var. Fiilen karşı tarafta minibüslerin ve tırların geçebileceği bir yol bulunmadığı için açmıyoruz.

Tabii bu domates ihracatı veya diğer gümrük vergileriyle ilgili Ekonomi Bakanlığı sorumlu olduğu için -herhâlde yarın Ekonomi Bakanlığının bütçe görüşmeleri var- oradan daha net cevapları alabilirsiniz.

Yine gümrük birliğinin güncellenmesi: Değerli arkadaşlar, esasında birinci derecede Ekonomi Bakanlığının liderliğinde devam ediyor ama biz de o şeyin içerisindeyiz. Yarın da ayrıntılı anlatılır. Gümrük birliğinin güncellenmesiyle ilgili şu ana kadar büyük bir sıkıntı yaşamadık çünkü iki taraf da bu işin olmasını istiyor ve kazan kazan mantığı içerisinde gidiyor. Tek başına Türkiye ne kazanacaksa Avrupa Birliği de o kadar kazanır ve biliyorsunuz Avrupa Parlamentosu bu güncellemeyle ilgili komisyon kurma kararını verdi. Bununla ilgili çalışmalar devam ediyor. Biraz yavaş devam ediyor bu süreçlerden dolayı ama devam ediyor, kesintiye uğramış bir durum yok. Görüşmelere başlandığında da mesela Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olarak bizim mevzuatımızın tamamı hazır. Çok rahat bir şekilde, hızlı bir şekilde bu görüşmeler sonlandırılabilir diye düşünüyorum.

Bir arkadaşımız “Gümrük birliği güncellemesi kamu ihalelerine Türkiye’de girmelerinden dolayı mı falan?” diye... O konularla ilgili zaten içeriği başlamadığı için bir yavaşlama yok. Onlar Türkiye’de girecekse biz de orada gireceğimiz için bir sıkıntı yok, rekabetçi ortam. Avrupa Birliğinde Türk firmalarının çok daha başarılı sonuçlar alacağına da ben doğrusu inanıyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Zincir marketlerle ilgili ne düşünüyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, son üç dakikanız, toparlarsanız...

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Evet, toparlıyorum.

Diğer bir soru da...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – İplik ithalatıyla ilgili bir sorumuz vardı Sayın Bakan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Kazım Ağabey, onu da yarın Ekonomi Bakanlığına soracaksın. Vallahi bana göre hiçbir sıkıntı yok, getirir, geçiririz. Adımız Gümrük Bakanlığı ama vergiyi biz koymuyoruz. Vergiyi Ekonomi Bakanlığı koyuyor.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Ağırlama giderleriyle ilgili bir soru sormuştuk.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Temsil ağırlama giderlerini bütçe içine de alabiliriz, oradan da zaten bütünü Sayıştay denetimine tabi. Ne harcandığı, ne edildiği, orada da denetime tabi, burada da denetime tabi. Bir sıkıntı yok yani sen orada iste onu yaparız bu sefer.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Zincir marketlerde et satılması, yerele kadar gidilmesi esnafı zor durumda bırakıyor.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) – Şimdi, bildiğim kadarıyla, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının bütçe görüşmeleri daha yapılmadı. Yapıldı mı, burada sordunuz mu?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yapıldı, sorduk. Dedi ki: “Biz onu almayacağız, biz pırzola yiyeceğiz, vatandaş oradan alacak.”

BAŞKAN – Öyle demedi “Sen pırzola yiyeceksin.” dedi sana. (Gülüşmeler)

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Biz” dedi, “Biz oradan almıyoruz.” dedi.

İthalatı etkiler Sayın Bakanım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKCI (Malatya) – Elbette ki, biz onunla ilgili görüşmelerimizi, tartışmalarımızı Bakanlar Kurulunda yapıyoruz. Esasında bunun uygulayıcısı Bakanımız gerekli açıklamaları yapıyor, onun üzerine bizim bir açıklama yapmamız en azından Bakanımıza bir saygısızlık...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama siz Gümrük Bakanısınız.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKCI (Malatya) – Biz onu nerede konuşacağımızı biliyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Burada konuşuruz.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKCI (Malatya) – Konuşuruz onu, bir çay içelim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama Sayın Bakan, bu gerçekten haksız rekabet yaratan bir uygulama.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, şu son soruya da cevabı alalım.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKCI (Malatya) – Kaçakçılıkla ilgili ben bilgi vereyim. Gerçekten Bakanlığımız olarak son iki yıldır çok ciddi anlamda -İçişleri Bakanlığımızla birlikte koordineli çalışarak- kaçakçılığı düşürdük ve rakamlar da bunu gösteriyor. Bu gerek gümrüklerde yapılan sıkı denetim gerek sınırlardaki fizikî kaçakları önleme noktasında oluşturulan kontroller, örülen duvarların da buna etkisi var. Yine Suriye ve Irak'a ülkemizden giden transitlerin yasaklanmasıyla o ülkeden tekrar ülkemize geçişlerin önlenmesiyle beraber 2016 yılında 11 milyon 450 bin; 2017 yılının ilk on ayında da 10 milyon 610 bin paket kaçak sigara ele geçirilmişti. Bu orana baktığımızda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Bakanım. Toparlayın lütfen.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKCI (Malatya) – 2017'yi de vereyim. 2014 yılında yaklaşık yüzde 21 olan kaçak sigara oranı 2017 yılı itibarıyla yüzde 9 seviyelerine düşmüş durumda.

Biz Adıyaman tütünyle ilgili...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Makaron, Adıyaman tütünü değil.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKCI (Malatya) – ...şöyle bir düzenleme getirdik: Kooperatiflerin orada etkin rol almasını sağladık. Onların tütün toplayarak işleminin önünü açtık. Bunun ticaretini yapmalarının önlenmesini açtık. Eskiden dayılarım, dedem ve rahmetli babam makaron kullanmadan sigara içiyordu. Şimdi...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tekrar sarmaya başlayacaklar.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKCI (Malatya) – Sarmaya mı başlayacaklar, öyle mi olacak?

Ama üretim bu...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Fındıkla ilgili hiç cevap vermediniz Sayın Bakan.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANI BÜLENT TUFENKCI (Malatya) – Diğer sorulara da arkadaşlar, cevaplar hazır, yazılı. Arkadaşlarımız bu cevapları hemen dağıtsınlar.

BAŞKAN – Müsaade edin arkadaşlar.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Bakan, sınır ticaretiyle ölçek nedir?

BAŞKAN – Sayın Arslan, bunu benim odada bir çayla yapabiliriz.

Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Bakanımıza.

Kalan sorulara da yazılı olarak cevaplarını bekliyoruz.

Şimdi görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Rekabet Kurumu Başkanımız Sayın Torlak'a söz vereceğim.

Sayın Torlak, süreniz on dakikadır.

Buyurun.

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri, öncelikle soru ve eleştiriler için ben de teşekkür ederek sözlerime başlamak istiyorum.

En çok gelen soruyla başlayayım. Sayın Temizel, Sayın Çam, Sayın Ayhan ve Sayın Paylan bu kırmızı et konusunda son günlerin konusunu sormuşlardı. Bu konunun Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından bir müracaat üzerine bizim gündemimize giren, bizim kurumun boyutunu ilgilendiren kısmını hemen kısaca özetlemek istiyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Orası da Hükümetten şikâyetçi Sayın Başkan?

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Hayır, hayır.

Şimdi, gelen dosyanın konusu şu: Et ve Süt Kurumunun toptan ve perakende kırmızı et sektöründeki toplam ticaretteki payı yüzde 2,5. Yüzde 2,5 pazar payı olan bir kamu kurumu olarak bir düzenlemeye ilişkin yaptıkları müracaatta, özellikle alt gelir gruplarının daha düşük fiyatla kırmızı et tüketimlerine yönelik olarak gerçekleştirmek istedikleri bir konuyu bize ilettiklerinde, biz, 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında değerlendirdiğimizde, bu kapsamda grup muafiyetinden faydalanabilecek bir müracaat olduğunu değerlendirdik ve dolayısıyla bu tebliğimizde yer alan yüzde 40 pazar payı eşliğinin çok çok altında bir pazarı etkilemesi mümkün olmayan bir durumdan söz ediyoruz. Dolayısıyla bu kapsamda grup muafiyetinden faydalanabileceği kararını verdik.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Olur mu? Kendilerinin pazar payı içerisinde yapmıyorlar ki bu işi. Dışarıdan mass olarak ithal edip iki kurum aracılığıyla dağıtıyorlar.

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Evet, getirecekleri miktar da belli ve bu miktar toplamda pazar payının yüzde 3'ü geçmeyeceği... Bu durumda herhangi bir değişiklik olması durumunda etkilenen ya da ilgili tarafların her zaman müracaat etme hakları vardır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sadece et için değil Sayın Başkan, et alan gidiyor başka şeyleri de alıyor marketten.

BAŞKAN – Sayın Paylan, bir müsaade edin.

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Efendim, şimdi bu bahsettiğiniz konu, çok özür dileyerek, elektronik perakendecilik sektörü için, diğer perakendecilik sektörü için, giyimde, tekstilde, beyaz eşyada da geçerlidir, hepsi için geçerlidir. Burada bizim bakacağımız, teknik olarak rekabet kurumlarının dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye'de de bakacağı şey, bu durum piyasadaki pazar payını ciddi anlamda etkileyecek, dolayısıyla dikey olarak etkileme pozisyonu var mı, yok mu; piyasayı bozacak bir durum oluşturacak mı, oluşturmayacak mı buna bakılır. Yoksa bahsettiğiniz alımdaki pazarlık gücüne bağlı olarak rakipler arasındaki haksız rekabet oluşturabilecek konular, her sektör için geçerlidir bu, sadece sözünü ettiğimiz sektör için geçerli değildir.

Sayın Temizel'in ikinci bir konusu vardı. Biz gelir fazlamızı, biz paramızı harcamak istemiyoruz, biz var olan bütçemizi harcamayalım da Maliyeye ek, ekstra bir ödenek ayırılmalı gibi bir gayretimiz yok. Rekabet Kurumu kendi görev ve sorumluluk alanı içerisindeki her türlü faaliyetini gerçekleştiriyor ve bunun üzerinde -biliyorsunuz, bizim gelirimiz on binde 4'ler sermaye şirketlerinin kuruluş ve sermaye artırımlarından gelen- hâliyle harcamadığımız kısmını üç ayda 1 dördüncü ayın 15'ine kadar aktarıyoruz. Yoksa özel bir gayretimiz yok.

Sayın Çakırözler kurum lojmanlarına ilişkin Sayıştay raporundaki konudan bahsetmişti. Bu, ben göreve geldikten sonra da dikkatimi çeken bir konuydu. Geçtiğimiz yıl ilgili, ilişkili bakanlıklarımızdan onay alarak ve Başbakanlık onayıyla da, Sermaye Piyasası Kurumu Anadolu Yakası'nda faaliyetlerine devam edeceği için, biz de İstanbul'daki ofisimiz Avrupa Yakası'nda olduğu için, Sermaye Piyasası Kurumunun Bahçeşehir'de yani Avrupa Yakası'nda, bizim de Ataşehir'de olan lojmanlarımızın takası gerçekleşti, gerçekleştikten sonra da biz yeni lojmanlarımızın hemen 2 tanesini kullandık. Bundan böyle de İstanbul'da gerçekleştireceğimiz daha yaygın faaliyetlerimiz kapsamında diğer lojmanlarımızı da kullanacağız. Dolayısıyla bu anlamda zaten Sayıştay raporuna yansımadan önce biz de gerekli önlemleri almıştık. Diğer birkaç teknik konudaki görüşlerimizi de Sayıştaya ilettilik zaten.

Sayın Tamaylıgil rekabet hukuku idari yargıda ikili yapı oluşturacak şekilde Rekabet Kurulu kararlarının sıkıntı oluşturabileceğinden söz etti. Bu, tabii, hem yargının dolayısıyla Adalet Bakanlığımızın karar vermesi gereken bir şey. Şu kısma elbette katılıyoruz: İstinaf mahkemelerinde ve dolayısıyla Danıştayda üst kurullara ve üst kurulların uzmanlık alanlarına bağlı olarak uzmanlık mahkemelerinin olması elbette katkı sağlayacaktır.

Fındık konusu gündeme geldi. Sayın Demirtaş daha önce de zaten kurumumuza da başvurmuştu. Kendisiyle kişisel görüşme de yapmıştık.

Çok özetle şunu söyleyeyim: Fındık konusu, Rekabet Kurumunun zaman zaman gündemine gelen ve haklı olarak müracaatı gerçekleştirilen bir konu. Bu kapsamda Kurul, o dönemde Oltan Gıdanın Ferrero'ya devredilmesi konusunda izin vermiş. İzin verdiği dönemde sektördeki durumu ve Ferrero'nun bu yatırımı Türkiye'de yapmadığı takdirde muhtemelen ve büyük olasılıkla o dönemdeki konu gereği Gürcistan'da yapma ihtimalini de dikkate alarak dolayısıyla Türkiye'deki üreticilerin de zarar görmemesi bakımından böyle bir devralmaya izin verilmiş.

Tabii, diğer konular şu anda en son bizim gerçekleştirdiğimiz bir sektör araştırması da var. Sektörün tüm paydaşlarının görüş verdiği ve gerçekten çok değerli toplu bir sektör araştırması. Çok kısa bir süre içerisinde, önümüzdeki iki üç aylık süre içerisinde yine sektör paydaşlarının katılacağı bir toplantıyla bu sektör araştırmamızı kamuoyuyla, ilgili taraflarla paylaşmayı öngörüyoruz.

Sayın Özdemir Booking.com kararımızı sordu. Bu karar ve hemen akabinde TÜRSAB'ın ticaret mahkemelerine yaptığı kararlar peş peşe açıklanınca sanki Rekabet Kurumu, Booking'in Türkiye'deki faaliyetlerini durdurdu gibi bir yansıma oldu.

Olay şöyle: Biz Booking'in Türkiye'deki otellerle yapmış olduğu ve en çok kayırlan müşteri şartının da ihtiva edildiği sözleşmelerde müşterilerin rekabetini engelleyici, otellerin rekabetini bozucu, dolayısıyla bu anlamda, bu sözleşmelerden düzeltme yapmaması, inatla ve ısrarla düzeltme yapmamasından kaynaklanan bir idari para cezası verdik. Bizim cezamızda başka bir faaliyet durdurma gibi bir şey söz konusu değil. Ama Booking kararı, hemen TÜRSAB'ın başvurusu üzerine mahkemeden çıkan karar faaliyetlerin durdurulmasına sebep oldu. Bildiğimiz kadarıyla daha sonra yine Ekonomi Bakanlığımızla ilgili teşebbüslerin yaptığı görüşmeler kapsamında hangi aşamada olduğunu şu anda bilmiyoruz ama muhtemelen yakın bir zamanda çözülebilir diye bekliyoruz.

BAŞKAN – Yarın sorarız artık.

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Son olarak iki husus var, onları kısaca belirteyim.

Garı Paylan'ın gündeme getirdiği ve çok sıcak bir gündem olan yerli otomobil konusu. Takdir edersiniz ki ilk yatırım maliyeti çok yüksek olan ve henüz piyasada rekabetin olmadığı bir konuda Rekabet Kurumunun devreye girmesi ve dolayısıyla olmayan bir rekabet ihlali karşısında varsayım dayalı bir faaliyet gerçekleştirmesi beklenemez. Dolayısıyla alt pazarlarda eğer fiili olarak bir şey gerçekleşir ve alt pazarlarda faaliyet gösteren tedarikçiler açısından rekabetin bozulduğuna, ihlal edildiğine dair bir kanı, bir görüş oluşursa elbette...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakan, yasal düzenlemeyle ilgili aslında sizin görüşünüz...

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Yasal düzenlemelerde biz...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yasal düzenlemede mevcut sektörlerle yapmayacağız dedi.

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Rekabet Kurumu, rekabet savunuculuğu görevi kapsamında -açış konuşmamda da belirttiğim gibi- kendisine iletilen her türlü mevzuat hazırlıklarında rekabet...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Resen...

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Hayır, rekabetçi bir endişe söz konusuysa bunu bildiriyoruz, görüş bildiriyoruz, görüş bildirmekle yükümlüyüz. Ama bize gelmeyen herhangi bir konuyla ilgili görüş bildirme gibi bir...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani koruyucu hekimlik yapamıyorsunuz.

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Yapamıyoruz.

İkinci bir husus: Devlet destekleri konusu. Her ülkenin, her ülke yönetiminin, devlet yönetiminin stratejik alanına giren konulardan birisidir. Dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi Türkiye'de de tercih, devlet desteklerinin rekabet hukuku kapsamına alınmamasından yana gerçekleştirilmiştir. Bu bir siyasi tercihtir. Dolayısıyla bu konuda da şu aşamada söyleyebilecek başka bir husus yok.

Son olarak, Sayın Kuşoğlu'nun gündeme getirdiği bir soru var. Kurumumuz 20'nci yılını kutladı. 20'nci Yıl Rekabet Zirvesi 2017 kapsamında 32 farklı ülkeden 70 yabancı rekabet otoritesi temsilcisinin katıldığı, yine ülkemizden yaklaşık 250 hem iş dünyasından hem sektörden paydaşın katıldığı, kurumumuzdan da yaklaşık 45'i lojistik destek sağlamak üzere...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başkan, toparlayın lütfen.

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – 170 personelimizin katıldığı, uluslararası katılımlı toplantıların, haliyle uluslararası katılımcıların İstanbul daha fazla ilgisini çektiği için normal ihale şartnamesi kapsamında gerçekleştirdiğimiz bir faaliyetti. Bu tür dedikodular her yerde olabilir.

Diğer husus da, son olarak...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne kadar harcama yapıldı?

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Harcama, öngördüğümüzden yüzde 30 daha düşük maliyetle gerçekleştirdiğimiz bir harcama oldu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne kadar yani?

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Tahmin ediyorum 600 milyon civarında bir harcama oldu.

Hiç kimsenin eşinin kamuda maliyetlerinin ya da giderlerinin karşılanması söz konusu değildir. Çok sınırlı sayıda kurum personeli eşi katılmışsa bile onlar kendi özel masraflarını karşılamışlardır takdir edersiniz ki.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 600 milyon mu, 600 bin lira mı?

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – 600 bin. Özür dilerim.

BAŞKAN – Eski parayla söyledi Başkan.

REKABET KURUMU BAŞKANI PROF. DR. ÖMER TORLAK – Diğer bir husus: Kurumumuz yirmi yıllık binasında, Bilkent’te. Kurumumuzun giriş kısmı tamamen açıldı, dolayısıyla hem güvenlik açısından hem toplantı salonlarımız teknolojik açıdan eskiydi, bu vesileyle gerçekleştirdiğimiz rutin bir tadilatın ibarettir. Dolayısıyla, son olarak da bunu söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Başkan, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçe ve kesin hesaplar üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum:

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Rekabet Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Rekabet Kurumu 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Böylelikle, gündemimizin birinci bölümünde bulunan kamu kurum ve kuruluşların bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Bakanımız, hayırlı uğurlu olsun.

Bütün katılımcılara teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, ikinci bölümdeki bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmek üzere birleşime 17.30’a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati:16.53

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.31

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok Değerli Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum Başkanlık Divanı adına.

Komisyonumuzun 20’nci Birleşim Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü, Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları ile Spor Toto Teşkilat Başkanlığı Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Sayın Bakan sunumlarına başlamadan önce bürokrat arkadaşlarımız kendilerini Komisyonumuza tanıtırlarsa sevinirim.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan söylemeden ben hemen devreye gireyim. “Yani, spor sadece erkeklerle mi yapılıyor?” diye soracak, Sayın Bakan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bravo Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, şimdi sunumlarını yapmak üzere Sayın Bakana söz vereceğim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yalnız bu kitaba ne kadar süre verdiniz Sayın Başkan? Bir kitap getirmiş Sayın Bakan.

BAŞKAN – Sayın Bakanımın süresi istediği kadar.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sonsuz, sonsuz.

BAŞKAN – Sonsuz, kredi de sonsuz.

II.- SUNUMLAR (Devam)

3.- Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak’ın, 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) hakkında sunumu

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, kıymetli basın mensupları; Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü, Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü ve Spor Toto Teşkilat Başkanlığı 2018 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarıları ile 2016 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarılarını sunmak ve Bakanlık faaliyetlerimiz ve hedeflerimiz hakkında bilgi vermek üzere huzurlarınızda bulunuyorum. Bu vesileyle de Komisyonumuzun Başkan ve tüm üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, geçtiğimiz hafta büyük bir gururla ve birlik, beraberlik içinde kutladığımız cumhuriyetimizin 64'üncü yıl dönümünü sizlerin huzurunda bir kere daha kutluyorum. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü vefatının 79'uncu yılında saygı ve rahmetle anıyor, bu vesileyle vatan müdafasında canını siper eden tüm şehit ve gazilerimizi minnetle yâd ediyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler; gençlik sadece biyolojik değil, aynı zamanda toplumsal ve ruhsal bir kavramdır. Bir anlamda, fiziksel ve ruhsal açıdan olgunlaşma ve yaşama hazırlanma dönemidir. Bir toplumun geleceği o toplumun genç nüfusunun ellerinde şekillenir. Günümüz toplumsal yaşamında olağanüstü merkezî bir konum edinen spor ise çağımızın en güçlü sosyal olgularından birisi olarak her gün gelişmektedir. Spor toplumun sadece fiziki anlamda değil, aynı zamanda ruhsal açıdan da daha sağlıklı, kaliteli ve verimli bir hayat sürmesi için vazgeçilmez bir olgudur. Spor artık sadece fiziksel bir aktivite olarak değil, sosyal ve ekonomik etkileriyle de sürekli gündemdedir. Yarınlar çok daha güçlü, dinamik ve lider bir Türkiye bırakmak için gençlerimizin bugünden iyi eğitilmesi ve bilinçli bireyler olarak geliştirilmesi gerekmektedir. Bununla beraber, toplumumuzun bugününe ve yarınına olumlu izler bırakmak için başvuracağımız en etkin araçların başında da spor gelmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak gençlik alanında yürüttüğümüz faaliyet ve sunduğumuz hizmetlerle gençlerimizin hayata daha iyi hazırlanmaları, çocukluk ile erişkinlik arasındaki gelişim dönemlerini en verimli şekilde değerlendirilmesini amaçlamaktayız. Bakanlığımız spor alanında milletimizin sporla olan ilişkisini geliştirmek, spor kültürünü her yaşta vatandaşımızın günlük yaşamının vazgeçilmez bir parçası hâline getirmek ve bu sayede toplumumuzun fiziksel açıdan daha hareketli, daha sağlıklı olmasını sağlamak konulu faaliyetler yürütmektedir. Bununla beraber, uluslararası düzeyde başarılı sporcular yetiştirmek için gerekli koşulların oluşturulması ve hem sporcularımızın hem de onların yetişmesinde emek sahibi olan çalıştırıcı ve yöneticilerin desteklenmesi yönünde çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Bakanlığımızın diğer bir faaliyet alanı ise yükseköğrenim öğrencilerine yönelik barınma, kredi ve burs hizmetleridir. Bakanlığımıza bağlı yükseköğrenim öğrenci yurtlarında kalan gençlerimizin barınma ve beslenme imkânları önceki dönemlerle kıyaslanamayacak şekilde iyileştirilmiştir. İhtiyaç sahibi öğrencilere karşılıksız burs verilmekte, ayrıca yükseköğrenime dâhil olan tüm öğrencilere kredi imkânı sağlanmaktadır. Bu hizmetleri yürütürken ihtiyacımız olan yatırımlar da devam etmektedir.

Bugün gerçekleştireceğimiz bütçe sunumu sırasında sizler tarafından ortaya konulacak değerlendirme, görüş ve önerilerin bizler için çok büyük önem taşıdığını da ayrıca ifade etmek isterim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bu çerçevede, Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak son yıllarda çok önemli çalışmalara imza atılmıştır. Bakanlığımızın yürütmeyi planladığı proje ve faaliyetler için 2018 yılında ihtiyaç duyduğu bütçe büyüklükleri bütçe tasarısında şu şekilde öngörülmüştür: Merkez teşkilatı birimleri için öngörülen 2018 yılı bütçe ödeneği; 35 milyon 121 bin TL'si personel ve SGK giderleri, 73 milyon 173 bin TL'si mal ve hizmet alımları, 51 milyon 268 bin TL'si cari transferler ve 31 milyon 830 bin TL'si ise yatırım harcamaları olmak üzere toplam 191 milyon 392 bin Türk lirasıdır. Bu miktara Bakanlık bağlı kuruluşlarına yapılan hazine yardımları dâhil değildir.

Spor Genel Müdürlüğü için öngörülen 2018 yılı bütçe ödeneği; 64 milyon 169 bin Türk lirası personel ve SGK giderleri, 36 milyon 126 bin Türk lirası mal ve hizmet alımları, 653 milyon 427 bin Türk lirası cari transferler (taşra teşkilatı dâhil), 531 milyon 86 bin Türk lirası yatırım giderleri olmak üzere, toplam 1 milyar 284 milyon 808 bin Türk lirasıdır.

Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü için öngörülen 2018 yılı bütçe ödeneği; 573 milyon 113 bin Türk lirası personel ve SGK giderleri, 941 milyon 543 bin Türk lirası mal ve hizmet alımları, 3 milyar 795 milyon 881 bin Türk lirası cari transferler, 7 milyar 209 milyon Türk lirası borç verme ve 1 milyar 379 milyon 725 bin TL'si ise sermaye gideri olmak üzere, toplam 13 milyar 889 milyon 262 bin Türk lirasıdır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Bakanlığımız merkez teşkilatı ve bağlı kuruluşlarımız tarafından yürütülen bazı proje, faaliyet ve çalışmalar hakkında bilgi vermek istiyorum. Bakanlık merkez teşkilatı: Bakanlığımız merkez teşkilatında 476 personel görev yapmaktadır. Gençlik merkezlerimiz: Bakanlığımızın toplumun her kesiminden gençlerle temas kurduğu merkezlerimizde; millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne ve özgüvenine sahip; sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda temayüz etmiş ve topluma karşı sorumluluk duyan güçlü bir gençliğin yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımızın da her zaman belirttiği ve 2023 vizyonuyla sembolleştirdiği güçlü Türkiye'nin yeni nesli için sadece binalar, sahalar, tesisler değil; bir istikbal ve medeniyet inşa ettiğimiz şuurundayız. Gençlik merkezlerimiz vasıtasıyla farklı sosyal sınıflara ve farklı kültürel atmosfere ait gençlerimizi farklılıklarımızın getirdiği zenginliği muhafaza ederek ortak değerlerde buluşturmak en büyük amacımızdır. Gençlik merkezlerimizde gençlerimize aynı milletin, aynı bayrağın, aynı medeniyetin birbirinden farklı yüzleri olduğumuzu, bu müştereklerimizde birleşmenin yolu izah edilmekte ve bu sayede millî, manevi ve insani değerler etrafında kenetlenmiş, kaynaşmış bir gençliğin tohumları atılmaktadır. Bu bilinçle hareket eden Bakanlığımızca ortak değerler etrafında buluşan gençlerimizin sanat, kültür, spor gibi alanlarda dostluk ve kardeşlik duygularıyla bir araya gelmesine vesile olan gençlik merkezlerimize de bu yüzden büyük önem verilmektedir. Gençlerimizi yarınlar için daha donanımlı hâle getirmek çabasıyla gençlik merkezlerimizde birtakım faaliyetler düzenlenmektedir fakat bunu yaparken güçlü ve köklü olarak ortak medeniyetimizden kopmamalarını sağlamak da bizlerin ortak sorumluluğudur. Bu doğrultuda 81 ilde kurulan gençlik merkezlerimizin sayısı 2002 yılında 74 iken 2016 yılında 230'a; bugün itibarıyla 279'a ulaşmıştır. Yapımı devam eden ve etmekte olan gençlik merkezlerinin faaliyete geçmesiyle birlikte gençlik merkezi sayımızın bu yıl sonuna kadar 313'e yükselmesi hedeflenmektedir. Gençlik merkezlerinin 2002 yılında 11.614 olan üye sayısı 2017 yılı Ekim ayı itibarıyla 1 milyon 671 bin 584 kişiye ulaşmıştır. Gençlik merkezleri çalışmalarımızda, sosyal bilimler atölyesi, kişisel gelişim atölyesi, inovasyon atölyesi, değerler atölyesi, dil eğitimi atölyesi, dinî ilimler atölyesi olmak üzere altı başlıktan oluşan programlarda gençlerimizle bir araya geliyoruz. 2017 yılı Kasım ayı itibarıyla 56.890 atölye çalışmasına toplam 1 milyon 385 bin 40 gencimiz katılmıştır. Ümidimiz ve inancımız odur ki merkezlerimize üye olan, yolu gençlik merkezlerinden geçen ya da herhangi bir faaliyete katılmış ve bir şekilde merkezlerimizle irtibat sağlamış olan her bir gencimiz, bu ülkenin birlik ve beraberlik içinde olması ve gençlerin daha sıkı kucaklaşması için birer vesile olacaktır. Geçmişten aldığımız güç ve ruha geleceğimizi şimdiden şekillendirmek en temel vazifelerinden biri olarak görülmekte, gençlerimizi terörden, bağımlılıktan uzak tutmak adına spor, kültür, sanat alanında ortak faaliyet ve organizasyonların artırılması çabamız sürdürülmektedir. Gençlerimizin ayrıca topluma hizmet sağlamalarına katkı sunmak adına da birçok proje düzenlenmekte ve bunlarda etkin biçimde rol almaları hususunda gençlerimiz teşvik edilmektedir. Gençlik merkezleri, gençlerimizin geleceğin aktif yol göstericileri olarak yetişmesini esas almaktadır. Bu amaçla da genç kardeşlerimiz bizzat kendi sevk ve idarelerinde oluşturulan projeleri merkezlerimiz aracılığıyla yürütmektedirler. Kişisel gelişimden fotoğrafçılığa, tasarımdan satranca, tarihten bilim ve teknolojiye, çevreden inovasyona uzanan geniş bir yelpazede faaliyet gösteren kulüpler gençlerimize yatkın oldukları sahayı belirleme ve o sahada eğitim alma fırsatını vermektedir. Ayrıca gençlerimiz,

konuştukları konularda yetkinliği ve güvenilirliği bilinen isimlerle merkezlerimiz vasıtasıyla buluşmaktadır. Konferanstan ziyade karşılıklı sohbet atmosferinde geçen programlar vesilesiyle gençlerimizin tecrübe ve bilgiye ilk ağızdan ulaşma imkânı bulmaktadır.

Türkiye'nin dijital geleceğine yön vermeleri amacıyla 12-15 yaş grubu arasındaki 7.441 evladımıza algoritma ve kod yazmayı öğreten "Kod Adı 2023" ve gençlerimize kitap okuma alışkanlığı aşıl原因an "Kitap Okuma Halkaları" faaliyetleri başta olmak üzere çok geniş bir yelpazede etkinlikler düzenlenmektedir.

Seçilme yaşının 18'e indirilmesi bizim gençliğe duyduğumuz güvenin ve inancın referansıdır. Gençlerimize dair ümit ve beklentilerimiz de onlara duyduğumuz güvenle doğru orantılıdır. Bu fikirle, gençlerimizin girişimcilik potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlamak amacıyla genç girişimcilerimize ücretsiz olarak uygulamalı girişimcilik eğitimini 81 ilin tamamında uygulamaktayız. Bu proje kapsamında, verilen eğitim sonrası destek sağlayarak iş fikri olan gençlerin iş yeri açabilmelerine olanak sağlanmaktadır. Bugüne kadar 325 eğitim düzenlenmiş olup, bu eğitime katılan gençlerimizden birçoğu kendi işini kurma imkânına sahip olmuştur. Merkezimiz Her Yerde ve Gençlerin İyilik Ağacı gibi projeler sayesinde gençliğe dönük hizmetlerimiz yurdun en ücra köşelerine kadar ulaşmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Bakanlık olarak hassasiyetle üzerinde durduğumuz diğer bir çalışmamız ise gençlik kamplarımızdır. Bu kamplar, gençlerimize gelişimleri için her türlü katkıyı sunmak, öz güven duygusu ve planlı yaşam alışkanlığı kazanımında destek olmak; gençlerin milli, etik ve insani değerler konusunda farkındalığını artırmak amacıyla düzenlenmektedir. Gençlik kamplarına katılan gençlerin ulaşım, konaklama ve yemek ihtiyaçları Bakanlığımızca karşılanmaktadır. Ayrıca, kampa katılan gençlerimize kamp dönemi boyunca seyahat ve sağlık sigortası yapılmaktadır. Kamplarımızda gençlerimize yönelik sportif, kültürel ve sosyal içerikli, zengin içerikli aktiviteler düzenlenmektedir. 2017 yılında toplam 110.250 gencimizin katılımıyla 36 kampımızda gençlere kendilerini geliştirme ve birbirleriyle kaynaşma imkânı sunulmuştur. Ayrıca, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaşayan gençlerimizde Çanakkale ruhuna dair bir bilinç oluşturmak, Çanakkale Zaferi'nin tarihî önemine dikkat çekmek, Çanakkale üzerinden bir milletin destanını ve bütün Anadolu'yu okumayı sağlamak amacıyla 5.264 gencin katılımıyla Çanakkale kampı gerçekleştirilmiştir. 15-19 Mayıs 2017 tarihleri arasında 81 ilimizde Atatürk'ü Anma, Gençlik Ve Spor Bayramı İle Gençlik Haftası Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden gelen gençlerimizin de katılımıyla on binlerce vatandaşımızla birlikte gerçekleştirilmiştir. Temsilci gençlerimiz ile engelli ve sporcu gençlerimiz, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım ve devlet büyüklerimizce kabul edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Bakanlığımızca başlatılan Doğu Ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Yatırım Ve Destek Hamlesi kapsamında bilhassa Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerimiz başta olmak üzere gençlerimizin eğitimden sanata her türlü faaliyete katılma imkânı bulduğu gençlik merkezlerimizin sayısı artırılmıştır. Bu konuda gösterdiğimiz yüksek hassasiyetin temelinde gençlerimize sahip çıkarak, onlara zehirlerini zerk etmek isteyen terör örgütlerinin pençelerini kırma çabası yatmaktadır. İnanıyoruz ki Bakanlığımızın gayretleri ve devletimizin teşvikiyle gençlerimiz kirli oyunların figüranları değil, yeni destanların kahramanları olacaktır. Bu kapsamda özellikle terörden zarar gören il ve ilçelerimizde son bir yıl içinde yaklaşık 70 milyon TL yatırımla 191 spor tesisinin yapımına başlanmıştır. Ayrıca 130 spor tesisinin yapımı için proje çalışmalarına başlanmış olup bu tesisler de en kısa sürede tamamlanacaktır. Bu çalışmaların yanı sıra bölgede yaşayan vatandaşlarımızın

spora olan ilgi ve katılımını artırmak amacıyla yaklaşık 30 bin adet spor malzemesinin dağıtımı gerçekleştirilmiştir; eşofman, şort, tişört, futbol, basketbol, voleybol topu, masa tenisi ve o bölgedeki pek çok kulübe destekler sağlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Çanakkale savaşlarında gösterdikleri kahramanlıklarla destanlaşan 57. Piyade Alayı şehitleri başta olmak üzere Çanakkale şehitlerini anmak, her biri farklı şehirlerden, farklı kültür ve yörelerden gelen gençlerimize kahramanlarımızın o günkü şartlarını bir nebze olsun hissettirebilmek amacıyla 81 ilimizde 57. Alay Vefa Yürüyüşü gerçekleştirilmiş ve bu organizasyona yurdumuzun her yanında aynı anda 55 bin gencimiz iştirak etmiştir. Türk milletinin en kederli kahramanlık destanlarından birini yazan, ocaklar tütsün diye donarak can veren Allahuekber Dağları'nın kardelen çiçekleri Sarıkamış şehitlerimizi anmak amacıyla 8 Ocak 2017 tarihinde Sarıkamış Şehitlerini Anma Yürüyüşü ve anma programları düzenlenmiş ve bu organizasyon on binlerce gencimizin katılımıyla eş zamanlı olarak 81 ilde gerçekleştirilmiştir.

Anadolu'nun Kapısı Malazgirt Projesi kapsamında gençlerimizde tarih şuuru oluşmasına katkı sağlamak amacıyla dokuz asır önce Asya'dan Anadolu'nun bereketli topraklarına doğru, sadece toprakları değil, aynı zamanda gönülleri fethetmek için başlatılmış kutlu bir seferin, tarihimizin mihenk taşlarından biri olan Malazgirt Zaferi'nin 946'ncı yıldönümü anısına 26 Ağustos 2017'de Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleri ve on binlerce gencimizin katılımıyla bir anma programı düzenlenmiştir.

Uluslararası gençlik çalışmaları kapsamında gençlerimizin uluslararası vizyona sahip olmaları ve gönül coğrafyamızı keşfedebilmeleri amacıyla Almanya, Japonya, Güney Kore, Fas, Tunus, Karadağ, İspanya, Azerbaycan, Kırgızistan, Romanya, Bulgaristan'la gençlik değişim programları gerçekleştirilmiş ve bu sayede bilgi ve tecrübe paylaşımını sağlamak, gerçekleştirilecek uluslararası çalışmaların nitelik ve niceliğini artırmak amaçlanmıştır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Proje Yönetmeliği kapsamında gençlerimize yönelik hareketlilik, gönüllülük, bağımlılıkla mücadele, sosyal uyum, sosyal katılım, eğitim, spor, girişimcilik, kültür, sanat, bilim ve araştırma projelerine destek verilmektedir. 2017 yılı içinde desteklenecek projeler için altı başlık belirlenmiş olup bağımlılıkla mücadele, sosyal uyum, kültür ve sanat, yenilikçi fikirler, mesleki eğitim, bilimsel araştırma alanlarında hazırlanan proje tekliflerinden 340 tanesine toplam 23 milyon 700 bin TL destek verilmiştir. Bununla birlikte, özel çağrıyla DAP ve GAP kapsamındaki illere yönelik 203 projeye 20 milyon TL destek sağlanmıştır. Bu kapsamda 91 gençlik merkezi, 87 kitap kafe, 25 mobil gençlik merkezi projesinin desteklenmesi uygun görülmüştür. Ayrıca, 2016 yılında bağımlılıkla mücadele temalı 31 projeye 1 milyon 910 bin TL destek sağlanmıştır. Bakanlığımızca gençlerin ve gençlik gruplarının ihtiyaçları dikkate alınarak gençlerin kişisel ve sosyal gelişiminin desteklenmesi, potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlanması, karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımının artırılması, gençlik ve spor hizmetlerine erişimlerinin kolaylaştırılması ve yenilikçi fikirlerin hayata geçirilmesi amacıyla gerçek ve tüzel kişilere, gençlik gruplarına, gençlik topluluklarına proje destekleri verilmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; gençlerimizin ve gençlik çalışanlarının bağımlılıkla mücadele konusunda bilgilendirilmesi, bilinçlendirilmesi ve mücadelede aktif rol almalarının sağlanması konularında çalışmalarımız aralıksız sürdürülmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımız "Bizim nazarımızda silahlı terör neyse uyuşturucu terörü de odur." diyerek tehlikenin ciddiyetine temas etmişlerdir. Bizler de bu fikirle yola çıkarak bağımlılıkla mücadelemizi kararlılıkla sürdürmekteyiz. Çünkü Türkiye'nin yarınlarını ne bir terör örgütüne ne de uyuşturucu çetelerine teslim etmeye niyetimiz ve tahammülümüz yoktur. Bu doğrultuda uyuşturucu madde bağımlılığına karşı en güncel bilimsel yöntemlerle mücadele etmekte ve bu alanda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içinde çalışmaktayız.

Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak sporu da gençlerin kötü alışkanlıklardan korunması ve daha iyi yetişmesi için etkin bir araç olarak görmekteyiz. Bu kapsamda günümüzün en ciddi sorunlarından birisi olan uyuşturucuyla mücadelede sporun birleştirici ve disipline edici etkilerinden de faydalanmaktayız.

Bununla beraber, dört çocuk babası olarak belirtmek isterim ki çocuklarımızı ve gençlerimizi uyuşturucu gibi kötü alışkanlıklardan korumanın yolu sevgiden geçmektedir. Herhangi bir sermayesi ya da maliyeti olmayan en etkili koruyucu güç hiç şüphesiz sevgidir. Bu bağlamda bizler de gençlik merkezlerimizde ve gençliğe yönelik tüm faaliyetlerimizde gençlerimizle her şeyden önce sevgimizi paylaşmakta ve sevgi dolu bireyler yetişmesine katkı koymayı amaçlamaktayız.

Bakanlığımızca gençlik merkezlerimiz ve gençlik kamplarımızda gençlerimize, gençlik çalışanlarımıza, antrenörlerimize, il ve ilçe gençlik merkezi müdürlerimize bağlılığın her türüyle mücadele hakkında seminer ve eğitimler verilmektedir. Bu kapsamda 246 gençlik merkezi müdürü, 768 gençlik lideri, 1.824 kamp lideri olmak üzere 2.838 kişiye madde kullanımıyla mücadele konusunda eğitimci eğitimi verilmiştir. Bağlılıkla mücadele konusunda gençlik hizmetleri ve spor il ve ilçe müdürleri, gençlik liderleri, KYK yurt müdürleri, psikolog, sosyal çalışmacı, KYK il müdürleri ve gençlik merkezi müdürleri olmak üzere 2.766 personele farkındalık eğitimi verilmiştir. Gençlik merkezlerimizde gençlik merkezi müdürleri ve gençlik lideri olmak üzere 990 kişiye yıl sonuna kadar bağlılıkla mücadele konusunda eğitimci eğitimi verilmesi planlanmıştır. Gençlerimizi alkol, uyuşturucu, sigara gibi zararlı alışkanlıklar ile madde bağımlılığından korumak ve bu konuda bir bilinç oluşturmak amacıyla Yeşilayla birlikte Bağlılıkla Mücadele Kampı düzenlenmiştir. Ayrıca gençlik merkezlerinde 2 milyon 287 bin gencimize, gençlik kamplarımızda bugüne kadar 95.987'nin üzerinde gencimize, yurtlarımızda 67.260 gencimize, sporcu eğitim merkezlerimizde 123.524 kişiye ve Türkiye olimpiyat hazırlık merkezlerinde uyuşturucu ile mücadele konusunda 163 antrenöre, 75 ilde gerçekleştirilen Şehirler ve Kültürler Projesi kapsamında 62.739 gencimize, 57.876 gencimize seminerler aracılığıyla farkındalık eğitimleri verilmiştir. Bu yıl sonuna kadar 12 ilimizde belirlenen gençlik merkezlerinde Bağlılıkla Mücadele Danışma Birimi kurulacak ve bu birimlerde gençlerimizin bilinçlendirilmesine yönelik bağımlılığın her türüyle mücadele hakkında çeşitli eğitim ve faaliyetler düzenlenecektir.

Bağımlılıkla mücadele kapsamında hayata geçirilecek olan yeni projeler: Bağımlı Olma Sporcu Ol, Sokaklar Bizim, Maddeye Değil Manaya Bağlan. Ayrıca Türkiye Bağlılıkla Mücadele Eğitim Programı kapsamında yetişkinlere, ebeveynlere, lise ve ortaokul öğrencilerine yönelik, alanında uzman kişilerin katılımıyla gerçekleştirilecek eğitimler planlanmaktadır. Yapılacak tüm bu çalışmalarla yıl sonuna kadar yaklaşık 85 bin gence ulaşılması hedeflenmektedir.

15 Temmuz hain darbe girişiminin hemen ardından hayata geçirilen İçimizdeki Kahramanlar Projesi kapsamında 10 Ağustos 2016 tarihinden 20 Temmuz 2017 tarihine kadar geçen süre zarfında 108 program gerçekleştirilmiş olup bu programlarla 300 binden fazla vatandaşımıza ulaşılmıştır. Birlik ve beraberlik ruhunun daim kılınması amacıyla 15 Temmuzda milli iradeye sahip çıkan milyonlarca vatandaşımız arasında sembolleşen isimler halkımızla buluşmuş ve o gece yaşananlara dair paylaşımlarda bulunmuşlardır.

Sporun birleştirici ve bütünleştirici gücünün etkisiyle Yeşil Sahada Barış İçin Kardeşlik Turnuvası hazırlanmıştır. Bu proje evlerinden, topraklarından uzaklaştırılmış Suriyeli kardeşlerimizi anlayabilmek, onların yanlarında olduğumuzu gösterebilmek adına sporun birleştirici ve bütünleştirici gücünün etkisiyle hazırlanmıştır. Gençlerin kişisel ve kültürel alanlarda gelişimlerine katkı sunacak, eğitim altyapılarını güçlendirecek en önemli araçlardan birisi olan yayın faaliyetleri konusunda

Bakanlığımızca çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Okullara, gençlik merkezlerine, gençlik kampları ve gençlik ofislerine Bakanlığımız yayınları ulaştırılmıştır. Ayrıca ülke genelindeki kütüphanelere de yayınlarımız gönderilmektedir.

Son yıllarda özellikle özünde nefrete dayalı bir ırkçılık türü olan ve İslam karşıtlığını tanımlamak amacıyla kullanılan islamofobiyle mücadeleimiz etkin biçimde sürdürülmektedir. Bir anlamı da barış olan yüce dinimize karşı nefret duygularının tümünü içine alan bu kavramı rehber edinen kimi kişiler, gruplar ya da firmalar ürettikleri dijital oyunlarda dinimizle ilgili kötüyeyici ve olumsuz mesajları gizli olarak vermektedir. Bu oyunlarda dinî semboller, kutsal mekânlar oyuncuların oynarken çok fark edemeyeceği şekilde yerleştirilmiş olup gizli bir biçimde algı yönetimi yapılmaya çalışılmaktadır. Bakanlık olarak dinimize gösterilen bu çirkin tutuma karşı oyuncuları, oyun yapımcılarını, oyun dağıtıcılarını, velileri ve öğretmenleri hedefleyen farkındalık çalışmalarını yürütmekteyiz.

638 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlanan Spor Genel Müdürlüğü merkezde ve taşra teşkilatında toplam 9.561 personelle hizmet vermektedir. Spor yatırımları kapsamında Spor Genel Müdürlüğüne 2017 yılında spor tesisi yatırımları için 530 milyon 987 bin TL başlangıç ödeneği tahsis edilmiş olup yıl içinde eklenen ödeneklerle beraber toplam yatırım bütçesi 589 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bu noktada söylemek isterim ki dünyada spora en fazla yatırım yapan ülkelerin başında Türkiye gelmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımızın kurulduğu 2011 yılından 2017 yılına kadar olmak üzere yatırım programlarımızda yer alan 72 adet yüzme havuzu, 324 adet futbol sahası, 286 adet gençlik merkezi, 285 adet spor salonu, 30 adet atletizm pisti, 32 adet Bakanlığımız bütçesi, TOKİ ve belediyelerle protokol kapsamında yapılan stadyum ve 34 adet gençlik, izcilik, kamp eğitim merkezleri, 8 adet buz pateni ve körling salonu, 9 adet kayak tesisi, 4 adet güreş alanı, 3 adet atıcılık tesisi, 73 adedi ise tribün modernizasyonu, çevre düzenlemeleri, açık spor tesisleri aydınlatmaları ve benzeri yatırımlardan olmak üzere toplam 1.160 adet projemizin 820'si tamamlanmış olup 188'i yapım, 48'i proje ve ihale aşamasında, 104 projenin ise arsa tahsisi ve proje çalışmaları devam etmektedir. Spor salonları, gençlik merkezleri, yüzme havuzları, atletizm pistleri ve diğer spor tesisleri olmak üzere 32 adet proje, 24 milyon 892 bin TL GAP; 51 adet proje, 50 milyon 896 bin TL DAP; 26 adet proje, 55 milyon 814 bin TL DOKAP; 23 adet proje, 22 milyon 305 bin TL KOP kapsamındadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Türkiye genelinde Bakanlığımız, TOKİ ve belediyelerle yapılan iş birliği çerçevesinde 32 adet stadyum projemiz bulunmaktadır. Bu stadyumlardan 13 adet stadyumumuzun yapımı tamamlanmış -Afyonkarahisar, Antalya, Bursa, Eskişehir, Gaziantep, Kocaeli, Konya, Malatya, Mersin, Sakarya, Samsun, Sivas, Trabzon- 13 adedinin yapımı sürmekte -Adana, Batman, Giresun, Diyarbakır, İzmir/Alsancak, Karaman, Manisa/Akhisar, Manisa/Turgutlu, Ordu, Çorum, Hatay, İzmir/Göztepe, İzmir/Karşıyaka- 6 adet stadyumumuzun da -Ankara, Elâzığ, Edirne, Erzincan, Hakkâri, Şırnak/Cizre- proje ve ihale çalışmaları devam etmektedir. 2018 yılının öncelikli hedefi, yatırım programında yer alan projelerin yapımını hızla tamamlamak ve ülkemizin dört bir yanına yeni tesisler kazandırmaktır.

Spor alanında önceliklerimiz arasında bulunan diğer bir konu ise sportif altyapı ve başarıdır. Bu kapsamda 2003 yılından bu yana yürütülen yoğun çalışmalar neticesinde lisanslı sporcu sayısı 2017 yılı Ekim ayı itibarıyla 8 milyon 52 bin 275'e yükselmiştir, 2018 yılı sonu itibarıyla bu sayının 9 milyona çıkarılması hedeflenmiştir. Bakanlığımız gençlerimizin erken yaşlarda spor yapmasını sağlamak, sporu yaygınlaştırmak ve yetenekli sporcularımızı erken yaşta keşfedebilmek amacıyla okul spor faaliyetlerine önem vermektedir. Okul spor faaliyetleri 2010-2011 öğretim yılında 21 branşta düzenlenirken 2016-2017 öğretim yılında 39 branşta düzenlenir hâle gelmiştir. Okul spor faaliyetlerine katılan sporcu sayısı

2012 yılında 532 bin 417 iken 2017 yılında ise 2 milyon 225 bin 946'ya ulaşmıştır. 2018 yılı sonunda bu sayının 2 milyon 485 bin 406'ya ulaştırılması hedeflenmiştir. 2018 yılında okul spor faaliyetleri için en az 100 milyon TL kaynak ayıracağız.

Ülkemizde yetenekli öğrencileri spora yönlendirmek ve spor kültürünü yaygınlaştırarak potansiyelimizi ortaya çıkartmak amacıyla Bakanlığımız tarafından Sportif Yetenek Taraması Projesi başlatılmıştır. Bu proje Millî Eğitim Bakanlığıyla birlikte yürütülmektedir. Proje kapsamında 3'üncü sınıftan itibaren yaklaşık 4 milyon 200 bin öğrencinin sportif yönden taramasına pilot uygulamayla başlanmış olup yeteneklerine uygun branşlara yönlendirilmesi hedeflenmektedir. İl spor merkezleri çalışmalarımızla 5-18 yaş grubundaki çocuk ve gençlerimizi spora yönlendirmek, spor kulüplerine sporcu kaynağı oluşturmak ve toplumda spor kültürünü yaymak amaçlanmıştır. Gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüklerinde toplam 1 milyon 453 bin 546 çocuk ve gencimiz çeşitli spor branşlarında eğitim almışlardır. Ayrıca Bakanlığımızca ülkemizde spor altyapısının desteklenmesine, engelli sporcularımızın daha fazla imkân bulmasına büyük katkı sağlayacağını düşündüğümüz engelliler il spor merkezleri, Anadolu Yıldızlar Ligi, Üniversiteler Ligi programlarımıza 2017 yılında toplam 42.664 gencimiz katılım sağlamıştır.

Spora yönelen gençlerimizin eğitimi ve başarılı birer sporcu olabilmeleri adına sporcu sayımızla birlikte antrenör sayısını ve kalitesini de arttırmak adına çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda açılan kurslar sayesinde antrenör sayısı 2017 yılı Ekim ayı itibarıyla 239.535'e yükselmiştir. 2018 yılı sonunda bu sayının 250 bini geçmesi planlanmıştır. Mevcut antrenörlerimizin gelişimi ve bundan sonra yetiştirilecek antrenörlerin de daha donanımlı bir şekilde eğitim görmeleri için gerekli projeler hayata geçirilecektir.

Ülkemizdeki yetenekli ve başarılı sporcuların üst düzeyde yetiştirilmesi, performanslarının geliştirilmesi amacıyla kurulmuş olan Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezleri bugün itibarıyla 20 ilde ve 18 branşta faaliyetlerine devam etmekte olup bu merkezlerden hâlen toplam 950 sporcu faydalanmaktadır. Önümüzdeki yıl bu sayının bini aşması hedeflenmektedir.

17 branşta hizmet veren bu merkezlerimizde yer alan sporcularımız, dünya ve Avrupa şampiyonalarında, gençlik olimpiyatlarında ve çeşitli organizasyonlarda toplamda 921 madalya kazanmışlardır.

Spor dallarına göre spora başlama yaşındaki çocuklarımızın eğitim ve öğretimlerini aksatmadan başarılı sporcu olarak yetişmelerini sağlamak amacıyla kurulmuş olan, Taha Akgül ve Rıza Kayaalp gibi başarılı sporcularımızın yetiştiği sporcu eğitim merkezleri 36 merkezimizde faaliyetlerine devam etmektedir. Bu merkezler 12 branşta 2017 yılı Ekim ayı itibarıyla 635 gündüzlü, 658 yatılı statüde olmak üzere toplam 1.293 sporcuya hizmet vermektedir.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Ben sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlaklısını severim." sözünden hareketle, tüm merkezlerimizde her açıdan iyi yetişmiş sporcular için kaynaklarımızı seferber etmiş bulunmaktayız.

Spor kulüplerimizin sayısında yıllar itibarıyla meydana gelen artış, gençlerimizin spora yatkınlığını en iyi şekilde göstermektedir. Bakanlığımız tarafından verilen destekler sayesinde spor kulüplerimizin sayısı 2017 yılı Ekim ayı itibarıyla 13.836'ya ulaşmıştır. Önümüzdeki yıl bu sayının 14 bini geçmesi hedeflenmektedir.

2017 yılı Kasım ayı itibarıyla spor kulüplerine 30 milyon 122 bin 36 TL ayni ve nakdi yardım yapılmıştır. Bu miktarın 2018 yılında 35 milyon TL'yi aşması hedeflenmektedir. Ayrıca, amatör spor kulüplerine ve spor yapmak isteyen çocuklarımıza 100 bin basketbol potası yapılacak ve 500 bin top dağıtılacaktır. Amatör spor kulüplerinin faydalanacağı 150 semt sahası da 2018 yılında yapılacaktır.

Yıllarca amatör spor kulübü yöneticiliği yapmış ve sporla da semtimizin kulübü vasıtasıyla tanışmış bir spor adamı olarak amatör spor kulüplerinin, özellikle de semt kulüplerinin Türk sporu için önemini farkındayım. Amatör spor kulüplerinde yöneticilik yapan yöneticilerimizin birer kahraman olduğunu ve gençlerimizi kötü alışkanlıklardan uzaklaştırmak için gösterdikleri çabaları alkışlıyorum.

Sadece sporun gelişmesi için değil, mahalle gençlerinin daha iyi ve sağlıklı koşullarda yetişmesi ve zararlı alışkanlıklardan uzak durması için de amatör spor kulüpleri büyük önem taşımaktadır.

2017 yılı Ekim ayı itibarıyla sporcularımız katıldıkları uluslararası müsabakalarda üstün başarı göstererek 1.460 altın, 1.412 gümüş ve 1.742 bronz madalya olmak üzere toplam 4.614 madalya kazanmıştır. Yıl sonuna kadar 6 bin madalya almayı ve ulaşmayı hedefliyoruz.

Uluslararası organizasyonlara gelince...

Bakanlığımızca gerçekleştirdiğimiz atılımlar, yatırımlar ve çalışmalar sonucu Türkiye artık uluslararası alanda pek çok seçkin organizasyona ev sahipliği yapan bir marka ülke hâline gelmiştir. Devam eden çalışmalarımızla da ulusal ve uluslararası alanda başarılı sporcular yetiştirilmeye ve önemli organizasyonlara ev sahipliği yapmaya devam edilmektedir.

13'üncü Avrupa Gençlik Olimpik Kış Festivali (EYOF) 11-18 Şubat 2017 tarihinde Erzurum'da düzenlenmiştir. Avrupa'da genç sporcuların uluslararası deneyimlerinin artmasına imkân sağlayan en önemli organizasyonlardan biri olan Avrupa Gençlik Olimpik Kış Festivali, 2017 yılında 45 ülkeden bin sporcu ile 600 idareci ve antrenörün katılımıyla gerçekleşmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, ilave süre vereyim.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tamam, teşekkür ediyorum. “Limitsiz süre” denmişti. Onun için arkadaşlarımızın desteğine ihtiyacımız var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Destekliyoruz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) - Tam destek. Teşekkür ediyorum.

Türkiye, bu oyunlarda ilk kez madalya alarak, oyunları 2 gümüş ve 1 bronz madalyayla tamamlamıştır.

4'üncü İslami Dayanışma Oyunları 12-22 Mayıs 2017 tarihleri arasında Azerbaycan'ın Bakü kentinde düzenlenmiştir. Türkiye, bu oyunlarda 71 altın, 67 gümüş ve 57 bronz olmak üzere toplam 195 madalya almıştır.

2017 İşitme Engelliler Olimpiyat (Deaflympics) Oyunları, 18-30 Temmuz 2017 tarihleri arasında Samsun'da düzenlenmiştir. Bu oyunlarda sporcularımız 17 altın, 7 gümüş ve 22 bronz olmak üzere toplam 46 madalyayla tamamlamıştır.

Ayrıca, Avrupa Gençlik Olimpik Yaz Festivali (EYOF) 23-29 Temmuz 2017 tarihinde Macaristan'da gerçekleşmiştir. Türkiye bu oyunlarda 5 altın, 6 gümüş ve 8 bronz olmak üzere toplam 19 madalyayla tamamlamıştır.

2017 yılında ülkemizde gerçekleştirilen önemli uluslararası organizasyonların sayısındaki artış, ülkemizin artık bir spor ülkesi hâline geldiğinin en güzel göstergesidir. 53'üncü Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu, 40'ıncı Avrupa Basketbol Şampiyonası, 23'üncü İşitme Engelliler Yaz Oyunları ve Avrupa Ampute Futbol Şampiyonası gibi birçok büyük etkinliğe başarılı bir şekilde ev sahipliği yapmıştır.

2019 Süper Kupa Finali, 2020 Şampiyonlar Ligi Finali adaylığı, 2024 Avrupa Futbol Şampiyonası adaylığı, 2023 Dünya Erkekler Basketbol Şampiyonası adaylığı ve 2019 Dünya Güreş Şampiyonası başta olmak üzere birçok dev organizasyonun da ülkemizde düzenlenmesi için başvuruda bulunmuştuk; adaylık ve hazırlık çalışmalarımız etkin bir şekilde yürütülmektedir.

2021 yılında ülkemizin 5'inci İslami Dayanışma Oyunlarına İstanbul'da ev sahipliği yapacak olması ülkemiz için büyük önem arz etmektedir.

Temiz bir spor adına dopingle mücadele etkin bir şekilde devam etmektedir. "Doping Karşı Sıfır Tolerans" prensibimizi taviz vermeksizin uygulamaktayız. Bu kapsamda yapılan çalışmalarımız sonucunda;

2013 yılında yapılan 1.579 kontrol sonucu dopingle mücadele kural ihlali sayısı 176 iken 2017 yılında ise 1.791 numuneden 24'ünde yasaklı maddeye rastlanmıştır. Görüldüğü üzere, dopingle mücadele etkin bir şekilde sürdürülmektedir.

Sporcu sağlığı hassasiyet gösterdiğimiz bir konudur. Ankara-Eryaman'da bulunan Spor Eğitim ve Sağlık Araştırma Merkezi'mizde 1.721 sporcumuza sağlık ve performans destek hizmeti verilmiştir.

2017 yılı içerisinde milli takım mensubu 20 bin sporcumuz özel sigorta sistemine göre her türlü kazaya karşı sigortalanmıştır.

Şimdi, Bakanlığımıza bağlı Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunun çalışmaları hakkında bilgi vermek istiyorum.

Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu, 16 Ağustos 1961 tarihli ve 351 sayılı Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu'yla kurulmuştur. Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu, merkez ve taşra teşkilatında 10.091 personelle hizmet vermektedir.

Kredi ve Yurtlar Kurumu 2017 yılı başlangıç bütçesi 11 milyar 336 milyon 431 bin TL'dir.

Kurumsal büyümeyle birlikte 2018 yılı bütçesi, 2017 yılı bütçesine göre yüzde 22,61'lik artışla 13 milyar 899 milyon 262 bin TL olarak planlanmıştır, tasarlanmıştır.

Yurt hizmetleri kapsamında yükseköğrenime devam eden öğrenciler günümüz gereklerine uygun, modern ortamlarda, huzur ve güven içerisinde ve ekonomik olarak barındırılmakta; bunun yanında öğrencilerin sağlıklı ve dengeli beslenmeleri, sosyal, kültürel ve sportif yönden gelişmeleri için gerekli olan her türlü hizmet yerine getirilmektedir.

Ülke genelinde yurt ihtiyaçları tespit edilerek gerek yatırım programı çerçevesinde yapım ve satın alma; gerekse devir, tahsis, bağış, kiralama ve ön protokolle kiralama şeklinde yurt binaları temini için gerekli çalışmalar yıl boyunca aralıksız sürdürülmektedir.

2002 yılı sonunda 77 il ve 59 ilçede toplam 190 yurtta 182.258 yatak sayısından, 8 Kasım 2017 tarihi itibarıyla 81 il, 242 ilçe ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde toplam 757 yurtta 623.568 yatak sayısına ulaşılmıştır.

Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından yurt yatırımlarını kendi imkânlarının yanı sıra TOKİ ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı marifetiyle gerçekleştirmektedir. Bunun yanında, kiralama, ön protokol, devir tahsis ve benzeri yollarla da yurt binaları hizmete açılmaktadır.

Bu çerçevede, 2017 yılında yatırım yoluyla 30 adet, 19.018 kapasiteli, kiralama, ön protokol, devir tahsis ve benzeri yollarla ise toplam 92 adet 72.434 kapasiteli olmak üzere toplam 91.452 kapasiteli yurt binası hizmete açılmıştır.

2017 yılı sonuna kadar yatırım programı kapsamında teslim alınacak 14 adet 6.390 kapasiteli, ön protokol kapsamında 22 adet 23.432 kapasiteli olmak üzere toplam 29.822 kapasiteli yurt binaları hizmete açılacaktır.

2020 yılı sonuna kadar yatırım ve kiralama yoluyla toplam 219 adet 227.625 kapasiteli yurt binası açılarak, yurt yatak kapasitesinin 850.443'e ulaşması hedeflenmektedir.

Yurt hizmetlerindeki kalite artışı en üst düzeylere ulaşmıştır. Bu kapsamda, yeni hizmet anlayışı doğrultusunda, ahşap mobilyalı, bazalı, içerisinde banyo, tuvalet, mini buzdolabı, yanmaz özellikli sünger yatak bulunan yurtlar hizmete sunulmuştur. Temizlik, güvenlik ve yirmi dört saat sıcak su imkânları yanında ortak ders çalışma alanları, kantin, kafeterya gibi sosyal ortamlar da bulunmaktadır.

Öğrencilerimizin akademik çalışmalarına ve bilimsel araştırmalarına katkı sağlamak amacıyla hızlı, güvenli ve ücretsiz olarak internete erişim imkânı sağlanmıştır. Yeni yurtlar aynı zamanda engelli öğrencilerin de ihtiyaçlarını rahatlıkla karşılayabilecekleri şekilde projelendirilirken eski yurtlarda da engelli öğrencilere yönelik fiziki iyileştirmeler yapılmış ve yapılmaya devam edilmektedir.

Bu çerçevede, yeni yurtlarımız öğrencilerin konforlu bir ortamda barınmalarını sağlayacak şekilde inşa edilmekte, mevcut yurtlarımızda iyileştirme çalışmaları devam etmekte, iyileştirilmesi mümkün olmayan yurtlarımızın ise kullanımından vazgeçilmektedir.

Kurum yurtlarının standardının ve sunulan hizmet kalitesinin yükseltilmesinin yanı sıra, yurtların güvenli olması ve öğrencilere sunulan diğer hizmetler ve imkânlar sayesinde, öğrenciler ve aileler tarafından yurtlarımız öncelikli olarak tercih edilmeye başlanmıştır. Geçmiş yıllarda doluluk oranı yüzde 60-70 iken son yıllarda yurtlarımız yüzde 100'e yakın doluluk oranıyla hizmet vermektedir.

Beslenme ve barınma yardımı kapsamında Kredi ve Yurtlar Kurumunda barınan öğrencilerin sağlıklı, güvenli ve dengeli beslenmelerini sağlamak amacıyla sabah kahvaltısı ve akşam yemeği hizmeti sunulmaktadır. 2016-2017 öğretim döneminde günlük 9,5 TL olmak üzere aylık 285 TL olarak yapılmakta olan beslenme yardımı Eylül 2017 ayından itibaren günlük 11 TL olmak üzere aylık 330 TL'ye yükseltilmiştir.

Yurt ücreti ve güvence bedeli alınmadan, öncelikli olarak barındırılan şehit ve gazi çocukları, gazi öğrenciler, lise ve dengi öğrenimlerini Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yurtlarında barınarak tamamlayanlar, devlet koruması altında olan öğrenciler ile anne ve babası hayatta olmayan muhtaç öğrencilere ücretsiz barınma imkânı ve günlük 21 TL beslenme yardımı yapılmaktadır.

2017 yılı yurt başvuru ve yerleştirme işlemleri kapsamında kurum yurtlarımızda kalmak isteyen öğrenciler ile ailelerinin sosyal durumları, başarı ve gelir durumları 11 kamu kurumundan araştırılarak ihtiyaç sahibi ve başarılı öğrencilere öncelik verilmek suretiyle yurtlara yerleştirme yapılmaktadır.

7 Kasım 2017 itibarıyla geçerli başvuru yapan 384.694 öğrencinin yüzde 78'i olan 299.338 öğrenci yurtlara yerleştirilmiştir. Hâlen yerleştirmeler haftada 2 kez olmak üzere devam etmektedir. 28 il, 138 ilçede tüm başvuran öğrenciler yerleştirilmiş, açıktan başvuru alınmaya başlanmıştır.

Kurum yurtlarında 172 ülkeden gelen 8.649 Türkiye burslusu, 100 YÖK burslusu, olmak üzere toplam 11.616 uluslararası öğrenci barındırılmaktadır.

Yurtlarımızda eğitim ve kültür çalışmaları aralıksız ve programlı bir şekilde devam etmektedir. 2016-2017 eğitim öğretim döneminde kurum yurtlarında kalan öğrencilerin ders dışı zamanlarını verimli değerlendirmek, millî, sosyal, kültürel, bedensel, ruhsal, zihinsel ve akademik yönden gelişimlerine destek olmak, aralarında birlik ve beraberlik duygularını pekiştirmek, dostluk ve kardeşlik bağlarını güçlendirmek, bağımlılık, kötü alışkanlıklar ve olumsuz davranışlardan korumak amacıyla eğitim, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetlere toplam 1 milyon 305 bin 461 öğrencimiz katılmıştır gönüllülük esasına göre.

Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğümüzce sağlanan burs ve kredi hizmetleri kapsamında 2002 yılında 451 bin 550 öğrenciye öğrenim kredisi verilmekte iken...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlayalım lütfen.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

...2017 yılında 1 milyon 235 bin 898 öğrenciye öğrenim kredisi ve 400 bin 288 öğrenciye burs olmak üzere toplam 1 milyon 636 bin 186 öğrenciye öğrenim desteği sağlanmaktadır. 2002 yılında öğrencilere ödenen aylık kredi miktarı 45 TL iken bu rakam 2017 yılı Ocak ayından itibaren yüzde 844 artışla 425 TL'ye çıkarılmıştır, 2018 yılında ise 470 TL ödeme yapılacaktır.

Yüksek lisans öğrencilerine aylık burs/kredi miktarının 2 katı 940 TL, doktora öğrencilerine 1.410 TL burs/kredi ödenmektedir. Başvuruda bulunan yükseköğrenim öğrencilerinden başarılı ve en çok ihtiyaç sahibi olanlarına burs, talep eden tüm öğrencilere de öğrenim kredisi ödemesi yapılmaktadır.

2014 yılından itibaren öğrencilere burs/kredi taahhüt senetlerini notere gitmeden, kolay ve hızlı bir şekilde, hiçbir ödeme yapmaksızın “www.turkiye.gov.tr” internet adresi üzerinden e-devlet şifreleri ile kurum linkine ulaşarak onaylama imkânı getirilmiştir.

Bilgi teknolojilerini en etkin şekilde kullanılmaktadır. Kredi ve Yurtlar Kurumunda öğrencilerimizin bu hizmetle daha kolay erişilebilirlik elde etmeleri adına YURTKUR merkez, taşra teşkilatı ve bağlı tüm yurtlarımızda KYKNET yazılımıyla otomasyona geçilmiştir. KYKNET sistemiyle birlikte öğrencilere yurt kayıtlarında daha büyük kolaylık sağlanarak 2015 yılından itibaren e-devlet üzerinden kayıt hakkı verilmiştir. Bu sayede öğrencilere hem maddi hem psikolojik açıdan büyük fayda sağlanmıştır.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu olan Spor Toto Teşkilat Başkanlığı elli yılı aşkın bir süredir faaliyet göstermektedir. Spor Toto Teşkilat Başkanlığı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna, İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlık Düzenleme Kuruluna, savunma sanayisine, Tanıtma Fonuna, Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna destek sağlamaktadır. Ayrıca amatör branşlara sunulan katkı da göz ardı edilemeyecek boyuttadır. Bugün ülke genelinde stadymdan gençlik merkezlerine uzanan geniş bir yelpazede binin üzerinde tesisin yapımı, tamir ve bakımında Spor Toto Teşkilat Başkanlığımızın önemli destekleri olmuştur. Ayrıca bağımsız spor federasyonlarımız ve spor kulüplerimize de Spor Toto Teşkilat Başkanlığından destekler sağlanmaktadır.

Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak yarının emanetçisi olan gençlerimizin, gerektiğinde güzel ülkemizin ağır ve kutlu yükünü sırtlanabilecek kadar dirayetli ve donanımlı bireyler olarak yetişmesi için durmadan çalışmaktayız.

Türkiye'nin istikbalini aydınlatacak güneşin gençliğimizin omuzlarında yükseleceği kanaatindeyiz. Gençlerimize yol arkadaşlığı yapmak ve onların yollarını açmaya çalışmayı kutlu bir vazife addediyor ve bu vazifeyi hakkıyla yerine getirmek için var gücümüzle çalışmaya devam ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Komisyonumuza Bakanlığım ve bağlı kuruluşların 2018 yılı bütçesi ve 2017 yılı faaliyetleriyle ilgili özet bilgileri sunmuş bulunuyorum. Görüşmekte olduğumuz bütçe tasarısının ülkemiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum. Bu vesileyle, çalışmalarımıza yol gösterecek değerli görüşlerinize şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım. Verdiğiniz kredi için de çok teşekkür ediyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakana sunumları için teşekkür ediyoruz.

Bütçeler üzerindeki sunumlar tamamlanmıştır.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2018 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/887) ile 2016 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/861) ve Sayıştay tezkereleri

c) Gençlik ve Spor Bakanlığı

ç) Spor Genel Müdürlüğü

d) Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu

e) Spor Toto Teşkilat Başkanlığı

BAŞKAN - Şimdi müzakerelere geçiyoruz.

İlk söz, Sayın Kuşoğlu, buyurun, sizin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, ilk bütçeniz, ilk bütçe toplantımız sizinle. Hayırlı uğurlu olsun. Başarılar diliyorum canıgönülden.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Teşekkür ederim, sağ olun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sizin yaptığımız iş sadece bugünle ilgili değil, Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak geleceğimize yatırım yapıyorsunuz. Çok önemli bir konu. Büyüme rakamları vesaire biz burada tartışıyoruz ama sonuç olarak, rakamla ifade edilmeyecek bazı konular var. İşte, gençlerin hem beden sağlıkları hem ruh sağlıkları, bunlar sizin yaptığımız yatırımlar sonucu ortaya çıkacak, gelecekle ilgili olarak da inşallah olumlu olarak ortaya çıkacak yatırımlar olacaktır.

Ben ağırlıklı olarak 2016'yla ilgili -siz fazla üzerinde durmadınız ama- kesin hesap üzerinde duracağım. Biliyorsunuz hem bu sene, 2018 bütçesini yapıyoruz bakanlıkların, kurumlarımızın hem de 2016'yla ilgili yapılan harcamalarını denetliyoruz. 2016'yla ilgili olarak ben ağırlıklı konuşmak istiyorum. Ama ondan önce birkaç şeyi sormak, birkaç yorum yapmak istiyorum.

Federasyon şeklinde, biliyorsunuz, bir örgütlenmesi var bizim sporun. Neden federasyon? Siz federasyon başkanlığı da yaptınız, biliyorsunuz. Federasyon olmasının sebebi, daha esnek olması, bu konunun, spor konusunun, gençlik konusunun bir kamu disiplini içerisinde değil de daha esnek bir şekilde yürütülmesi, yönetilmesi amacıyla yapılmıştır. Federasyonların bağımsız olması, daha rahat hareket edebilmesi, uluslararası kuruluşlarla, organizasyonlarla daha rahat iş birliği yapabilmesi amaçlanmıştır. Onun için federasyon şeklinde bir örgütlenme var ama gerçekten amaca uygun mu bizim federasyon şeklinde örgütlenmemiz şu anda? Siz memnun musunuz bundan? Memnun olduğunuzu söyleyemeyiz herhâlde, içinde yaşıyorsunuz. Bir kere, bağımsız değil, siyasetten çok fazla etkileniyor,

siyasi kurumlardan çok fazla etkileniyor. Maalesef, yöneticileri vesaire siyaset tarafından belirleniyor. Hatta benim bildiğim kadarıyla Bakanlık içerisinde de federasyon yönetimine oy kullananlar var, değil mi? Bürokrasi içerisinde de oy kullanılıyor, önemli ölçüde oy kullanılıyor hatta.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Çerçeve statüleri var federasyonların, o statü içerisinde kimin oy kullanacağını, delege sistemlerini kendileri hazırladıkları o çerçeve statü içerisinde belirliyorlar. Spor kulüpleri, Bakanlık Merkez Danışma Kurulundan üyeler, en fazla sporcuya sahip illerin il müdürleri vesaire bu tip yapı içerisinde, federasyonların hazırladıkları çerçeve statü içerisinde belirlenmiş, ona göre oy kullanılıyor. Olimpik üyeleri, işte, millî sporcular...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii, ama bürokratlar da var sonuç olarak, belirleyici de oluyorlar.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tabii, neticede çerçeve statü içerisinde bu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani o federasyon olmalarıyla amaçlanan bağımsızlık yerine gelmemiş oluyor, amaca ulaşılmamış oluyor, yani öyle bir eksiklik var. Hatta denetim kurullarıyla ilgili olarak da bildiğim kadarıyla mesela o listelerde denetim kurulunu da birlikte bir liste yapıp seçiyorlar. Federasyon başkanı diyor ki: Ben böyle bir liste yapıyorum, denetim kurulunda da şunlar var, o, onu denetleyecek.” Mümkün değil tabii, doğru dürüst bir denetim de söz konusu olmamış oluyor. Orada da önemli ölçüde eksiklik var. Yani, aslında sizin...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ben de federasyon başkanı olarak...

BAŞKAN – Sayın Bakan, sonunda cevaplayacaksınız hepsini. Tam tutanak var, stenograf arkadaşlar yetişemiyorlar, takip edemiyorlar yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Denetim de yerine gelmemiş oluyor, bihakkın yerine gelmemiş, orada da sıkıntılar var. Yani sizin yapmanız gereken bir spor kanunu çıkarmak, bunun yapılması lazım. Kulüpler kanunu mu denir... Kulüplerle ilgili belki profesyonel-amatör ayrımı da yaparak böyle bir spor kanununa, kulüpler kanununa ihtiyaç var.

Sporun bir temaşa yönü var yani halkın, toplumun o heyecanı, o birliktelik, kimlik, aidiyet heyecanını duyması lazım, onu duyurabilmemiz lazım. Son yıllarda o biraz azaldı, biraz değil, bayağı bir azaldı. Bir de bireysel olarak tabii ki hem beden sağlığıyla ilgili hem de vücut sağlığıyla ilgili, kafa sağlığıyla ilgili daha pozitif bireyler yetiştirmemiz lazım. Bu iki amaca da hizmet eden bir spor kanununun olması lazım. Böyle bir çalışma var mıdır? Bakanlarımız hep “Tamam, yapıyoruz.” vesaire dediler ama yıllardan beri bu bir türlü başarılamadı, bunun başarılması lazım.

Bakıyoruz, belediyelerin de aynı şekilde desteklemesi lazım hatta o kanun çerçevesinde belediyelerin de her mahallesinde spor tesisi kurabilmesi lazım, tesisleşmenin daha fazla artması lazım. Özellikle Ankara, İstanbul gibi yerlerde maalesef yok; hoca yok, yeterli sayıda tesis yok, özellikle amatörler için maalesef spor alanları çok çok yetersiz kalıyor. Büyükşehir belediyeleri bildiğim kadarıyla sporu destekleyebiliyor, binde 7’lik bir pay ayrabiliyor ama onlar da profesyonel kulüpler için ayırıyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesinin bir şeyi var, Ankara’da Ankaraspor olarak başladı, şimdi Osmanlıspor oldu, değil mi? Ama bunların daha amatör branşlarla ilgili olması lazım ki amaca ulaşılabilin. Profesyonel futbolda da -gerçi profesyonel millî futbolcumuz burada, o konuşacaktır ama- özellikle bu son yıl içerisinde oluşan durum hiçbirimizi tatmin etmiyor, mutlu etmiyor. Dedim ya o temaşa yönü var, o heyecanı duyacağız, işte, kim hangi takımı destekliyorsa o takımla ilgili bir kimlik, aidiyet heyecanı duyacak, spor heyecanı yaşayacak; temaşa yönü bile azaldı çünkü yabancılar... Bir

futbol takımımızın 11'i de hatta hocası dâhil, yedekleri dâhil yabancı. Olmaz Sayın Bakanım, bu kadar da olmaz. Yani eğer spor bu ülkeye hizmet edecekse, bu topluma hizmet edecekse, bu toplumun bu kimliğinin oluşmasında, aidiyetinin oluşmasında önemli bir kurumsa spor, bu şekilde olmaz ki futbol bizim çok tasvip ettiğimiz, toplum olarak çok beğendiğimiz bir spor, en fazla sevdiğimiz spor; çok büyük yanlışlıklar yapıyoruz orada, artık futbolcuları bile tanımıyoruz. Gelecek nesiller bir Metin'den, Lefter'den bahsetmeyecek; ne olacak? Bu amaca ulaşılmamış olacak ve spor kanunuyla beraber bu kulüpler yasasının da çikması lazım.

Kulüplerin anormal borçları var, 700-800 milyona vardı bu borçlar, bunların denetlenmesi de bir sorun. Ben profesyonel denetçiyim aynı zamanda. Zamanında futbol kulüplerini de denetledim. Size gelen raporların hiçbirisi doğru değil; gelecek yılların gelirlerini katıyorlar, geçmiş yılların gelirlerini katıyorlar, tahakkuk-tahsilat birbirine karışıyor; böyle bir raporlama olmaz. Uluslararası kurallara göre yapılması lazım, uluslararası standartları var, ona göre yapılması lazım ama bir düzenleme olması lazım ki ona uygun yapılsın. Bu şekilde devam ederse bir süre sonra birçok kulübümüz uluslararası müsabakalara katılabilmek için sıkıntı çekecek, transfer yapamayacak. Nitekim bazen yaşıyoruz bunları. Transfer yapamayacak hâle... Yani, bunlar konusunda acil tedbir alınması lazım, çok yanlış işler yapıyor, böyle bir yönetim anlayışı olmaz. Bu hem profesyonellik için hem de amatörlük için geçerli.

Amatörlük için bir şey söyleyeyim: En son olimpiyatlarda 1 altın, 3 gümüş, 4 bronz madalya aldık; işte durumumuz ortada, 41'inci sıradayız galiba, değil mi? Uluslararası sıralamada da 41'inci olduk. Doping konusunda başarılı olduğumuzu söylediniz. Doping önemli bir konu ama şu anda bir federasyon başkanımız altı ay doping cezası almış biri. Mesela, o yönetmeliğe uygun mudur değil midir, bilmiyorum, onu tartışmayayım ama etik olarak doğru değil. Niye dopingi yasaklıyoruz? Ondaki sonra da doping cezalı bir federasyon başkanı olur mu?

Şimdi, gelelim 2016 yılına. Sayın Bakanım, bu sene geçen yıla göre yani 2015'e göre 2016 Sayıştay raporları daha olumlu. Bakanlığınızın Sayıştay denetim raporunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

İki bulgu söz konusu, şöyle, birincisi: Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesinin cari transfer kaleminden yapılması gereken proje desteklerinin sermaye transferi kaleminden yapılması. Yani, yatırım kalemi ile yıl içerisinde yapılması gereken harcamalar birbirine karışmış. Bakanlık olarak da gönderilen savunmada bana göre özürlü kabahatinden kötü bir savunma yapılmış yani bunlar birbirine karıştırılmaması gereken harcamalar, kurallara uyulması lazım

İkinci bulgu: Gençlik ve izcilik kamplarına ilişkin faaliyetlerin yönetmelikle düzenlenmesi gerekirken Bakanlıkça çıkarılan talimatlarla yürütülmesi. Bu da tabii disiplini aksatan, sıkıntıya sokan bir unsur diye düşünüyorum.

Kredi Yurtların Sayıştay denetim raporunda da şartlı görüş verilmiş. 2 tane denetim görüşünü etkileyen, 14 tane de denetim görüşünü etkilemeyen bulgu var. Muhasebe birimi ve diğer birim ilişkileri demek ki çok kötü YURTKUR'da. Bu şartlı görüş verilmiş, onları size söyleyeyim başlık olarak. Geçen yıla göre daha iyi ama düzelmesi lazım yani bu şekilde -ki çok önemli harcamalar var burada- devam etmesi mümkün değil. Tüketim malzemelerinin çıkışlarının taşınır mal yönetmeliği hükümlerine uygun olarak yapılmaması. Pardon, ondan önce denetim görüşünü etkileyenler var: Kurum mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınmazların kayıtlarının tamamlanmaması. Gayrimenkuller kayıtlara girmemiş

henüz. Bir özel şirkette olsa işten atarsınız bu kişileri, olmaz yani bu envanterin çıkması, tamamlanması lazım. Başka kurumlara bedelsiz devredilen demirbaşların amortisman çıkışlarının yapılmamış olması yine muhasebeyle ilgili bir hata. Tüketim malzeme çıkışlarının yönetmeliğe uygun yapılmaması, kurumun merkez ve taşra teşkilatının bankadaki mevduatına işlenen faiz tutarlarının hatalı işlenmesi, yatak ücreti gelirlerine ilişkin tahakkuk kayıtlarının tahsilattan sonra yapılıyor olması, yurt yatak ücreti tahsilatlarının gelirler hesabı yerine indirim, iade ve iskontolar hesabında izlenmesi; bunların hepsi önemli aslında. Bir işletme olsa burası, bir holdinginiz olsa, bir şirketiniz olsa büyük sıkıntılar çıkarabilecek, geleceği görmenizi engelleyebilecek ve söylemek istemiyorum ama yolsuzluklara vardırabilecek hatalar. Sonuçta muhasebenin size net bir fotoğraf veriyor olması lazım.

Banka hesapları arasındaki aktarmalarda diğer hazır değerler ve verilen çekler ve gönderme emirleri hesaplarının kullanılmaması, banka ve banka kartı kanalıyla yapılan yurt yatak ücreti tahsilatlarının eş zamanlı olarak bütçe gelirleri hesabıyla ilişkilendirilmemesi. Böyle 14 tane bulgu var Sayın Bakanım, tek tek okumayayım. Şöyle performans raporu da var, o da önemli, onun da dikkate alınması lazım. Ama son 630 hesapta -bunlar gider hesaplarıdır- demirbaş amortismanı var. 157 milyon lira bana biraz fazla geldi, demirbaş miktarıyla kıyasladığım zaman fazla geldi. Ona bir bakabilirseniz memnun olurum. Bir de hizmet alımları var 630 hesapta; 2016'da 1 milyar 409 milyon liralık hizmet alımı gerçekleşmiş, etüt, proje, bilir kişi, ekspertiz gideri, araştırma, geliştirme, bilgisayar hizmet alımları, müteahhitlik hizmetleri, temizlik hizmet gideri, özel güvenlik hizmetleri vesaire. Yani, bunlarla ilgili detaylı bir bilgi verebilirlerse arkadaşlarımız, memnun olurum.

Spor Toto Teşkilat Başkanlığının da Sayıştay denetim raporu olumlu. Yalnız, arkasında bir faaliyet sonuçları tablosu var, bu tablodan bir şey anlamak mümkün değil. Bu tablo doğru düzenlenmemiş. Bu tablonun düzenlenmesi lazım, faaliyet sonuçları tablosu böyle olmaz. Giderleri gösterecek şekilde düzenleniyor olması lazım.

Spor Toto Genel Müdürlüğünün 2016 Sayıştay denetim raporu da şartlı görüşle verilmiş. Burada da önemli tespitler var. Sayın Bakanım, bunlara da siz herhâlde "staff"ınızla girersiniz konuya, tek tek bunları okumayayım. Bunlar zaten okunarak tartışılacak, anlaşılacak şeyler değil. Bunlar aynı masada oturup karşılıklı diyalog içerisinde anlatılması, anlaşılması gereken konular. Onun için hızlı bir şekilde geçiyorum.

Bir de -geçen yıl da sordum, cevap alamadım- bütçe kanununa ekli şöyle -E cetveller vardır- "E cetveli" diye bir cetvel var. Burada 67'nci maddede de sizin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yapımı devam eden spor tesislerinin tamamlanması ile sporun teşvik ve desteklenmesiyle amacıyla, protokoller çerçevesinde kullanılmak üzere ilgili hesaba aktarılarak kullandığınız bir meblağ var, bu ne kadardır? Geçen sefer de sordum, arkadaşlar cevap vermediler. Bu bütçenin dışına çıkarılarak harcanan... Yurt dışında yapıldığı için bu işler farklı bir yöntemle yapılıyor, 5018'in dışına çıkarılıyor. Ama ne kadardır, en azından onları bilelim ya da siz de aynı şekilde, Kuzey Kıbrıs'taki bu hesabı, yapılmakta olan işleri, tesisleri takip ederseniz iyi olur, bilgi verebilirseniz memnun olurum.

Sayın Bakanım, sorularım olacak ama bir de -federasyonlarla ilgili olarak demin konuştum- federasyon bütçeleri de... Bunların mali bağımsızlıkları önemlidir. Yani sonuç olarak, sporu biz federasyonlar olarak örgütleyorsak -yıllardan beri bunların mali bağımsızlıkları yok- bunların bütçeleri nasıl yapılıyor, hangi kritere göre yapılıyor, neye göre bunlar bütçelerini oluşturuyorlar ve nereden destek alıyorlar, onunla ilgili bilgi verebilirseniz memnun olurum. Orada da benim bildiğim, doğru dürüst herhangi bir kriter yok maalesef, kim, ne kadar almasını beceriyorsa öyle alabiliyor herhâlde. Bu da sporumuzun durumunu özetliyor maalesef. Yapacak işiniz çok, Allah kolaylık versin.

Kurumlarınızın ve Bakanlığınızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, tekrar başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Sayın Sancaklı, buyurun lütfen.

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Sayın Başkan, çok Saygıdeğer Spor Bakanımız, Yardımcısı, milletvekillerimiz, değerli bürokratlarımız, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bütçemizin de hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Şimdi, tabii, dinliyorum bu konuşmaların hepsini, işin tesis tarafı, bürokrasi tarafı, para tarafı, hep bu anlatılıyor, ben eski bir millî sporcu olarak biraz başka tarafımı anlatacağım.

Bugün, Adalet ve Kalkınma Partisi on beş yıldır tek başına iktidar olduğu dönemde, tesisleşme noktasında, stadyumlar, kapalı spor salonları konularında gerçekten başarılı oldu. Sayın Bakan biraz önce açıklıyor “Şu şu organizasyonlara talip olduk.” diyor, şu anda da gerçekten de talip olacak duruma geldik biz. Türkiye şu anda Avrupa’da veya dünyada tesisleşmede iyi bir noktada. Tabii, biz bunları yapabilecek güce geldik ancak sporcu yetiştirmede, Türk halkının spor yapma noktasında, spor kültürü noktasında, uluslararası başarı noktasında yere gömülmüş vaziyetteyiz. Benim bugünkü yapacağım konuşmada bazı eleştirilerim olacak, bunların hiçbir tanesi Sayın Bakanımıza değil çünkü kendisi yeni geldi göreve ama kendisini de takip edeceğiz. Bizim eskiden tanıştığımız arkadaşımız, bizden de yardım isterse buradayız, eksiklerini söyleyeceğiz, çözüm önerileri konusunda da bildiklerimizi anlatacağız.

Spor öyle bir şeydir ki partiler üstü bir olaydır. Bugün, geçmişte nasıl daha başka hükümetler vardı, şimdi Adalet ve Kalkınma Partisi var, yarın başkaları olacak, öbür gün başkaları olacak ama bu toplum, Türk toplumu, Türk gençliği bizim. O yüzden, bu konuları konuşurken siyasi rantları veya siyasi söylemleri bir kenara bırakıp Türk gençliği hakkında, Türk sporu hakkında neler yapabiliriz, bunu konuşmamız lazım.

Sayın Bakanın konuşmalarının büyük bir bölümünü dinledim. Eğer buraya tarafsız bir adam getirseniz, hangi bütçe konuşuluyor, hangi bakanlık konuşuluyor, inanın “Spor Bakanlığı” demezdi bilmese çünkü büyük bir bölümünde tesisleri konuştuk, dağıttığımız paraları konuştuk. Peki, ben de o zaman bir soru sorayım. Olimpiyatlar dört senede bir yapılır ve bütün branşlarda olimpiyatlara katılır ülkeler. O zaman, olimpiyatın sonunda aldığın derecelere göre de ülkenin sportif başarısı ortaya çıkar. Üç olimpiyattır başarı olarak Türkiye tarihinin en kötü olimpiyatlarını geçiriyoruz biz. Branşların büyük bölümünde de katılıyoruz, çok kısıtlı madalyalar alıyoruz, aldığımız bu madalyaların ciddi bir kısmını da devşirdiğimiz yabancı sporcularla beraber alıyoruz. Peki, biz milliliği konuşurken, milliyetçiliği konuşurken, 80 milyonluk bir ülkede eğer bu kadar az madalya alıyorsak ve bunların ciddi bir bölümünü de dışarıdan devşirdiğimiz sporcularla alıyorsak o zaman biraz kendimizi sorgulamamız gerekiyor. Türk toplumu spor kültürü olmayan... Az gelişmiş bir spor kültürüne sahip. Sayın Bakanın ve ekibinin ilk önce bu konuyu gündeme getirmesi lazım. Bu da uzun vadeli bir programla olur. Spor kültürünü nasıl aşılacağız biz? Bugün bütçeler konuşuluyor, gördüğüm kadarıyla Sağlık Bakanlığının bütçesi Türkiye’nin en önemli bütçelerinden bir tanesi, en çok para harcanan bütçelerinden bir tanesi. Yüzlerce, binlerce hastanemiz var, sağlık kuruluşumuz var ama her gittiğiniz yerde de kuyruk var. Ne kuyruğu? Hasta kuyruğu var. Bizim Türk toplumumuz ciddi manada spor kültürü olmadığı için hastalanıyor ve devamlı tedavi oluyor. İlaçların her sene yıllık artışlarına baktığımızda devamlı artıyor, devamlı artıyor. Biz gittikçe hasta bir topluma doğru gidiyoruz, zaten hastayız sağlık olarak, vücut olarak, bu gittikçe artıyor.

Bizim yapmamız gereken, ilk önce spor kültürünü toplumumuza aşılacak, bunun için gerekli çalışmaları yapmak. Spor yapan toplumun daha az hasta olduğunu hepimiz biliyoruz ve bu hastanelere de Sağlık Bakanlığına da o kadar bütçeye gerek kalmayacak. Oradan artan paraları tekrardan spora ve millî eğitime harcarsak sağlıklı bir toplum yetiştirebiliriz.

Bir ülke düşünün, söylediğim gibi, spor kültürü yok, okullarda beden eğitimi dersi var. Haftada bir saat arkadaşlar, çoğu da seçmeli. Biz de okullarda okuduk, beden eğitimi dersi kırk beş dakika, çıkın okulun bahçesine veya varsa salonuna. Hoca da beden eğitimi hocaları da bazı yerlerde yok. Biraz sonra o konuyu da konuşacağım, o BESYO mezunlarını. Hoca kenarda duruyor, çocuklarda orada 2 tane top var, oynuyorlar. Peki, ilköğretimde beden eğitiminin bir saat olmasıyla, seçmeli ders olmasıyla nasıl sağlıklı gençlik yetiştireceğiz biz, nasıl bir toplum yetiştirebiliriz ki biz? Bizim bu millî sporcularımız, milletvekillerimiz, bakanlarımız, biz hep aynı toplumdan geliyoruz. Hepimiz bu okullarda okuyoruz, burada eğitim alıyoruz. Daha sonra da herkes bir branş seçiyor veyahut da kısmeti neyse oraya doğru yürüyor. Özellikle ilköğretimde, tabii Millî Eğitim Bakanımızla konuşup, beden eğitimi derslerini artırması ve o beden eğitimi derslerinde bu BESYO'dan mezun olan hocalarımızın mutlaka orada eğitim vererek bu çocukları yetiştirmesi gerekiyor.

Şimdi, tabii, Türk toplumu, Türkiye Cumhuriyeti, şu anda hepimizin bildiği gibi büyük sıkıntılar, büyük badireler atlıyor. En son bu 15 Temmuzdan sonra da özellikle dışarıdan büyük baskı var. Suriye'de savaşıyoruz, ülke içinde birçok terör örgütü var, başka problemler de var. Etrafınızda gülen insan görebiliyor musunuz çok fazla? Rakamlar açıklandı, ekonomide de sıkıntı var. O zaman bizim bu Türk toplumunu bir şeyle güldürmemiz lazım, sevindirmemiz lazım. Bunu da yapabileceğimiz yegâne şey spordur. Bizim Spor Bakanlığı bakanlıkların içerisinde veya dışarıda "spor, spor" deniyor ama öyle değil. Bugün iktidar partisi 20 milyonun üstünde oyla tek başına iktidar oluyor. Bugün bir Fenerbahçe'nin, bir Galatasaray'ın, bir Beşiktaş'ın yirmişer milyon taraftarı var. Türkiye'de futbolla ilgilenen 80 milyonun en az 60 milyonu var sporla ilgilenen. Öyleyse demek ki biz çok geniş bir kitleye hitap ediyoruz. Daha geçen ay Ampute Millî Takımı, aslanlar Avrupa Şampiyonu oldu, Türkiye ayağa kalktı değil mi? Daha önce Ampute'nin ne olduğunu kaç kişi biliyordu? Niye biliyor musunuz? Aynı anda A Millî Takımı'mız çok kötü sonuçlar aldı, Avrupa Şampiyonası'na katılmadı, Dünya Kupası'na gidemedi. Onu bile unutmamız, Ampute Millî Takımı'na o kadar sahip çıktık ki, o kadar sevindik ki. Demek ki bir sporla Türk toplumunu, bu insanları güldürebiliriz, sevindirebiliriz.

Tabii, futbol biraz popüler diye biraz futboldan bahsedeyim ben. Şu anda büyük ihtimalle çoğumuz futbolla ilgileniyoruz. Maç olduğu zaman eski zevkle seyrediyor muyuz veya hadi gidelim şu maçı seyredelim diyor muyuz? Ben eski millî futbolcu olarak demiyorum, büyük bölümünüz de demiyorsunuz. Çünkü neden? Keyfimizi kaçırdılar bizim. Peki, kim kaçırdı bizim keyfimizi? Geçen sene olimpiyatlar biter bitmez federasyon seçimleri yapıldı. Ben de daha önceki Spor Bakanımıza da söyledim, konuşma da yaptım. Dedim ki: Gelin şu federasyonları kurarken işi ehline verelim. Doğaldır ki iktidar olan partinin peşinden giden, onu kovalayan, yardım eden insanların daha iyi yerlerde bulunması, daha ön planda olması; bu doğaldır, bunu kabul ettik. E, peki, ben size sorayım o zaman, 20 milyonun üstünde oy alan bir partide ehil insanları mı bulamadınız da bu federasyon seçimlerinde, özellikle bu popüler branşlarda bazı atamalarla işi bilmeyen, bu işin ehli olmayan insanları atadınız? Bunlardan bir tanesi de futbol. Siz böyle bir federasyon başkanı duydunuz mu, hiçbir stada gidemiyor, hiçbir futbol maçına gidemiyor Futbol Federasyonu Başkanı. Niye biliyor musunuz? Her gittiği statta hakarete uğruyor, tepkiyle karşılaşılıyor. Geçen sene Beşiktaş'ın kupa törenine ben de gitmiştim, Şampiyonluk Kupası verilecek, Futbol Federasyonu Başkanı kupa vermeye gelemiyor. Geçen gün Sayın Bakanımız da oradaydı, Cumhurbaşkanımızı da gördüm maçta. Kendisini göremedim, bilmiyorum eğer arkalardaysa.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Babası hastaydı.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Sancaklı.

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Ben ayda yılda bir konuşuyorum, biraz konuşacağım.

BAŞKAN – Konuşmanızda bir sorun yok.

Bu sistem on dakikaya ayarlı olduğu için otomatik kapanıyor.

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Yok, yok, onu demedim, bu gece beni dinleyeceksiniz.

BAŞKAN – İstedığınız kadar konuşabilirsiniz.

Buyurun.

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Osman Bey kırk dakika konuştu, ben de bir yirmi konuşayım.

BAŞKAN – Sayın Bakanın sunumu ayrı tabii, grup temsilcilerimizin en fazla yirmi dakika ama size tolerans göstereceğiz.

Buyurun.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Kaptanı dinleriz.

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Şimdi, biraz futbolu anlatayım size. Şu anda kulüpleri yöneten insanlar, diyelim ki Süper Lig’de 18 takım var, yirmişer yönetici ortalama desek, 18,360. Bir o kadar da PTT Ligi’nde var, etti 720. İkinci Lig, federasyon yöneticileri, şu, bu, saydığımız zaman Türk futbolunu bin kişi yönetiyor. Bu 80 milyonluk ülkede futbolu yöneten en üst düzeyde yönetici bazında bin kişi var. Peki, bu bin kişinin içinde hiçbir millî futbolcu olmaz mı? İnşaatçı var, mobilyacı var, turizmci var, bürokrat var, belediye başkanı şu anda yok herhâlde de belediyede çalışanlar var, fen işleri müdürü var. Bin kişinin içinde bir millî futbolcu olmaz mı arkadaşlar? Sayın Bakanım, bu sisteme müdahale edeceksiniz. Eğer etmezseniz sizin Bakanlığınız da gelir geçer, diğerlerinin gelip geçtiği gibi, hiçbir şey olmaz. Bu federasyon seçimlerinde mutlaka ve mutlaka müdahale edin ama neye müdahale edin biliyor musunuz? Futbol yorumculuğu yapan bir kardeşimiz var televizyonda, abisi milletvekili, geçen gün dinliyorum yorumlarını, o kadar değerli yorumlar yapıyor ki bayağı öğreniyorum ondan bir şeyler. Hayatında da büyük ihtimalle futbol maçı seyretmedi daha önce. Geçen gün bir federasyon şeyinde bir baktım, onun adına o konuşuyor, o federasyonda da yönetim kurulu üyesi. Bilmem nerede de bilmem ne. Eğer bu federasyonları böyle dizayn ederseniz, onun yeğeni, bunun amcası, o bize yakın, bu bize bilmem ne, işte Türk sporunun hâli olimpiyatlardan sonra bu hâle gelir? Futbolu eğer futbolun dışından bin kişi yönetiyorsa, içinde bir millî futbolcu yoksa futbolun hâli de bu olur. 4 tane büyük kulübün borcu -Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş, Trabzon- 7 katrilyon lira eski parayla, şimdiki parayla 7 milyar oluyor galiba. Peki, ben size bir soru sorayım, hiç bankacı veya finansçı olmamıza gerek yok, 7 katrilyonun yıllık faizi yüzde 10’dan olsa 700 milyon lira. 4’e bölse, 160-170 milyon lira kulüp başı sadece yıllık faiz ödeyecek bu kulüpler. Bunu ödeyebilirler mi? Mümkün değil ödeyemezler. Onun için, uçurumdan çoktan uçtular. Peki, bu adamlar, bu yönetenler holding patronu değil mi? Bir holdinglerine baksanıza siz onların, maşallah almış başını gidiyor, Allah daha fazla versin. Bu adamlar para yönetmeyi mi bilmiyorlar? Para yönetmeyi bilmeseler holding patronu olamazlar, şirket sahibi olamazlar. Peki, holdingler yukarıya doğru giderken futbol kulüpleri nasıl aşağıya gidiyor? Niye biliyor musunuz arkadaşlar? Birçok nedeni var da en önemli nedenini söyleyeyim, denetleme diye bir şey yok, sorumluluk yok. Şöyle söyleyeyim size: Ben geldim bir kulübe başkan oldum, kulübün 10 milyon lira borcu var, beş sene yönettim, giderken 100 milyon lira borcu var. Ben diyorum ki: Ben artık bırakıyorum, gidiyorum. Hiçbir kanuni yaptırım yok, hiçbir şey yapamıyorsunuz. Kulüpler birliği yasası beş yıldır

bekliyor, iki yıldır ben bu konuşmalarda, Spor Bakanlığı bütçelerinde Sayın Bakana diyorum ki: Hadi çıkarın kulüpler birliği yarasını, çıkaramıyorlar. Niye biliyor musunuz? “Kulüpler tepki gösterecek, o zaman da işte ortalık karışacak, belki siyasi bir sıkıntı olacak.” Olmaz, hiç merak etmeyin, hiç merak etmeyin, olmaz. O kulüpler birliği yarasında sadece bir tane madde söyleyeceğim, ne kadar önemli olduğunu anlayın. Madde şöyle diyor: “Kulüp başkanları ve kulüp yöneticileri bulunduğu dönemdeki borçtan kişisel olarak sorumludur.” Yani ceplerinden ödeyecekler o aradaki farkı. Peki, böyle yönetirler mi şimdi, kabadayılık yaparlar mı başkalarının paralarıyla? Bir oyuncu var, 1 milyon euro etmiyor, o diyor ki: “Ben 3 verdim.” o diyor “Ben 4 verdim.” öbürü diyor “Ben 5 verdim” 6, 7... 10 milyona almıyor oyuncu. Ondan sonra çıkıyorlar, diyorlar ki: “Bak, ben büyük başkanım, ben aldım.” Kimin parasıyla aldın? Bu kulüpleri kim getirdi bu hâle? Onun için, kulüpler birliği yasası çok acil şekilde çıkmalı, eğer çıkarmazsanız, bak ben size söylüyorum, şu anda Türkiye futbolu şöyle bir durumda: Avrupa’da 6’ncı lig yani finans olarak, para olarak, organizasyon olarak 6’ncı. Bu ayki UEFA’nın açıkladığı sıralamada 33’üncü sıradayız biz, o da Hırvatistan maçını kazandık diye 33, büyük ihtimalle daha aşağıdaydık. Bu ülke 2002’de dünya 3’üncüsü oldu. Burada herhangi bir siyasi şeyle ilgili bir şey söyleyemiyorum ben ama Sayın Bakanım, yeni geldiniz, inşallah çok başarılı olacaksınız, bazı şeylere müdahale etmek zorundasınız; etmezseniz, iki elim iki yakanızda olacak yani. Bu federasyon seçiminde delegeleri, kulüpler yasası...

Şimdi, tutturdular, diyorlar ki... Mesela, Millî Takım’a “Lucescu” diye bir adamı getirdiler. Daha önceki o rezil olayları biliyorsunuz hepiniz, Millî Takım’da yaşanan. Hiç böyle bir şey olur mu ya? Millî Takım’da iki oyuncu birbirine silah çekiyor, birbirinin ağzına silah sokuyor Millî Takım kampında, sonra bir tanesi çağırılıyor, öbürü çağırılmıyor. Haklı, haksız hiç fark etmez yani Millî Takım kampında silah çekebilir mi kimse kimseye ya? Sonra ne oluyor? Daha önce konuştuk, Arda, Millî Takım uçağında olay çıkarıyor, ertesi gün basın toplantısı düzenliyor “Ben, Millî Takım’ı bıraktım.” diyor. Ben de kızdım biraz kendisine, aslında onu kurtarmak için yaptım “Çabuk özür dile. Millî Takım’ı kimse bırakamaz. Bütün bu yaptıkların boşa gider, Türk toplumu seni siler.” dedim, nitekim de bir ay sonra tekrar Millî Takım’da oynadığı maçtan sonra yuhalandı. Yazık değil mi bu çocuklara da? Bu da Barcelona’da oynuyor, Arda bu. Barcelona maçını çıplak gözle seyreden var mı burada? Ben oynadığım için seyrettim, iki kere oynadım, daha sonra bir daha hiç seyretmedim. Sayın Bakan seyretmiş, işte 100 kişide 1 kişi. Bu çocuk oynuyor orada ama sistem öyle bir kilitlenmiş, öyle bir çürümüş ki bunları biz teker teker kaybetmeye başlıyoruz. Sonra ne oldu? Arda millî maçta oyundan çıkarken Millî Takım kaptanı yuhalanıyor. “3 maçlığıma gelen Lucescu bak yanlış kadro yaptı, bunun yüzünden oldu, onun için gidemedik biz, bu gruptan çıkamadık.” “Hakem, bak, bize penaltımızı vermedi.” falan. Hep mazeret, hep mazeret, hep mazeret. Ne bunlar, biliyor musunuz? Balık baştan kokmuş, yönetemiyorsunuz.

Şimdi, bana diyorlar ki: “Sen, Yıldırım Demirören’e niye ‘Git.’ diyorsun?” Hayatımda toplansan 5 kere görmedim ben Yıldırım Demirören’i. Ben, Yıldırım Demirören tarzında bu sistemi kuramayan, kurmayan, bu işleri bilmeyen insanların gitmesi gerektiğini anlatıyorum. Benim, Futbol Federasyonu Başkanı şu olsun, bu olsun veya yönetimine bu girsin, umurumda değil. Demek istediğim şu: Sistem kurulsun. Hangi sistem? Uçağa biniyorsunuz, iki saat sonra Fransa, İtalya, İspanya, futbolu gelişmiş ülkeler orada duruyor. FIFA, UEFA kuralları var. Bunları Türkiye’ye getireceksiniz... Türkiye de değişik bir ülke, yüzde 10, yüzde 20 bir ufak uyarlamayla kırmızı kaplı kitabı yazacaksınız. Orada yazacak, yönetici olarak kişinin hangi özellikleri olması lazım, hoca olacak kişinin hangi özellikleri olması lazım, orada yönetimde olacak kişilerin hangi özellikte olması lazım. Yarın öbür gün maçlarda bir şey olduğu zaman aynı cezayı aynı hareketten birine 1 maç, birine 6 maç ceza veremeyecek kimse çünkü açacak, “Hangi sayfa?” “63’üncü sayfa.” Kitap burada yazacak, herkese de adaletli davranılacak,

kulüpler birliği yasası gelecek. İlk başta o kulüp başkanları biraz konuşur, bağırır çağırır falan “Ya, nasıl olur? Yönetici bulamazsınız.” falan. Hiç merak etmeyin, 80 milyonluk ülkede yönetici de bulunur, bu adamlar da elenir buradan.

BAŞKAN – Sayın Sancaklı, on dokuzuncu dakika, bir dakikanız var normal sürenin bitmesine; normal değil yani grubunuzun süresinin bitmesine. Uyarı yaptım.

Buyurun.

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Sayın Cumhurbaşkanını da doğru yönlendirmiyorlar. Toplanıyor bu kulüp başkanları “Anlatın.” Diyorlar ki: “Batıyoruz.” “Niye batıyorsunuz?” “Yüzde 15 vergi var, çok borcumuz var, silin borcumuzu.” Her birkaç senede bir bu kulüplerin borcu silinir. “O yüzde 15 vergiyi hadi düşürelim.” falan. Peki, Almanya’da yüzde 56, Avrupa ülkelerinin yüzde 100’ünde neredeyse 50 civarında en kötü, yüzde 50 vergi veriyorlar kulüpler. Hiç batan kulüp duyduunuz Avrupa’da? Batması mümkün değil çünkü sistem oturmuş orada. Bu kadar adama soruyorum: Dünyanın en gelişmiş kulüpleri Barcelona, Real Madrid, Manchester United, bir tanesinin kulüp başkanını bilen var mı aranızda? Ben de bilmiyorum. Veya bu federasyon başkanlarının, bu ülkelerin bir tane federasyon başkanının ismini kim biliyor burada? Neden? Sistem oturmuş çünkü sistem işliyor, o gelsin, bu gitsin hiç fark etmez.

Sayın Bakanım, bu sistemi bizim kurmanız lazım hem futbolda hem diğer federasyonlarda. İnsanlar gelsin gitsin, hükümetler gelsin gitsin, hiç fark etmez, neticede bu toplum bizim. Eğer biz bu topluma, bu gençlere spor yaptırmazsak, bu topluma spor kültürünü aşılamazsak yarın öbür gün daha kötü sonuçlar olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Son, bitiriyorum, Başkanım.

Ben Gazi Mahallesi’nin kenarında büyüdüm, meşhur Gazi Mahallesi var ya, bu olayların olduğu. İnanın, 10 tane arkadaşımın 7-8 tanesi gayrimeşruya bulaştı, kötü alışkanlıklara bulaştı. Biz, oradan kurtulanlar spor yapanlar. Ya spor yaptıracağız bu gençlere ya da kötü alışkanlıklara gönderip bol bol hastaneler, bol bol sağlık kuruluşları, bunları tedavi için uğrayacağız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Bir teşekkür edeyim, kapatayım.

Ben, bana bu kadar zaman verdiğiniz için de teşekkür ediyorum.

İnşallah, hayırlı uğurlu olur.

Sayın Bakanımıza da başarılar diliyorum. Milliyetçi Hareket partisi olarak da, ben de eski bir millî sporcu olarak, partinin de spor politikalarını yürüten birisi olarak yanındayız, ne lazımsa buradayız her zaman, yirmi dört saat.

Teşekkür ederim beni dinlediğiniz için, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sancaklı.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Sayın Osman Bey Spor Bakanımız. Çok önemli bir görevdesiniz Sayın Bakan, görevinizde başarılar diliyorum öncelikle.

Ben, gençlik ve spor, iki ayağı var, gençlikle başlayacağım.

Şimdi, Sayın Bakan, dünyada veya evrensel anlamda Türkiye’de de gençlik tanımına baktığımızda, 24 yaşına kadar olanlar veya 25 yaşına kadar olanlar “genç” olarak tanımlanırlar ve sizin de aslında ilgi alanınız bu çerçevede, böyle tanımladınız hep politikalarınızı. Ancak, Bakanlığımızın politikalarını belirlerken gençlere ne kadar danışıyorsunuz veya Bakanlığınızın politikasını, bütçelerini belirlerken gençlere neler sordunuz mesela, buraya bu bütçeyi getirirken? Onların arzularını, isteklerini, taleplerini sordunuz mu diye merak ediyorum.

Şimdi, biz HDP olarak şunu vadediyoruz ve bu, parti programımızda ve parti esaslarımızda var: Gençlerin söz, yetki, karar ve katılım hakkını sonuna kadar savunacağımızı ve bunu esas alacağımızı söylüyoruz. Aynı zamanda, gençlik politikalarını yerelden başlayarak doğrudan gençlerin kendileri tarafından belirlenmesini vadediyoruz ve bunu esas alıyoruz. Ancak baktığımızda, ben geçen yıl da –yardımcınız çok iyi bilir, bütçelerde buradaydı- hep şunu eleştirdim: Evet, nispeten daha genç bürokratlar görüyorum diğer bakanlıklara göre ama herhâlde arkanızda 25 yaşında olan kimse yok, etrafınızdaki bürokratlarda veya eminim ki kararlarınızı bir gençlik meclisine danışarak yapmadınız, bütün yerellerden oluşan bir gençlik meclisini toplayıp “Ey gençler! Kararlarınız nedir? Biz o kararları esas alacağız.” demediniz diye düşünüyorum; tersini yaptıysanız beni düzeltin.

Veya bakıyorsunuz federasyonlara, federasyon yöneticilerimize bakıyorsunuz, spor kulüpleri yöneticilerimize bakıyorsunuz, neredeyse tamamına yakını erkek. Hemen arkanıza dönüp baktığımızda da Sayın Bakan, tek bir kadın arkadaşımız var içinizde, tamamına yakını erkek. Oysa hayatımızın yarısı kadın ve spor yapanların da en az yarısının kadın olmasını istiyoruz yani kadınların da spor hayatında olmasını, başarılarını görmek istiyoruz. Ancak bu tamamen erkek görüntü, Bakanlığınızın da erkek görüntüsü hem gençlik anlamında hem de spor anlamında büyük bir eksiklik. Yeni bir Bakansınız, bu konudaki eksikliği de her anlamda, yalnızca Bakanlığınızda değil, bütün birimlerinizde iyileştirmenizi en azından talep ediyorum.

Sayın Bakan, son zamanlarda toplumda ciddi bir kutuplaşma var ve ülkemiz maalesef ciddi bir girdabın içinde. Demokratikleşme yolunda yürüdüğünü düşündüğümüz ülkemiz son yıllarda ciddi bir kutuplaşma, otoriterleşme içinde, o girdabın içinde maalesef ve güvenlikçi politikalar toplumu kamplaştırıyor, kutuplaştırıyor. Bu anlamda, sizin de sunumunuzun belli yerlerinde gördüğüm... Mesela Türk-İslam noktasında belli vurgular yapıyorsunuz sunumunuzda. Oysa toplumumuz çok renkli, çok dilli, çok kültürlü, çok inançlı bir toplum ve bu anlamda gençleri bir arada tutacak politikalarla ilgili en önemli bakanlıklardan birisiniz. Yani mesela birtakım dillerle ilgili çalışmalar yapacağınızı söylüyorsunuz, ülkemizde çeşitli diller var. Türk-İslam vurgusu yapıyorsunuz, oysa ülkemizde pek çok inanç var, mezhep var. Bütün bunların bir aradalığını sağlayacak olan şey sizlerin politikaları. Ancak bu konuda genel siyaset, hükümet politikaları anlamında ciddi sıkıntılar var, sizin Bakanlığınızın en azından... Bakın, biz 3 kuşak kaybettik bu kamplaştırıcı, ötekileştirici, ayrıştırıcı politikalar yüzünden. Bari 4’üncü kuşağı kaybetmeyelim Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak, ülkesi olarak, milleti olarak. Çoğulcu politikalar gütmenizi arzu ediyorum. Her kimliğe, her inanca, her dile, her renge eşitlik çerçevesinde bakacağımız ve hiçbirisini ayırtırmayacağımız politikaları gençlikten başlayarak yapalım ki bir sonraki kuşağı da kaybetmeyelim, bu çok önemli. Bizler maalesef bunları bu kuşak olarak başaramadık ama bir sonraki kuşağı kurtarmak bizlerin politikalarının elinde.

Sayın Bakan, gençliğe baktığımda -nasıl ki yaş almışlar, belli bir umutsuzluk yaşıyorlarsa- gelecekle ilgili ciddi bir karamsarlık görüyorum ve bu, anketlere de yansıyor, yalnızca benim görüşüm değil, objektif anketlere de yansıyor. Mesela gençler arasındaki işsizliğe bakalım. Genel işsizlik oranı yüzde 11 küsur ve maalesef yükseliyor. Gençler arasındaki işsizlik, Sayın Bakan, yüzde 24 ve yükseliyor. Yani üniversite mezunu olan gençlerin pek çoğu şu anda iş bulamıyorlar. Gençlere baktığımızda, liselerde

ve üniversitelerde özgürlükçü olmayan, baskıcı politikalarla karşı karşıya kalıyorlar ve bu anlamda ciddi bir umutsuzluk yaşıyorlar. Özgürlük alanını genel Türkiye’de tabii ki yaygınlaştırmalıyız ama üniversiteler, liseler, spor alanları, gençlik alanları, gençlerin kendilerini ifade edebilecekleri habitatlar olarak geliştirilmeli ve bu anlamda da Bakanlığınızın bakışı ve duruşu çok önemli.

Mesela, baktığımızda, gençler arasında madde kullanımının son derece arttığını görüyoruz Sayın Bakan. Sayın Cumhurbaşkanının, sizlerin pek çok söylemlerine rağmen -söylemle her şey bitmiyor, biliyorsunuz- madde kullanımı yönünde çok ciddi artışlar ve o maddelere ulaşma yönünde çok ciddi kolaylıklar var hem ucuzlama yönünde hem de bunun denetlenmemesi yönünde. Ama tabii ki bu umutsuzluk, gençlerin içine düştüğü depresyon hâli ve bütün bunların kurtuluşunu belli noktada o maddelerde bulma -az önce Saffet Bey’in de söylediği gibi- gibi bir eğilimleri var ve bu yönde Bakanlığınızın politikaları çok önemli. Gençlere umut verecek, gelecek umudu verecek, onlara pek çok politika içinde -hem sporda hem diğer alanlarda- iş bulabilecekleri, aş bulabilecekleri, geleceklerini inşa edebilecekleri umutları verebilirsek bu madde bağımlılığı meselesi de ciddi anlamda geriler. Bu anlamda sorumlusunuz Sayın Bakan, bu anlamda sizden bir şeyler duymak isteriz.

Sayın Bakan, gençlerin yurtları yetersiz. Biliyorsunuz, geçmiş yıllarda pek çok anlamda cemaatlere teslim edilmiş bir yurt anlayışı vardı. Devlet yurtlara yatırım yapmıyordu ciddi anlamda, ciddi bir eksiklik vardı ve hâlâ da bu konuda eksikliklerimiz var. Yurtlar konusunda, duyularımıza göre, pek çok torpil işliyor yetersiz olduğu için ve ayrımcılıklar yapılabiliyor. Bunun böyle olmadığını, olmayacağını sizden duymak isteriz ama bu yıl da bununla ilgili ciddi şikâyetler aldık.

Devlet, talep eden bütün öğrencilere burs vermekle yükümlüdür Sayın Bakan ve ayrımcılık göstermeden bunu vermekle yükümlüdür. Bunlarla ilgili de sizden bunun böyle olmadığını, olmayacağını duymak isteriz.

Sayın Bakan, gençlere kredi veriyorsunuz. Neden kredi veriyorsunuz gençlere? Ya kredi borçlandırmaktır. Hadi yaşlıları borçlandırdınız Hükümet olarak, Türkiye’nin yüzde 70 küsuru borçlu. Niye gençleri borçlandırıyor, neden borçlu olarak hayata başlatıyorsunuz? Bunu düşündünüz mü? Ya bir genç niye hayata borçla başlasın? Ben de üniversite yıllarımda borç aldım devletten.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ben de aldım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – E siz de aldınız ama sonra ne oldu?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ödedim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya daha işe giremedik, bir baktık, yazı geldi “Hadi kardeşim bunu öde.” diye. E ne yaptık? Utandık.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hayır, erteleme hakkı var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani daha iş bulmadan borcu da ödeyemiyorsun, değil mi? İş bulmadan borcu da ödeyemiyorsun. Mesele şu Sayın Bakan: Gençleri borçlandırmayalım Sayın Bakan. Bakın, gençler borçlandırılmaz. Gençlere burs verelim. Ya bununla ilgili bir geçiş olabilir ama özellikle dar gelirli ailelerin tamamına borç değil, öğrencilere kredi değil, burs vermeli ve bu rakam da düşük rakamlarda değil, daha yüksek rakamlarda söz konusu olmalı. Yani kredi vermeyelim gençlere, borçlandırmayalım. Ciddi anlamda ödeyemeyen gençler var. Bende bazı rakamlar var ödemelerde sıkıntı yaşayanlarla ilgili, bu rakamları sizden duymak isteriz. Biz, Plan ve Bütçe Komisyonu olarak, sanıyorum, iki yılda üç kere gençlerin borçlarını erteledik. Ödeyemedikleri için faizler biniyor üzerine, yükler biniyor. Gençlerin borçlarını erteledik Sayın Bakan.

Sayın Bakan, devamında şimdi spora geçmek istiyorum. Gençlerle ilgili arkadaşlarım da katkılarda bulunacaklar. Bir sporcu olarak, yıllarca basketbol oynamış bir sporcu olarak -siz de sporcusunuz, biliyorum- hem sporculuk deneyimlerimden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (İstanbul) – ...hem de daha sonra amatör spor kulüplerinde yöneticilik yaptım, bu anlamda dertleri biliyorum Sayın Bakan.

Bakın, ben bir altyapı kulübünde yöneticilik yaptım ve şunu gördüm: Her altyapı kulübünde olduğu gibi -onların bir altyapıları var, bir de A takımları var, B takımları var- her yerde şöyle bir motivasyon var Sayın Bakan: “Ya, hemen bir başarı elde edelim.” E bu başarının görünür olduğu yer neresi? A takım. Şimdi, A takıma ne yapmak lazım? Şimdi moda o ya, para harcamak lazım ve altyapıdan çıkan oyuncularımız da var. Bakın, yıllarca emek veriyoruz o çocuklara, altyapılardan çıkarıyoruz, yükseltiyoruz genç takıma. Bir bakıyorsunuz, birkaç tanesi A takım kadrosuna giriyor veya bayağısı giriyor ama sonra başarı motivasyonu olduğu için ne oluyor? Antrenör “Ya, bana transfer lazım.” diyor. Ne yapacağız? Dışarıdan oyuncu getireceğiz. Ne oluyor? O oyuncular dışarıdan geliyor -para aldıkları için belli düzeydeler- bakıyorsunuz, sizin altyapıdaki oyuncular sahanın kenarında oturuyorlar. 2-3 tanesi süre alabilirse alıyor, geriye kalanlar orada oturuyorlar ve altyapıdan gelenler, Sayın Bakan, “Nasıl olsa ben oraya ulaşamayacağım.” diye motivasyonlarını kaybediyorlar. Maalesef hep bu kısır döngüyü yaşadık, ben de yaşadım.

Sayın Bakan, bir de dün Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini görüştük. Millî Eğitim Bakanı veya Sayın Cumhurbaşkanı çıkıp “Sınavlar kalkacak.” deyince ben çok sevinmişim çünkü şunu çok iyi biliyorum: Bakın, biz o yıldız takımlardan yetiştirdiğimiz sporcuların, o yetenekli sporcuların, belki millî takıma kadar yükselecek, belki NBA’ye gidebilecek potansiyeli olan sporcuların ailelerinde bir anda “Arkadaş, bir dakika, benim çocuğumun istikbali. Hemen bunu sınava sokmamız lazım. O yüzden 6’ncı sınıfta dershaneye gönderelim -dershane değil ama şimdi- özel ders aldıralım.” motivasyonu, sınava sokalım motivasyonu ve Millî Eğitim Bakanının tanımadığı gibi “Nitelikli okullara gitsinler.” motivasyonu... Millî Eğitim Bakanı yüzde 5-10 okulu “nitelikli okul” olarak tanımladı tekrar -maalesef büyük bir talihsizliktir- ve o okullara girsinler diye, sınava girsinler diye hazırlamak için aileler o yetenekli sporcuları çekiyorlar spordan ve ne oluyor? Spor kaybediyor, gençler kaybediyor, hem sosyal yaşamdan kopuyorlar hem de sporda olabilecek geleceklerini kaybetmiş oluyorlar Sayın Bakan.

Maalesef dün Millî Eğitim Bakanımız itiraf etti, sınav kalkmıyor, hem de katmerlisi geliyor. Diyor ki: “Hem devlet sınav yapacak hem de özel okullar sınav yapacak.” Maalesef öğrenciler de bu sınavlar sarmalı içinde spor hayatlarında kaybolup gidiyorlar. TEOG bitiyor, ortaokuldan liseye geçiş, sonra üniversite sınavı stresi başlıyor, o noktada da gençlerimizi kaybediyoruz. Antrenmanlara gelmiyorlar ve spordaki istikballerini kaybediyorlar. Bununla ilgili -uyarmıştım geçen dönemlerde ama bu olmadı- bu sınav meselesinde yetenekli gençlerimiz konusunda mutlaka, behemehâl tedbirler almamız lazım Sayın Bakan. Bakın, sonucu şu Sayın Bakan: 300 bin nüfuslu bir İzlanda gelip bizi kaç farkla yenebiliyor. 300 bin nüfus, ya, bizim bir ilçemiz, ilimiz bile değil. Hani, Anadolu’da bazı illerimizin nüfusuna denk ama İstanbul’un bir ilçesi değil, gelip bizi yenebiliyor veya basketbolda diğer ülkeler. Yani altyapıdan sporcuların yetişip üst yapılarda da yer bulabileceği bir sistemi mutlaka kurmamız lazım ve öğrencilerin de öğrenim hayatları boyunca sporda kalabilecekleri, sınavların peşinde koşmayacakları bir sistemi kurmamız lazım Sayın Bakan.

Sayın Bakan, sporda yükselen bir şiddet eğilimi var ve bununla ilgili kötü rol modeller var maalesef, bunu biliyorsunuz. Vallahi, siz de Genel Kurulda bize bayağı bağırdınız Sayın Bakan, orada da biz şiddet görüyorduk ama hani, “Taç giyen baş akıllanır.” diye bir şey vardır, taç giydiniz, umarım artık bu bağırma çağırma meselesi... Osman Bey hiç bağırmadı değil mi bize?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Laf atmak bir sanattır, sadece onu ifade edeyim, Meclis tutanaklarında da vardır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama hakaret yok asla, sizin asla hakaretiniz olmaz, onu biliyorum, bağırdınız ama hakaret yok.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – O sahalardan gelen bir alışkanlık, tribünlerde de bağırdım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, bakın, rol modeller önemli ve özellikle de A Millî Futbol Takımı hocasının yıllar önce yaptığı hatalara rağmen tekrar getirilip A Millî Futbol Takımı hocası yapılması ve sonrasında bu hocanın gidip Çeşme’de bir mekân basması gerçekten inanılmaz kötü bir örnek olmuştur bütün sporculara, spor hayatına ve Türkiye’ye. Tabii ki görevden alındı, bununla ilgili size soru önergesi de vermiştim, ilk geldiğinizde soru önergesi benden gelmişti. Sağ olun, bu konuda eminim ki bir tavır aldınız ve görevden alındı, bu önemliydi yani bu kötü örneğin yanına kâr kalmaması. Ama maalesef, bakın, Arda Turan’ın bir uçakta bir gazeteci dövmesi, A Millî Takım kaptanı dediğimiz kişi ve geçmişte başka hataları da var, buna rağmen bir gazeteci dövmesi... Amedspor futbolcusu Deniz Naki’nin mesela, nefret suçlarına maruz kalması, Ankaragücü deplasmanında yöneticilerinin darbedilmesi, nefret söylemlerine, nefret suçlarına maruz kalması ve tribünlerde nefret söylemleri, ırkçı söylemler; bunlarla ilgili behemehâl tedbirler almanız lazım Sayın Bakan.

Sayın Bakan, biliyorsunuz, sporda doping meselesi: Gerçekten, benim de spor hayatımda gördüğüm ve yöneticilik hayatımda da maalesef karşılaştığım olaylar var. Sizin yalnızca A takımları veya olimpiyat sporcularını falan değil Sayın Bakan, bakın, amatör kulüplere kadar denetlemeniz lazım. Maalesef, alt kulüplerde, amatör kulüplerde dahi hoca getiriyor hatta, “Alın çocuklar şu hapları maç öncesi.” diyor. Maalesef diyorum bakın, rastladığım için söylüyorum. Bunlarla ilgili tedbirler almanız gerekiyor ve yeni yeni dopingli ilaçlar var ve çok kötü örnekler var şu anlamda, tabii ki olimpiyatta aldığımız madalyaların geri alınması bunlarla ilgili çok kötü örnekler oluşturdu, sunumunuzda var. Ama sıfır doping yani “bütün spor hayatında sıfır doping” diye bir sosyal sorumluluk projesi ortaya koymanız lazım ve bunun sorumlularının... Bakın, yalnızca sporcu sorumlu değildir, onu yetiştiren hocadır, federasyondur, onları yönlendiren hocalardır. Bu anlamda, onlara yönelik cezaları çok daha yükseltmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Bakan, PASSOLİG uygulaması maalesef statları boşalttı biliyorsunuz. Buna karşı çıktık, PASSOLİG uygulamasına. Statlar tabii ki başka sebeplerle de boşaldı; yalnızca yabancı oyuncuların olması, ligin heyecan vermemesi, insanların stadyumlardan çekilmesi ama PASSOLİG maalesef buna çok kötü bir etki yaptı, statların boşalması yönünde. PASSOLİG’i kaldırmayı düşünüyor musunuz Sayın Bakan veya başka bir uygulamaya geçmeyi düşünüyor musunuz? Bunun önemli olduğunu düşünüyorum. Yüksek bilet fiyatları anlamında, yüksek kombinelere anlamında... Vatandaş ulaşmıyor Sayın Bakan ya. Kim verecek 5 bin lira bir kombineye? Eskiden, biz öğrenciyken harçlığımızla, giderdik arka tribüne, kale arkalarına, bugünkü parayla herhâlde 10 lira, 15 lira, 20 liraydı ama bakıyorsunuz büyük kulüplerin kombine biletlerine, bilmem kaç bin dolar, kaç bin euro, kaç bin lira olarak tanımlanıyor ve halk oralara gidemiyor Sayın Bakan. Bakıyorsunuz, Avrupa’da herkes mahallesinin, semtinin, şehrinin takımına gidiyor; gidersiniz, cıvıl cıvıl, kadınlı erkekli, ailece gidiyorlar. Oysa tribünlerimize bakıyorsunuz, neredeyse tamamen erkek, nefret söylemleri var, ailece gidilmiyor ama maalesef, statlar

da boş. Bununla ilgili tedbirler almamız gerektiğini düşünüyorum ve hem gençliğin, gençlik politikaları anlamında hem de spor politikaları anlamında barışçı, toplumu bir arada tutacak, gençlerin sağlığı anlamında, bütün toplumun sağlığı anlamında etkin politikalar yapmanızı umut ediyorum.

Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Umarım başarılı olursunuz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Paylan.

Ara vermeden önce son konuşmacımız Sayın Cora.

Buyurunuz Sayın Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, Değerli Komisyon Başkanım ve her gün büyük bir özveriyle çalışan değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçenlerde Paulo Coelho'nun ikinci kez okuduğum “Işığın Savaşçısı” adlı kitabından sonra onun hayat hikâyesini kısaca incelediğimde çok güzel bir sözüne rastladım. 2006 yılında Almanya’da yapılan Dünya Futbol Şampiyonası’nı yerinden izleyen Brezilyalı ünlü yazar Paulo Coelho gördükleri karşısında etkilenerek “Futbol dünyayı değiştiriyor.” demişti. Bu değişimin en son ve somut örneklerini Güney Afrika’da yapılan Dünya Futbol Şampiyonası’nda gördük, bütün dünyanın gözü oraya çevrilmişti. Bu tür uluslararası organizasyonların fiziksel ve zihinsel gelişime katkılarını bir arada düşündüğümüzde, esasında, Paulo Coelho’nun sözüne bir katkı da şöyle yapmak istiyorum: Sadece futbolun değil sporun her türünün değiştirici ve geliştirici bir yanı var.

Güney Afrika’dan bahsetmişken bu ülkenin efsane lideri Mandela’nın bir sözünü de konuşmamda sizlerle paylaşmak istiyorum, Mandela diyor ki: “Spor, çok az şeyin yapabileceği bir şekilde insanları bir araya getirme gücüne sahiptir. Spor, bir zamanlar sadece üzüntü olan bir coğrafyada umut yaratabilir. Irksal engelleri ortadan kaldırır, her türlü ayrımcılığın yüzüne karşı güler. Spor, insanların anlayacakları dilden konuşur.” Bu dilin insanları nasıl zenginleştirdiğini çocukluğunu futbola yatıp kalkan bir ilde geçirmiş, büyümüş birisi olarak çok daha iyi bir şekilde anlamaktayım. Trabzon coğrafyasında, ben de geçmişte amatör de olsa futbol oynamış, daha sonra, avukat olduktan sonra da birçok kulüpte yöneticilik yapmış ve daha sonra da vekil olarak sporun sadece insanımızı değil ülkemizi de nasıl geliştirdiğine yakından tanık oldum ve buna da yürekten inanmaktayım. Özellikle, 2010 yılında yaşadığımız bir olayı sizlerle paylaşmak istiyorum. 2010 yılında 24 takımın katıldığı Dünya Basketbol Şampiyonası’na ev sahipliği yapan Türkiye’yle alakalı olarak FIBA’nın Genel Sekreteri Patrick Baumann’ın “Türkiye, FIBA’nın altmış yıllık dünya şampiyonaları tarihinin en başarılı organizasyonunu yaptı, 200 ülkeden 1 milyar seyirci şampiyonayı takip etti.” sözleri hâlâ kulaklarımızdadır.

Öte yandan, dünya spor endüstrisinin ne kadar büyük bir güç hâline geldiğinin farkına varmamız gerekiyor. Bu yıl ulaşılan rakam 129 ülkenin millî gelirinden fazla, 200 milyar dolara yaklaşan bir sektörden bahsediyoruz. Ancak, sporun rakamlardan, satışlardan ve sponsorluklardan bağımsız, bu kavramların çok daha ötesinde bir anlamı daha vardır. Spor endüstrisi ne kadar gelişirse gelişsin unutmamamız gereken bir şey daha vardır; bu da yediden yetmişe her yaştan, her kesimden insana, kimsesiz çocuklara, engellilere spor yapabilme ortamının yaratılmasıdır. Her organizasyonda sosyal sorumluluk bilincini aklımızdan çıkarmamamız gerekiyor.

Yine, önemli bir nokta da 80 milyon nüfusu olan ülkemizde ilk ve ortaöğretim seviyesinde bulunan öğrenci sayımız 17 milyon civarındadır. Bu rakamın birçok ülkenin nüfusundan fazla olduğunu belirtmeliyim. Bu göstergelere baktığımız zaman, Türkiye’nin jeopolitik konumunu da

değerlendirdiğimiz zaman, bir tarafı Avrupa’da, bir tarafı Asya’da; uluslararası ilişkiler yönünden Avrasya’yla, Kafkaslarla, Afrika’yla, dünyanın her bir tarafıyla ilişkileri olan bir ülkenin bu ilişkilerini daha da güçlendirmesi adına olimpiyat düzenleme noktasındaki kararlılığını devam ettirmesi gerekiyor. Şunu kesin bir şekilde ve altını çizerek ifade etmeliyim ki bugüne kadar yaptıklarımız, tesisleşme, altyapı ve diğer yatırımlara baktığımızda Türkiye’nin olimpiyat düzenlemeye hazır olduğunu göstermektedir. Yönetimdeki istikrarlar ve organizasyon yeteneklerimizle ülkemiz bu zamana kadar girdiği tüm sınavlardan başarıyla geçmiştir. Bunda emeği olan tüm yöneticilerimize de şükranlarımızı sunuyoruz. Ancak 2020 olimpiyatlarını Tokyo kazandı, ne yazık ki İstanbul çok hak ettiği hâlde kaybetti, olimpiyatları alamadı. Bu tecrübe bana İkinci Dünya Savaşı’nı kaybettikten sonra büyük bir kalkınma hamlesiyle ülkelerini yeniden inşa eden Japon halkının meşhur sloganını hatırlattı: “Biz kaybettiğimiz için kazandık.” dediler. Kaybetmek bazen kazanmanın anahtarıdır. Bu deneyimimizi ve bu arzumuzu devam ettirmeliyiz. Bu nedenle altyapı çalışmalarımızı ve adaylık sürecinde taahhüt ettiğimiz tüm sözleri sanki olimpiyatların aday ülkesiymiş gibi, yerine getirmemiz gerekiyor. Her anımızı, her günümüzü olimpiyatlara ev sahibi olacakmış gibi çalışmalıyız. Yani Japonların dediği gibi kaybetmemek için kazanmalıyız. Başarmak ve kazanmak için ille de olimpiyatları da almak zorunda değiliz. Ben dünyaya meydan okuyacak, iddialı sporcular çıkaracak, olimpiyatlarda madalya sıralamasında ilk 10’larda bir ülke hayal ediyorum ve buraya da ulaşacağımıza yürekten inanıyorum. Bugün ne yazık ki bu seviyede değiliz onca yatırımımıza rağmen, bunu da kabul etmek zorundayız. Ancak yerli otomobilin ülkenin gündeminde ilk sıralarda olduğu bir günde Ford otomobil firması kurucusu Henry Ford’un dediği gibi “Hata değil, çare üretmeliyiz.” O yüzden Türk sporu için yeni bir vizyon hep birlikte ortaya koymalıyız. Karşılaştığımız problemleri, onları yaratan düşüncelerle, onları yaratan düşünce tarzıyla değiştiremeyiz. Dolayısıyla Türk sporunda köklü reformların yapılmasının zamanı gelmiştir. Cumhurbaşkanımızın Başbakan olduğu andan itibaren Türk sporu için yaptıkları ve verdikleri demeçler ortadadır. Sadece yedi sekiz ay içerisinde dahi en az on kez sporla ilgili özlemlerini ifade eden demeçlerini ortaya koymuştur. Bu demeçlere baktığımızda dahi reform için birçok ipucu ortadadır ve beraber, bizatihi bu reform ihtiyacını Sayın Cumhurbaşkanımızın da arzuladığını görmekteyiz. “Mesela basketbol, yüzme, güreş ve tenisi yaygınlaştırmamız lazım. Bunun için de merkezi yönetimler ile yerel yönetimleri paslaştırarak yapmalıyız.” sözünü nisan ayında söylemişti.

Bir hususun daha altını çizmek istiyorum. Sporda elde edilecek başarı kısa dönem çalışmalarının ürünü olamaz. Hele ki olimpik branşlarda, kesinlikle planlanmış, uzun ve meşakkatli bir yoldur bu başarı serüveninde. 2020 değil, 2024, hatta 2028 olimpiyatlarında başarılı olmak bugünden planlama yapmayı gerektirmektedir. Bu planlama yapılırken en önemlisi, işin alfabeti gibi yetenek keşfi yapılmasıdır. Yeteneği keşfedecek yapılarımızı ortaya koymalıyız ama diyelim ki yetenekleri keşfettik, doğru branşlara yöneltecek eğitmenleri yetiştirebildik, bu hususta bir hikâyeyi sizlerle paylaşmak istiyorum aklımda kaldığı kadarıyla. Ormanda hayvanlar bir araya toplanmışlar, dediler ki: “Kendimizi geliştirmek için bir okul kuralım.” Bu okulu kurmak için önce modern binalar inşa ettiler, tesisler inşa ettiler, sonra tekrar bir araya geldiler, dediler ki: “Bu okulda nasıl eğitim göreceğiz, bir eğitim müfredatı belirleyelim.” Dünyanın çeşitli ülkelerindeki eğitim müfredatlarını incelediler, içlerinden birisi dedi ki: “Güney Kore’deki eğitim modelini tercih edelim. Güney Kore’de mutluluğu esas alan bir sistem var.” Bir diğeri dedi ki: “Finlandiya’daki eğitim sistemini tercih edelim, orada sınavsız bir sistem var.” Bir başkası dedi ki: “Almanya’yla Rusya’nın eğitim sisteminde küçük yaşlarda yeteneğe yönlendirme vardır, bunu tercih edelim.” Aralarından bir başkası da dedi ki: “Türkiye’deki müfredatı tercih edelim, Türkiye’deki müfredatta kimya var, biyoloji var, matematik var, fizik var, bütün dersler var. Bu derslerden de geçebilmek için çok çalışmak gerekiyor, sınav vardır, sınavı geçtiğinde de

başarılı olursun.” Buna karar kıldılar, ilk ders uçma dersi. Tavşanı çıkardılar binanın en yüksek katına, garibim tavşan dersi geçmek için oradan uçmaya çalıştı, yere çakıldı. Bırakın uçma yeteneğini, koşma yeteneğini kaybetti. İkinci ders, toprak kazı dersi, kuş toprak kazma dersine girdi, gagasıyla ...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİH CORA (Trabzon) - ...toprağı kazmaya başlayınca gagası kırılıyor, bırakın kazma yeteneğini, uçma yeteneğini kaybetmiş oluyor. Peki, derste kim başarılı oluyor? Derste tatlı su yılanı başarılı oluyor. Biraz birinden, biraz başkasından bildikleriyle beraber durumu, vaziyeti idare edip başarılı oluyor.

Yani burada şunu ifade etmek istiyorum. Her şey iyi gitse dahi yeteneğini keşfettiğimiz sporcuyu doğru branşa yönlendirmemiz gerekiyor. Doğru branşa yönlendirmemiz de yeterli değil, bunları geliştirmemiz, üst düzey sporcu yapacak ortamı hazırlayabilmemiz gerekiyor.

Sayın Bakanımızda, daha önce kendisine de bir konuyu arz etmişim, Ankara’da yaşanan bir olayı. Ankara’da TOHM sporcusu bir kişi Ankara Tenis Kulübünde antrenmana çıkmak istiyor olimpiyatlara hazırlanmak için. Ankara Tenis Kulübünde öyle bir yapı oluştu ki öğrenci velisine bir yazı yazıyorlar, diyorlar ki: “Performans tenis oyuncusu Süleyman, mevcut sportif başarısı ve durumu değerlendirilerek kulübümüzün performans grupları içerisinde oğlunuzun tenis ve yaş seviyesine uygun bir grubun bulunmadığını üzülerək tespit etmiş bulunmaktayız.” Yani olimpiyatlara hazırlanan bir sporcuya yani Ankara’nın en köklü tenis kulübü antrenman programı ayarlayamıyor ve hâlen bu kişiler hakkında da soruşturma başlatılmış değil. Yani bunu özellikle belirtmek istedim, sporcularımıza destek vermemiz gerekiyor, olimpiyatlara hazırlanmaları için uygun ortamlar oluşturmalıyız- bunların yetişeceği tesislerimiz, antrenörlerimiz, spor psikologlarımız- ve en önemlisi, daha küçük yaşta spor iklimine sokacak eğitim modelleri oluşturmalıyız. Elbette spor alanını düzenleyen, denetleyen ve yol gösteren Spor Bakanlığı ve spor yaptırma hiyerarşisine sahip federasyonlar, elbette kulüplerimiz, belediyeler, sporcular, hiçbirisini unutmadan şunu söylemeliyiz: Hep birlikte Türk sporu için bir pusula ihtiyacını ortaya koymalıyız çünkü tüm bu saydıklarım, tüm bu paydaşların performansını artırmakla mümkündür. Yukarı çekmeliyiz.

Bu kapsamda bazı önerilerimi sizlerle paylaşıp sözlerimi sonlandırmak istiyorum. Öncelikle kitle sporunu, okullarda sporu ve performans sporunu kademelere ayırarak planlamamız gerekiyor. Kitle sporu yediden yetmişe herkesin her yerde spor yapma faaliyeti, fırsatı ve ortamı yaratma anlamını taşımaktadır. Okullarda sporu da Türkiye gibi nüfusu genç ülkelerde 17 milyon öğrencinin hem spor hem sağlık açısından hem de sporun altyapısı açısından çok önemli görmekteyiz. Elit sporcuların yarıştığı ve dünyanın her ülkesinde birçok sporcuya karşı giriştiği yarış daha ziyade performans sporunu oluşturmaktadır. Bu üç yapıya baktığımızda birbiriyle bağlantılı gibi gözükse de aslında üç ayrı uzmanlık isteyen, milyonları ilgilendiren bir organizmadır. 60 yaşındaki birinin sağlıklı yürüyüş ve egzersizleri için park gibi ortam ve eğitmenler yaratmak ile 18 yaşında olimpiyatlara hazırlanan bir boksörün, güreşçinin, atletin performansı, antrenmanlarının organizasyonları birbirinden tamamen farklıdır. Yine, her ne kadar içerisinde “spor” kelimesi geçse de okullarda spor konusunda iki yapının tamamen dışında özel bir ihtisas alanı vardır. Eğitim ve öğretim çalışanlarının içerisinde bir yandan sağlıklı yaşam ve zinde öğrenciler oluşturmak, diğer yandan da spora yetenekli öğrencileri tespit ederek ve de eğitimlerini aksatmadan bir nevi sporun alt yapısını oluşturacak şekilde uzman beden eğitimi öğretmenleri -eğitimden geçmiş öğretmenler- tarafından doğru branşa yönlendirilmeleri ve sonra geliştirme planları, kulüplerle iş birliği, daha birçok başlıkta toplayacağımız spor aktivasyonlarından

bahsediyorum. Okul sporunu önemsememin bir sebebi de uzun yıllar Okul Sporları Federasyonunda Başkan Vekilliği görevinde bulundum. Eğitim ile sporu eğer birbirine dengeli bir şekilde gerçekleştirecek sporun altyapısına oradan kavuşabiliriz.

Bütün bunları anlattıktan sonra, aslında bu üç farklı alanda yeni yapı, farklı ve birbirinden bağımsız yapılar kurulmasını önermekteyiz. Bir başka husus da -Sayın Bakanım, bu biraz belki size ütöpik gelecek ama belirtmekte yarar görüyorum, değerlendirmenizi istiyorum- nasıl federasyonlar bağımsız olduktan sonra başarı yakalamışlarsa, aynı şekilde Spor Genel Müdürlüğünün yapısının da değiştirilerek TRT gibi, RTÜK gibi bağımsız bir yapıya kavuşmasının ve tüm spor branşlarını denetleyen, gözetleyen bir yapıda olmasının yararlı olacağını düşünmekteyim.

Yine, Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği gibi, artık belediyelerin de devreye girmesi gerekmektedir. Bunun için de bir model ortaya koymalıyız. Özellikle il ve ilçelerdeki spor müdürlüklerinde belediyelere bağlı kuruluşlar ve onlarla entegre kuruluşlar olması gerekmektedir.

Efendim, bir başka husus da sporda kapitalist düzene son vermemiz gerekiyor. Bugün Hükümetimizin koyduğu 10 milyon faal sporcu sayısına ulaşmak ve elbette dünya ülkeleriyle mücadele edebilecek sporcular yetiştirebilmek için öncelikle sporcu bulmalıyız. Bunun en temel güçlüğüne de ne yazık ki burada da tespitini yapmalıyız. Türk sporunun altyapısını maalesef kapitalizm teslim almış durumdadır. Bunu niçin söylüyorum? Yani bir çocuk yüzücü olmak istiyorsa -futbolcu, basketbolcu, voleybolcu veya hangi branş aklına geliyorsa- para ödmeden spor yapma şansı olmuyor. Ben kendi çocuğumu yüzme sporuna yönlendirdim, jimnastik ve yüzme. Her kurs için ayrı ücret, hepsi için ayrı bir para ödenmesi gerekiyor. Bu manada, çocuklarımıza daha kolay, ucuz, hatta parasız, kaliteli antrenörlerle sağlıklı ortamda antrenman ve spor yapma imkânı sunmalıyız. Yoksa hem futbolda hem basketbolda yabancı oyuncu tartışmasını sürekli yapacağız. Atletizm, yüzmede devşirme sporcu ve diğer branşlarda yaşananları hep beraber yine tartışmalıyız, bundan kendimizi kurtarmamız gerekiyor. Ayrıca, başarılı ve yetenekli sporcular için de yaşam boyu destek projelerini hayata geçirmemiz gerekiyor. Aslında, Hükümet programında yer alan ve yetenekli sporcuları olimpiyatlara hazırlayan TOHM projesi teoride çok başarılıdır ama uygulamada bazı aksiliklerle, sıkıntılarla, eksikliklerle karşılaşabilmektedir.

Sporcu yetiştirmek uzun süreli ve meşakkatli bir yoldur. TOHM da bu amaçla kurulmuş ve Hükümetimizin spor alanındaki en önemli ve iddialı projelerinden biridir. Az önce konuşmamda da ifade ettim, biz bugünden 2024'leri, 2028'leri planlamalıyız. İşte, TOHM, ülkemizin her yerinde yetenekli çocukları 9'lu, 10'lu yaşlarda tespit ederek sisteme entegre etmeli, üst düzey antrenörler ve mentorlar, beslenme uzmanları eşliğinde çalıştırılmalıdır. Birçok ülke de bu şekilde yapmaktadır.

Her branşın kendi doğasına uygun planlama yapılmalıdır. Boks, güreş gibi branşlarda 8-9 yaş erken iken yüzme, jimnastik, tenis gibi branşlarda ise 15-16 yaş çok geç yaş olarak görülmektedir.

BAŞKAN – Sayın Cora, artık toparlayalım lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Son olarak, bir başka hususu da -konuşmamı toparlamak adına söylemek istiyorum. Mevcut statlarımızı da gözden geçirmemiz gerekiyor. Biz çok modern statlar yaptık, bu statları bence kulüplerine satmamız gerekiyor. Yirmi-otuz yıl vadeli bir planla beraber kulüplere satmalıyız, elde edilecek geliri sportif faaliyetlerde değerlendirebiliriz. Örneğin, Galatasaray'ın stadına yaklaşık 300 milyon dolar civarında bir kaynak aktarıldı. Bugün Galatasaray stattan 80 milyon civarında gelir elde etmektedir. Bu gelirin bir kısmıyla kendi stadını kendisi alabilir, vadeli bir şekilde de değerlendirilebilir.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Trabzon'u örnek ver.

SALİH CORA (Trabzon) – Trabzonspor henüz o aşamaya gelmedi ama bunun içerisinde tabii ki bütün statların değerlendirilmesi gerekiyor.

Son olarak da tüm ilçelerimizde, illerimizde yüzme havuzları kurduk sayenizde, bunu bütün ilçelerimize de yaygınlaştırmamız gerekiyor.

Daha önce tribün teröründen bahsetmiştim. Sayın Bakanım, tribün terörüyle alakalı olarak bir proje hazırladım, bunu sizlerle de ileride paylaşmak istiyorum. Sadece Spor Bakanlığını ilgilendiren bir durum değil, aynı zamanda İçişleri Bakanlığını, Adalet Bakanlığını ilgilendiren bir husustur. Futbolun, sporun kanseri tribün terörüdür, şiddettir. Bu manada hazırlamış olduğum bu çalışmayı geniş bir zamanda sizlerle de paylaşmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Cora...

SALİH CORA (Trabzon) – Son olarak, yeni bir Türk sporu modeli önerisinin hayata geçmesi umudumu koruyarak sözlerime burada son veriyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Cora.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyelerimiz; saat 20.15'e kadar müzakerelere ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.37

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.35

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 20’nci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Aşağı yukarı 17-18 milletvekilimizin söz talebi var. Bu, şu anlama geliyor, sürelere riayet edeceğiz. Süreler on dakikadır.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Karabıyık, sizden başlayalım.

Buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, öncelikle hayırlı olsun diyorum.

Şimdi, geçen yıl Plan ve Bütçe Komisyonuna aniden dört maddelik bir torba yasa gelmişti. İçinde de bir madde vardı, Kredi ve Yurtlar Kurumunun amaçlarını değiştiren bir madde. Amaçları içerisinde “Millî ve manevi değerler eğitimi vermek.” diye bir cümle ilave etmişti. Biz bunun ne olduğunu anlamamıştık yani tam olarak içeriğini merak ettik. Sonra dediler ki: “Gençlik ve Spor Bakanlığı sunum yaparken açıklayacak.” Sonra Sayın Bakan geldiğinde, sunum yaptığında gördük ki hani kanun maddesinden önce bir yıldır uygulanmış, ondan sonra da kanun maddesi getirilmiş ama ben şimdi sizin sunumunuza bakıyorum, sizin sunumunuzu geçen seneki sunumla kıyaslayınca gerçekten çok sevimli. Geçen sene gerçekten, baktığımızda, böyle maneviyat istasyonları, tek yönlü toplantılar, Akit yazarlarının söyleşileri fotoğraflanmış ve “millî ve manevi değerler” denilince benim aklıma Atatürk de gelir ama hiç adı geçmeyen sunumlar vardı. Öncelikle o kıyaslamayı yapmak istiyorum. Ha, şimdi, belki devam ediyor etmiyor, bilmiyorum ama en azından sunumda böyle bir şey görmüş değiliz.

Sayın Bakan, geçen sene tek ortak protokol Diyanet İşleri Başkanlığıyla Kredi ve Yurtlar Kurumunun ama çok sayıda bakanlık var, daha fazla bakanlıkla Kredi ve Yurtlar Kurumunun ortak protokolü olmalıydı. Şimdi bu sene nasıl, onu bilmiyorum, onu zaten sormak isterim size.

Bir başka nokta, yurt yapmak tabii ki Kredi ve Yurtlar Kurumunun işidir, ortaöğretimde de Millî Eğitim Bakanlığının işidir ama ben şuna hep, her zaman karşıyım, karşıyız: Bu yurt işini vakıflara bırakmak son derece yanlış. İşte, Millî Eğitim Bakanlığı Ensar Vakfına, farklı farklı vakıflara bırakıyor, şimdi Millî Eğitimde bir de protokoller yapıldı, bunları dün zaten Sayın Bakana söyledik ama Kredi ve Yurtlar Kurumu üniversite bazında da TÜRGEV’le bu işe giriyor. Yani bence Kredi ve Yurtlar Kurumunun sorumluluğu altında olmalı, TÜRGEV’e bu iş devredilmemeli, Kredi ve Yurtlar Kurumu yurtları yapmalı, bunun bir standardı olmalı. Bu konuda eleştirilerimizi zaten hep yapıyoruz.

Şimdi, Sayın Bakan, 3 çocuklu bir aile düşündüğümde, ilkokulda, ortaokul veya lisede ve üniversitede bir çocuğu olduğunu –hani “3 çocuk yapın.” deniliyor ya- ve üniversitedeki çocuğu kendi ilinde bile olsa bu 3 çocuklu ailenin okul masrafı 1.640 liraya geliyor. Eğer başka bir ildeki üniversitedeyse çok daha yüksek boyutlara geliyor. Asgari ücretli bir vatandaşın çocuğu olduğunu

düşünelim. Şimdi, sosyal devlet ilkesine göre gerçekten beslenme yardımının -beslenme yardımı verilmesi çok güzel bir şey ama- yetersiz olduğunu düşünüyorum üniversitelerde. Aynı zamanda bursların da geri ödemesiz olması gerektiğini düşünüyorum. Yani şu anda 330 lira aylık yemek parası, kredi 470 lira –tabii, her öğrencide değil- bunların geri ödemesiz olması gerekir aslında sosyal devlet ilkesinde. Bu çocuklara bu olanakların sağlanmış olması gerekir. Hani, ülkenin tasarrufu gerekiyorsa bir alanda tasarruf yapacak çok alan var, bunların yapılması gerekir.

Yurt sayılarının hâlâ yetersiz olduğunu -yani yurt yapmaya devam ediyorsunuz ama- görüyoruz. Ben öğrencilerden gelen yurt taleplerinin yüzde kaçına cevap verildiğini, yüzde kaçının yerleştiğini göremedim, onu öğrenmek istiyorum yani ne kadar öğrenci yurt talebinde...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Başvuranların yüzde 76’sı yerleşti.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Yüzde 76’sı ama bu, il bazında değişiyor herhâlde. Bazı üniversiteler size, Kredi ve Yurtlar Kurumuna yer gösteriyorlar “Buraya yapar mısınız?” diye. Mesela, benim üniversitem Uludağ da öyle. Bunlar, bu talepler, o gösterdikleri yerlere yurt yapımı nasıl değerlendiriliyor? Ben daha sonra da o bilgiyi almak isterim sizden.

Yine, önemli bir nokta: Engellilerin, engelli öğrencilerin hâlâ her yurttan kullanabileceği mekânlar yetersiz. Bu konuda bir envanter çıkartılarak iyileştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Yani bazı yurtlarda var, bazı yurtlarda yok, engellilere uygun mekânların yapılması gerekli.

Yine, yurtlar ile okul arasında, üniversite binaları arasında, Sayın Bakan, mesafeler uzun olduğunda -basından da çok gördük- çok kötü olaylar da oldu. Işıklıdırmanın, güvenlik ortamının sağlanması, aydınlatılması bu çocukların okul ve yurt arasındaki gidiş gelişlerinin güvenlik altına alınması açısından son derece önemli diye düşünüyorum.

Uyuşturucu bağımlılığıyla mücadelenizi takdirle karşılıyorum, daha fazla da olmalı.

Bir başka nokta da, az önce de ifade ettim ama sübyan mekteplerinden tutun üniversite eğitime ve yurtlarına kadar lütfen siyasetin yeri olmadığını bilelim. Yani, bakın, işte Millî Eğitim Bakanlığını görüyoruz, siyaset elini çekmediği sürece bocalayıp duruyorlar. On beş yıldır daha kötü, daha kötü bir sınav sistemi, cevaplayamadıkları bir sürü sorular var. Çünkü ideolojik çıkarlar, geleceğin nesillerini ideolojik olarak şekillendirme hedefi olduğu sürece bu böyle gidiyor. Kredi ve Yurtlar Kurumu da buna alet olmamalı aynı şekilde, Gençlik ve Spor Bakanlığı, gençlik kampları da buna alet olmamalı. Yani manevi rehber eşliğinde sohbetler, bir sürü eleştiri alan şeyler var ve bunların hepsi akademisyen olmayan kişiler, akademisyen değil, içlerinde örnekleri var ya da bir bilim adamı değil ama orada ne işleri varsa üniversitelerde söyleşiye geliyorlar “falanca hoca efendiyle sohbet” gibi. Yani bunların gerçekten gözden geçirilmesi gerekiyor. Üniversitelerin siyaseti yayma yeri olmaması gerekiyor. Bakın, vakıflar ile Millî Eğitim Bakanlığı protokol yaptı, anlıyorum oradaki amacı. Aslında Millî Eğitim Bakanlığı o hedefleri aslında okullara ulaşarak sağlamaya çalışıyor yani örgün eğitimle sağlamaya çalışıyor ama vakıflar devreye girince yaygın eğitimle hanelere daha çok ulaşıyor. Buradaki hedefi biz anlıyoruz, zor değil ama işte Kredi ve Yurtlar Kurumu da bunu, o ideolojileri yayma yeri olarak kullandığı zaman amacından sapar. Yani siyasetin yöntemi eğitime el atarak eğitimi şekillendirmek değil Sayın Bakan, ne Millî Eğitimin de ne YÖK’ün de ne Kredi Yurtlar Kurumunun da ne de Gençlik ve Spor Bakanlığının da. Geçen seneki sunumdan da biliyorum, işte lider yetiştirme eğitimleri. Hani abiler, ablalardan neler çıktık, biliyorsunuz abiler, ablalar olaylarını. Bunun dışında bir sürü bu tür eğitimler vardı.

Şimdi, başka bir nokta da “Notere gitmeden senet imzalama” demiştiniz, bir kolaylık var ama Sayın Bakan bence bu geri ödemelerin kaldırılması lazım. Yani geri ödemesiz, notere gitmeden bir kolaylık sağlanmış olması çok da önemli bir şey değil. Notere gitmiyor, geliyor gene geri ödeme

senedi imzalıyor öğrenci. Şimdi o aklıma geldiği için söyledim, demin o konu geçti ama notlarımda gördüm. Yani bunun sosyal devlet ilkesine göre kaldırılması hepsinden daha doğru bir yöntemdir diye düşünüyorum.

Şimdi, Sayın Bakan son olarak şunu söyleyeceğim: El konulan cemaat yurtlarının da TÜRGEV'e verildiğini biliyoruz. El konulan cemaat yurtları vardı, bunlardan da bazıları TÜRGEV'e verildi; hani bunun da altını çizmek isterim. TÜRGEV değil; bu yurtlara sahip çıkan, yurtları yapan, işleten, yöneten kesinlikle Kredi ve Yurtlar Kurumu olmalı. Yine, EĞİTİM BİR-SEN bu yurtların içerisinde tek temsil yetkisine sahip, çoğu ilimizde bu böyle; bunun da altını çizmek isterim.

Son diyeceğim şu: Ben pek spordan anlamıyorum ama biz Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyiz diye vatandaşlar bize “Komisyonda şunları söyleyin, dile getirin.” diye notlar gönderiyorlar. Böyle gelen bir 5-6 tane aynı konudaki notu ben size iletmek istiyorum. Siz dopingle mücadele ediyorsunuz ama bu mücadeleyi yaparken tabii cezalandırmalar da veriyorsunuz. “Basketbol Federasyonunun başındaki kişinin doping iddiaları var, hatta aldığı cezalar var, o görevinde nasıl oturuyor, sorar mısınız?” diye bana bugün çok notlar geldi. Vatandaşın gelen soruyu ben de burada sormakla görevliyim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tamaylıgıl...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ben de sizi gönülden tebrik ediyorum sporun içinden olan bir kişi olarak. Spor konusunda Türkiye’de var olan sorunlar veya çözülmesi gereken başlıklarda etkin bir görev yapacağımızı düşünüyorum çünkü her maç sıfır-sıfır başlar, biz sizin atacağınız gollerin kaç tane olacağını merakla bekliyoruz.

Şimdi, ben önce sporla başlamak istiyorum, sonra gençlik politikalarıyla ilgili de birkaç şeyi paylaşmak istiyorum. Öncelikle, Sayın Bakan, yine Sayıştay raporlarında, baktığımda “Gençlik hizmetleri ve spor il müdürlükleri tarafından bazı özel beden eğitimi ve spor tesislerinin tescil ücretinin tahsil edilememesi” diye burada bir saptama var.

Burada, tabii, yine Çankırı, Ordu, Kilis gibi illerde faal olan tesislerin takibinin ve denetiminin olmadığına dair de 2016 bulguları var ve bu bulgular neticesinde de işte tescil vizesi verilerek kayıt altına alınmasının sağlanması ve bu ücretlerin de tahsil edilmesinin gerektiği belirtilmiş ve bu konuda sanırım ilgili bürokrat arkadaşlarımız hassas davranarak... Çünkü sonuçta önemli olan tabii ki birtakım sportif alanların yaratılması ama bunun içerisinde de bu yaratılan alanların doğru, denetimli ve de kamunun yararına, kamunun gelirine etkin bir şekilde fayda sağlayacak şekilde değerlendirilmesi önemlidir diye düşünüyorum. Diğer bulgular zaten çok farklı başlıklarda da var, onları da arkadaşlarımız inceleyecektir diye düşünüyorum.

Şimdi, yine Spor Genel Müdürlüğünün kayıtlarına baktığımız zaman yaklaşık 4 milyon lisanslı sporcu var, 3 milyon 800 küsur ve bunun da 450 bin küsuru aktif sporcu olarak, faal sporcu olarak sporla hayatlarına devam ediyorlar. Bu rakama baktığımız zaman da lisanslı ve faal sporcu oranında yüzde 11 gibi bir rakamla karşılaşıyoruz. Olimpiyat oyunlarında yer almayan dallarda da var olan lisanslı sporcularımız var. Burada, tabii, lisanslı sporcu, faal sporcu ve onların netice alacakları olimpiyatlardaki veya uluslararası yarışmalardaki başarı kriterlerini ölçerken lisans konusundaki istatistikleri genel anlamıyla değerlendirmek gerekiyor. Tabii, Amerika’ya baktığımız zaman -ki dediğim gibi faal sporcuları az olmasına rağmen- Amerika’daki sporcu sayısının nüfusa oranı aşağı yukarı yüzde 70, Almanya’da yüzde 34, Hollanda’da yüzde 31, Fransa’da yüzde 27. Şimdi, bu geniş sporcu rakamını

-yani faal olmayanların da dâhil olduğu- lisanslı sporcu rakamıyla karşılaştırdığımızda bizde yüzde 4,6. Yani spor açısından baktığımızda, tabii, sporcu sayısı ve özellikle lisanslı sporcu sayısı açısından bizim içinde bulunduğumuz durum ortada.

Tabii, bir taraftan da “Sporda başarının ölçütü nedir?” diye bakmak gerekiyor. Yani tabii ki önemli olan olimpiyata katılıp olimpiyattan da madalya kazanmak. Şimdi ben bakıyorum, Türkiye’nin olimpiyatlardaki en önemli madalya kazandığı branş güreş. Yani spordaki başarıda madalya alan güreş olduğu hâlde, herkesin popüler ve bağlı olduğu spor dalı futbol. Yapılan yatırımlarda, ekonomik büyüklüklerde -özel sektör ve kamu açısından- hele hele özel sektörün daha ağırlıklı olarak başta futbol ve basketbol dâhil olmak üzere yoğunlaştığını görüyoruz. Ve şimdi diğer ülkelerle karşılaştırdığımızda da yine biraz önce söylediğim ülkeler, yani gelişmiş ülkelerde her 5 sporcudan 1’i madalya alırken biz, Türkiye olarak sadece 13 kişiden 1’i olarak madalya alıyoruz.

Antrenör eğitim sistemimizin tabii ki iyi incelenmesi lazım. Çünkü nasıl Millî Eğitimde en önemli yapı taşlarından biri öğretmenler diyorsak, sporda da antrenörler olduğunu ve bu antrenörlerin de kademe kademe olduğunu biliyoruz. Ve 100 binin üzerinde antrenör var ama “5’inci kademe” dediğimiz kademede 1.300 küsur antrenör var, bunun da yarısından çoğu basketbol antrenörü zaten. Bir kere buradaki hem antrenör eğitimine, antrenör eğitiminin de branşlar açısından yoğunlaşma oranlarına çok dikkat etmek gerekiyor.

Tabii, spordaki başarısızlığı sorgularken bu başarısızlığın veya başarının etkinliklerinde kitle sporu mu yoksa elit düzeyde yapılan spor mu diye de bakmak çok önemli. Çünkü bir taraftan bakıyorum, şimdi Türkiye ilk Londra Olimpiyatları için 2012’de gittiğinde 4,7 milyar lira harcadı ve 5 madalya aldı. Sonra, Rio Olimpiyatlarına gittiği zaman da 7 milyar lira harcaıyıp 8 madalya aldı. Yani bu da, bizim madalya başına maliyetimiz 1 milyar lira görünür tabloda. Ama bakıyorsunuz, işte nüfusumuz çok, nüfusumuzda sporcu olarak yetiştirdiğimiz kişi sayısı ve onun göstergelerdeki karşılığını açık açık paylaşabiliyoruz. Çünkü sadece nüfus da yeterli değil, yani nüfusumuz geniş ama baktığımızda Hindistan, aldığı madalyalar hiçbir şey değil, nüfusu en geniş olan ülkelerden bir tanesi. Ama bir Danimarka’ya bakıyorsunuz; 5,5 milyon nüfusu var, 180’e yakın madalya almış durumda. Veyahut işte Yunanistan’a bakıyorsunuz, 10 milyon nüfusu var, 110 tane madalya almış durumda. O zaman bizim de hem nüfus hem eğitim, birçok kanalıyla bakmamız gereken gerçeklerimiz var gibi gözüküyor.

Tabii, 8 tane madalya aldık -biraz önce Saffet de söyledi- 3’ü yabancı, yani devşirmelerle madalya alan bir olimpiyat başarımız var. Yalnız bizim olimpiyat ve sporu desteklemede diğer aldığımız başarı göstergeleriyle geldiğimiz sıralama yok da, biz ödül sırasında çok öndeyiz. Yani Amerika’da biri altın madalya alacak olsa 19 bin euro para alıyor, biz ödül olarak 500 küsur bin euro ödül veriyoruz. Yani sadece ödülle başarının yakalanmadığı da açık açık ortada.

Yine tabii, baktığımızda, biraz önce söylediğim gibi, spor dalları arasında ayrılan hem kamu hem özel bütçe açısından destek oranları çok farklı. Ve bir de tabii, antrenörlük eğitimleriyle ilgili muhakkak ve muhakkak standartların çok doğru belirlenerek antrenör eğitimlerinin verilmesi gerekiyor.

Tabii, engelliler ve engelli lisanslı sporcular da var bizde ama ailenin de sporla ilgisini artırarak daha da fazlalaştırmak lazım. Yani biraz önce, işte, ampüte takımla... Aslında ampütelerin TSK bünyesinde kurmuş oldukları bir takım vardı, onlarla da sanırım beş-altı sene önce bir maça çıkmıştık, biz de katılmıştık onların yanında. Ve sonra bugünkü kaptanının o sevincini gördüğüm zaman gerçekten gurur kaynağı. Bunu daha geliştirecek... Çünkü onların hayatla beraber, hayat mücadelesinde eşitlik içerisindeki bir sosyal hayatın en önemli göstergesi olacak diye inanıyorum. Ve çocukların ailelerinin de spor yapmasının çocukların sporcu olmasında çok etkin olduğuna dair bir araştırma var. Bu yönden “aile boyu spor” kavramının tam olarak oturtulması gerektiğine inanıyorum.

Tabii, bir doping önlenmesi, doping kullanımı, dopingle ilgili bağlantılar veya şey... Ama tabii, belediyelerin ve özellikle birtakım spor alanlarında ben sporun özü için değil, sporun reklamı için ve kendilerine göre belli bir başarıda veya rekabette kullanılmak üzere tercih edildiğini düşünüyorum, orada bir düzenleme gerekir. Ama dopingle ilgili bir de tabii ki, spor hekimliğinin de çok önemli olduğunu düşünüyorum ve kitle sporları ve buna bağlı spor hekimliği konusunda yapılacak çalışmaların da çok önemli ve etkin olması gerektiğini düşünüyorum.

Ve diğer taraftan, tabii futbol. Futbolu ben sadece spor olarak görmüyorum, ne yazık ki spor olarak görmüyorum. Çünkü futbolla beraber bir taraftan bakıyorsunuz sponsorluklar var, bir taraftan bakıyorsunuz üzerinde İddaa'lar var, bir taraftan bakıyorsunuz artık eskiden...

Ben Fenerbahçeliyim, Kadıköy'de oturuyorum ve iyi bir Fenerbahçeliyim ve hakikaten Şükrü Saraçoğlu Stadi'na gittiğimiz zaman bir Fenerbahçe ruhu vardı. Şimdi bakıyorsunuz, işte transferdeki rakamlar, takımların borsaya açılmasıyla beraber endüstrileşmiş bir spor yaklaşımı. Aman gol attı, düştü fiyatı, yok şey... Biz derdik "Pazara değil, mezara kadar takımımızı tutuyoruz." ama şimdi bir anda hisseleri düşüyor, bir anda çıkıveriyor, neden? İşte yaşanan olaylarla beraber. Ee, olayın içindeki tabii şey değişti, yani daha çok seyirci veya... Eskiden bizim Kadıköy vapurlarında insanlar gözlük takıp gazete okurlardı, şimdi bakıyorum daha çok İddaa'da hangi takımla kim berabere kalır, kim ne yapar diye çoluk çocuk herkes bu tür tercihler içinde oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hemen bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Futbolun gerçek ruhunun ötesinde Türkiye'de daha çok mali kaynaklar ve onun bir göstergesi olarak değerlendirilip onun üzerinden kârlar, zararlar konuşulmasın, tekrar işte efsane isimlerin yaratılması ve çoğalmasında ne kadar etkin olur? Yani eskiden altyapı şeyleri çok fazlaydı ama altyapıdan karşılığında A takımında yer buluyorlardı. Şimdi altyapıdan geliyorlar ama karşılarında ya bir zenci buluyorlar ya da Nordic Avrupalı birini buluyorlar.

Şimdi, bunu geçtiğimiz zaman da gençlik açısından da yetersizliğimiz ortada. Yani nasıl yetersizlik? Yurt yetersizliği, burs yetersizliği; bunların daha iyi olması önemli.

Şimdi, bu FETÖ operasyonundan sonra 812 tane yurda el konuldu, bunun 130 küsurunun sanırım devri oldu, sonra 690 tanesi kaldı. Şimdi bu 690'ın nasıl kullanıldığı, kimlere verildiği ve... Gerçekten şimdi kendi yurt adedinizle baktığınızda çok geniş bir sayı. Eğer 690 800'e ulaştıysa ve devletin aynı yıllardaki yurt sayısı ile baktığınızda ihmalin hangi odakları yeşerttiği, büyüttüğü ve etkilediğini çok iyi görmek lazım ve bundan sonra da A'dan alıp B'ye vererek ilkesel olarak yönetsel tercihlerin ötesine geçmek yeni tehlikeler, yeni farklı güç oluşumlarını ortaya koyabilir. O yüzden devletin gençliği ve geleceği iyi tahlil ederek, onlara ortak ülkü ve gelecek ortaya çıkartarak bir eğitim sistemini bir arada tutması gerekir diye düşünüyorum.

Ve bunun ötesinde Sayın Bakan, Türkiye'de 15 ile 29 yaş arasındaki gençlerin yüzde 29,7'si ne okuyor ne çalışıyor. Ne okuyor ve ne çalışıyorsa bu çocuklar, içlerinde ya sokakta ya farklı farklı arayışlarda olan da olabilir. Burada siz ve Bakanlığımız "Sınırlarımız bu." diyerek düşünmeyin. Bu çocukların yarınları ve bu ülkenin geleceği neticede şudur; yarını manalandırmak, bugünün gençliğini manalandırmak, anlamlandırmaktan gelir. Onun için görev size düşüyor; önemli. Dediğim gibi, maça sıfır-sıfır başladınız, öyle görüyorum ben, geçmişte yediğiniz golleri dikkate almıyorum, bundan sonra başarılı olursunuz diye düşünüyorum inşallah.

Hayırlı olmasını diliyorum

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Aydemir...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, şahsınızda bütün heyeti saygıyla, ihtiramla selamlıyorum efendim.

Sözlerime başlarken, Çanakkale’den 15 Temmuz tarihine emsalsiz destanları ve vatanın birliği, bütünlüğü adına mücadelesini veren gençlerimizi, Akifçe, “Cehennem olsa gelen göğsümüzde söndürürüz / Bu yol ki Hak yoludur, dönme bilmeyiz yürürüz.” imanını seslendiren, düsturunu yaşatan ve ihanet odaklarını çökerten gençlerimizi saygı, minnet ve şükranla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, Gençlik ve Spor Bakanlığımızın hizmette odak, orijin noktası gençlik. O hâlde 2002’den bugüne nasıl bir gençliği özlediğimiz, istediğimiz ortadadır ama bunu kayda geçmek lazım, burada da not düşmek lazım. AK PARTİ’nin gençliğe yaptığı yatırımlarda, onlara gösterdiği özel dikkat ve hassasiyetten beklentisi nedir; sual, açılması gereken sual de budur; açıyoruz ve tarif ediyoruz, bu sadette bir tarif geliştiriyoruz.

Üstadın ifadesiyle, Değerli Bakanım, kökü ezelde ve dalı ebedde, vecdine, diyalektiğine, estetiğine, irfanına, idrakine sahip bir gençlik. Ak önderimiz, liderimiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın tarifleriyle “Biz kalbiselim sahibi bir gençlik istiyoruz yani imanına, inancına, maneviyatına sahip bir gençlik istiyoruz. Biz zevkiselim sahibi bir gençlik istiyoruz yani sanatıyla, kültürüyle, estetiğiyle zirvede bir gençlik istiyoruz. Gençler, biz akliselim sahibi bir gençlik istiyoruz yani ilimde, fende, teknikte tefekkürle en ileride bir gençlik.”

Bayrak Şairimiz Arif Nihat Asya’nın ifadesiyle: “Alparslanların, Fatihlerin, Yavuzların, Abdülhamidlerin, Yunus Emrelerin, Mevlânâların, Hacı Bektaşların, Sütçü İmamların, Dilşad Sultanların, Nene Hatunların, Gevher Nesibelerin torunları olduğunu unutmayan, onların aziz miraslarına sahip çıkan bir gençlik.”

Ak davanın, ak hareketin ve AK PARTİ’nin önderince 2002’den bu güne çizilen gençlik ufku budur.

Değerli Bakanım, değerli arkadaşlarım; Gençlik ve Spor Bakanlığına önceki arkadaşlarımız gibi ak bir heyecan, neşve ve coşku kazandıran Sayın Bakanımızın güzel, hoş bir tespiti var. Tarif sadedinde söylüyor, hedef de koyuyor bunu, hedefi tarif ederken söylüyor. Diyor ki: “Şampiyon ve güçlü bir Türkiye istiyoruz.” Yürekten destekliyor ve paylaşıyoruz bu doğruyu.

Şehirler ve Kültürler Projesi, gençlik merkezleri oluşumu, gençlerin tarihle buluşmasına yönelik organizasyonlar, gençlik merkezleri öğrenci yurtları, gençlik kampları ile tüm spor dallarında çağdaş örgü, tesis ve bilgiyle mücehhez 60’ı aşkın federasyonlarıyla varlığını gençliğin geleceğine vakfetmiş bir Bakanlığımız var. Eskisi gibi “Gençlik ve Spor Bakanlığı” denildiğinde yalnızca futbol akla gelmiyor artık, yeni bir sinerji ve çağdaş bir yapılanma var ve en mühimi, gençliğe yönelik felsefesi, projesi ve planları olan bir Bakanlık var. Ata sporlarının hemen bütün alanlarında faaliyet veren, ciritten güreşe yeniden yapılanmalara giderek Ahmet Ayıklar, Mahmut Atalaylar, Ali Rıza Alanlar, Reşit Karabacaklar yetiştirmeyi amaçlayan bir Bakanlığımız var. Gençlerimizi ilimde, fende, sanatta ve sporda yetiştirmek ve desteklemek amacıyla ülkede bir ilkin eseri olarak kurulmuş gençlik merkezlerine sahip bir Bakanlığımız var. İlçe ilçe, il il devasa spor tesisleri kuran ve ülkemizi uluslararası her sportif organizasyona ev sahipliği yapmaya hazır kılan bir Bakanlığımız var. Dahası “olimpiyat” denildiğinde akla yaz olimpiyatlarının geldiği dönemlerin anlayışını yıkan, sportif vitrinimize “kış oyun ve olimpiyatları” kavramını taşıyan ve bu süreçte Erzurum’da olduğu gibi milyon dolarlık tesisleri gençlerin hizmetine veren bir Bakanlığımız var.

Elbette bu değişim ve dönüşümün ufkunda ak anlayışın mimarı Sayın Cumhurbaşkanımız var. Burada minnet ve şükranla kaydedeyim ki Universiade 2011’le Türkiye kış oyun ve olimpiyatları literatürüne onun bu seçkin öngörüsüyle aday oldu. Erzurum’da atlamadan kayağa, sürat pateninden körlinge kadar kış oyunlarının gerçekleştirilmesine yönelik milyon dolarlık tesisler kuruldu. Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde Erzurum’da 80’i aşkın diplomatın katıldığı Büyükelçiler Zirvesi düzenlenerek hem diplomaside bir ilk yaşatıldı ve hem de bölgemizin tanıtımı yapılarak özellikle kış sporları alanındaki potansiyel, kaynak ve imkânları dünyaya açıldı. Bunlar Türkiye adına bir ilktir. Sayın Cumhurbaşkanımızın şahsında Doğu Anadolu Bölgesi ve özelde Erzurum’u kış sporları merkezi hâline getirenlere minnettarız.

Değerli arkadaşlarım, bitmedi. Erzurum’a dönük projeksiyon açılımı devam ediyor. Sayın Cumhurbaşkanımız Erzurum’u teşrifinde “Erzurum’a kış olimpiyatları yakışır değil mi?” sualini açtı, ardından da “2011 yılında düzenlenen Dünya Üniversiteler Kış Oyunlarında ilk etabı yaptık. Şimdi de 2026 için böyle bir hazırlık yapıyoruz. Buradan dünyaya bu olimpiyatlarla mesaj vereceğiz.” kaydını düştü.

Dünya’nın en uzun tabii pistlerine sahip, kış sporlarının hemen tamamının yapılabileceği çağdaş tesisleri barındıran, 2011’de Dünya Üniversiteler Kış Oyunlarına ev sahipliği yaparak uluslararası düzeydeki organizasyonlarda takdirlik başarı kazanan Erzurum, 2026 Kış Olimpiyatlarına da aday. Sayın Bakanımız da çok müzahir, çok ilgili, her sürecini takip ediyor. Buradan kendisine teşekkür ediyorum ama taleplerimiz var tabii.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bayburt’a da pay bırak biraz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bizim ayrımız gayrımız yok Bayburt’la.

BAŞKAN – Arkadaşlar, süreyi çalmayın, üç dakikası kaldı Sayın Aydemir’in, istekler ancak söylenir.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bu konuda teknik başvuru etabının sürecinin hızlandırılmasını, uluslararası düzeyde organizasyonun Erzurum’da gerçekleştirilmesine yönelik sportif lobiciliğe ağırlık verilmesini, özellikle kış sporlarının yaygın olarak yapıldığı İskandinav ülkeleri başta olarak Avrupa’da Erzurum imkânlarının aktarılmasına yönelik bir tanıtım fırtınası estirilmesini hassasiyetlerinize sunuyoruz Sayın Bakanım.

Değerli Başkanım, bir mühim not daha düşelim müsaade ederseniz. Sporun hemen her alanında potansiyel, kabiliyet barındırmasına rağmen millî takımlar düzeyinde temsil imkânı bulan bölge illeri sporcu sayısı azlığının giderilmesine dönük bir talebimiz var. Bu hakikaten çok belirgin bir hâlde Değerli Bakanım, bölge illerine bakınız, bu sporculara da bir yoğunlaşımız, neredeyse yok denecek mesabede bir sayı karşınıza çıkıyor. Dolayısıyla Bakanlığımızın buraya bir yoğunlaşması lazım, buraya odaklaşması lazım. Mesela futbolda, basketbolda, teniste -Erzurum odaklı özellikle, talebimiz o- sporcu hazırlama merkezlerinde, bu yönde bir gayret talebinde bulunuyoruz. Tabii, bu hâl şunu da yapıyor: Sporcularda potansiyel var, kendilerine güven, itimat da var ama iş bu noktaya gelince güven kaybına sebebiyet veriyor, “Bizden bir şey olmaz.” gibi bir his ortaya çıkıyor. Hatta ara ara da bize dönük sitemler açığa çıkıyor Değerli Bakanım ve Erzurum ifadesiyle “Buradakilerin yüzüne bakan mı var?” gibi sitemler, tarizler, serzenişler bize yöneliyor. Dolayısıyla bu noksanı gidermek her açıdan çok önemlidir Değerli Bakanım.

Sunumunda Sayın Bakanımızın da dikkat çektiği üzere, Kültür Bakanlığımız uhdesinde olsa da Gençlik ve Spor Bakanlığımızca Erzurum’da geleneksel hâle gelen Aziziye şehitlerini anma amaçlı 9 Kasım Tabyalar Yürüyüşü’nün ulusal hâle getirilmesi ve her yıl ülkemizin 81 ilinden gençlerin bu yürüyüşe katılması için organizasyonlara gidilmesi bir büyük beklentidir Değerli Bakanım, bütün bir kamuoyunun beklentisi, dahası, bölgenin de beklentisi, bölge illerinin de beklentisi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydemir, lütfen toparlayalım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben de bu vesileyle Plan ve Bütçe Komisyonumuzun tüm üyelerini –az bir zaman var- 11 Kasım’da gerçekleştirilecek Tabyalar Yürüyüşü’ne davet ediyorum, yürüyüşe katılmaya bekliyorum. Gerçi, çalışmalar var, bu çok da mümkün olmayacak ama usulen ben bunu söylemiş olayım Değerli Başkanım.

BAŞKAN – Biz de usulen kabul ettik.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben hemen bitiriyorum.

Bakanlığımızın Erzurum’da oldukça dinamik ve etkin gençlik merkezleri var. Buralarda gençlerimize her alanda bir ufuk kazandırılıyor ancak Erzurum’un bir kış sporları merkezi olduğu gerçeği noktasında bu sporu yapmaya gelecek yabancıları doğru ağırlamak babında yabancı dil bilmek noktasında da noksanlarımız var. Erzurum’daki gençlik merkezlerinden başlatılmak üzere tüm gençlik merkezlerinde yabancı dil eğitime yönelik bir yaklaşımın hayata geçirilmesini de özellikle istiyoruz Sayın Bakanım. Yani Sayın Bakanım, yabancı dil öğretimine yönelik sizin müzahir olmanızı talep ediyoruz.

Sözlerimi Sayın Cumhurbaşkanımızın... “Türkiye artık gücünün, imkânlarının ve yapabileceklerinin bilincinde bir ülkedir. Türk milleti yüz milyonlarca kardeşiyle birlikte yeniden kurulan dünyada hak ettiği yeri almanın kararlılığı içindedir. Türkiye, evlatlarının alın teri, şehitlerinin kanı, gazilerinin cesareti üzerinde kendisine yeni bir gelecek inşa ediyor. 2023 Türkiye’si bu geleceğin ilk adımıdır. İnşallah onu gençlerimiz, evlatlarımız, çocuklarımız tarafından hayata geçirilecek 2053, 2071 izleyecek.” Sayın Cumhurbaşkanımızın bu berceste ifadesini kayda geçiyorum. Biz de tabii buna inşallah, inşallah, inşallah diyoruz ve...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bu “yeni devlet” işi olmadı İbrahim Bey.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Nasıl Kadim Hocam?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bu “yeni bir devlet” işi olmadı, “var olan devletin yücelmesine katkı” dersen kabul.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, Cumhurbaşkanımızın ifadelerini ben burada tırnak içerisinde aldım ama “yeni bir devlet”ten kastın ne olduğunu biliyorsunuz; zirveye çıkmış, şahika noktaları yakalamış bir devlet. Elhamdülillah, şu an o noktadayız, bunu siz de biliyorsunuz. Yoksa bunları defalarca da tekrarladık, bizim zihnimizde hiçbir zaman, “yeni” derken mevcut hâli yok saymak, mevcut hâli dışlamak gibi bir anlayış olmadı. Biz her seferinde bu hâli tebci ettik Kadim Hocam, bunu siz de biliyorsunuz. O mugalataya giriyor, gerek yok.

Ben Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olacağını biliyorum Allah’ın izniyle, bereket diliyorum. Sevgili Bakanım, sizin de başarılı olacağınıza yürekten inanıyorum, Allah mübarek etsin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Botan, süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

LEZGİN BOTAN (Van) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ben de şimdiden tebrik ediyorum, hayırlı olmasını diliyorum.

Ben kısa kısa başlıklar hâlinde geçeceğim müsaadenizle değerli arkadaşlar.

Ben özellikle Sayın Bakandan bir söz bekliyorum burada. Büyükşehir olmasına rağmen Van'da şehir stadyumu yok Sayın Bakan. Burada bu akşam Van'a bu sözü vererseniz hem Van'ı hem bizi ihya edersiniz. Ben bu sözü burada alarak ayrılmak istiyorum bu akşam çünkü, biliyorsunuz, depremde şehir stadyumu büyük zarar gördü ve dönemin bakanı defalarca söz vermesine rağmen, maalesef, hâlen... Vanspor İkinci Lig'den Üçüncü Lig'e geriledi ve Vanspor Van için çok değerlidir. Şehir stadyumu Van için çok hayati öneme sahiptir; Van ekonomisi, Van gençleri için oldukça önemlidir. Dolayısıyla, biz bu akşam bu sözü burada sizden alarak ayrılmak istiyoruz. Van'ın gözü kulağı burada çünkü çok önemli bir bakanlığın şu an bütçesini görüşüyoruz. Bu sözü bekliyorum Sayın Bakanım.

Yine, Vanspor Üçüncü Lig'de fakat Vanspor, gerçekten, Birinci Lig'de olmayı hak ediyor. Büyükşehirre kayyum atıldığı gibi, şu an Vanspor'un da yönetimi istifa ettirildi. Orada da ciddi sıkıntılar var, ciddi rant kavgaları var; bu konuda da sizin duyarlılığınızı istirham ediyorum ve ilgilenmenizi istiyorum.

Yine, Van coğrafyasını biliyorsunuz Sayın Bakan, atletizm, su sporları için Van'ın coğrafyasını bilenler biliyor. Kış sporlarından tutun dağ sporlarına kadar, raftingden tutun hemen hemen bütün spor dallarının, değil bölge, Orta Doğu çapında yapılabileceği potansiyeli var Van'ın. Erzurum'a gösterilen hassasiyeti takdirle karşıyorum ama aynı potansiyeli fazlasıyla taşıyan Van'a, Van gençlerine de bu imkânın sunulması lazım ve bu yönde de bir çabanın... Ciddi bir şekilde var bu çaba ama oldukça yetersiz.

Van'ın, biliyorsunuz, nüfusunun yüzde 80'i gençlerden oluşuyor. Ancak bu gençlerin yüzde 40'ı şu an işsiz ve bu gençler, gerçekten, şu an uyuşturucu çetelerinin pençesinde kıvranıyor. Defalarca biz soru önergeleri verdik, bakanlıkların dikkatini çekmeye çalıştık. Çok ciddi operasyonların veya bunu engelleyecek, uyuşturucu tacirlerine yönelik ciddi tedbirlerin gelişmediğini de burada bilginize sunmak istiyorum. Dolayısıyla, Van'daki bu yüksek gençlik potansiyeline imkân, olanak sağlanmasını istirham ediyorum.

Bu arada şunu da söyleyeyim: Son olarak, biliyorsunuz, tekvandoda sanırım, Nur Tatar, dünya şampiyonu oldu. Yine, Mehmet Akkoyun 10 bin metrede Balkan şampiyonu, krosta. Nice Mehmetlerin, nice Nur Tatarların yetişebileceği bir potansiyel var Van'da. Bunun için özellikle bu olanakların sağlanması lazım. Stadyumun mutlaka, bir an önce yapılması lazım. Yine, atletizm salonları, su sporları; spor komplekslerine ihtiyacı var Van'ın. 1 milyon 200 bin kişilik bir kentten söz ediyoruz, dinamik bir kentten söz ediyoruz, gençlik potansiyelinin çok yüksek olduğu bir kentten, çok büyük mücevherlerin, değerlerin yetişeceği bir kentten söz ediyoruz. Bu konuda Hükümetin özellikle üzerine düşmesini, düşünmesini ve bir çaba içerisinde olmasını ve... Van'a bu anlamda bir pozitif ayrımcılığın da yapılması gerekiyor çünkü Van sadece Van'dan ibaret değil, çevre illeri için de bir çekim merkezidir biliyorsunuz.

Yine, lise başta olmak üzere... Van'da kırsal nüfus çok. Bu çocuklarımızın lise ve üniversitede yurt sorunu çok ciddi boyutlardadır, bunun mutlaka Kredi Yurtlar Kurumu bünyesinde bir şekilde halledilmesi lazım. Birçok genç kızımız, çocuğumuz bu nedenlerden dolayı, yer bulamadığı için, yurt bulamadığı için okuyamıyor. Bu yurt sorunu -gerçi arkadaşlar değindiler ama- Van'da çok çok, had safhadadır; bu konuya da dikkatinizi çekmek isterim.

Yine, engelli okullarında, özellikle Down sendromlu çocuklar için su terapisi hayati önemdedir. Bütün Türkiye'deki hem rehabilitasyon merkezlerine hem de devletin kurduğu engellilere yönelik okullara havuzların yapılması gerekiyor çünkü bu su terapileri şu an dünyada Down sendromlu çocuklar için müthiş bir şekilde iyileştirici. Uzman arkadaşlarımız burada, bürokrat arkadaşlarımız burada; bunu çok iyi bilirler. Çok küçük masraflarla rahatlıkla orada, salonlarda 10 metre uzunluğunda, 4 metre eninde havuzlar oluşturulabilir. Bu, çocuklarımız için de hayati durumdadır. Bu konuya dikkatinizi çekmek istedim, ilginizi biliyorum.

Şimdiden, özellikle Van'da stat için söz almak istiyoruz Sayın Bakanım burada arkadaşların huzurunda çünkü bu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, şu sözü verin çünkü süresi bitti Sayın Botan'ın.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMANAŞKIN BAK (Rize) – Van'la ilgili çalışmalarımız devam ediyor. Geçen, on gün önce de Vali Bey, milletvekilleri geldiler; biz oradaki statla ilgili çalışmamızı yapıyoruz, Van'a da yakışır güzel bir stat. Biz de o noktada...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, biz bunu söz kabul ettik, sağ olun.

Sayın Botan, teşekkür ediyoruz.

LEZGİN BOTAN (Van) – Biz sözü aldık mı şimdi?

BAŞKAN – Evet, öyle görünüyor.

Sayın Erdem, buyurun.

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ben de görevinizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. İnşallah, vatana, millete hayırlı hizmetlere imza atarsınız. Gençliğe sağlayacağınız her katkının, emin olun ki hem bu dünyada ve hem öbür dünyada takdiri çok yüksek olacaktır.

Şimdi, ben sporla alakalı, eğitimle birleştirip bu kısa zamanda iki tane de bana ulaşmış olan önemli talebi size iletmek istiyorum.

Sporun önemi çok büyük, size bunları anlatmamıza gerek yok ama gençlerimize sorumluluk duygusu verdiğini biliyoruz, öfke kontrolü sağladığını biliyoruz, konsantrasyonu artırdığını biliyoruz, vücut direncini artırdığını biliyoruz, takım ruhuna sahip kıldığını biliyoruz, öz güveni artırdığını biliyoruz, stresle başa çıkma yetisi verdiğini biliyoruz, kilo kontrolü sağladığını biliyoruz, ruh sağlığını geliştirdiğini biliyoruz, kaliteli uykudan tutun kötü alışkanlıkları önlemeye kadar birtakım önemli faydaları var sporun. En önemlisi, eğitimde kaliteyi getirecektir. Sizin de bu anlamda spora yapacağınız katkılar ve özellikle bütçe olarak da ayıracağımız bütçe çok önemli tabii ki.

Şimdi, iki konu var bana ulaşmış olan, çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bir tanesi kız futbol takımlarımızla alakalı. Futbol Federasyonu üçüncü liglerle alakalı deplasman, konaklama ve yol gideri olarak 2 bin lira maç başı para vermekteydi. Ordu'dan geldi bu talep bana. Ordu Rusumat 4 takımı bir kız futbol takımıdır ve buradaki çocuklarımızın önemli bir bölümü ya anasız ya babasız ve hayata bu şekilde tutunuyorlar. Her birinin önemli bir hedefi var, iyi bir sporcu veya iyi bir spor öğretmeni, eğitmeni olmak istiyorlar. Özellikle bunların arasında Türkiye 2'ncisi olan kızımız da var. Bu açıklama sorulduğunda, "Neden kaldırıldı bu bütçe?" dendiği vakit, kendilerine verilen bilgi, bize ulaşan antrenör "Bu parayı kötüye kullanan takımlar var, o sebeple tamamen kaldırdık." denilmiş. Ben şuna inanıyorum: Ortada bir kötüye kullanma söz konusuysa, kötüye kullananların tespit edilip bunlarla ilgili gerekli cezalandırmanın yapılması gerekmektedir ama tamamını aynı kefeye koyup, gerçekten bu

anlamda önemli başarıları imza atmış olan takımları da bu etki altına almak ya da bu kız takımlarından teşviki esirgemek çok büyük bir yanlış olacaktır çünkü büyük bedeller değil bunlar, bunların mutlaka mevcut bütçeye dâhil edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bunu size bildirmiş olayım.

İkincisi ise boks branşında millî sporcularımızın bursları, sizin de bildiğiniz gibi, 1.410 Türk lirasıydı, bu 470 liraya indirildi. Şimdi, burada binlerce millî sporcumuz var ve bunların geçim kaynağı bu. Bunlar hem eğitimde kullanıyor bunu hem sporda kullanıyorlar ve bunların amacı, en önemlisi, C ve B sınıfı millî sporcu olanlar A sınıfı millî sporcu olmak için bu paraları harcıyorlar yani spora daha fazla yatırım yapmak üzere harcıyorlar. Gençlerimiz, o millî sporcularımız şunu söylüyordu: “Elbette biz mazlumun yanında olacağız, Suriyeli kardeşlerimiz de bizim için kıymetli ve onlara da birtakım burslar veriliyor ve 1.000 lira veriliyor. Bizim şu an bursumuz o rakamdan 410’a düşürüldü. Bu bizi inanılmaz mağdur edecektir. Çoğumuz sporu bu anlamda bırakmak zorunda kalacağız.” Onun için, özellikle Bakanlığımızdan bu konunun dikkatle incelenmesini, bu düşünün neden yapılması gerektiğini, yapılacak tasarrufun hakikaten faydaları ve zararlarının mutlaka ortaya konulması gerektiğini düşünüyorum.

Ben çok fazla zamanınızı almak istemiyorum hem vekil arkadaşlarımızın hem de sizin ama sizden bu konuyla ilgili -nasıl olsa sürem var- cevabınızı aciliyetle beklediğimi de iletmek istiyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben size teşekkür ediyorum.

Sayın İbrahim Aydın...

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Sayın Bakanım, çok kıymetli Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi arkadaşlarım ve misafir milletvekillerimiz, çok kıymetli bürokrat arkadaşlarım; öncelikle hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, Bakanlığınız hayırlı uğurlu olsun. Özellikle ilime yaptığınız ziyaretler... Diğer arkadaşlara söyleyemiyorum çünkü bir kıskançlık olacak gibi. Yani kısa sürede...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Söyledi Bakanım.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Bir kere, ilk gelişiniz... Tabii ki Antalya’daki yağlı güreşçilerin hepsinin yürüyüşü değişti bir kere. 665’inci Tarihî Elmalı Yeşilyayla Yağlı Güreşlerine geldiniz, oradaki sevgi ve ilgiyi gördünüz. Siz de tabii ki gereğini yaptınız. Projeler hemen başladı ve güzel bir er meydanımız yapılacak.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Her gün Rize’ye de bir şey yapıyor.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Çünkü yağlı güreşler Kırkpınar’da da olsa ama biliyorsunuz Elmalı Yeşilyayla daha eski.

Tabii ki yalnızca sizi orada görmedik; bir baktık, demir adam triatlonunda da oradaydınız, startını verdiniz; daha sonra bir baktık, golf sahasında gördük sizi. Yani hatta bizim Antalya’da “Bizim Bakan geldi.” diyorlar. Onun için sizlere çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Allah, Allah, oraya kadar gelip de Isparta’ya niye gelmedi acaba? Kırk beş dakikalık yol.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Mersin’de 13 tane güreş organizasyonu yapılıyor, hiçbirine gelmedi Sayın Bakan.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Aynı zamanda...

BAŞKAN – Yani Sayın Bakan Isparta’yı sevmiyor mu, onu mu söylüyorsunuz?

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Başkanım, geldi, beraberdik.

BAŞKAN – Nereye geldi?

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Bakan olduğunda ilk Isparta'ya geldi.

BAŞKAN – Ne zaman geldi?

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Cumhurbaşkanımızla beraber.

BAŞKAN – Ya, o sayılır mı? Biz özel program istiyoruz. Pozitif ayırım istiyoruz hem Isparta'ya hem yüzme federasyonuna ve yüzmeye, pozitif ayırım.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ben, Güreş Federasyonu eski Başkanı olduğum için tabii, Elmalı'ya daha önce gitmiştim, tabii ki o atmosferi biliyorum, orası bulunduğumuz bir mekân.

Mersin'e de gideriz, merak etmeyin.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Türkiye'nin en çok güreşleri şu anda Mersin'de yapılıyor.

BAŞKAN – Neyse, biz biraz daha konuşurken İbrahim Bey'in süresini kaynatacağız Sayın Bakanım sizinle.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Ben kısa ve öz konuşacağım.

Bir de ülkemiz gerçekten son yıllarda gelişti, kalkındı, özellikle organizasyon olayında. Samsun'daki işitme engelliler gerçekten çok güzeldi, o çocuklar da o kadar çok mutlu oldular ki. Yani Bakanımız orada da işitme engellilerimizin yanına gitti ve motive oldular ve şampiyon oldular, İşitme Engelliler Futbol Takımı şampiyon oldu.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Olimpiyat şampiyonu oldular.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Evet, olimpiyat şampiyonu oldular. Yani güzel organizasyon yapılıyor.

Ben burada uzun uzun Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunun şeyini anlatmayacağım, zaten Bakanımız anlattı. Geçen yıl yeni yurt açıldı Akdeniz Üniversitesinin içerisinde. Gittim oraya, tabii, çocuklar böyle agresif duruyorlardı, dedim ki: Bir ekşiğiniz var mı, nedir? Hiçbir şey bulamadılar, her şey yerli yerinde, bir buldukları şey, biraz esprili bir şekilde söylediler “Ya, kantinci şeker sayısını kısıtlıyor.” dediler, bir de verilen elmanın küçüklüğünden bahsettiler. Yani yurtlarımız gerçekten dört dörtlük. Ben ikinci nesil siyasetçiyim, amcamın milletvekilliği zamanında en büyük işi öğrencilere yurt bulmaktı ve de çok severlerdi. O zaman da Asım Enhoş Genel Müdürümüzdü, Antalyalı. Ama şimdi ise bize fazla bir dert düşmüyor, sağ olun, bu konuda çok teşekkür ediyorum. Ama eksiklerimiz var mı? Olan yerler vardır, kısa sürede bunlar da tamamlanacaktır.

Yine, ben, işitme engelli bir ailenin ferdi olarak, gerçekten çok büyük destekler verdiniz. Geçen, işte, çocuklarımız İngiltere'yle maç yaptılar Antalya'da, sizin motivenizle, orada, statta 14 bin kişiye oynadılar ve 5-0 maçı aldılar; bu da çok önemli.

Burada, tabii, Spor Toto Teşkilat Başkanına da bir teşekkürüm olacak. Gerçekten büyük destekler veriyor. Özellikle engelsizleştirilmesi hedefiyle Görme, İşitme, Bedensel Engel ve Özel Sporcular Spor Federasyonlarının ana destekleyicisi olarak ilgili federasyonların bütçelerinin temel destekçisidir. Ayrıca kamu, üniversite, belediye, sivil toplum örgütleri iş birliğinde kanıtı dayalı yöntemlerin kullanıldığı model oluşturacak sportif rehabilitasyon çalışmalarına destek olmaktadır. Engelli bireylerin spor yapabilme olanaklarının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, çeşitlendirilmesi, engellenemeyen sportif eğitim programlarının geliştirilmesine katkı, sportif malzeme temini ve sportif katılımı artırma hedefleriyle kamu yararı için çeşitli görevler ifa etmektedir. Bu bağlamda, otizm dâhil olmak üzere

çeşitli engel gruplarına hizmet sunan dernek, kulüp ve kurumlara katkı da sunmuştur. Engelli bireylerin spora katılımının önündeki öncül nedenlerden olarak ifade edilen ulaşım güçlüğüne aşmak adına Uluslararası Erişimli Engelsiz Spor Otobüsleri Projesi'ni hayata geçirmiştir. Uluslararası seyahat kapasiteli 30 engelsiz otobüs alınmıştır. Ülkemizde uluslararası dolaşımli sportif donanım depolamalı ilk engelsiz seyahat aracı projesidir. 30 ilde 2015'ten beri hizmettedir. Son on yılda Spor Toto Teşkilat Başkanlığı olarak engelli spor federasyonları ve engelli amatör spor kulüplerine yapılan yardımlar 90 milyon TL'yi geçmiştir.

Evet, ben fazla uzatmadan... Bu çalışmaların devamını istiyoruz. Bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Herkeseye saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, önce sizi tebrik ediyorum tekrar, hayırlı uğurlu olsun.

Şimdi arkadaşlarımız ak dönemi anlatıyorlar, güzel tarafları söylüyorlar, bardağın dolu tarafı; muhalefet de biraz boş tarafından konuşacak. Sizinle ilgili değil bunlar.

Devasa problemler var gençlik ve spor alanında, işsizlik, gençlikle ilgili. Yakında OECD'nin yaptığı bir çalışma var. Gençlerimizin yüzde 32'si okulda değil, işte değil, stajda değil; müthiş bir rakam bu yani dünyada çok önlendeysiz bu konuda. İşsizlik, özellikle genç işsizlik çok önemli bir şey.

Uyuşturucu: Yakında yapılan araştırmalar var, çalışmalar var, Meclisin de böyle bir çalışması var. Gerçekten artık başlama yaşı ilkokula inmiş durumda ve müthiş yaygınlaşmış durumda.

Kumar, şans oyunları diye bir bela var, aşağıda da konuştuk. Senede 3 milyar kuponu -"kolon" mu diyorlar, ne diyorlar- ve bileti aşmış durumda.

Futbol: Lucescu "Takımlarda Türk oyuncu yok ki ben nasıl milli takım yapayım?" dedi. İşte, bugün Sayın Bahçeli "Beşiktaş 11 yabancıyla çıkarsa Beşiktaşlı olmayacağım." dedi.

Eğitimin durumu ortada. Çocukların becerileri, Türkçeleri ortada. Çok ciddi sorunlarla karşı karşıyayız.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz tabii. İş de artık ölçülüyor yani "İş yaptım" demekle olmuyor. Uluslararası kriterler var, değerler var, hangi alanda neler yapılıyor, bunların hepsi ölçülüyor.

Değerli arkadaşlarım, politika önemli bir şey yani. Sözlükten okuyorum: "Politika, bugünkü ve gelecekteki kararlara yön verebilmek için birçok alternatif arasından seçilen belli bir yol veya davranış tarzı, uzun bir plan, yöneticilere karar vermekte rehberlik eden ilkeler dizisi." olarak tanımlanabilir çok geniş bir şekilde. Önemli şeyler. Bu konularla ilgili de dünyayı yeniden keşfetmeye gerek yok, dünya keşfedilmiş. Nitekim, sizin Hükümetiniz zamanında, çok ciddi, Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi hazırlamışsınız, elimde, sayfalarca. Gerçekten, bu, kaçta yayımlandı, seneyi tam olarak şey yapamadım. Yani bunlar yapılıyorsa -yapılmış olsaydı zaten biraz evvel saydığımız problemler olmazdı-yapılacaksa ne zaman, nasıl yapılacak gerçekten merak konusu. Çünkü burada en ince noktalara kadar düşünülmüş ve yazılmış. Sadece burada değil, uyuşturucu mücadelesiyle ilgili de ulusal strateji belgesi var; işte tecavüzleri azaltmak için nasıl davranılacağına strateji belgesi var; her konuda Türkiye bu çalışmaları yapmış, bakanlıkların sitesine de koymuş, orada duruyor ama nasıl uygulanıyor, ne oluyor, uygulanıyorsa niçin bütün bunlar var? Bunları da ayrıca bir sormak gerekiyor.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye Cumhuriyeti hükümetleri döneminde sporla ilgili politikalarda aslında her hükümet güzel şeyler söylemiş, hükümet programlarına yazmış. Adalet ve Kalkınma Partisi hükümet programlarında da bu konularla ilgili güzel şeyler var -zaten biraz evvel ifade ettim- bu ulusal belgeyi de Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetleri hazırlamış; bunlar duruyor. Ta cumhuriyetin kurulduğundan beri, özellikle Anayasa'nın 59'uncu maddesini biliyorsunuz, çok açık bir şekilde yazıyor: "Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder." Daha sonra devlet başarılı sporcuları şey yapar sonra da spor federasyonlarıyla ilgili bir ekleme filan yapılmış, tahkimle mahkimle ilgili.

Değerli arkadaşlarım, bütün bunlar var, bu kadar teori var, bu kadar laf var ama niye iş yok, niye bir adım bile ileri gidemiyoruz, bu konuyla ilgili ciddi şeyler yapamıyoruz? Bu söyleyeceklerim Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetleriyle ilgili değildir, genel bir eleştiri yapıyorum.

Dünyada bunlardan bir tanesi değerli arkadaşlarım, bu her alanda olduğu gibi sporda da neoliberal dönüşümlerin, politikaların ciddi bir şekilde işin içine girmiş olması. Artık spor, spordan ibaret değil, endüstridir yani bir sanayidir, sektördür. Türkiye'de bütün futbolla ilgili neredeyse 1 milyar dolara yaklaşan bir piyasadan söz ediyoruz ve bunlar nasıl kuruluyor, nasıl kurgulanıyor, nasıl yapılıyor bütün bunları biliyoruz. Bu neoliberal politikalar filan dediğimiz zaman "Yani bu ne demek?" filan diye insanlar şey yapıyor. Bu, kapitalizmin yeni hedefler, yeni hızlar, menziller aradığı dönemde keşfettiği şeydir. "Liberal" kelimesinin geçtiğine bakmayın basbayağı devletçidirler, devlet gücünün bütünüyle sermayenin emrine verilmesidir. Millî Meclisten çıkardıkları yasalarla her alana nüfuz ederek "Nerede ne kadar üretiliyor, bunun ne kadarını sermayeye aktarabiliriz?" Genel olarak budur yani pratik şeyi budur. Sporda da bunlar yapılmış ve Türkiye de -bütün dünyada olduğu gibi- bir şeyin içine sokulmuştur ve bütçenin, paranın, toplananların büyük bir çoğunluğu burada harcanyor ve bunlar birbirine bağlı yani bir taraftan işte maç biletlerinden, televizyon yayınlarından paralar alınırken öbür taraftan da şans oyunları, kumar...

Değerli arkadaşlarım, Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlarım, sizin döneminizde bu şans oyunları, kumar almış başını gitmiş arkadaşlar, haram ya kumar. "Her şeyi değiştiriyoruz." filan demişsiniz, tek yaptığınız şey var; Timurtaş Hoca'nın oğlunu Spor Toto'ya genel müdür yaptınız, tek yaptığınız uygulama budur, bunun dışında daha evvel 3 tane olan şans oyunlarını 20'ye çıkardınız. Ya dehşet bir ekipsiniz arkadaşlar, anlamıyorum ben sizi. Niye çıkardınız? Çünkü müthiş cirolar var. Ciroların yarısı da işte kamu payı, bilmem şans oyunları vergisi, KDV, bilmem ne diye alınıyor. Çok kolay para toplanmış. Hiçbir şey söylemiyorsunuz bu konularla ilgili.

Değerli arkadaşlarım, "imam-hatipler, Kur'an kursları, okullara hadis dersleri, Kur'an dersleri" falan diyorsunuz ya hiç etkilememiş, onlar arttıkça artıyor, değil mi yani? "Dindar nesil olursa bütün bunlar halledilir." Edilmiyor sevgili arkadaşlarım, edilmiyor; rakamlar ortada. Onlar arttıkça uyuşturucuya başlama yaşı, yaygınlığı da artmış, müthiş bir şey. Değerli arkadaşlar, yetmiyor. Eğitim yani bir zihniyet değişikliği yapılması gerekiyor yani kendi kendine yeten, kendini seven, dünyayı seven, seçme yeteneği olan insanlar nasıl yetişir? Yani şunu bunu öğretmekle, dayatmakla, ezberletmekle hiçbir yere gidilmiyor. Artık dünyayı yeniden yeniden keşfetmeye gerek yok değerli arkadaşlarım.

Bu konuda çok ciddi problem var, uyuşturucuyla ilgili. Şimdi, bakın arkadaşlar, şöyle bir şey var, dikkatinizi çekiyorum: Bir dünya var, Türkiye'de dünya, bütünüyle her şey, basın, ekonomi, her şey 10 milyon insanın üzerinde dönüyor. Bakın, işte gelişmemiş illerimizden yerel yayın yapan televizyonda bile o 10 milyon, önde olan, en yukarıda olan 10 milyon insanın istekleri, talepleri, yaşantısı üzerinde duruluyor. Filmler öyle, diziler öyle, haber programları, spor programları bile, her şey 10 milyona. Tozpembe, acayip, tuhaf bir dünya tanımlanıyor. Reklamlar özellikle böyle, her şeyi satıyor reklamlar;

havayı, denizi, manzarayı, kuş sesini, aklınıza ne gelebiliyorsa her şeyi satıyor; böyle bir dünya var; neoliberalizm, kapitalizm, böyle bir dünya var. Öbür taraftan, insanların iletişim araçları geliştii, bu dünyayı seyrediyor. Niye gençlerimiz böyle? Bu dünyayı seyrediyor ve anlatılan dünyayla, gösterilen dünya ile reel dünya, kendi içinde yaşamış olduğu dünya arasında müthiş bir uçurum var ve bu uçurum her gün artıyor değerli arkadaşlar. Buna bakın Sayın Bakanım, her gün artıyor bu uçurum; burada müthiş bunalımlar ortaya çıkıyor, isyanlar ortaya çıkıyor.

Bakın, iddia ediyorum, gidin, imam-hatip okullarında, Kur'an kurslarında araştırma yapın, bütün gençler için söylediğimiz problemlerin tamamı kat kat orada da var, bitmiyor. Bunu ortadan kaldırmadıktan sonra, bunu değerlendirmedikten sonra, bu konuyla ilgili bir politika geliştirmedikten sonra gideceğimiz hiçbir şey yok. Tamam, yurtlar yapalım, fiziki altyapıyı tamamlayalım; yapılıyor, sizin döneminizden de güzel şeyler yapıldı, stadyumlar yapılıyor. "Arena" ismini veriyorsunuz yani bir taraftan diyorsunuz ki "Medeniyet inşa ediyoruz." Bu nasıl medeniyet arkadaşlar ya? Bir şeye karşı çıktınız, karşı çıkmış oldunuz; her şeyi biraz yeşile boyayarak kat kat ucubesini yarattınız değerli arkadaşlarımız ya, böyle bir şey gidiyor. MHP'yle bugünlerde yakın gidiyorsunuz, titreyin ve biraz kendinize dönün arkadaşlar ya, hakikaten titreyin ya. Bu gidiş gerçekten gidiş değil, medeniyet filan değil yani...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun efendim, ilave on dakikanızı tanımladım sisteme.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum.

Yani bütün bu rakamları konuşabiliriz; ne kadar yaptık, ne yaptık, bunları tartışabiliriz. Zaten strateji belgenizde falan bütün bunlar var ama eğer böyle bir zihniyet değişikliği yapmazsanız, binlerce, on binlerce imam-hatip açsanız, şu kadar Kur'an kursu açsanız, sabah akşam bu çocuklara bunu anlatsanız, "Boş verin, ne yapacaksınız matematiği?" deseniz bile hiçbir yere gidemezsiniz. On sene sonra artık geri dönülmez bir yerde olur bu gençliğimiz, bu halkımız derim.

Saygılar sunuyorum, başarılar diliyorum Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Rize'yle ilgili bir şey söylemedim. Hikmet burada, Hikmet Ayar bari söylesin ya, hiç konuşmuyor, orada oturuyor. Bugün Rize'nin sorunlarını Hikmet Ayar'a bırakmışım.

BAŞKAN – Sayın Cevheri, buyurun, söz sırası sizde.

Sayın Cevheri, sistemle ilgili problem var, benimle ilgili bir problem yok.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – İnşallah öyledir Sayın Başkanım.

BAŞKAN – İnşallah öyledir.

Süreniz on dakikadır, buyurun.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, kıymetli Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyesi arkadaşlarımız; Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Okuyarak liseye kadar gelmiş her öğrencinin hayali, bir üniversitede okuyabilmektir. Aslında her genç, her öğrenci üniversitede okuyabilmenin zevkini yaşayabilmelidir.

CEYHUN İRGİL (Bursa) - İkinci Osman döneminden beri...

BAŞKAN – Ben de "Cici Osman" diyorsunuz gibi anladım, kulağım yanlış duymuş.

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Tabii, tabii, o da olur.

BAŞKAN – Ha, o da olur.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Değerli Komisyon üyeleri, isterseniz siz konuşun, ben susayım.

BAŞKAN – Sürenizi sıfırladım Sayın Cevheri, buyurun.

MEHMET ALİ CEVHERİ (Şanlıurfa) – Eyvallah, teşekkür ediyorum.

Okuyarak liseye kadar gelmiş her öğrencinin hayali, bir üniversitede okuyabilmektir. Aslında her genç, her öğrenci üniversite okuyabilmenin zevkini yaşayabilmelidir. Ancak, bizim, lisede okuduğumuz dönemlerde birçok arkadaşımız maddi imkânsızlıklardan dolayı okuyamıyor, genç yaşlarda ailesinin bütçesine katkıda bulunmak için bir iş bulabilirse hayata atılmaya çalışıyordu. Büyük devletimiz, özellikle Hükümetimiz hem üniversitelerin sayısını artırdı hem de her ilde bir üniversite kurarak üniversite yarışını çok kolaylaştırdı, üniversiteleşmenin önünü açtı. Millî Eğitim Bakanlığımız eğitim sistemini planlayıp eğitim ve öğretim faaliyetlerini hem ortaöğretim hem üniversite düzeyinde yürütürken Gençlik ve Spor Bakanlığımız da özellikle üniversite öğrencilerimizin iâşe ve ibate yani barınma ihtiyaçlarını giderirken aynı zamanda verdiği harç ve burslarla da öğrencilerin ailelerine fazla yük olmadan eğitimlerini sürdürmelerini sağlamaya çalışmaktadır.

Son on yılda hükümetlerimiz yükseköğretim öğrencilerine verilen burs ve kredi tutarlarını yaklaşık 10 kat artırdı. Yükseköğretim öğrencilere verilen burs ve kredi miktarlarına 2017 ve 2018 yılları itibarıyla baktığımızda ön lisans ve lisans düzeyinde 2017’de 450, 2018’de 470, yüksek lisans 850’den 940, doktora 1.275’ten 1.410’a çıktı.

İstanbul, Ankara ve İzmir gibi metropol şehirleri demiyorum ama Anadolu’nun mütevazı bir ilinde yaşayan bir kardeşimiz ailesine fazla yük olmadan eğitimini sürdürebilir. Ayrıca, bu kardeşimiz şayet Kredi ve Yurtlar Kurumu yurtlarında kalıyorsa hem son konseptlerde gayet lüks olan, her türlü konforu barındıran yurtlarda kalmakta hem de ayrıca, günlük 11 TL’den aylık 330 TL beslenmeye yardımı almaktadır. KYK yurtlarında sabah ve akşam yemekleri bu yardım sayesinde karşılanmaktadır.

Sayın Bakanım, şahsınızda Bakanlığımız personeline ve Hükümetimize çok teşekkür ediyorum. Özellikle AK PARTİ hükümetimiz 2002 yılında 188 bin olan yurt kapasitesini 2017 yılında artan standartlarla birlikte 619 bine çıkarmış bulunmaktadır. Özellikle son iki yılda 165 bin öğrenci için ilave yurt imkânı sağlanmıştır. 2018 yılında da açılacak yeni yurtlarla birlikte yurt kapasitesini 711 bine çıkarmaya çalışmalarınız ve yeni yurtlar yaptırmanızdan dolayı yükseköğretim öğrencileri adına ve milletim adıma çok teşekkür ediyorum.

Bu çerçevede, YURTKUR için bütçeden ayrılan kaynağın 2017 yılına göre yüzde 22,6 oranında artırılarak 13,9 milyona çıkartılması Hükümetimizin gençlere ve yükseköğretime verdiği desteğin en bariz göstergesidir.

Yükseköğretimde okuyup KYK yurtlarında kalan bir öğrencimiz, şayet genel yurtlarda kalıyorsa -ranzalı olup lavabo ve duşun odanın dışında olduğu- 168 TL, standardı yüksek yurtlarda ise 237 TL ödemektedir.

Sayın Bakanım, Bakanlık olarak geleceğimizin teminatı ve millî servetimiz olan gençlerimizin beden ve ruhen sağlıklı yetişebilmeleri için sportif alanlarda birçok imkân sunmaktasınız. Ancak bana göre her gencimizi bu imkânlardan yararlandırmaya çalışmanızla birlikte, anne babası olmayan, kimsesiz ve koruma altındaki çocuklarımızın bu imkânlardan daha fazla yararlanmaları sağlanmalıdır. Bunun için Gençlik ve Spor Bakanlığıyla, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla hatta Millî Eğitim Bakanlığıyla ortak politikalar çerçevesinde iş birliği yapmanızda çok fayda vardır. Bunun için

her iki Bakanlığın, özellikle Aile ve Sosyal Politikalar ile Gençlik ve Spor Bakanlığının bir araya gelmesinde önemli yararlar görmekteyiz. Bu doğrultuda, koruma altındaki çocukların gençlik ve spor il müdürlüğüne ait tüm tesislerden ve gençlik merkezindeki imkânlardan yararlanmaları sağlanmalıdır.

Spor ve sosyal faaliyetler noktasında eğitici ve tesislerden yoğun faydalanma için etkin bir iş birliği yapılırsa gençlerimiz için çok güzel olur. Gençlik ve spor il müdürlüğü ile gençlik merkezleri sayesinde koruma altındaki çocukların spora yönlendirilmesi ve lisanslı sporcular yetiştirilmesi, ayrıca koruma altındaki bu çocuklarımızın rehabilitasyonları ve geleceğe sağlıklı hazırlanmaları için her iki bakanlığın ortak projeler yürütmesi önem arz etmektedir.

Gençlik ve Spor Bakanlığımızın zaman zaman gençlerimizi İstanbul, Çanakkale gibi illerimize götürerek gençlerimize millî tarih ve bilinç verme projelerinde koruma altındaki çocuklarımıza öncelik verilirse çok iyi olur.

Sayın Bakanım, Bakanlığınızın bütçesi üzerinde söz almışken ilim olan Şanlıurfa'nın yurt, spor tesisleri ve gençlik merkezi noktasında ihtiyaçlarını da belirtmeden geçemeyeceğim. Şanlıurfa'da KYK yurt durumuna baktığımızda, özellikle Osmanbey Kampüsü merkez olmak üzere 2.526 kız, 1.368 erkek, toplamda 3.894 yurt kapasitesi bulunmaktadır. Harran Üniversitesi Osmanbey Kampüsünün yaklaşık şehrin 25 kilometre dışında olması hasebiyle kampüs alanı içinde 2.114 kişilik 2 yurdumuz kızlara tahsis edilmiş bulunmaktadır, doğru bir politikadır.

Şehir merkezindeki Karaköprü'de bin kişilik yurt erkeklere, 260 kişilik yurt Yenişehir'deki kızlara, 216 kişilik (oto alım-satım civarı) erkeklere tahsis edilmiş bulunmaktadır. Yine, 170 kız öğrencimiz üniversitenin açmış olduğu yurtlarda, 100 öğrencimiz de özel yurtlarda kalmaktadır.

Kampüs alanımızın şehre uzaklığından dolayı öğrencilerimiz özellikle yerleşke içerisindeki yurtları tercih etmektedirler. Bundan dolayı, yerleşke içerisindeki yurtlar ihtiyaca cevap vermediği için bin kişilik üçüncü etap yurt inşaatının proje ihalesi 15/09/2017 tarihinde yapılmıştır. Aynı tarihte, yine Viranşehir'de 300 kişilik yurt ihalesi yapılmıştır ve Siverek ilçemizde de 250 kişilik yurt için yer tespit çalışmaları devam etmektedir. Şanlıurfa adına sizlere teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım daha önceki Bakanımız Sayın Akif Çağatay Kılıç döneminde de sözlerini aldığımız ve kendilerine sunduğumuz, bizim için çok önemli üç adet projemiz vardı. Sizin şahsınıza da bu projelerimizi arz etmiştik. Birincisi, Şanlıurfa Bozova Barajı'ndaki, daha önceki tesisimiz çok önemli. Orada -sizlere de arz etmiştik- binamız, okulumuz, sahamız hepsi tahsis. Eğer biz bunu özellikle bütün Türkiye'deki gençlerimize yönelik bir gençlik kampı yapabilirsek zannedersenem hem bölge için hem de Türkiye için büyük bir hizmet olmuş olur.

Diğer bir husus, Sayın Bakanım, yine sizlere arz etmiştik: Olimpik yüzme havuzu -bununla ilgili dosyamızı da size arz etmiştik- ve koşu parkuru bizler için önem arz ediyor. Bunun dışında ufak tefek projeler var.

Ben yapmış olduğunuz hizmetlerden dolayı teşekkür ediyor, bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Saygılarımla.

(Oturum Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Cevheri.

Sayın Çakırözer, buyurun lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakana ben de bir kez daha hayırlı olsun dileğimi iletmek istiyorum. Kendisini, değerli milletvekili arkadaşlarımızı, saygıdeğer bürokratları ve değerli basın mensubu meslektaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Ben sözlerime, Sayın Bakanım, bir, bir buçuk yıl önce hepimizin birlikte karşılaştığımız belayı hatırlatarak ve oraya nasıl gelindiğini hiçbirimizin unutmaması gerektiğini belirterek başlamak istiyorum. O da neydi? 15 Temmuz darbe girişimiydi. O darbe girişiminde, biz burada yani bu Mecliste, bizi bombalamak isteyenlerin, Mecliste bizi bombalayanların daha doğrusu, 250 yurttaşımızı şehit edenlerin, yüzlerce yurttaşımızı yaralayanların hangi yurtlardan, hangi koşullarda eğitim görerek geldiğini hiç unutmamamız lazım. Onlara bu imkân verilirken maalesef, şahsınız değil tabii ki ama Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının yıllar boyu belki de yeterli oranda yurt yapamamakla, yapmamakla, aslında, bir miktar, evlatlarımızın bu yurtlara mecbur kalması konusunda sorumlu olduğunu düşünüyorum. Buradan dersler almalıyız. Yani önemli olan, geçmişini konuşurken “Siz şöyle yaptınız, böyle yaptınız.” değil, bundan sonrasında evlatlarımızın, gençlerimizin benzer şekilde, dün FETÖ’ydü, yarın bir başka tarikat, bir başka cemaat olmasın, evlatlarımız devletin yurtlarında barınabilsinler. Yurt sayısının bu yüzden artması, ihtiyacı karşılaması lazım.

Siz bizimle az önce paylaştığınız iyi niyetli bir şekilde çalışmalarınızı, çabalarınızı. Bir kez daha hayırlı olsun diyorum. Ancak bu konunun, belki de konuştuğumuz diğer her türlü konudan ki özellikle spor her zaman daha fazla öne geçiyor ama bence Bakanlığınızın birinci, ikinci, üçüncü, onuncu, kaçıncı önceliğinin hep yurt yapımı olması, barınma sorununun aşılması gerektiğini düşünüyorum. Ona vurgu yaparak konuşmama başlamak istiyorum.

Maalesef, tabii, bugüne kadar partinizin politikaları gençliğin sorunlarının çözümü noktasında olmadı. İşte, az önce bahsettim, yurt meselesi ortada. Benzer şekilde, yine, gençlik... Nasıl bir gençlik istiyoruz? İşte, dindar, kindar vesaire bir sürü tanım yapılabilir ama aslolan, olması gereken, bizce, özgür düşünen, tartışabilen, hangi görüş olursa olsun serbest fikir ortamında, özgürlük ortamında tartışabilen bir gençlik olması gerekmektedir. Ama bu gençliği nasıl yaratacağız? Öyle bir yönetim altındayız ki Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı da olan Sayın Cumhurbaşkanı “TEOG kaldırılın.” diyor, sistem kalkıyor. Bir başka gün “Statların ismi şöyle olsun. ‘Arena’ kalsın, ‘arena’ gelsin.” diyor, değişiyor. Böyle olmaması lazım ve gençliğin, artık gençliğimizi emanet edecek olduğumuz gençliğin özgür düşünen, sorgulayabilen, hepimizi, sizi, bizi herkesi sorgulayabilen bir gençlik olması lazım.

İstatistiklere baktığımızda, şu anda ülkemizdeki en önemli sorunlardan biri de Sayın Bakanım -birçok yerde atf yapıyor, siz de bu çalışmalarını görmüşsünüzdür- hem eğitimde olmayan hem de iş sahibi olmayan kesimin çok büyük bir yüzdeye erişmiş olması. OECD rakamlarında da bu var. Yıllardır bunu konuşuyoruz. İşte yine ne zaman istatistikler çıksa yani özellikle de genç kesimde -20 ile 30 yaş arası hatta 18’den belki başlayarak- bu rakam yüzde 30’ları bulmuş gözüküyor. Yani bu insanlar ne yapıyor? Okulda değil. Bu insanlar nerede? İşte de değil. Bu insanlar işte bizim kaybetmememiz gereken ve işte her türlü suç örgütüne ya da belaya maalesef kapılabilecek gençlerimiz. İşsizler, iş bulmamız lazım. Diyebilirsiniz ki bu benim meselem değil ama Gençlik Bakanı olarak onların iş bulabilmesinin yolunu açacak faaliyetler, aktiviteler konusunda belki ön almamız gerekiyor diye düşünüyorum Sayın Bakanım.

Şimdi spor denilince tabii ki kamuoyunun aklına maalesef sadece futbol geliyor ve bu nedenle siz de mesainizin önemli bir bölümünü futbola ayırmak durumundasınız. Millî Takım’ımızın 2018 Dünya Kupası elemelerini geçememiş olması maalesef hepimizi üzdü. Bu, Millî Takım’ın kaçırdığı dördüncü Dünya Kupası olacak. Şimdi bu başarısızlığın bir faturası olacak mı, çıkacak mı birilerine? Daha önce, bu başarısızlıkta işte Süper Lig’de, Türkiye Ligi’nde yabancı oyuncuların fazla olması

konusu tartışılmıştı. Bu konuda sizin görüşünüz nedir, bir netleşme olacak mı? Hakikaten bir istatistik yaptırılmaz mı Süper Lig’de ve İşte Birinci Lig’de ya da sadece Süper Lig’de ya da diğer liglerde yabancı oyuncu oranı ne aşamada, altyapıdan gelen oyuncu oranı ne aşamada? Bu konulara sanırım eğilmek gerekiyor.

Tribünde şiddet meselesi: Bu konuda bir kanun çıkartıldı ama yeterli caydırıcılığı oldu mu? Şiddet görüntülerinin devam ettiği görülmekte. Kanunda bir değişiklik düşünüyor musunuz, düşünmüyor musunuz bilemiyorum ama benim vurgulamak istediğim bir husus var: Bu kanun tribünde şiddeti durdurmakta yeterli olmazken -yani çıkarılan kanun- tribünlere işte “Mustafa Kemal’in askerleriyiz” yazılı pankartın sokulmaması ya da “Nuriye ve Semih yaşasın” pankartı açan taraftarların tutuklanması olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Yani ne var bunda yani Nuriye ve Semih yaşasın” demekte, “Mustafa Kemal’in askerleriyiz” demekte ne var, kimi rahatsız etsin? Hiçbirimizi burada 2 insanın yaşaması, hayata tutunması rahatsız etmemeli. İşte 10 Kasım önümüzde, yine hep birlikte anacağız Atatürk’ü. İnsanların “Mustafa Kemal’in askerleriyiz” demesinden niye rahatsız oluyoruz? O yüzden tribünlerde bir siyasi tahakküm kurulmak istendiği şeklinde algıya neden olabiliyor bu tür yaklaşımlar.

Benzer şekilde PASSOLİG uygulaması. Bir kez daha biz bunun kalkmasını istiyoruz. Yani tribünlere PASSOLİG uygulaması geldiğinden beri de böyle can, böyle bir yeterli seyirci geldiğini de görmüyoruz doğrusunu söylemek gerekirse.

Sayın Bakanım, bir konuda da çalışmalarınızı belki detaylı dinleme fırsatı olursa sevinirim. O da hem sadece Türkiye’de değil, tüm dünyada sporun başındaki belalardan biri dopingi meselesi. Ancak Türkiye’de dopinge mücadele ne yazık ki yeterince yapılamıyor. Atletizm ve halter başta olmak üzere son yıllarda büyük şampiyonalarda madalya kazanan sporcularımıza verilen cezalar ülke olarak hepimizi üzdü. Yasaklı maddelerin uluslararası şampiyonalarda ülkemizi temsil eden sporcularda çıkmış olması, bazı branşlarda antrenörlerin ve spor federasyonlarının dopinge göz yummuş olabileceği iddialarını kuvvetlendirmekte. Doping yapan sporcuya verilen cezalar kadar acaba antrenörlerin de benzer, caydırıcı cezalar alması gündeme alınabilir mi diye dikkatinize getirmek isterim. Bakanlığımızın dopinge mücadele konusunda kapsamlı bir yol haritasına ihtiyacı olduğu düşüncesindeyiz. O konuda eğer bizimle paylaşacağınız yeni bilgiler varsa çok memnun oluruz. Bu arada sormak isterim: Son on yılda örneğin, numunelerinde dopingli maddeye rastlandığı için yasaklı hâle gelen sporcu sayımız nedir? Bu sporcuların yasaklı hâle gelmesi nedeniyle iade edilen madalya ve ödül miktarı nedir? Onu da sormak isterim.

Türkiye’nin, daha doğrusu İstanbul’un uzun yıllardır Olimpiyat Oyunlarına ev sahipliği yapmaya yönelik bir talebi olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu konuda işte Hükümetinizin mücadelesi oldu, bizler, tüm kamuoyu destek oldu. Yıllardır uğraşıldı ancak en son 2020 Oyunlarını düzenlemek için girdiğimiz yarışmayı kaybettik, 2024 için de böyle bir talebimiz olmadı. Bundan sonraki yıllara yönelik bir hazırlık içinde misiniz? Eğer böyle bir hazırlık varsa İstanbul’un acaba olimpiyat süreci bundan sonra canlanacak mı, yoksa artık askıya alındı mı demeliyiz? İstanbul’un trafik sorunu başta olmak üzere bir dizi altyapı problemiyle gerçekten olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapmaya hazır olduğunu düşünüyor musunuz diye sormak istiyorum.

Tabii bu arada Sayıştay raporlarında önemli unsurlar var. Bunları dikkate almanız gerektiğini düşünüyoruz. Her yıl, gelen sayın bakanlarımızla bunları paylaşıyoruz. Genel müdürlükçe ihale edilen inşaatlara ilişkin -Spor Genel Müdürlüğüne ilişkin- yapı denetim, danışmanlık hizmet alım işlerinde şartname ve sözleşme hükümlerine aykırı hususların tespit edildiği vurgulanıyor. Raporda ceza ve kesintiler gerektiren durumlarda cezaların uygulanmadığı belirtiliyor. Toplam 908 bin 95 lira 46

kuruşluk bir kamu zararının tespit edildiği, idarenin bu inşaat işlerinde yüklenicilere fazladan ödeme yaptığının kabul edildiği anlaşılıyor. Bahsedilen meblağ ciddi bir orandır. O yüzden acaba bu konuda bir idari soruşturma açma ihtiyacı hissettiniz mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Bitiriyorum birkaç dakika içinde Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen, tamamlar mısınız Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii.

Benzer şekilde Kredi Yurtlar Kurumuna ilişkin raporda öğrenim ve katkı kredisi taksitlerinin geri ödenmesinde takip işlemlerinin sağlıklı yürütülmediği tespit edilmiş durumda. Tabii, bu doğal bir taraftan. Çok fazla kredi alan var ama bu konuda borcu bulunan vatandaşlarımızı rahatlatacak bir yeniden yapılandırmayı düşünüp düşünmediğinizi merak ediyorum.

Şimdi, amatör kulüplerimizin desteğe ihtiyacı var, bunu sizinle görüşmemizde de aktarmıştık Sayın Bakanım. Antrenman sahası bulamıyorlar, spor kıyafeti alacak imkânları yok, bunlara destek olunması lazım. Altyapı gerçekten gerekli. Bu noktada Eskişehir'imizin -işte, bakın, 7 tane sentetik sahası var toplam, 2 tanesini belediye yaptı- saha ihtiyacı var. Belediyelerimiz de imkânları oldukça yapıyorlar ama daha fazlasına ihtiyaç var.

Az önce dile getirildi bir başka milletvekilimiz tarafından, ben de aktarmak istiyorum. Mesela okul sporlarında bizim deplasman giderleri bir yıldır karşılanmıyor biliyorsunuz, çok zor durumdalar. Bazı öğretmenler işte kredi kartıyla vesaireyle çocukları göndermeye çalışıyorlar, mağdurlar.

Bu TOHM merkezlerinden bildiğim kadarıyla Eskişehir'de yok. Eskişehir'imize de isteniyor.

Eskişehir'imizle ilgili olan ama aslında tüm kulüplerimizi ilgilendiren iki husus daha var, onu da dikkatinize getirerek konuşmamı bitirmek isterim Sayın Bakanım.

Şimdi, Eskişehirspor'umuz biliyorsunuz taraftar kültürü ve başarılarıyla futbol dünyasına, Anadolu kulüplerine örnek olmuş bir camia, taraftarıyla olsun, spor kulübüyle olsun, ne yazık ki zor günler geçirerek Birinci Lig'e düştü. Ciddi ekonomik ve diğer sıkıntılar, sorunlar ortaya çıktı. Çok kısa zaman önce yeni bir yönetim seçildi. Bu arada, Sayın Başbakan 2 kez dört ay içinde, siz 2 kez, Futbol Federasyonu Başkanımız 2 kez Eskişehir'e geldiniz, destek sağlanacak dendi ancak yeterli destek sağlanmadığı için şimdi 22 Kasım'da kongreye gitmek durumunda kalıyor Eskişehirspor. Eskişehirspor sevdalıları inanıyor ki, hepimiz inanıyoruz ki geçen yılın kötü anılarını silebilmek ve yeni bir başlangıç için bu sezon Eskişehirspor'umuzun hedefi süper lige çıkmak, şampiyonluk olacak. Fakat önceliğimiz maddi destek.

Şimdi o kadar ziyaret yapılıyor. Bırakın maddi desteği bulmayı, tam tersine 3 puanımız silindi bizim biliyorsunuz birkaç gün önce. İşte gelenleri saydım az önce size. Sayın Başbakan geldiğinde, Genel Başkan Yardımcısı da olan Eskişehir Milletvekiline “Destekte bulunulacaktır.” dedi, güzel dileklerle gittiler, açıklamalar yaptılar, formalar verildi alındı. Bu yüzden, şimdi, bütün kentimizde herkes, iş insanları, sivil toplum, belediyeler, siyasetçiler elinden geleni yapıyor ama olmuyor. Az önce haber sitelerindeydi “Eskişehirspor'a savcılık el attı.” diye. Çok üzülerek ben de bakmak durumunda kaldım.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, lütfen...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Hemen bitiyorum.

Bizler Eskişehirspor’umuzun yok olmasını değil, hepimizi gururlandıran, sadece Eskişehirliileri değil, tüm Türkiye’yi gururlandıran, “Anadolu Şimşekleri” dediğimiz döneme tekrar dönmesini, yeni başarılarla kavuşmasını diliyoruz.

Son olarak da, Sayın Bakanım, Eskişehir’imize yeni bir stat yapıldı, emeği geçenlere teşekkür ediyoruz. Bu statta A Millî Takımımız maçlarını, bir tanesi hariç, hep kazanıyor, İzlanda ve Hırvatistan maçları burada yapıldı. Şimdi, stat yapılıyor ancak statların ismi... Bizim stadımızın ismi “Atatürk Stadyumu”ydu, şehrin ortasındaki stadyumumuz. Şimdi, Yeni Eskişehir Stadyumu, Yeni Stadyum gibi bir laf... Yani Atatürk Stadyumu Atatürk Stadyumu’dur, bu “Atatürk” isminin yaşatılması lazım. Az önce de söyledim, Atatürk ismi hepimiz için gurur kaynağı, onur kaynağı, ülkemizin kurucusu, Türkiye Cumhuriyeti’nin, önemli bir isim. Ama işte, başka şehirlerde de duyuyoruz, Yeni Konya Stadyumu...

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Çakırözer, lütfen...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Hemen bitiriyorum, hemen bitiriyorum efendim.

O yüzden, bizler, hem Eskişehir’imiz için hem de diğer illerdeki statlarımız için, stat adlarının değiştirilmemesi gerektiğini, stadyumumuzun adının mutlaka Atatürk Stadyumu olarak kalmasını istiyoruz. Mustafa Kemal Atatürk hepimizin ortak paydası. Dolayısıyla bu ortak paydaya hep birlikte sahip çıkalım diyoruz.

Amatör kulüplerin desteği önemli.

Son olarak da Vadişehir Mahallemizde Odunpazarı Belediyemiz bir futbol sahası yapmak istiyor, izin başvurusu Bakanlığınızda. Bu konuda gerekli iznin verilmesini sağlayabilirsek çok teşekkür ederiz.

Bakanlığımız bütçesinin hayırlı olmasını dilerim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çakırözer.

Değerli arkadaşlar, çok sayıda konuşmacı bekliyor, lütfen süreye azami dikkat edelim, özellikle rica ediyorum.

Sayın Açıkkapı, buyurun lütfen.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Kıymetli Başkanım, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri; öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında, Bakanlığımızın 2018 bütçesini görüşürken, Bakanlığımızın ana gövdesini oluşturan, ana omurgasını oluşturan, ana fikrini oluşturan gençlerimiz olduğuna göre, gençlerimizle alakalı olarak sürem yettiğince birkaç dakika kelam etmek ve sonrasında da Bakanlığımızın özellikle gençlik merkezleriyle alakalı çalışmalarına değinmek istiyorum.

İnanıyorum ki her birimiz, gençliğin ruhunu ve gençliğin dinamizmini önemsiyoruz ve gençlerimizi hayata hazırlamanın görevimiz olduğunu da her birimiz düşünüyoruz ve buna inanıyoruz. Gençliğin ülkesine, bayrağına, vatanına olan sevdası karşısında bizler onlara hangi hizmeti götürsək elbette ki yetersiz kalır. Huzur ve barışın tesisi edildiği bir ülkeyi emanet edeceğimiz gençler yarınlarımızdır ve en kıymetlilerimizdir.

Gençlerimiz, 21 yaşında bir çağı açıp kapatan Fatih’in torunları olarak, kadim bir tarihi olan bu ülkenin ve bu coğrafyanın birer ferdi olarak her türlü başarıyı yakalayabilecek bilgi, beceri ve donanımına sahiptirler. Mazimizin mirasçısıdır ve geleceğimizin lideridirler. Gençlerimiz bugün, hem mazinin hem de geleceğin muhasebesini yapmakta ve yaktıkları meşaleyi yarınlarımıza, geleceğimize taşımaktadırlar.

Bizler, Türkiye’yi bir bütün olarak kucaklayan ve farklılıklarımızı zenginlik sayan, millet, bayrak, vatan ve devlet söz konusu olduğunda bütün farklılıklarını bir kenara bırakıp kucaklaşabilen, bütünleşebilen bir gençliğin var olduğunu, Türkiye’yi işgale hazır hâle getirmeyi amaçlayan 15 Temmuz FETÖ hain darbe girişimi gecesinde hep birlikte yaşadık.

Bizlerin ve gençlerimizin evrensel sorumlulukları var. Dünyanın kaderi de gençlerin ellerinde şekillenecek. Hamasetten uzak yaklaşımlar ve çalışmalarla ülkemizi yaşadığı acılardan uzak tutacak olan bizleriz ve gençlerimizdir.

Farklı kültür, inanç ve uygarlıklara ev sahipliği yapan kadim bir coğrafyada yaşıyoruz. Büyük bedeller ve büyük acılar yaşanan bu coğrafyada bizler, 80 milyon olarak hep birlikte, inşallah ebediyen, yeni bedeller vermeden ve yeni acılar yaşamadan tesis edeceğimiz bir Türkiye’de yaşayacağız.

Bizler, her birimiz inanıyorum ki gençlerimizin eli silah tutmasın, gençlerimizin eli kalem tutsun istiyoruz. Bizler, her birimiz yine inanıyorum ki gençlerimizin dünyada kin ve nefretle yetişmesini istemiyoruz, gençlerimizin dünyasında barış, muhabbet ve kardeşlik yaşasın istiyoruz.

Bilgiye ulaşımın zirve yaptığı çağımızda gençlerimizin olup biten her şeyi muhasebe yeteneğine sahip olduklarını biliyoruz. Bu yeteneğe sahip her gencimizi bizler elbette gözümüzden sakınarak yetiştirmek zorundayız. Çağın gerçeklerini bilen ve gören gençliğimizi, zararlı yapılara, illegal bir yaşama mahkûm edecek yaklaşım ve siyaset tarzından uzak durarak yarınlara hep birlikte hazırlamak zorundayız.

Ben biliyorum ki Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği gibi, bizim gençliğimiz büyük medeniyetimizin büyük davasını omuzlarında hisseden bir gençlik. Bizim gençliğimizin bu ülkeye aşkı var, bu ülkeye sevdası var.

Yine Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği gibi, gençlik, yüreğin dolup taşmasıdır, gençlik aşktır, gençlik heyecandır ama aynı zamanda akıldır, irfandır, muhakemedir, geleceğe bakmaktır, geçmişi sorgulamaktır. “Bütün mesele yüreklerinizi ulvi değerlerle, bilgi birikimiyle, yüce ideallerle doldurmaktır.” diyor gençlerimiz.

Bugün, maalesef, yaşadığımız dünya adalet, hukuk, demokrasi insan hak ve hürriyetleri gibi evrensel değerlerden çok uzak ve bu değerleri sadece sözde kullanan ve birçok coğrafyada bu temaları kullanarak acı ve gözyaşından başka hiçbir şeye sebebiyet vermeyen ülkeler var, küresel güçler var.

Dünyanın geleceği barışa, huzura, kardeşliğe evirecek ve yine adaleti, hukuku, demokrasiyi ve insan hak ve hürriyetlerini dünyaya egemen kılacak yetişmiş gençlere ihtiyacımız var. Ben inanıyorum ki gençliğimiz... Değerlerin ve zenginliklerin hoyratça kullanıldığı, dünyanın bir yarısında büyük acılara sebebiyet veren savaşların yaşandığı, bir diğer yarısınmsa bu acılara ve savaşlara sebebiyet verenlere itirazı var. Bizim gençliğimiz daha çok çalışarak bu dünyayı değiştirecek azim ve kararlılığı gösterecek çalışmalarını elbette yapacaktır, yapmalıdır.

Şair Arif Nihat Asya’nın ifade ettiği gibi:

“Elde sensin dilde sen, gönülde sen baştasın,

Fatih’in İstanbul’u fethettiği yaştasın,

Delikanlım, işaret aldığın gün atandan,

Yürüyeceksin, millet yürüyecek arkandan,

Sana selam getirdim Ulubatlı Hasan’dan,

Sen ki burçlara bayrak olacak kumaştasın,

Fatih’in İstanbul’u fethettiği yaştasın. “ diyor ve devam ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; Gençlik ve Spor Bakanlığımızın gençlerimizle ilgili özellikle hükümetlerimiz döneminde çok önemli çalışmalar yaptığını ifade etmek istiyorum. Özellikle gençlik merkezlerimiz, Sayın Bakanımızın sunumda ifade ettiği gibi, milli, ahlaki, insani ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren, ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda temayüz etmiş ve topluma karşı sorumluluk duyan güçlü bir gençliğin yetiştirilmesi hedefiyle faaliyet göstermektedir.

Elâzığ ölçeğinde de gerek merkez ilçemizde gerekse ilçelerimizde Bakanlığımızın inşa ettiği ve inşaat aşamasında ve ihale aşamasında olan gençlik merkezlerimizin çok ehemmiyetli hizmetler verdiğini bizzat müşahade ediyor ve Bakanımız nezdinde tüm ekip arkadaşlarına teşekkür ediyoruz. Gençlik merkezi sayısı 2011 yılında sadece 11 iken 2017 yılı itibarıyla bu sayının 313'e çıkacak olması çok anlamlı ve çok değerlidir. Yine 2011 yılında gençlik merkezleri üye sayısı sadece 8.610 kişi iken 2017 yılında bu üye sayısının 1 milyon 671 bin 584 kişiye çıkmasını da çok önemli ve değerli buluyoruz.

Gençlik merkezlerindeki kulüpler tarafından yürütülen faaliyetler ile gençlerin kendilerini ifade edebilmeleri ve ilgi alanlarına göre tercih yapıp sosyal ve kültürel aktiviteler yaparak zamanlarını etkin ve verimli bir biçimde değerlendirmeleri oldukça önemli aktivitelerin icra edilmesi de ehemmiyet taşıyor.

2017 yılı Kasım ayı itibarıyla gençlik merkezlerinde 94.933 kulüp faaliyeti gerçekleştirilmiş olup bu faaliyetlere 1 milyon 704 bin 251 gencimiz katılmış ve ümit ediyoruz ki bu aktivitelere katılan genç sayımız daha da fazla artar.

Sayın Bakanım, uzun bir süredir Elâzığ kamuoyunun haklı bir beklentisi Allah'ın izniyle çözüme kavuşuyor. Elazığ Atatürk Stadı'mız yatırım programına alınmış, proje ihalesi yapılmış ve geçtiğimiz ay zemin etüdü yapılmak üzere kuzey kale arkası yıkılmıştır. Şu anda da zemin etüdü çalışması başlamıştır.

Sayın Bakanımıza uygun gördükleri takdirde Bakanlığımızın destek ve katkılarından dolayı soru-cevap bölümünden sonra Elazığspor'un 23 numaralı formasını takdim etmek istiyoruz.

Sayın Bakanım, size ve ekip arkadaşlarınıza tesisleşme anlamında Elâzığ'a kazandırdığınızı tesislerimiz için ve bundan sonra da kazandıracacağınız tesisler için de peşinen teşekkürü borç biliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Açıkkapı, lütfen tamamlar mısınız.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Yine, Sayın Bakanım, sizden önceki Bakanımız Elâzığ'la ilgili taleplerimize oldukça ilgi, alaka göstermiş ve destek vermişti. Sayın Akif Çağatay Kılıç Bey'e de emek ve gayretlerinden dolayı teşekkür ediyoruz.

Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2018 bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Açıkkapı.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının saygıdeğer çalışanları, görevlileri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, altı yıldır birlikteyiz, zaman zaman Genel Kurulda karşı karşıya geldik, çok zorlu mücadelelerde olduk, görevinizde başarılar dilerim.

Şimdi söyleyeceklerim sizin bu kısa dönemdeki Bakanlığımızda ilgili değil, sizin karnenizi önümüzdeki yıl kasım ayında inşallah görüşeceğiz, genel olarak spor, yurtlar meselesi ve diğer genel konulara değineceğiz.

Hepimiz biliyoruz ki “spor” denince esas olan futboldur, hiç tartışmaya bile gerek yok. İstanbul nasıl ülkenin tek ekonomi merkeziyse futbol da memleketin tek sporudur, diğer sporların yanına yaklaşma imkânı bile yok. Diğer alanlarda kendimizi hep kıyasladığımız ülkeler göz önüne alınırsa sadece bizim ülkede tekel bu kadar kuvvetli. Tek adam, tek il, tek spor, tek başarı. Bu topraklarda bir başarının gerçekten bir başarı olarak addedilmesi için tek bir kriterin futbol olmaması gerekir. Yoksa Londra Atletizm Şampiyonası’nda 200 metrede altın madalya kazanan Ramil Guliyev’in, Güney Afrika’da düzenlenen Tekerlekli Sandalye Tenis Turnuvası’nda altın madalya kazanan Büşra Fatma Ün’ün, Avrupa Şampiyonu olan Vakıfbank Kadın Voleybol Takımı’nın, Fenerbahçe Basketbol Takımı’nın ve hatta futbolda olmasına karşın Ampute Milli Takımı’mızın başarılarının suni bir geçerliliği olur. Unutmadan bu vesileyle başarılarından dolayı bu sporcu kardeşlerimizi ve takımları da kutlama isterim.

Sporun futbol, yıldızların futbolcu, başarıların sadece yeşil sahada olduğuna inanan Türkiye’nin olimpiyat tarihine bakıldığında, ülkemiz ilk defa 1908 yılında Londra’da katılmış, ondan sonra katıldığı olimpiyatlarda 1936 yılına kadar hiçbir madalya alamamıştır. Türkiye ilk defa 1936 Berlin Olimpiyatlarında 1 altın, 1 bronz madalyayı güreş alanında almıştır. Ondan sonraki yıllarda, 1980 Moskova Olimpiyatları hariç, hepsine katılmış ve 2016 Rio Olimpiyatları dâhil toplam 39 altın, 27 gümüş ve 28 bronz olmak üzere toplam 94 madalya kazanmıştır. 39 altın madalyanın 29’u, 27 gümüş madalyanın 18’i, 28 bronz madalyanın 16’sı güreş alanında alınmıştır. Diğer bir ifadeyle Türkiye’nin yüz yılı aşkın süredir katıldığı olimpiyatlarda toplam 94 madalyanın 63’ü yani üçte 2’si güreşe aittir. Güreşi, 11 madalyayla halter, 7 madalyayla tekvando takip etmektedir, diğerleri ise judo ve bokstur. Bu başarılar elbette çok önemlidir ve değerlidir ama ülkemiz açısından yeterli değildir. Bu spor dallarının dışında da gençlerin yönlendirilmesi, örneğin atletizmde, yüzmede, jimnastikte, teniste başarılı olmaları mutlaka sağlanmalıdır ve özellikle sizin bu spor dallarına daha fazla önem vermenizi talep ediyoruz ve istiyoruz.

Bu doğrultuda kısaca rakamlara bakarsak, ülkemizde lisanslı olarak spor yapanların sayısı sadece 6 milyon 900 bin. Bu rakam 2002’de 278 bin idi, 2011’de 2 milyona ulaştı, şimdi 7 milyona yakın ama bu artış da yeterli değil. Ayrıca, nüfusu yaklaşık 80 milyona ulaşan ülkemizde sadece yüzde 10,08’lik bölüm düzenli olarak spor yapıyor. Bu rakam dünya nüfuslarına bakıldığında çok ama çok geride. Verilere göre Türkiye’nin yaş ortalaması 29,6, bu oran erkeklerde 29,2; kadınlarda ise 30 olarak görülüyor. Türkiye’de bu verilere göre nüfusun çoğunluğu 25-54 yaş arasında sıralanıyor, 65 yaş üstü ise nüfusun sadece 6,7’si.

Tüm bu rakamlar ışığında, ülkemizde spor yapanların sayısı diğer ülkelerle karşılaştırıldığında en alt sıralarda yer almaktadır. Türkiye, spor yapanlar rakamında dünyanın en yaşlı nüfusuna sahip Almanya -46,1- İtalya -44,5- ve Avusturya’nın -44,3- bile çok gerisinde. 82 milyon nüfusa sahip olan Almanya’da 27 milyonun üzerinde insan spor yapıyor, bu rakam nüfusun yüzde 33,57’lik bölümünü kapsamaktadır.

Altyapı çalışmaları sadece kentlere değil ilçe ve köylere, hatta mahallelere kadar götürülmeli, dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi sporculuk bir meslek olarak tanınmalı ve başarılı sporcular devlet tarafından ekonomik kazanımlar elde edebilmeli, şirketler, kamu kurum ve kuruluşları başta olmak üzere tüm ülkede de spor teşvik edilmeli, spor alanları yirmi dört saat çalışır hale getirilmeli, üç tarafı denizlerle kaplı ülkemizde deniz sporlarıyla ilgili önemli adımlar atılmalıdır.

Daha ayrıntılı bakıldığında, Türkiye’de 10 çocuktan 2’si düzenli spor yaparken metropollere gittikçe bu oran düşüyor. Erkek çocukların en çok yaptığı sporların başında futbol, basketbol ve atletizm yer alıyor. Kız çocukları ise en çok yüzme, bisiklet ve voleybol ile ilgileniyor. 100 aileden sadece 1’i çocuğunu spora yönlendiriyor. Çocuklar spor yapmak yerine büyük oranda bilgisayar başında vakit geçirmektedirler.

Çocukların fiziksel ve sosyolojik gelişiminin en önemli yolu beden eğitimi dersleridir. Dünyanın birçok gelişmiş ülkesinde çocuklar 4 yaşında beden eğitimi öğretmenleri eşliğinde spor yapıyor ve dünyanın birçok ülkesinde çocuklar günde en az bir saat beden eğitimi dersi yapıyor. Ya bizde? Beden eğitimi dersleri ilkökul müfredatlarında olmasına rağmen gerçekte olmayan derstir. Sınıf öğretmenleri -beden eğitimi öğretmeni değil- o gün matematik dersi yapmak istemezse ve oldu ya o gün dışarıda hava güzelse “Hadi çocuklar çıkın dışarı, gürültü yapmadan koşun bakalım” demektedir.

Çocuk ancak 12 yaşından sonra beden eğitiminin bir ders olduğunu fark ediyor. Ortaokullarda ve liselerde haftada sadece ikişer saat beden eğitimi dersi var. Okulların büyük bölümünde spor salonları, spor malzemeleri yok. Eğer çocuğunuz özel okulda ise şanslısınız çünkü orada durum farklı, en azından beden eğitimi öğretmeni eşliğinde çocuğunuz ders alabilir, okul takımında oynayabilir.

Biraz daha büyüdüklerinde çocukları başka sorunlar, başka engeller bekliyor. Yeterli altyapının olmadığı, hiçbir şekilde desteklenmedikleri için gelecek kaygıları artıyor ve belki de çok büyük başarılar kazanacakları spor alanlarını terk edip başka alanlara yöneliyorlar.

Eğitim sisteminin ne kadar kötü, dünyaya, teknolojiye kapalı olduğunu geçtiğimiz gün tartıştık. Burada, bu bütünün bir başka parçasını daha konuşuyoruz, o da yurt ve barınma koşulları. Yurtların ne kadar yetersiz ve koşullarının ne kadar kötü olduğunu her yıl burada dile getiriyoruz. Bakıldığında Gençlik ve Spor Bakanlığı Kredi ve Yurtlar Kurumu bünyesine bağlı yurtların sayısı her yıl Türkiye genelinde artsa da öğrenci sayısıyla kıyaslayınca büyük bir yetersizlik göze çarpıyor. 2017 Nisan ayı rakamları son demin sizin okuduğunuz rakamlar göre yurt sayısının 757’e, yatak kapasitesinin 623.568 yükseldiğini göstermektedir ama hâlâ daha bugün yeteri kadar yurtların olmadığını söylemek istiyorum, yurtlarda sorunlar ve problemler devam ediyor. Bugün bütçeyi görüşeceğimizi anlamışlar, birçok öğrenci telefon ediyor. Örneğin, bir kız öğrenci Balıkesir Savaştepe’deki yurttaki kaloriferlerin yanmadığını ve bundan dolayı büyük bir hastalık geçirdiklerini dile getiriyorlar. Bunu da Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne burada söylemek isterim.

Üniversite öğrencileri açısından eğitim maliyetinin artması sonucu yaratmasının dışında, ülke açısından yarattığı siyasal sonuçlar bakımından da tartışılmalıdır. Yıllarca artan üniversite ve üniversite öğrencisi oranına göre çok yavaş artan yurt kapasiteleri, Gülen cemaatine ait ev ve yurtların öğrenciler tarafından mecburi adres olarak ortaya çıkması sonucunu da doğurmuştur. Devletin yapmadığı yurtlar nedeniyle açıkta kalan üniversiteliler, cemaat ev ve yurtlarına mecbur bırakılmıştır. Bugün herkesin düşman olarak nitelendirdiği cemaat, yıllarca devletin bıraktığı boşluğu doldurarak kendisine örgütlenme zemini yaratmıştır. Gelinek noktada cemaatle hesaplaşma adına atılan adımlar, OHAL kararlarıyla yürümektedir. Kapatılan vakıf üniversiteleri, özel yurtlar, görevden alınan üniversite personeli gibi adımlar bu kapsamda cemaatle hesaplaşma adına atılmaktadır. Ancak açıkça belirtmek gerekir ki bu durumla gerçek bir hesaplaşma yapabilmek için cemaate ait üniversiteleri kapatmak veya

yurtlarına el koymak yeterli değil. Bu sorunun çözümü üniversite öğrencilerini cemaate mecbur bırakan yurt yetersizliği sorununun çözümüdür. Gülen cemaati yerine başka bir cemaatin, tarikatın ya da vakfın alternatif olarak sunulması kabul edilemez.

Bunun yanı sıra, AKP iktidarının gençliğe yönelik dindarlaştırma projesi kapsamında Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı yurtlarda da büyük bir seferberlik uygulandığını görüyoruz. Bakanlığınızın himayesinde Kredi ve Yurtlar ve Kurumunun organizatörlüğünde düzenlenen etkinlikler, söyleşiler, geziler, AKP iktidarının hayalindeki gençliği yaratma çabası olarak organize edilmektedir ve bunlara katılmayarak, kendi kültür, sanat, bilim organizasyonlarını düzenlemek isteyen öğrencilerin engellendiği belirtilmektedir. Öte yandan, karma yurtların kaldırılması da bu çabayı destekler niteliktedir ve bu durumun kabul edilmesi mümkün değildir.

Çok değerli arkadaşım, Erzurum Milletvekili, dostluğundan büyük bir kıvanç duyduğum İbrahim arkadaşım nasıl bir gençlik istediğini tarif etmişti. İbrahim kardeşimizin tarif ettiği gençliği aynen kabul ediyorum ama Genel Başkanınız Recep Tayyip Erdoğan sizin tarif ettiğiniz gençliği değil, dindar ve kindar bir nesil yaratacağını söylüyor. Dolayısıyla sizin gençlik isteğiniz, talebinizden...

BAŞKAN – Sayın Çam, dindar ve kindar diye bir şey...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Yanlış anlamışsın, bir daha oku.

MUSA ÇAM (İzmir) – Recep Tayyip Erdoğan’ın, İbrahim’i söylemiyorum, İbrahim’in tarif ettiği gençliği aynen destekliyorum ve katılıyorum ama İbrahim Bey’in söylediği, tarif ettiği gençlik ile Genel Başkanın tarif ettiği gençlik farklı. “Dindar ve kindar bir nesil yaratacağız.” diyor Recep Tayyip Erdoğan. Dolayısıyla İbrahim arkadaşımızın söylediklerine katılıyorum.

Sayın Bakan, İzcilik Federasyonunu kapattınız mı?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – İzcilik Federasyonu Başkanı Hasan Subaşı.

MUSA ÇAM (İzmir) – Devam ediyor değil mi?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Devam ediyor, tabii.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, normal süreniz bitti.

Sözlerinizi tamamlamanız için süre veriyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bununla ilgili konuşmanızda bir tek cümle etmediniz, İzcilik Federasyonu ile ilgili. İzcilikle ilgili söylemek isterim, izcilik dünyada, ırk, dil, din, cinsiyet ve benzeri hiçbir ayırım gözetmeyen, politik olmayan, gönüllülük ilkesini kabul eden herkese açık, özel giysi ve donanımlarla yapılan uluslararası eğitimsel bir gençlik hareketi olarak kabul edilir. Dünyanın 170’den fazla ülkesinde, her yaştan ve aşamadan milyonlarca izci var ama özellikle ülkemizde bu federasyonun bir başka amaç ve bir başka gaye nedeniyle kullanıldığını biliyoruz. Bu nedenle, özellikle İzcilik Federasyonunun çok dikkatli bir şekilde izlenmesi ve İzcilik Federasyonunda laik, demokratik, cumhuriyete aykırı birtakım cemaatlerin örgütlenmesine asla izin verilmemesi gerektiğini söylüyorum.

Bütçenizin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum, tekrar başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çam.

Sayın Ayar, buyurun lütfen.

HİKMET AYAR (Rize) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, kısa bir süre önce göreve atadınız ama bu çok kısa süre içerisinde çok farklı bir profil ortaya koydunuz. Bu, belki büyük ölçüde sporun içinden geliyor olmanızdan kaynaklanıyor olabilir ama ben yakinen biliyorum ki bunda şahsi kişiliğinizin de büyük katkısı vardır. Bir bakıyoruz sokakta çocuklarla voleybol, basketbol oynuyorsunuz, bir bakıyoruz çok koyu bir Fenerbahçeli olduğunuz hâlde Beşiktaş maçında görüyoruz, Galatasaray maçında görüyoruz, yine bir bakıyoruz Ampute Millî Futbol Takımı'nın oyuncularıyla sizleri âdeta iç içe görüyoruz. Bunlar çok güzel şeyler. Bakanım, tebrik ediyorum.

Yine, federasyonlarla Bakanlığınızın ilişkilerini disipline etme yönündeki gayretlerinizi çok yakinen biliyoruz; bu da çok önemli bir konu, ayrıntısına girmiyorum.

Sayın Bakanım, Bakan olduğunuzda en çok muhalefetin sevindiğini ben o gün Büyük Millet Meclisi salonunda gördüm, alkışla karşıladılar. Bunu o zaman çok anlayamamıştım ama bugün biraz anlar gibi oldum çünkü bakıyorum muhalefetin istek ve taleplerine önem veriyorsunuz; bunu da çok önemsiyorum.

Sayın Bakanım, Bakanlığınızın en önemli faaliyet alanlarından biri de Kredi ve Yurtlar olduğunu söylemeye bile gerek yok. Bu alanda çok güzel şeyler yapıldı ve yapılıyor ama her şey bitmiş değil, daha yapacak çok şey var o alanda da.

Yine, gençlikle ilgili yapılmalarda aynı değerlendirmeyi maalesef yapamıyorum çünkü bu alanda yapacağınız, yapılması gereken çok şeylerin olduğunu yakinen sizler de biliyorsunuz. Çalışan gençlikle ilgili, sporcu gençlikle ilgili, eğitimdeki gençlerle ilgili, sokaktaki gençlerle ilgili gerçekten yapılması gereken çok çok faaliyetler var. İnşallah, yakın zamanda bu konuda da önemli gelişmeleri görmek istiyoruz.

Az önce Sayın Bekaroğlu'nun bir pas atmasıyla ilgili bir cümle söyleyeceğim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Rize'yle ilgili.

HİKMET AYAR (Rize) – Evet, Rize'yle ilgili veya başka illerle ilgili konuları -Sayın Bakanı yakından biliyorum- ilgili ile giderek ilde yaptığı koordinasyon toplantılarıyla, bütün paydaşlarıyla beraber ilin sorunlarını yakinen takip ediyor, koordine ediyor, çözüm yolları konuşuluyor. İnşallah bunlarla ilgili de yakında farklı aktif icraatlar ortaya çıkacaktır diyorum. Lafı uzatmıyorum, teşekkür ediyorum.

Bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz Sayın Ayar.

Sayın Ayhan, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYHAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii konu gençlik ve spor olunca konuşacak çok şey var. Özellikle genç nüfusa baktığımız zaman ülkemizde yaklaşık yüzde 16-17'ye tekabül eden bir nüfustur. Spor da 70 milyonun aslında ilgili olduğu bir alandır. Dolayısıyla tüm bu alanlara dair söylenecek ve yapılması gereken oldukça fazlasıyla çalışma da var. Bu boyutuyla ben hani çok detaya ve tekniğine girmeden genel düşüncemi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bir de tabii, bunun yanında şans oyunları alanımız var, işte Millî Piyango'dur, İddaa'dır ve benzeri şans oyunları ile ilgili Bakanlıksınız.

Ana hatlarıyla öncelikle gençliği dair bir iki vurgu yapmak istiyorum. Gençlik, arkadaşlar da ifade etti, hepimizin de üzerinde hemfikir olduğu bir düşünceden hareketle, toplumun en dinamik, en canlı üyesidir. Dolayısıyla bütün toplumlar yatırımlarını gençler üzerine yapar, gençler üzerine inşa eder. Bu inşa etme politikaları ve çalışmalarını toplumun ihtiyaçlarına, toplumsal değerlere denk düşebilecek şekilde yapmak gerekiyor. Şu anda, biz Türkiye gerçeğinde gençliğin içerisinde olmuş olduğu durumu dikkate aldığımızda ne yazık ki bunu söylemek mümkün değildir. Yani on beş yıldır partinizin iktidarı ve ondan önceki partilerle beraber gençlik, âdeta kayıp bir kuşak, kayıp bir kesim hâline gelmektedir. Şu anda da spordan tutalım da gençliğin bütün yaşam alanlarına baktığımız zaman kazanılmış bir gençlik, kurtarılmış bir gençlikten söz etmek de mümkün değildir. Yani nedir? İşte, işsizlik, sosyal yaşamdaki müthiş yozlaşma ve çürüme, gençliğin iddialardan, hedeflerden yoksun bırakılışı, gençliğin giderek bireycileşmesi ve çevresine yabancılaşması, toplumun temel değerlerinden uzaklaşılması gibi birçok boyutu ele almak mümkündür. Bunun en önemli nedenlerinden biri de az önce Bekaroğlu hocam da ifade etti, aslında sistematik bir nedenden kaynaklıdır. Bu sistematik neden de kapitalist sisteme göre, kapitalist anlayışa göre toplumun ve gençliğin ele alınması ve gençliğin bir meta olarak değerlendirilmesidir. Yani her şey kapitalist sistemin ayarlarına göre, kapitalist sistemin beklentilerine göre ifade edildiği zaman ve bu çerçevede konuları ele aldığı zaman ne yazık ki gençliği kurtarma ve gençliği istediğimiz şekilde güçlendirme çalışmalarımız zayıf kalmaktadır. Yani ne oluyor? İşte gençler gününü kurtaran, geleceğe dair çok fazla kaygı, düşünce içerisinde olmayan, daha çok zamanını öldürmeye çalışan bir nesne hâline gelmektedirler. Bu oldukça önemli. Tabii bu boyutuyla da -özellikle son yıllarda arkadaşlar da çok yoğunca ifade etti- müthiş derecede bir çürüme durumu söz konusudur. Bu çürümüşlük durumu, hele hele uyuşturucu kullanılmadaki bağımlılık ve toplumsal sorunlara olan ilgisizlik ve -az önce dediğim gibi- bireycileşme yaklaşımları gençliği müthiş derecede etkilemektedir. Tabii, düşünen, sorgulayan, özgürlükçü değerlere sahip olan bir gençlik de ne yazık ki sizin mevcut politikalarımız çerçevesinde de gerçekleşmiyor. Yani gençlerin düşünmesinin önüne, gençlerin özgürleşmesinin önüne daha çok yasaklarla, daha çok birtakım böyle tabularla yaklaşıyor ve düşünen, sorgulayan gençlik ya içeri atılıyor ya susturuluyor ya da kafasına vuruluyor. Bu boyutuyla da bence politikalarımızı yeniden gözden geçirmek lazım, gençlikten korkmamak lazım, birbirimizden korkmamamız lazım. Yani düşünen insandan, sorgulayan insandan, özgürlükçü değerlere sahip olan insanlardan korkmamak lazım. Korku psikolojisi ve korku politikaları kesinlikle çözüm değildir. Yani birtakım çıkarları, birtakım hesapları kapatabilme, onu engelleyebilme belki size avantaj verebilir ama bu mevcut yöntem aslında toplumu bütünen felç edecek, toplumu kötü bir şekilde etkileyecek bir yöntemdir.

Diğer taraftan, şans oyunları... Âdeta insanların şans oyunlarına mahkûm edildiği, esir edildiği bir sistem inşa ediliyor. Bugün işte torba yasada aşağıda konuşuldu, 14'üncü maddede, şans oyunlarındaki vergi oranı yüzde 10'dan yüzde 20'ye çıkarılacak. Ben Genel Kurulda da ifade ettim, iki kavram üzerinden büyük bir sömür gerçekleştiriliyor, büyük bir yozlaşma gerçekleştiriliyor. Şansın kendisi aslında doğal bir şey yani her insanın karşılaşabileceği, hâkim olamadığı ve belirleyemediği bir olgudur. Oyun dediğiniz şey de aslında sosyal yaşamı geliştirici, dostluğu, birliği, beraberliği geliştirici bir şeydir. Ama gelin görün ki sizin Bakanlığınız şans oyununu bu mevcut temel değerlerinden kopararak daha çok ticarileştirmiş ve kapitalizmin hizmetine sokmuştur. Devasa rakamlardan söz ediliyor, devasa kârlardan ve girdilerden söz ediliyor. Bu paralar neye harcanıyor, nereye gidiyor, toplumun hangi ihtiyaçlarını karşılıyor; bunlar çok önemli noktalardır. Dolayısıyla şans oyunu dediğimiz şey de âdeta bir kumardır. Bu kumarı resmîleştirmek, legalleştirmek ve buna dair bir tutum ortaya koymak bence emeğe de, toplumsal değerlerimize de mesafe koymak ve ondan uzaklaşmaktır yani emeksiz para kazanmaktır, çabasız para kazanmaktır ve insanların paranın kölesi olmasıdır. Dolayısıyla şans

oyunlarının, Millî Piyango da dâhil olmak üzere bu kültürün ortadan kaldırılması lazım. İnsanlar emekleriyle, var güçleriyle, kendi mücadeleleriyle kendilerini var etmeliler. Yoksa böyle birtakım oyunlara dâhil olarak insanların kendilerini var etmesi, kendilerini gerçekleştirmesi, değerlerine sahip çıkması, toplumsallığına sahip çıkması da mümkün değildir. Partiniz, defalarca bu mevcut değerleri koruyan, gençliği kollayan, gençliği sahiplenen bir tutumun sahibi olduğunu ifade ediyor ama yapılan uygulamalara baktığımız zaman bu uygulamaları boşa çıkaran, daha doğrusu bu iddiaları boşa çıkaran uygulamalar söz konusudur. Örneğin, spor. Bugün spor dostluk amacıyla mı kullanılıyor, yoksa spor gerçekten paranın, iktidarın, hırsın, çekişmenin bir aracı olarak mı kullanılıyor? Gidin, işte sosyal yaşamdan tutun da parasal özelliklerine varıncaya kadar bugün -futbol da dâhil olmak üzere- her türlü negatif, olumsuz yönleri orada görmek mümkün. Cinsiyetçilik mi deseniz, para kazanma hırsı mı deseniz, insanların obje hâline getirilmesi mi deseniz yani esas amacının dışında insanı körelten, insanı yozlaştıran bütün boyutlarıyla bu kullanılıyor. Sporun ortaya çıkış tarihçesine baktığımız zaman, spordan murat edilen amaçlara baktığımız zaman bu boyutu ile şu anda gerçekleşen spor anlayışının birbiriyile de uzaktan yakından alakası yoktur şans oyunlarında olduğu gibi. Bakın, biz çocukken oyun oynardık. Çocukken bir araya gelmek için, sokakta insanların birbirine kapısını açması için ve birbirleriyle temas kurması için oyunlar oynanırdı ve bu oyunlarda müthiş derecede bir dostluk, müthiş derecede bir arkadaşlık ve bir aradalık yaşanırdı. Onlar onun yaratmış olduğu bir hazla bizdeki o toplum olma, sosyal bir varlık olma bilincine katkı sunardı ama şu anda baktığımız oyunlar ne yapıyor? Daha çok para kazanma hırsı, daha çok ötekini ezme, öteki üzerinde güç ve iktidar olmanın bir aracı hâline getirilmektedir. Ben nasıl zengin olabilirim? Ya, zengin olsan ne olacak yani? Paranın bu kadar mahkûmiyet, paranın bu kadar böyle fetişleştirilmesi ve paranın her şeyin merkezine sokulması asla kabul edilecek bir şey değildir. Hele hele bir de sizin partinizin ortaya koymuş olduğu değerlerle bunu kıyasladığımız zaman... İşte harama karşı olduğunuzu söylüyorsunuz, şans oyunlarının tümü haramdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayhan, normal süreniz bitti. Lütfen, konuşmanızı tamamlar mısınız.

İBRAHİM AYHAN (Şanlıurfa) – Evet. Aslında konuşulacak çok şey var, ifade edilecek çok şey var. Zaman da bayağı gecikti. Ben sizleri de fazla yormak istemiyorum.

Kısacası, gençlik, spor alanında daha demokratik, daha özgürlükçü, daha eşitlikçi bir tutumun sahibi olmak ve toplumsal değerlerimizle barışık bir politikayı ortaya koymak gerekiyor. Bizi geriye götürecek, bizi birbirimizin karşısına itecek politikalarından da vazgeçmek lazım. Bu, şans oyunlarıdır, sporun bu kadar böyle ticarileştirilmesidir ve benzeri gençliğin ihmal politikalarını kesinlikle terk etmek lazım. “Arkadaşlar, şuraya spor salonu yapılınsın, buraya şu mekân yapılınsın.” demekten ziyade, biz bu gençliği nasıl kurtaracağız, nasıl bu gençliğe ilişkin daha toplumsal değerlerimizi koruyan, daha manevi değerlerimizi koruyan bir çözüm üreteceğiz; bunun arayışı içerisinde olmamız gerekiyor diyorum, tekrardan hepimize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ayhan.

Sayın Durmaz, buyurun lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, tebrik ediyor, görevinizde tekrar başarılar diliyorum,

Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, kıymetli Bakanlık bürokratlarımız, basın mensupları, sivil toplum örgütlerinin değerli yöneticileri; 2018 yılı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, başarılar temenni ediyorum.

Ülkemizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün gençlik hakkında görüşleri, genç nesillere duyduğu güven ve umut hepimizin malumudur. “Biz her şeyi gençliğe bırakacağız. Geleceğin ümidi, ışıklı çiçekleri onlardır. Bütün ümidim gençliktir.” der ve “Cumhuriyeti biz kurduk, onu yüceltecek sizlersiniz.” demiştir. Ve yine dünyada örneği olmayan, ülkemizin işgalden kurtuluşunun ilk meşalesi olan 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktığı günü Gençlik ve Spor Bayramı ilan ederek gençliğe verdiği önemi ve güveni de böylece perçinlemiştir. Gençlik demek umut demek, gelecek demek, enerji ve üretim demek. Bilim demek başarı demek. Çünkü ancak geçmişini bilen, bugünün değerlerini iyi okuyup anlayan bir nesil ülkemizi geleceğe taşıyabilir. Gençliğin ülkemizin teminatı olduğu günümüz siyasetçilerinin de dilinden düşmez ama gençliğe yeteri kadar önemi verdiğimizizi de söyleyemeyiz.

Önemli bir Bakanlık. Tabii bu Bakanlık gerçekten ülkemizde spora yönelik hedeflerin konduğu, bu ülkedeki tüm gençlerin birbiriyle kaynaştığı, hatta günümüzde apartman keşmekeşinden oyun oynamayı, birlikte paylaşmayı unutmuş nesilleri yeniden, o zorluklara rağmen, bir projeye geleceğe umutla bakacak hâle getirmekle mükellef bir Bakanlık. Sporun dini, imanı, mezhebi, meşrebi olmaz, olmamalıdır da. Spor yeryüzünde müzikle ve sanatla evrensel bir değer bulmaktadır. Bu yüzden olimpiyat gibi dünyanın en eski spor organizasyonları -insanoğlu bunu keşfettiğinde- milattan önce, binlerce yıl önce başlamıştır.

İyi bir spor ahlakı verirsiniz düşünen, irdeleyen, sorgulayan, maddecilikten uzak, kaynaşan, dili aynı olmasa da birbirini anlayan, jestlerle, mimiklerle, davranışlarla insanın en son ulaşacağı bir mevkiyi, hedefi yakalayan bireyleri yetiştirebilirsiniz. Bu anlamda, ülkemizde Millî Eğitim Bakanlığında -az önce arkadaşlarımız da bahsettiler- izcilik diye bir birim vardı, bununla ilgili 20 bine yakın yüreğinde insan ve ülke sevgisi olan yetişmiş kalifiye öğretmen. Farklı illerden gelen milyonlarca gencimiz -bu konuda- Türkiye'nin muhtelif yerlerinde bulunan gençlik kamplarındaki çocuklarla bir yârenlik, arkadaşlık, kaynaşma, dayanışma ve daha sonra, asker arkadaşlığı gibi ilelebet süren; güzel ahlakın ve bütünleşmenin, bu ülkenin bireyi olmanın hazzını ve keyfini birlikte yaşarlardı. Ama Bakanlığımıza geçtiğinden bu yana, Sayın Bakanım... Siz yeni bir Bakansınız ama önceki bakanlarınız bu noktada, o, izciliğin temel eğitimi noktasında iyi bir yer bırakmadılar size. Bakanlık eğer bunun üstesinden gelemiyorsa... Öğretmenlerin, birçoğu emekli oldu ama ben onların -öğretmen kökenliyim- bir bölümünü tanyorum, inanın o kamplarda yeniden gönüllülük esasında çoban ateşi yakıp ülkemizdeki bu kardeşliğin, barışın, birlikte yaşama kültürünün monte edilmesi adına katkı sunacaklarına inanıyorum.

Okullarda beden eğitimi dersi ve öğretmeni, beraberinde resim ve müzik konusunda Hükümetiniz döneminde çok ciddi bir azalma oldu. Hâlbuki sporcu bir bakış, evrensel bir bakış, her ikisi de birbirini tamamlayan faaliyetler. Gençlik merkezlerinin faaliyetlerine bakıyorum, bunlar var; saz kursları var, folklor var, resim var, var var var gidiyor ama işte, bunun temeli okullardan geçiyor. Normal öğretim yapan okullarda eskiden dört saattir, daha sonra iki saate düşürüldü, şimdi, yanılmıyorsam bir saat ama buna ihtiyaç var. Hani bir söz var, diyor ya: “Sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur.” O yüzden de mutlaka, yeniden sporun aslına rücu edip o müfredatta hak ettiği yeri alması lazım. Eğer spor eğitimini veremezsek bu çocuklara fanatizm, zıtlasma, birbirine karşı kin, nefret, paylaşamama duygusu, ego günümüzde alıp başını gitmektedir.

Sayın Bakanım, Kredi Yurtlar şahsınıza bağlı. Yavaş yavaş, artık, bu ülkede insanlar, bu ülkenin geleceği dediğimiz çocukları cemaatlara teslim etmenin ülkeyi ne kadar tehlikeli bir noktaya götürdüğünü gördü. 15 Temmuzda yaşadığımız, hepimizi üzen, 250 yurttaşımızı kaybettiğimiz, 2 binin üzerinde insanımızın yaralı olduğu o badireyi atlattık ama bakıyoruz, bunun faturasını, sorumluluğunu ülkemiz adına en çok üstlenmesi gereken iktidarın çok ders almadığını görüyoruz. Yine, yeni cemaatlara

yelken açıp buralardan medet umar bir anlayışa beraber geldik. Şöyle bir çözüm hep beraber üretilim. Ülkemizin her ilinde var, bazılarında birden fazla üniversite var. Yerelde partinizin belediye başkanları geliyor, “Bir fakülte istiyorum. İlimizin eksikliği.” diyor. Yeteri kadar öğretim görevlisi yok fakat YÖK’te de “Hemen açalım.” şeklinde bir karar çıkıyor. Eğer bu konuda yerel yönetimler çok iddialı, gerçekten de yörelere üniversite gibi bir eğitimin gelmesini arzu ediyorlarsa onlara iki temel şartı getireceksiniz Sayın Bakanım. O öğrencilere sosyal donatısı yüksek yurtları yapıp size bağışlayacaklar yani o yurtlara bu ülkenin devletinin o şefkatli eli dışında başka hiç kimse, hiçbir el dokunmayacak. Bir atasözü vardır bilirsiniz: “Ağzında balı olan arının kışında iğnesi her zaman vardır.” Bunu biz tarihte birçok olayla yaşadık, keşke bir daha yaşamasak. Bu anlamda, sizin sorumluluğunuzun daha fazla olduğunu biliyorum. Spor camiasının içerisinde gelmeniz, federasyonlarda görev almış olmanız bir şans. Ne olur, daha bağımsız, daha özgür bir Spor Bakanı olarak bütçeleri alın ve verimli kullanın Sayın Bakanım.

Spor Kulüpleri Kanunu Tasarısı artık getirilsin ve buna da ülkemizin şiddetle ihtiyacı var. Spor tesisi yatırımlarına çok ciddi bir planlamayla özel teşvikler verilsin. Yani böyle bazı iş adamları doğduğu topraklara bu yatırımları yapıyor ama bunu böyle değil de siz deyin ki: “Biz bir planlama yaptık, işte Muş’un buna ihtiyacı var, Tokat’ın buna ihtiyacı var, Niğde’nin buna ihtiyacı var, Afyon’da bu yok.” Bu yöne doğru bir planlama dâhilinde çözelim. Yoksa siyasete yakın, bir siyasi partiye çok oy veren bir ölçü olmasın sporda yatırım.

Ata sporlarımızın mutlaka güçlendirilip desteklenmesi lazım. Şöyle bir projeye imza atabilir Sayın Bakanım: Mesela, benim bölgem Tokat’ta güreş altyapısı var. Bu Ordu’da var, bu Samsun’da var, Çorum’da var, Yozgat’ta var, Artvin’de var, Maraş’ta var, Antalya’da var, Adapazarı’nda var, Kocaeli’de var, Trakya’da var. Buralarda köy düğünlerine, düğün sahiplerine devlet küçük bir güreş yolluğu vererek, genç çocuklara yaş ve kategori koyarak bu ata sporlarına ilgisini artırmalıyız. Yine, Bayburt’ta ve Erzurum’da ciriti, bunun yanında Burdur, Denizli, Muğla yöresinde çok güzel üç telli cura çalanlar, sipsi yapanlara dönük etkinlikler gibi her yörenin otantik özelliklerine göre, altyapısı bulunan spor dallarını güçlendirmemiz lazım. Yine, batıda deve güreşi gibi, Kars’ta, Ardahan’da, Sivas’ta, Konya’da Âşıklar Bayramı, atışmalar... Bunlar çoğaltılabilir.

Yine, adına bağımsız denilen spor federasyonlarımızın kongrelerini ve seçimlerini izliyoruz. Buna illerden gelen temsilcilerin sayısına yakın, bazen de böyle rakipler varsa dengeyi bozacak kadar Bakanlığınıza bağlı birçok memurun, federasyonlarda çalışan memurların oralarda oy kullandıklarına tanık olduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bu konuda bir düzenlemeyle de gerçek anlamda federasyon yapısının oluşmasına ihtiyaç var.

BAŞKAN – Sayın Durmaz, lütfen tamamlar mısınız.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yönetmeliğimizde bir doping var, arkadaşlarımız da değindiler, bu cezayı alanların belli görevlerde olmaması lazım. İsim vermeden söyleyeyim ama şu anda bu konuda bu kuralın ihlal edildiği bir federasyon başkanımız var. Bu konuda da sizin doğru yaklaşım bunlara müsaade etmeyeceğinize inanıyorum.

Altyapıda sporcunun bir pınarı, gözesi olan, kaynağı olan ilköğretim okullarının artık bahçeleri spor yapılamaz durumda Sayın Bakan. Bu anlamda yeni şehirleşme yapılırken, mutlaka ama mutlaka imar tadilat ve değişiklikleri yapılırken Gençlik ve Spor Bakanlığının uzmanlarından görüş alınmalı. Ne olmalı? Çok geniş spor alanları yani mahallede çocukların semt sahası, buna bağlı yürüyüş

yolları, hatta o yeni açılan caddelerde bisiklet yollarına kadar planlamaların artık bu ülkede olması lazım ve bunun için Spor Bakanlığı onayı olmadan o imar planları da askıya çıkmamalı. Kıymetli bürokratlarınızla, bütün siyasi partilerin ortak anlayışıyla böyle, İmar Yasası'na bir ek getirebiliriz. Bu da sizin döneminizde hepimizin katkılarıyla olsun Sayın Bakanım.

Yine, sporu özendirmeden bahsediyoruz, çok ciddi bütçelerimiz de yok. Ancak şöyle bir baktığımız zaman, spor malzemelerinin de KDV'sinin yüksek olduğuna tanık oluyoruz. Yani bu neden yüzde 3'lere, 4'lere, 5'lere düşürülmesin. Hele amatör spor kulüpleri bir malzeme alacağı zaman -profesyonel olanlara çok demiyorum, onlar zaten belli para babalarına sırtını yaslıyor- kesinlikle ve kesinlikle KDV'nin hatta sıfıra inmesi lazım. Ve yazları spor hizmeti veren okullar var, bazı okullar bünyesinde faaliyet veren, öğrencileri yetiştiren; bunlarda hemen maliye hazinesi devreye giriyor, okuldaki bir tesisi yazın okul kendi derneği bünyesinde sportif faaliyetleri...

BAŞKAN – Sayın Durmaz, teşekkür edelim mi?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Bu anlamda, buralara da müdahil olup gerçekten, zihni berrak, sportif, birbirini seven, farklı düşünse de bunları bu ülkenin bir güzelliği gibi gören yurtsever bir nesil yetiştirmek istiyorsak spora önem vermemiz lazım.

2018 yılı bütçenizin önümüzdeki yıl bu olumsuzlukları konuşmayacağımız bir bütçe olmasını diliyorum, başarılar diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Durmaz.

Sayın Gizligider, buyurun lütfen.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, hayırlı uğurlu olsun.

Tüm ekibinize öncelikle teşekkür ediyoruz, geçmişten gelen projelerin devamı noktasındaki destekleri dolayısıyla. Bu kapsamda, Nevşehir stadyumu artık, tabiri caizse, fırına girmek üzere, onun için de şimdiden desteklerinizi bekliyoruz.

Birkaç hususta fikrimi beyan etmek istiyorum, vakti de tasarruflu kullanacağım. Tabii, özellikle, bu Doğu Bloku ülkeleri sporcu yetiştirmek ve eğitim ile sporu doğru bir şekilde, sağlıklı bir şekilde kaynaştırma meselesinde galiba çok ileri gitmişler. Bazı incelemeler de var elimizde bu noktada. Çok özetle, demeye çalıştığım şu: İlkokuldan itibaren çocukları -ama bence bütün çocuklar irdelenmeli yani bununla ilgili bir birim olmalı bana göre- ilgi duyduğu ve kabiliyetlerine uygun olan spor dallarında yetiştirmeyi amaçlamamız gerektiğini düşünüyorum. Yoksa, ileri yaşlardaki hevesler ya da ileri yaşlardaki girişimler neticede başarılı olamıyor yani basit bir cümleyle söyleyelim: 80 milyon kişiyiz ama 11 futbolcu çıkaramadık. Bunun herhâlde tabanında bu tip temel sorunların olduğunu düşünüyorum.

Saygıdeğer Bakanım, bir de şunu ilginize paylaşmak isterim: Turizm ile sporun çok ilginç bir diyalogu var. Bu ikisinin birleşebildiği, kaynaşabildiği noktalarda her iki sektörün de katma değeri çok fazla yükselmekte ve gerek turizmin ileriki yıllara yönelik devamı noktasındaki katkısı gerekse spor anlamında gelecek turistlerin ülkeye katkıları yani döviz katkıları, inanın, çok yüksek bir korelasyonla bağlantılı. Tam da bu kapsamda bizim de bir amacımız var, bunu paylaşmak istiyorum, daha önce de çok kısa olarak paylaşmıştık; hava sporları meselesi. Türkiye bunun için son derece ideal iklim ve yeryüzü koşullarına hâkim. Antalya bambaşka özellikte, Erzurum bambaşka özellikte, Kapadokya,

Nevşehir bambaşka özellikte, İzmir, İstanbul tamamen farklı özellikte. Hava Sporları Olimpiyatı yanılmıyorsam 1999'da en son Türkiye'de yapıldı, hatırlayabildiğim kadarıyla ve onun bizim de içinde bulunduğumuz turizm bölgelerine ciddi bir katkısı oldu. Tam da bu kapsamda, sadece Kapadokya'da yapılan ve dünyanın da çok ilgisini çeken bir mesele var, bu balon meselesini ilginize sunmak istiyorum çünkü çok değişik şekillerde, işte, fantastik şekillerde diyorlar, Çin'in farklı uygulamaları var, ejderha uygulamaları, Amerika'nın farklı uygulamaları var ve inanın, belki bir hafta, on gün dünya medyasının gündemi ve o ülkenin de çok ciddi bir reklamı. Bu konuda da hem desteğinizi talep etmek hem de ilginize arz etmek istiyorum.

Gençlik merkezleri için, kim bunu ilk düşündüyse hay ondan Allah razı olsun bin kere. Şu anda müthiş bir çalışma var gençlik merkezlerinde. Tabii, şunu istiyoruz bütün siyasilere olarak da: Mümkünse her ilçemizde olabile keşke. Ama burada eğer bir nüfus kriteri, yaş kriteri yani yaş aralığındaki nüfus kriteri gibi bir objektif kriter belirleyebilirsek... Çünkü bütün ilçelerde bizden bu isteniyor. İşte, iki ilçemizde kurabildik ama diğerleri "Biz de istiyoruz." diyor doğal olarak ve şu an çok iyi bir çalışma var orada. Yani gençlerin, hakikaten, o arzuladığımız, işte, ebru sanatından tutun, saz çalmaktan tutun da farklı farklı spor dallarına kadar ilgisini, orada kendini gösterebildiği bir alan oldu.

Bu noktada bir başka eklemek istediğim husus: Spor Toto Başkanımıza teşekkür ediyorum çünkü BAL lîği meselesi var Türkiye'de. Yani amatör ligdeki bütün takımlar, her şehir için geçerli, tek tutunabildiğimiz Spor Toto. Mümkünse buranın bütçesini iki kat, üç kat, beş kat, on kat artırsak inanın yetmeyecek düzeyde, böyle bir katkı var. Buna belki daha sistematik bir çözüm bulmamız lazım. Yani sürekli Spor Toto, işte, oradan reklam desteği vesaire... Bu herhâlde arızı bir durum yani geçici bir çözüm oluyor. Daha uzun vadeli, başka bir çözümü birlikte araştırmamız lazım diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Son cümlem Sayın Başkanım.

Bildiğim kadarıyla devam ediyor ama -her yıl falan yapılan bir protokole teknik usulünü bilmiyorum- yaz Kur'an kurslarıyla Gençlik ve Spor Bakanlığımızın bir çalışması vardı, bunun devamı noktasında da bize çok ciddi talep geliyor; bunu da arz ediyorum.

Şimdiden başarılar diliyorum.

Hayırlı uğurlu olsun bütçeniz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Şimşek, söz sırası sizde.

Süreniz beş dakika.

Buyurun.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, öncelikle, yeni görevinizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum, başarılar diliyorum.

Gerçekten, muhalefet partileri olarak sizin Gençlik ve Spor Bakanı olmanızdan hepimiz mutlu olduk. Pozitif yaklaşımlarla milletin derdine derman olacağınızı umuyoruz.

Tabii, gençliğin şu anda en büyük problemi obezite ve internet bağımlılığı, uyuşturucu ve alkol. Her anne baba çocuğunun iyi bir doktor, iyi bir avukat olmasından önce sağlıklı olmasını ve kötü alışkanlıklardan uzak yaşamasını ister ama maalesef, 2002 yılından bu tarafa her şey çok artıyor, uyuşturucu kullanımı, fuhuş, internet bağımlılığı, stres ve obezite de aldı başını gidiyor. Ben sizden ilk başta şunu rica ediyorum: Yarından geç olmamak kaydıyla Millî Eğitim Bakanıyla ivedi bir görüşme

yapıp okullarda sporun zorunlu olmasını, bunu da ilk Bakanlar Kurulunda gündeme almanızı talep ediyorum. Bunu da bu yıl yatılı okullarda hemen ikinci dönem başlatılmasını... Yani her öğrenci her gün mutlaka en az bir saat spor yapsın, bu zorunlu olsun ve gençliğe bu örnek olsun, ilkokuldan başlamak üzere -Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu konuda önerge de verdik ama maalesef o gün kabul edilmedi- ve spor yapan bir gençlik oluşsun. Yani bugün burada bulunan, salonda bulunan insanların çoğunluğu mahallede top oynamıştır, sokakta arkadaşlarıyla oynamışlardır, bir komşuluk ilişkisi, arkadaşlık hukuku olmuştur ama bugün maalesef, kentleşmeyle beraber artık bu duygularımızı kaybettik. Şu anda bizim çocuklarımızın sokakta arkadaşları yok, mahalle arkadaşları yok ve üzülerek ifade etmek istiyorum: Milletvekili olmadan önce ben Mersin'de yaşıyordum, Ankara'ya taşındıktan sonra, başta kendi çocuklarım olmak üzere, endişe duyuyorum. Net bir şekilde söylüyorum: Oğlum 11'inci sınıfa gidiyor, sınıfında sigara kullanmayan iki çocuk var, benim oğlum dahi sigara kullanıyor, Ankara'ya geldikten sonra oldu ve Ankara'nın göbeğinde bu. Bir anket yaptırın, sigara kullanımı veya kötü alışkanlıkların durumu nedir? Çocuklar sokakta 10 lirayla, 5 lirayla, 15 lirayla uyuşturucuya ulaşabiliyorlar. İçişleri Bakanlığının bununla ilgili ivedi tedbir alması ve ciddi yaptırımlar uygulanması. Özellikle, okul önlerinde -bakın, Ankara Çankaya'dan bahsediyorum- ciddi tedbirlerin alınması lazım. Bütün okullarda, sokaklarda durum bu. Gençliğin başka bir hedefi yok şu anda, internet olacak elinde, iPhone olacak, kafede arkadaşıyla buluşacak, gezecek tozacak; bunun dışında başka bir beklentisi maalesef yok. Bu konuda samimiyetinize güveniyorum, bununla ilgili çözüm arayacağımıza da inanıyorum.

Tabii, okuyan gençliğin çoğunluğu, üniversite bitiren gençliğin çoğunluğu işsiz maalesef. Üniversiteyi kazanan çocukların çoğunluğu yurt sorunu yaşıyor. Yüzde 70 çözüldü, arkadaşlarımız iyi niyetle mücadele ediyorlar ama yüzde 30'a yakın kredi yurtlar açığımız var. İki tane arenayı öteleyelim, yapmayalım, daha sonra yapalım ama üniversite kampüslerinin içerisine her öğrenciye cevap vereceğimiz şekilde yurt yapalım. İnanın, yurt çıkmadığı için üniversiteye gelemeyen çocuklar var, fakir, Anadolu çocukları var. Bununla ilgili ivedi tedbir alınması ve bu sorunun bir iki yıl içinde kökten çözülmesi gerekiyor.

Ayrıca, sporla ilgili, şehir merkezlerindeki stadyumların çoğunluğu TOKİ'ye devredildi. Yer seçimi olarak inanın, bütün şehirlerde eski statlar en mükemmel yerlere seçilmişler. İstanbul'da İnönü Stadı'nın olduğu yerden daha güzel bir stadyum yapabileceğiniz yer yok. İnönü Stadı'nda maçtan sonra stadyum on beş dakikada boşalır, trafik sorunu da olmaz, en mükemmel yerde. Ama şehir merkezlerindeki stadyumların TOKİ'ye devredilmesi, TOKİ'nin de bunu ticari amaçlı olarak düşünmesi ve stadyumları şehrin dışına taşınması hem trafik yükünü artırıyor hem insanların maça gelme oranını azaltıyor çünkü yürüme mesafesinde değil stadyumların çoğu; buradaki tercihlerin tekrar gözden geçirilmesi, mevcut statlar talebi karşılayamıyorsa revize edilmeleri lazım. Stadın yıkılıp yerine yeni stat yapılması lazım. Bu konuda da Bakanlığımızın tedbir almasını bekliyorum.

Sayın Bakanım -üniversite mezunlarıyla ilgili görüşümüzü söyledik, düzenli sporu söyledik- TOKİ'nin bu uygulamadan mutlaka vazgeçmesini, başta seçim bölgem olan Mersin olmak üzere. Mersin şehir merkezindeki stadyum TOKİ'ye devredildi, şehrin dışına bir stadyum yapıldı otobanın üzerine. Olimpiyatlarla ilgili, Akdeniz Oyunları'yla ilgili bu çalışma yapıldı. Ama inanın, yeni stada bir tane vatandaşın yürüyerek gidebilme şansı yok. Şu anda TOKİ'ye ait olan eski Tevfik Sırrı Gür Stadı'nın yerine de TOKİ'nin alışveriş merkezi veya konut projesi yapılacağı ve buradan para kazanma...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şimşek, teşekkür ediyorum.

Son cümlelerinizi alayım.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Bu yanlıştan vazgeçilmesini ve Tevfik Sırrı Gür Stadı'nın yerinin ya meydan yapılmasını, kent meydanı ya da mutlaka yeni bir stadyum yapılmasını talep ediyorum.

Şehirdeki çok sayıdaki tesis maalesef kullanılmıyor. Erzurum'da bu kadar tesis var ama acaba, Erzurum'da kayak yapan kaç tane gencimiz var şu anda? Mersin'de gerçekten Hükümet çok güzel yatırımlar yaptı, çok tesis var ama spor yapan kaç tane genç var? Tesislerin hepsinin kapısına kilit vurulmuş, tesisler o şekilde duruyor. Mutlaka gençliğin spora... Gençlik Sporun da bu kadroyla bunu yapabilmesi mümkün değil. Bu tesislerin çoğunluğunun belediyelere devredilmesi lazım ve belediyelerin öncülüğünde yeni bir yapılanmaya gidilmesi lazım diyorum.

Tekrar görevinizde başarılar diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan; öncelikle ben de iyi akşamlar diliyorum. Oldukça uzun çalışma saatleri oldu yorucu bir tempo sonucunda.

Tabii ki öncelikle, Sayın Bakan -sanırım, henüz dört ay olmadı- bu görevinizde ben de başarılar diliyorum.

Birkaç konuda ben de görüşlerimi paylaşacağım.

Baktığımız zaman, birçok sorun gençlerle ilgili aslında dile getirildi. Türkiye'deki Gençlerin İyi Olma Hâli Raporu var Sayın Bakan. Burada gençlerin yüzde 30'unun geleceğe karamsar baktığı, siyasete katılımın yalnızca oy kullanmaktan ibaret görüldüğü, gönüllü sivil toplum faaliyetlerine katılımın çok düşük olduğu gösteriliyor. Yine raporda, gençlerin gönüllü faaliyetlere katılım oranının yüzde 5 seviyesinde, interneti kişisel gelişimleri için kullanmadıkları, yüzde 70'inin iş bulmanın güç olduğunu düşündüğü ve gelirlerinin de çoğunun 600 liradan az olduğu belirtiliyor. Burada, baktığımız zaman, 13 milyona yakın bir genç nüfusumuz var. 15 ve 24 yaş arasında işte yüzde 16,5 gibi bir rakam bu. İşsizlik oranına baktığımız zaman, yüzde 35'i, şöyle bir durum var, aldığı eğitimden memnun değil, kadınlarda bu yüzde 37 ve işsizlik oranında rakamlar hızla artıyor bildiğiniz üzere.

Burada şunu belirtmek istiyorum: Özellikle işsiz olan gençler arasında öğrenim kredilerini ödeyemeyenlerin oranı çok fazla, özellikle belirtildi, hacze uğradıkları, işte 1 milyon 156 bin öğrenciden 239 bini bu sorunu yaşıyor. Gelir İdaresi Başkanlığına gönderilen gerçekten yüksek bir rakam, 2 milyara yakın bir rakam belirtiliyor. Bunu Bakanlığın verisi olarak aldım.

Yurt sorunu hâlâ çözülmüş değil. Hepimiz sanırım bu konuda hemfikiriz, üniversitelerin açıldığı dönemde gerçekten özellikle devlet üniversitelerini kazanan, gelir düzeyi düşük olan öğrencilerin özel yurtlara mahkûm edildiği ve bunları ödemekte, o özel yurtların ücretlerini ödemekte oldukça güçlük çektiklerini görüyoruz ve bu sıkıntı, yurt sorunu çözülmüş algısı yaratılsa da bu sorunun çözülmediğini...

Yine telaffuz edildi, önemli bir rakam var. Gerçekten gençlerin yüzde 37'si ne eğitimde ne istihdamda Sayın Bakan. Bu sorunun çözümü noktasında Kabinede ortaklık yapacağımız diğer bakanlıklarla ivedilikle görüşmeniz gerekiyor ve bu sorunun gerçekten samimiyetle masaya yatırılıp neler yapılacağının belirlenmesi gerekiyor.

İstatistiksel olarak da sizin kendi bir veri tabanınız var mı gençlerle ilgili? İşte, yurt sorunu çözüldü mü? Kredilerini ödüyorlar mı? İş bulma... Çünkü burada konuşan bütün bakanlıklar verilerin gayet iyiye gittiği noktasında, işte 2002 baz alınarak bütün sorunların çözüldüğü gibi gözüküyor ama sizin Bakanlığınızın bu konuda biraz daha hassasiyet göstermesi, kendi veri tabanımızdan yola çıkarak bunu gerçekten gündeme almanız gerekiyor.

Bir veri var. Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü arasında imzalanan bir protokol var. Bu protokolle Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı yurtlarda öğrencilere “manevi destek” adı altında bir uygulama var. Bununla ilgili biraz ayrıntı verebilir misiniz Sayın Bakan? Nasıl bir manevi destek? Hangi öğrencilere, kimler veriyor bu eğitimleri? Bu konuyu da dikkatinize sunuyorum.

Burada benim tabii ki önerim, genel olarak da öneride bulunuldu, Millî Eğitim Bakanlığıyla çok özel protokoller yapmanız, özellikle okul öncesinden başlamak üzere bütün devlet okullarında sportif faaliyetlerin altyapısı noktasında ve bütün öğrencilerin bir spor dalında, bir branşta uzmanlaşması noktasında muazzam bir kaynağın ayrılması ve tabii, bunun yanı sıra genel kültürle ilgili ya da gençlerin işte değişen bu rekabetçi dünyada donanımlı, birikimli bireyler olması noktasında ne katkınız varsa sizin Bakanlıkla birlikte bunu hayata geçirmenizi ben öneriyorum size.

Bir de yaz kampları kataloğunuz var. Dikkatimi çekti, birçok fotoğraf, hep kız ve erkek öğrenciler ayrı ayrı fotoğrafları var yani aynı karede karma bir fotoğraf ben göremedim. Şimdi, sunuş metninizi de yine inceledim aynı şekilde ve hızlıca, orada da öyle. Bilemiyorum, tesadüfi mi öyle bir durum oldu? Buna da dikkat etmeniz gerektiğini...

Son olarak da Sayıştay raporu dikkate alındı. Burada da gerçekten gençlik ve izciliğe ilişkin faaliyetlerin düzenlenmesinde yönetmelikle değil de talimatlarla yürütülmüş. Bunu da tekrar dikkatinize sunuyorum.

Elbette, hükümetlerinizin bilfiil on beş yıldır yönettiği Gençlik ve Spor Bakanlığındaki çalışma alanlarımızda sizin döneminizde özellikle sorgulayan, özgür düşünen, yetenekli, donanımlı, birikimli ve gençlerin sorunlarına gerçekten kalıcı çözüm getirecek uygulamalar yapmanızı temenni ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özdemir.

Son cümlelerinizi alayım hemen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Burada, Sayın Cora'nın da –kendisi yok ama- kendisinin tespitleri önemliydi. Burada onu da hatırlatmak istiyorum, sizin Bakanlığınız henüz çok yeni, dört aylık ama Gençlik ve Spor Bakanlığını on beş yıldır kendisinin de mensup olduğu Adalet ve Kalkınma Partisine ait bakanlar yönetiyor. Bu da sorgulanması gereken bir nokta.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Cora hatırlayacak bunu.

Sayın Akyıldız, buyurun.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli bürokratlar ve basınımızın kıymetli emekçileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum, iyi akşamlar diliyorum.

Başkan sürede çok titiz davrandığı için ben konuşmama sondan başlayayım.

Sayın Bakan, öncelikle Sivas'a gerçekten güzel bir stadyum yapıldı yani 25 bin kişilik bir stat yapıldı. Ben bu konuda teşekkür ediyorum ama stadımızın çok ciddi eksiklikleri var, sizin de bilginiz dâhilinde bu. Şimdi, bu projeden kaynaklı sıkıntılar var Sivas'ta. "Sifonik sistem" denen bir sistem var. Bu sistemde buz tutuyor, donuyor ve doğal olarak da hem ısıtmada sıkıntı yaşıyor, alttan ısıtmada hem de kazanlar donduğu için bu sistem çalışmıyor. Sivas'ın iklimine göre yapılmadığı için bu proje, şimdi tribünlerin her tarafı püfür püfür esiyor. Yani bu sıkıntıları aştığımız zaman gerçekten de Sivas stadı Türkiye'de çok ciddi faaliyet gösterecek alanlardan biri olacaktır diye düşünüyorum.

Yine, ikinci bir nokta: Güreş Eğitim Merkezi var Sivas'ta. Burası yeri terk edilmek zorunda kaldığı için yıkılıyor. Bunun yerine Sivas'ta ciddi anlamda güzel bir yeni güreş eğitim merkezi yapmamız gerekiyor. Biliyorsunuz, Sivas üç tane olimpiyat şampiyonu çıkaran bir il ve güreşin çok ciddi şekilde altyapısı olan bir il ama maalesef, bir güreş eğitim merkezinden şu anda mahrum olmuş durumda Sivas. Bu konuda sizden söz istiyorum, inşallah buradan o sözü vereceksiniz.

Burada konuşmanızı inceledim, Dağ Kayağı Dünya Kupası'nın Türkiye'de yapılacağı öngörülmüş. Sivas Yıldız Dağı kayak tesislerini de herhâlde burada dikkate alacaksınız, bu Dağ Kayağı Dünya Kupası'nda değerlendirmenizi bekliyorum.

Şimdi konuşmama geçeyim sürem yettiği kadarıyla.

Sayın Bakan, ben de uzun yıllar sporun içerisinde olan bir insanım. Yirmi beş yılı aşkın futbol hakemliği, hakem gözlemciliği yaptım, kısa dönem voleybol hakemliği yaptım. Yani sporun sorunlarını sporun içinden gelerek yaşayan bir insanım. Burada sporun en büyük sorunlarından birisi maalesef Türkiye'de altyapı sorunu. Yani bu gerek mahallî liglerde gerekse amatör liglerde çok ciddi şekilde ekonomik sıkıntı yaşıyor. Birçok kulüplerimiz farklı branşlarda sporcu faaliyetini yürütemiyorlar ekonomik sıkıntılardan kaynaklı, hatta tek alana düşmüş olmalarına rağmen -Sivas'ta örneğini de verebilirim- bu kulüpler kapanma noktasına gelmiş durumda.

Yine ülkemizde en büyük sıkıntılardan biri doping. Burada dopinge ilgili mücadelenizi okudum. Bir önerim var. Burada dopinge mücadelede eğitime hiç yer vermemişsiniz, sadece kontroller sonucunda dopinge mücadelenin düştüğünü ve gümrüklerdeki kontrollerin artırıldığını söylüyorsunuz. Bu doğru, güzel ama dopinge mücadelede eğitimsel çalışmaların da mutlaka yer alması gerekiyor, sporunun dopinge mücadele noktasında eğitim şartı diye düşünüyorum, burada bu eksikliği gördüm.

Yine, ülkemizde statlarımızın isimleri, bunu Meclise taşıdıktık ama yani son dönemde özellikle sizlerin, sizden önceki bakanların döneminde Atatürk'ün ve İnönü'nün isimlerinin statlardan kaldırılarak ne hikmetse hep arena isimlerinin konulduğuna tanık olduk. Son dönemde Sayın AK PARTİ Genel Başkanının bir önerisi ya da eleştirisiyle bu arenalardan da vazgeçildi ama bu vazgeçilen statlarda eskisine dönüş olmadı maalesef, ne Atatürk isimleri de ne Mithat Paşa ya da İnönü isimleri konmadı. Bu doğru bir şey değildir yani geçmişle övünemeyen bir toplum yaratmak kimseye fayda getirmeyecektir. Hele hele sporda, kardeşliğin, barışın ön planda olduğu bir alanda sporda bunu yapmak bana göre doğru bir şey değildir, bu bir an önce düzeltilmelidir.

Yine, salon sporlarındaki o dostluk havasını, barış, kardeşlik havasını biz maalesef futbol sahalarında göremiyoruz. Uygulamaya koyduğunuz bu PASSOLİG uygulamasının hiçbir şekilde bir çözüm olmadığını herhâlde siz de görmüş olmalısınız. Bunun bence kaldırılmasını -ki Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz bunun kaldırılmasına taraf olduğumuzu söylemiştik- buradan tekrar size öneriyorum, PASSOLİG uygulamasının kaldırılmasının yararlı olacağını düşünüyorum.

Yine, sporda şiddet noktasında çıkarılan kanunun çok fazla bir faydasını göremedik, sporda şiddet maalesef devam ediyor.

Süreme bakıyorum, nereyi konuşsam, neyi anlatsam diye ve bu dopingte mücadelede bir şeyi daha söylemem gerekiyor. Dopingte mücadelede teşvik sisteminin de bir kez daha gözden geçirilmesi gerekiyor. Yani sporculara âdeta yeter ki başarılı olun diyerek bir teşvik sistemi uygulaması var, çok ciddi bir teşvik uygulaması var, bu da sporcuları âdeta dopinge doğru teşvik eden bir sistem gibi, onun için bu teşvik sisteminin de tekrar gözden geçirilmesi gerekiyor diye düşünüyorum.

Başkan beni uyardıktan üç saniyem var, ben de teşekkür ediyor, herkese iyi geceler diliyorum.

BAŞKAN – Ben de size teşekkür ediyorum.

Evet, son konuşmacımız Sayın Demir, buyurunuz.

Buyurunuz.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, hayırlı uğurlu olsun. Biz de izlediğimiz kadarıyla hakikaten hareketli bir Bakanlık, tebrik ediyoruz ama Muğla'ya yeterince ulaşamadınız, inşallah bekleriz. Muğla'mız biraz Bakanlığınız konusunda yeterince hizmet alamadı, onu öncelikle belirtmek istiyorum.

Yurt ve burs konusunda çok sıkıntı çekiyoruz Bakanım yani gerçekten insanlara biz burs bulmaya, onlara konaklama bulmaya o kadar zorlanıyorum ki ben bölgede yani kendimden çok büyük fedakârlık yapıyorum. Bazen 50 lira veriyoruz, 100 lira veriyoruz yani üzülüyorum gerçekten. İki kardeşli, üç kardeşli, çocuk tek, ailenin tek geliri var ama nedense kriterler mi uygun değil, bu kriterlerin tekrar değerlendirilmesi lazım diye düşünüyorum.

Şimdi, bizde Muğla'da TOKİ evleri yapıldı. Sayın Bakanım, 3 tane cami, el insaf yani bunun biri -camiye karşı değiliz- yurt olabilir, biri cami olabilir, biri okul olabilir. Yani gerçekten bazı değerlerimiz, şeylerimiz heba ediliyor yani bunları belki Bakanlık olarak takip edebilirsiniz diye düşünüyorum.

Amatör spora çok daha büyük yardım yapmak lazım, bu büyükşehir belediyesi ve belediyelerden ayrılan pay o kadar düşük ki yani bazı illerde gerçekten çok fazla spor yapmak istiyor insanlar ama imkânlar yaratılmadığı için kahvelere gidiyor yani köyleri dolaşıyorsunuz kahveler genç dolu yani insanın üzülmemesi elde değil.

Şimdi, Sayın Bakanım, çok önemli bir konu var. Türkiye'de amatör sporla uğraşan çocuklarımız sakatlanıyor. Sakatlanan bu çocukların tedavisi ve rehabilitasyonu ilgili merkez yok ama Almanya'ya gidin, başka Avrupa ülkelerine gidin, bununla ilgili pek çok merkez var ama Türkiye'de maalesef yok ve o çocuklarımız sakat kalıyor ya da sahalara tekrar dönemiyorlar. Bunu bir politika olarak geliştirmek lazım. Yine, amatör sporcuların sigortası olmadığı için tedavide veyahut da onların sakat kalmalarında maalesef çok mağdur oluyoruz. Zaten sporla uğraşan yoksul ailelerin çocukları oluyor ama amatör sporla uğraşanlara devletin bir sigorta imkânı sağlaması lazım, bir sosyal güvenlik getirmek lazım. Ben hekim olduğum için bunlarla çok karşılaşıyorum ve benden çok yardım istedikleri için ama belirli bir yerde tıkanılıyor.

Yelken sporuyla, özellikle deniz sporuyla ilgili Türkiye de yeterince ilgilenilmiyor Sayın Bakanım. Yani şimdi, mesela bizim özellikle Türkiye'nin en uzun kıyısı olan bir iliz ama yelken sporunu kendi imkânlarıyla sağlıyoruz. Bodrum özellikle dünya çapında yelken sporları ve denizcilik sporlarıyla ilgili bir ilçemiz ama Bakanlığın bu konuda hiçbir katkısı yok, Hükümetin, devletin hatta. Biz diyoruz ki: Karaada dünya yelkencilik merkezi olabilir. Sayın Bakanım, bunu özellikle rica ediyorum ve bunun altını çizmek istiyorum. Orada dünya çapında yatlar yapılıyor, eğer Hükümetimiz bizim destek sağlarsa sanıyorum çok daha büyük gelir sağlayacak hem turizm anlamında hem ekonomi anlamında hem gençlerimize istihdam anlamında. Bir altyapı var, oluşturulmuş, sadece devletin bu konuda destek sağlaması gerekiyor diyorum.

Çok teşekkür ediyorum Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Demir.

Değerli arkadaşlar, bütçe ve kesin hesap bölümündeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, soru işlemine geçeceğim ama geçmeden önce Sayın Bakan, Isparta adına ben de size bu 5 bin kişilik Kredi ve Yurtlar Kurumu öğrenci kampüsü birinci etap ve o şubat ayında açacağımız diğer 4 bin kişilik yurt için size ve şahsınızda Sayın Müsteşarımıza, Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdüremüze ve tüm Bakanlık ve Kredi ve Yurtlar Kurumu çalışanlarına teşekkür ediyoruz desteklerinizden dolayı. Hakikaten çok önemli bir probleme büyük bir çare oldunuz, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sırasıyla soru işlemlerini başlatıyorum.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Polatlı kız öğrenci yurdu için çok teşekkür ediyorum. Ne zaman açılacak? O konuda bilgi verir ve kayıtlara geçebilirsek memnun olurum, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, ülkemizde olimpiyatlara yönelik bir hedefimiz var mı odaklandığımız, bunu öğrenmek isterim. İkincisi, yükseköğrenim kredisi dönüşü kişiler işe başlayınca yani maaşlı, ücretli bir çalışmaya başladığında oluyor ama geçen gün enteresan bir vakaya rastladık. Dar gelirlili bir ailenin çocuğu askerdayken babasının izne gelişi sırasında gönderdiği paraya mal müdürlüğünün el koyduğunu öğrendik. Bunlarla ilgili aldığımız bir önlem, bir çalışmanız var mı?

Yine, 52'nci ve 53'üncü Cumhurbaşkanlığı bisiklet turlarının ayrı ayrı maliyetlerini ve yüklenici firmaları öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, futbolda 11 yabancı kuralının ivedi olarak değiştirilmesini, oynamayan bir futbolcunun yetişmesinin mümkün olmadığını belirtiyorum ve bununla ilgili ivedi tedbir almanızı yani okul açıldıktan sonra sınav sistemi değişiyorsa sezon başladıktan sonra da kurallar değişebilir. Öbür sezonu bile beklemeden acil bunu değiştirmenizi yani bu yabancı kontenjanının 4'e, 5'e düşürülmesini Türk futbolunun geleceği adına rica ediyorum.

Bir de yurtlarla ilgili devletin sosyal tesislerinin -birçok ilimizde devletin sosyal tesisleri var; Karayollarının, köy hizmetlerinin, başka kurumların- yurt sorunu olan çocukların barınmasıyla ilgili bu sosyal tesislerin kullanılmasını öneriyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim.

18 Ocak 1997 gün ve 22881 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Öğrenim Kredisi Yönetmeliği'nin o günden bugüne ihtiyaç hâlindeki maddelerinde değişiklik yapılmıştır. Madde 26: “Devam ettiği öğretim kurumundan bir yıldan fazla başarısız olan veya bir yıldan fazla ara veren öğrencinin, yeni bir öğretim kurumuna kayıt olması halinde kredisi ödenmez.” denilmektedir. Öğrenciye verilen kredinin

geri ödeme şartı olduğuna göre 26'ncı maddenin değiştirilmesiyle ilgili kredisi kesilen yüzlerce öğrenci tekrar kredi almaya hak kazanacaktır ve bu mağduriyet giderilecektir. Bu maddede bir değişiklik yapmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, malum, FETÖ yapılanmasına ait kaç kapasiteli kaç yurt KHK'yla kapatıldı ve bu yurt binaları hangi kurum ve kuruluşlara tahsis edildi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Biraz önce bizim Sivas Milletvekili arkadaşımız Ali Bey de hakem olduğunu söylediler. Şimdi, Türkiye'de bir şey var, hakemler her işi yapıyor, hafta sonu da hakemlik yapıyor. O yüzden ve birçok tartışmalı kararda da hem bağlı oldukları üstyapı hem de hakemler özelinde değerlendirmeler oluyor. Hakemlerin eğitimi, bu, hem teknik, daha doğrusu sportif faaliyet teknikliğinde hem de kondisyon açısından eğitimlerini daha da yaygınlaştıracak bir başlıkta çalışma yapmayı düşünüyor musunuz? Çünkü uluslararası müsabakalarda da hakemlerimiz görev aldığı zaman önemli ölçüde Türkiye'nin onuru ve gururu oluyor. Bu konuda yapmayı planladığınız bir çalışma var mı?

BAŞKAN – Sayın Demir, buyurun.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, Güreş Federasyonundan geldiniz. Sizin döneminizde, önümüzdeki yıllarda olimpiyatlarda şampiyonluklar görecektir miyiz? Yani beklentimiz var, ben de güreşle uğraştım bir zamanlar.

İkincisi, Sayın Bakanım, özellikle yurt konusunda, büyükşehir belediyesine geçtikten sonra, büyükşehir belediyeleri oluştuktan sonra eski belediyelerin hiç kullanılmayan ve atıl kalmış binaları var. Yani hakikaten yurt olabilecek ya da öğrenci evleri olabilecek yerler var, bunlar niye değerlendirilmiyor? Bomboş duruyor, insan üzüyor gerçekten.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Akyıldız...

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, arkadaşlar sordular ama ben bir kez daha yineleyeceğim: Futboldaki yabancı oyuncu sınırlaması konusunda düşüncenizi kamuoyuyla paylaşmışsınız ama bir de buradan duymak istiyoruz. Bu konuda bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

Tekrar soruyorum: PASSOLİG kaldırılacak mı?

Bir başka nokta: Futbolda başarı ya da başarısızlıkta hep futbolcular, teknik heyet ya da hakemler eleştirilir ama hiç kulüp yöneticilerinin ya da kulüp başkanlarının futbolda bu anlamda yeterli olup olmadığı noktasını konuşmayız, tartışmayız. Bu anlamda, kulüplerde teknik heyete yardımcı olabilecek, yönetim kademesinde bu işten anlayan bir kişinin olması zorunluluğunu ya da ortadaki o bağı kuracak bir yöneticinin olması şartını getirmeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de bir basketbolcu olarak, basketbolda yabancı oyuncu sınırlaması ve altyapıdan yükselecek oyuncu kontenjanı getirmeyi düşünüyor musunuz? Ama oynayacak, “bench”te oturacak değil, oynayacak kontenjan anlamında.

Sayın Bakan, gençlerde yalnızca yarışmayı değil, dayanışma duygularını da geliştirmek için neler yapmayı düşünüyorsunuz?

Ve Sayın Bakan, Gençlik ve Spor Bakanısınız ama aynı zamanda da kumar bakanısınız. Gençlik ve Spor Bakanlığımı kumar bakanlığı olmaktan ne zaman kurtaracaksınız?

Konuşmandaki sorularım da baki, onları tekrarlamıyorum, umarım onları not almıştınız, pek çok soru sormuştum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sunum kitapçığınının 136’ncı sayfasında gençlere destekler arasında yer alan kalkışma mobil oyununa kaynak aktarmak yerine, çocukların FETÖ’cülerin, tarikatların eline düşmemesi için yurt açsanız...

İkincisi de, yine desteklenen projeler arasında “Değerlerimize Uygun Edepli Mizah Karikatür Eğitimleri” diye bir başlık var. Bu nasıl bir şey, edepli mizah karikatür eğitimi? Buna ne kadar bütçe ayırıyorsunuz? Nasıl bir proje olduğu konusunda bilgilendirirseniz sevinirim.

Bir de Eskişehirspor’a destek bağlamında hem şehir merkezindeki eski stadyumun yeri anlamında hem de yeni stadyumun kulübe devri konusunda değişik projelerle bir kaynak aktarımı yapılabilir mi?

Konuşmam sırasında Eskişehir’imizin saha ihtiyacını gündeme getirmiştım, o konuda amatör futbol için, keza yüzmeye için olsun, ihtiyaç olan spor alanları konusunda gelişme var mı?

Bir de Eskişehir’de yurt kapasitesinin artırılması konusunda ne tür çalışmalar yapıyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Erdem...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, soruları tekrar etmiyorum ama bu, kız takımıyla alakalı ve millî bursla alakalı sorunun mutlaka cevabını beklediğimi tekrar etmek istiyorum. Çok yoğun bir şekilde mesajlar geliyor, çok sona da bırakmazsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Karabıyık...

LALE KARABIYIK (Bursa) – Sayın Bakanım, ben az önce soruları sormuştum size, onların cevabını istiyorum mümkün olursa.

Bir şey daha soracağım: Önümüzdeki dönemde TÜRGEV gibi vakıflarla yurt protokolleri yapmaya ya da yurtları onlar üzerinden yapmaya devam edecek misiniz ya da onların yaptığı yurtlara öğrenci yerleştirmeye devam edecek misiniz? Bu konudaki politikanız nedir?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz değerli milletvekilleri.

Soru işlemi tamamlanmıştır.

Şimdi görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakanımıza söz vereceğim.

Sayın Bakanım, en fazla otuz dakika içerisinde toparlamanızı istiyorum, lütfen. İlave süre vermeyeceğim, kalan soruları yazılı alacağım.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Evet, çok teşekkür ederim değerli Komisyon üyelerimiz. Öncelikle sizlerin şahsımla ilgili temennilerinizden dolayı teşekkür ediyorum. Gerçekten burada ortaya koyduğunuz yapıcı öneriler, destekler ve şahsımla ilgili sarf ettiğiniz güzel cümleler için teşekkür ediyorum.

Bu, tabii, bizim Parlamentodaki ilişkilerimizden kaynaklanan bir durum. Ben, tabii, Parlamentoda pek çok kez laf atıyordum ama neticede kimsenin kalbini kırmadan, tabii, laf atmanın da bir sanat olduğunu ifade ederek tatlı bir hukukumuz vardı. Öncelikle bu hukukun burada da sizler tarafından söylenmesi nedeniyle de çok mutlu oldum. Öncelikle teşekkür ediyorum.

Tabii, spor kulüpleri yasasıyla ilgili soru geldi birkaç arkadaşımızdan. Tabii, bu spor kulüpleri yasası öncelikle bizim gündemimizde olan bir yasa. Bu konuyla ilgili Kulüpler Birliğiyle birlikte toplantılar gerçekleştiriyoruz şu anda, son şeklini vermek üzereyiz ve bunu 2018 yılında Meclise getireceğiz. Biliyorsunuz, şimdi vaktimiz yok, bütçe var, şey var ama 2018’de bunu kesinlikle Meclisin gündemine getirerek spordaki pek çok konuyu içeren, burada gündeme getirilen pek çok konuyu içeren şekilde milletimizin takdirine ve sizlerin onayına sunacağız. Tabii, bunu yaparken de paydaşlarla yani Kulüpler Birliğiyle, ilgili birimlerle, spor kulüpleriyle, bu konudaki değerlerle istişareler ve değerlendirmeler yapıyoruz. Bu noktadaki pek çok sorunun da karşılığı olarak bu karşımıza sonuç olarak çıkacak.

Tabii, ikinci konu, dopinge ilgili pek çok soru geldi. Ben geçen dönem Doping Mücadele Komisyonu Başkanlığı yaptım ve bu, dopinge ilgili bütün grupların ortak verdiği önergeyle bir komisyon kuruldu ve bu Komisyonun Başkanlığını yaptım. O Komisyonun raporu çerçevesinde bazı önerilerimiz olmuştu, ben bu önerileri hayata geçirmek için sabırsızlanıyorum. Daha doğrusu dopinge ilgili yasanın hazırlığı içerisindeyiz. Çünkü burada herkes şunu ifade etti: Sporculara ceza veriliyor ama bu noktada diğer etki eden taraflara ceza verilmiyor, bunu önlemek için neler yapılması gerekiyor... Eğitim standartlarından tutun, pek çok şey var.

Tabii, sunum kitapçığında dopinge ilgili eğitim konusunda yer veremedik ama pek çok federasyonumuz ve Bakanlığımızın yetkilileri tarafından sporcularımıza hem TOHM merkezlerinde hem kamplarda dopinge ilgili eğitimler veriliyor.

Biliyorsunuz, aynı zamanda Türkiye Millî Olimpiyat Komitesiyle birlikte kurulmuş bir bağımsız Doping Mücadele Komisyonu var, o Komisyon numuneleri alıyor, değerlendiriyor. Aynı zamanda, Doping Laboratuvarı var Hacettepe bünyesinde, biz ona da maddi destek veriyoruz, bu noktada Olimpiyat Komitesi bünyesindeki bu Doping Mücadele Komisyonuna da destek veriyoruz. Doping mücadele yasasını da ve bir kurumsal yapı olarak da bağımsız bir yapı olarak da gerçekleşmesi için onu da Meclis gündemine getireceğiz. Bunu da bizim Bakanlığımızın yaptığı bir çalışma olarak söyleyebiliriz.

Onun dışında, amatör spor kulüplerine olan destek konusunda, ben de amatör spor kulüplerinin içerisinden geliyorum, o soyunma odalarından geliyorum yani toprak sahalardan, çamurlu sahalardan geliyorum. Şu anda, tabii, çok şükür, yapılan yatırımlarla beraber bu sahaların pek çoğu çim ve suni çim olarak değiştiriliyor ve yapılmaya devam ediyor. Özellikle bizim hükümetlerimiz döneminde çok sayıda tesis yapıldı amatör spor kulüpleriyle alakalı, futbol sahaları... Bunlarla ilgili olarak da geçtiğimiz günlerde Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonunun kongresine de katıldım. Bu camianın içinden gelen birisi olarak da onlara “Siz saha yeri bulun, biz saha yapacağız.” diye ifade etmiştim.

Bunu Sayın Cumhurbaşkanımız da defalarca ifade etti, o da amatör kulüplerin içerisinde geliyor. Biz mahallelerde, mahalle sahaları, tesisleri, belirlenen yerlerde sahalar yapmaya başladık, Bakanlık olarak yapıyoruz, yapmaya da devam edeceğiz. Bu noktada amatörlere tam destek vereceğimizi ifade ediyorum.

Amatörlere malzeme desteği konusunda: Bu yıl bütün illerde amatör spor kulüplerine malzeme dağıttık. Bunlara belediyeler de katılıyorlar, belediyeler de bunlara destek veriyorlar.

Arzu Hanım'ın sorusundaki amatör bayan futbol takımının konusunu ben Futbol Federasyonu ile değerlendireceğim ama tabii buraya böyle bir yaklaşım doğru bir yaklaşım değil. Biz bunu irdeleyip size daha detaylı bilgi veririz ama bu kulübe de destek sağlarız bunun gibi pek çok kulübe destek sağladığımız gibi. Biz gençlerimizin spor yapmasını istiyoruz, ne olursa olsun onlara destek olmak... Tabii kötü örneklerin bazı uygulamaları engellemesine müsaade etmemek lazım.

İkinci olarak, millî bursla ilgili soru sormuştunuz. Şimdi, Kredi ve Yurtlar Kurumundan millîlik bursu alan sporcular var. Bunlarla ilgili olarak da bir değerlendirme yapılıyor. Ben detaylı bir şekilde size konuyu da iletirim.

Şimdi, yurtlar konusuna gelince: Özellikle, Musa Bey -öğrencinin- bir yurttan kalorifer yanmadığını söyledi. Bu, Balıkesir Savaştepe ilçesinde bizim Kredi ve Yurtlar Kurumumuza bağlı bir yurt bulunmamaktadır. Dolayısıyla, o yurt hangisiyse öğrenip ilgili yere iletiriz ama bizim Kredi ve Yurtlar Kurumumuzun böyle bir yurdu yok orada.

Nurettin Demir bey güreşle ilgili soru sordu. Güreş Federasyonu Başkanlığı yaptım ben. Biliyorsunuz, son olimpiyatta alınan 8 madalyanın 5'ini güreş aldı. Bunların hepsinde de benim Federasyon Başkanlığım döneminde genç millî takımlarda ve yıldız millî takımlarda olan bu sporcular, Taha Akgül, Rıza Kayaalp, Soner Demirtaş, Cenk İldem ve Selim Yaşar... Selim Yaşar tabii sonradan geldi ama diğer 4 sporcunun bizzat yetişmesinde benim özel bir çabam var.

Ben Federasyon Başkanırken Tokat'a beş defa geldim, oradaki güreş sevgisini ve heyecanını biliyorum. Güreşle ilgili, tabii eski bir Federasyon Başkanı olarak, Türkiye'de güreşte pek çok şampiyonanın, organizasyonun yapılmasına destek veriyoruz. Bu noktada belediyelerimizden gelen destekler olsun, diğer destekler olsun, bunları gerçekleştiriyoruz.

Tabii, onun dışında, uyuşturucuyla ilgili mücadele özellikle de benim çok üzerinde durduğum, hassas olduğum bir konu. Tabii, devletimizin Uyuşturucuyla Mücadele Yüksek Kurulu var, burada sekiz bakanlık var. Bu bakanlıklardan bir tanesi de bizim. Burada tabii, uyuşturucuyla mücadelede biz eğitimler veriyoruz, gençlik merkezlerimizde eğitimler veriyoruz, pek çok konuda gençlerimizi bilinçlendiriyoruz. "Sokaklar bizim" diye bir kampanyamız var. Tabii, ben buradaki amatör spor kulüpleriyle, mahallî idarelerle beraber sahada olarak gençlerimizin meşguliyetini artırmak, onlara tesisler yaparak ve özellikle de aileleri bilinçlendirerek bu mücadeleyi etkin bir şekilde yürüteceğimize inanıyorum.

Tabii, şu söylendi: Millî Eğitim Bakanlığıyla bizim bir anlaşmamız var. Bu anlaşma çerçevesinde yetenek taramasına başladık pilot olarak ve bu 4,5 milyon öğrencimizi yetenek taramasından geçirerek onların ilgili spor branşlarına yönlendirilmelerini planlıyoruz. Bu çok önemli tabii. Bir de bu yetenek taramasından hareketle, özellikle okul sporlarına çok ciddi destek vermeyi planlıyoruz. Bakın, konuşmamda da ifade ettim, okul sporlarının harekete geçmesi için onlara ciddi bir mali kaynak ayırıyoruz, yaklaşık 100 milyon TL gibi. Yani şu anda 35 milyon TL civarında olan bir şeyi üç katına çıkararak okullarda çocuklarımızın spor yapmasını, sporla buluşmasını arzu ediyoruz.

Tabii, altyapıya çok önem veriyoruz. Ben de hem sporculuk döneminde hem de yöneticilik döneminde, hakem olarak, antrenör olarak pek çok kademelerde bulundum. Tabii, sporun tabana yayılmasında bu gençlerimize altyapıda destek olunmasına büyük önem veriyorum. Bu noktada da özellikle sokaklarda basketbol sahaları, voleybol sahaları, küçük antrenman sahaları veya diğer tesislerin yapımına Spor Toto başta olmak üzere Bakanlığımız yoğun bir şekilde destek vermektedir. Bunu biz mahallî idarelerle beraber yapmayı arzu ediyoruz. Mahallî idareler çok önemli sporun tabana yayılmasında. Hatta pek çok yerde tesisleri ortak yapıyoruz, mahallî idarelere tesislerin yapımında destek veriyoruz, yüzme havuzlarının yapılmasında, kapalı spor salonlarının yapılmasında bunlara destek veriyoruz.

“Polatlı’daki kız öğrenci yurdu ne zaman açılacaktır?” diye sormuştunuz. Hatırlarsanız, Bülent Bey, sağ olsun, konuyu aktardığında biz yoğun bir çalışmayla temas ettik ve Millî Emlakten devredilen 392 kapasiteli yurdu teslim aldık. Maliyede teslim almayla ilgili imza tamamlandı ve biz tadilat ve tefriş işlemleri için... Bir ay içerisinde hizmete açacağız, her şeyi hazırladık biz o tadilat ve tefrişatla ilgili. Sizin hassasiyetinizi de biliyorum. Tabii, oradaki sorunu çözmek için biz de yoğun bir çaba göstererek inşallah bir ay içerisinde oradaki çocuklarımızı da Polatlı’daki yurda yerleştirmiş olacağız. Bu çok önemli.

Tabii, biz Kredi ve Yurtlar Kurumu olarak, özellikle sizin de bahsettiğiniz gibi, üniversite kampüslerinde yurt yapmayı önceliklendiriyoruz. Ben geldiğimden beri Kredi ve Yurtlar Kurumuyla beraber çalışarak, üniversite kampüsleri içerisinde yurt yapabileceğimiz alanların temini için rektörlerimizle görüşüyoruz. Bu noktada bize destek veren Yıldız Teknik Üniversitesine, İstanbul Üniversitesine –bizzat görüştüm- İstanbul Teknik Üniversitesine, Ege Üniversitesine, Dokuz Eylül Üniversitesine ve diğer, şimdi isimleri aklıma... Hatta Muğla Üniversitesi de bize yer verdi, orada da çalışmalarımız devam ediyor. Yani bizim hedefimiz 2020’ye kadar, özellikle de 850 bin-900 bin yatağa ulaşarak şu anda yüzde 76’da olan... Bize başvuran öğrencilerin yerleştirilmesi konusundaki talebi karşılama durumumuz şu anda yüzde 76 ama bunun 2019’da, 2020’de yüzde 100’lere, yüzde 95’lere ulaşacağı konusunda biz bir planlama yaptık ve süratle bunu yapmaya devam ediyoruz. Dolayısıyla, sizin de ifade ettiğiniz gibi, tabii bu, öğrencilerimiz çok önemli. Biz de öğrencilerimizin cemaatlere, başka ellere gitmesini arzu etmeyiz, devletin şefkatli ellerinde ve devletin güvencesi altında olmasını arzu ediyoruz ve özellikle de bunu kampüsler içerisinde yapmayı hedefleyerek de bunu daha güvenli bir öğrenci... Zaman açısından bir sıkıntısı olmayacak, okula giderken zaman harcamayacak, az zaman harcayacak daha doğrusu; artı, ekonomik olarak yol parası vermeyecek ve “güvenlik” dediğiniz zaman da böyle bir durum var. Bu noktada Sayın Başbakanımızın ve Cumhurbaşkanımızın da talimatları var, biz bu noktada yoğun bir çalışma yürütüyoruz.

Onun dışında, olimpiyatlarla ilgili düşüncelerimizi söylediğimizde, tabii bizim daha fazla başarı elde etmek hedefimiz. Tabii, olimpiyatlarda başarılı olmak için de iki yapı var: Bir, elit sporculara sahip olmanız lazım; bir de tabii, spor kültürünün tabana yayılması noktasında çalışma yapmanız lazım. Okullardaki en büyük sorunumuz –pek çok vekilimiz de ifade etti- öğrencilerimiz spor yapıyorlar, belli bir noktaya geliyorlar, belli bir noktaya geldikten sonra “Okul mu? Spor mu?” tercihinde biraz sorun yaşıyorlar. Millî Eğitim Bakanlığımızla ve YÖK’le daha kapsamlı olarak görüşerek çözmemiz gereken konulardan bir tanesi de bu. Ben bu noktada umutluyum yani ümitliyim ve inanıyorum ki elit sporcular... Özellikle Olimpiyat Hazırlık Merkezleri (TOHM) başarılı gidiyor. Yani şu anda gençlik olimpiyatlarında madalya alan sporcularımızın büyük bir kısmı bu olimpiyat merkezlerinde yetişen sporcularımız.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Bakanım, güzel sanatlar liseleri gibi spor liseleri...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Spor liselerimiz var ve sayıları da artıyor. Tematik olarak yaptığımız...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Gençleri yıldızlara, büyüklere taşıyamıyoruz yani, o konuda sıkıntı yaşıyoruz. Yıldızlarda şampiyon oluyor, büyüklere olamıyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tabii, tabii, sistemi...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, devam edin lütfen.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Devam edelim.

Şimdi, özellikle de “Bir yıl ara veren öğrenciler neden kredi alamıyor?” diye soruldu. Öğrenim kredisi ve burs yönetmeliklerimizin taslakları hazırlanmıştır. Bir yıl ara veren öğrencilerin öğrenim kredisi ve burs alabilmeleri için gerekli yönetmelik hazırlanmış, en yakın zamanda değişiklik yapılacaktır. Bu noktada sizin de sorduğunuz çalışmalarını yürütüyoruz.

Onun dışında, “Mersin’de spor tesisleri kullanılmıyor.” On aylık sürede Mersin tesislerinde 310 bin kullanım yapılmış. Şu anda bu talep devam ediyor. Tabii ki spor tesislerini yapmak yeterli değil, bu salonların doldurulması çok önemli. Bunun için de sporun tabana yayılması gerekiyor. Bana göre, spora yapılacak 1 liralık yatırım bize 4 lira olarak geri dönüyor çünkü spor yapan bir genç az hastalanıyor, az doktora gidiyor, az film çektiyor, az ilaç kullanıyor, çevresiyle uyumlu. Düşünün, bir evde spor yapan bir genç var, o ailenin sosyal yapısına bakın, ailedekiler onu destekliyor, onunla beraber müsabakalara gidiyor. Aile yaşam tarzı yaklaşımını karşılaştırdığımızda çevresine verdiği etkiyle uyuşturucu kullanan bir evi düşünün, evdeki atmosferi düşünün, ailenin yaşadıklarını düşünün ve çevrenin yaşadıklarını düşünün. Dolayısıyla, spora yaptığımız her yatırım özellikle de sporun birleştirici gücü ve sporun o ruhu uyuşturucuyla mücadelede bize özellikle de önleyici olmada çok büyük katkılar sağlayacaktır.

Onun dışında, sorulara devam edelim. Şey sordular, Sayın Akyıldız sordu: “Sivas’ta güreş eğitim merkezi yıkılacak.” Tabii, Sivas, 3 olimpiyat şampiyonu, sayısız dünya şampiyonu ve Avrupa şampiyonu olan bir ilimiz. Oraya Sivas’a yakışan güzel bir güreş eğitim merkezi yapacağız. O noktada hiç şüpheniz olmasın. Özellikle biz ata sporumuz güreşte ciddi... Ben federasyon başkanlığım döneminde de yaptığımız yatırımları ve devletimizin yaptığı yatırımları biliyorum. Bunlar, tabii, ata sporumuza ve diğer branşlara yaptığımız yatırımlar artarak devam edecek.

Şimdi, yabancı oyuncu konusundaki sorular: Pek çok kişi sordu, ben de görüşümü ifade ettim. Yabancı oyuncu sayısının sınırlandırılması gerekiyor. Şu andaki durum bizim hiç arzu etmediğimiz bir durum. Bu, millî takımların başarısına da yansıyor. Tabii, bununla ilgili olarak Kulüpler Birliğiyle ve Futbol Federasyonu ile biz görüşmelerimizi yürütüyoruz, yapıyoruz. Kulüpler Birliği de açıklama yaptı, bu noktada Futbol Federasyonu da açıklamalar yaptı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yalnızca futbolda değil Sayın Bakan, basketbolda, voleybolda.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Diğer branşlarda da tabii ki. Yani ben Kulüpler Birliğinin yaptığı açıklamayı diyorum. Bizim üretmemiz gerekiyor. Şu andaki mali durumlara baktığımız zaman da, spordaki, futboldaki, basketboldaki, eğer biz üretim yapmazsak yani altyapıdan oyuncular yetiştirmesek bu ekonomik şartlarda, bu borçlarla, bu yapıyla sürdürülebilir değil, sürdürülmesi mümkün değil. Dolayısıyla, bizim hedefimiz özellikle altyapıya ciddi yatırımlar ve destekler vererek... Bunun diğer ülkelerdeki örnekleri görüyoruz. Almanya bir ara sporda yani özellikle futbolda bir bocalama devrine girdiği zaman ciddi bir altyapı yatırımıyla bunu aştı. Aynı şekilde Hollanda bu durumda, Avrupa’daki yapılar bu. Biz altyapıdaki her türlü desteğe... Özellikle

antrenörlerin eğitilmesi çok önemli. Antrenörlerimizin şu andaki durumlarını güncellemeleri gerekiyor, onları eğitmemiz gerekiyor, lisan bilmeleri gerekiyor, kendilerini geliştirmeleri için lisan öğrenmeleri gerekiyor.

Federasyonlarla ilgili konuda çeşitli eleştiriler oldu. Tabii, federasyon başkanlığı yapmış birisi olarak ifade ediyorum, federasyonlarımızla ilgili özellikle ciddi yapılanma ve değerlendirme, denetim konusunda çalışmalarımızı yürüteceğiz. Federasyonlarımızın güçlü olması için de kulüplerin güçlü olması lazım. Kulüplere yapacağımız destekler, onlara sporcu bazında veya tesis bazında yapacağımız destekler ülke sporunun gelişmesinde önemli rol oynayacaktır.

Bu arada, Erzurum 2026 kış olimpiyatlarıyla alakalı süreç konusunda Erzurumlu milletvekili arkadaşımız ifade etti. Bu konuda biz Millî Olimpiyat Komitesiyle beraber ve Bakanlık olarak bir süreci yürütüyoruz. Tabii, Türkiye yaptığı tesislerle, gerçekleştirdiği organizasyonlarla olimpiyat yapmaya aday bir ülke ve çok yakışır, özellikle ülkemize yakışır. Şu anda geçen Avrupa Futbol Şampiyonası'na 2024'e aday olan Futbol Federasyonumuzun davet ettiği yabancı basın mensuplarıyla görüştüğümüzde, şu andaki tesis yaşımızın yani stadyum yaşımızın ortalaması 1,8 olarak öngörülüyor ve Avrupa'da böyle bir tesis yapısı yok.

Eskişehir'e gelince, Eskişehir'e teşekkür ederiz. Öncelikle Eskişehir spor taraftarına teşekkür ediyoruz. İki millî maçta gösterdiği destekle... Bir müsabakayı kazandı Millî Takımımız ama ikinci müsabakayı İzlanda'ya karşı kaybetti. Orada alkışlanacak şey, özellikle başından sonuna kadar Millî Takımımızı destekleyen Eskişehir taraftarı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Konya taraftarı da...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tabii, Konya, bütün şehirlerimiz için söylüyorum.

Bu, Millî Takım olunca birleşiyorlar. Özellikle, bu arada, tabii, Ampute Millî Futbol Takımımızı da tebrik ediyorum. Ben de oradaydım, onların bize yaşattığı sevinci de alkışlıyorum. Bizim, engelli sporcularla ilgili yaptığımız, Bedensel Engelliler Spor Federasyonuna, Görme Engelliler Spor Federasyonuna ve diğer, özellikle İtme Engelliler Olimpiyatı yaparak da ortaya koyduğumuz desteklere baktığımız zaman, ciddi bir desteğimiz var. Ben geçen hafta sonu Antalya'daydım, down sendromlu özel sporcuların yarışları vardı, aileleriyle beraber gelmişler. Onlarla beraber biz birkaç aktivite yaptık, çok mutlu oldular. Özellikle, tabii, engelli spora verdiğimiz destek artarak devam ediyor. Spor Toto Teşkilat Başkanlığı 30 ilimizde engelli sporcuların taşınması için otobüsler ve minibusler aldı ve biz bunu bütün illerimize taşımayı planlıyoruz, bu noktada da çalışmamız var. Engelli sporcular için yapacağımız bu destekleri de ifade etmek istiyorum.

Onun dışında, hakemlikle ilgili bir soru oldu. Bu noktada, Futbol Federasyonunda görev yapan hakemlerin bir kısmı profesyonel olarak görev yapıyor ama alt liglerdeki de hem bir işe sahip hem de diğer zamanlarında hakemlik yapıyorlar. Bunların eğitimleri çok periyodik ve sıkı bir şekilde devam ediyor. Bu noktada da tabii, Futbol Federasyonuna bu konuda da sizin görüşlerinizi paylaşarak bilgi veririz ama dediğim gibi, Türk hakemliğinin başarılı örnekleri de var. Geçen yıl uluslararası arenada yönettikleri maçlar var.

Şimdi, özellikle, tabii, ilçelere yüzme havuzu yapmaya devam ediyoruz, bir kere bu çok önemli. 6222 sayılı Sporda Şiddet Yasası'yla ilgili İçişleri Bakanı ve Adalet Bakanıyla beraber biz bir değerlendirme toplantısı yaptık. Geçen ay, 26-27 Ekimde de Futbol Federasyonu, Emniyet Genel Müdürlüğü, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığımız bir çalıştay yaptılar ve en son, bu yasada eksik kalan bazı şeyleri de ilave ederek yasanın işletilmesi noktasında şeylerde de bir düzenlemeye

gideceğiz. Ama burada şu da var: Sporda şiddetin önlenmesi için bütün taraflara görev düşüyor, sadece devlete değil, kulüp yöneticilerine, medyadaki yorumculara, antrenörlere ve bütün katmanlarıyla, bütün parçalarıyla herkese görev düşüyor. Biz, tabii, taraftar gruplarının eğitilmesini öngörüyoruz. Bu noktada eğitmek, onlarla diyalog hâlinde olmak arzusundayız. Bunu İçişleri Bakanlığıyla beraber yürüteceğiz ve bu da önemli bir husus. Dünyada en fazla spora yatırım yapan ülke Türkiye, bu bir gerçek ama dediğim gibi bizim sporu tabana yayma noktasında adımlar atmamız gerekiyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, en çok spora yatırım yapan ülke Türkiye değil.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, son beş dakikanız.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hayır, şunu söylüyorum, spora yatırım dedim ben.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Değil.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Öyle. En çok spora yatırım yapan ülkelerden... Gayrisafi millî hasılasıyla karşılaştırdığımızda öyle, bu bir gerçek.

Bir de şunu ifade edeyim: Özellikle, doğu ve güneydoğuda terör ikliminden uzaklaştırmak için pek çok belediyeye, pek çok ilçeye, beldeye, hatta köye, illere yüzme havuzu, gençlik merkezi, pek çok tesisler yapılıyor. Bunlardan birini açmaya Yüksekova'ya gittim ben, tekrar, yakında Hakkâri'ye gideceğim, diğer illere gideceğim. Gençlik merkezlerinde şu çok önemli: Pek çok gencimizle bir araya geliyoruz, 1 milyon 650 bin gençle bir araya geldik ve onların sosyal, kültürel gelişmelerinde, eğitimlerinde ve yeni teknolojilerle buluşmalarında, yabancı dil öğrenmelerinde, pek çok konuda çalışmalar yürütüyoruz. Biz gençlerimizin ülkemizi geleceğe taşıyacak bireyler olarak yetişmesi için çaba gösteriyoruz. Şu da bir gerçek: Özellikle de gençlerin bulunduğu alanlarda yer almayı istiyoruz. Özellikle, sanal ortamlarda oyun oynuyorlar, onların bulunduğu ortamlarda biz de yer almak istiyoruz çünkü oradaki ortamda birlikte olmak gerekiyor, onları anlamak gerekiyor.

Bakanlığımızda spor veri tabanıyla alakalı bir yapı oluşturuyoruz. Bununla ilgili olarak da Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ve Eğitim Genel Müdürlüğümüz bir proje hazırladı ve ona da başlıyoruz. Yani gençlikle ilgili bir dataya, bir bilgiye istediğimiz anda karşılaştırmalı olarak, pek çok bilimden gelebilen, devletteki olmak üzere, arayüzlerle birbirlerini görebilecek bir yapıyı oluşturuyoruz. Bu da inanıyoruz ki... Şu var: Ölçmediğiniz bir şeyi yönetemezsiniz. Bilgi çok önemli, bilgiyi yönetmek çok önemli, bilgilerin de iyi derlenmesi gerekiyor. Spordaki başarının sırlarından bir tanesi de bilimin kullanılmasıdır. Bu noktada da bazı eksiklerimiz var, bunu tamamlamamız gerekiyor. Çünkü sporda da, aynı şekilde, performansını ölçmediğiniz, eksiklerini görmediğiniz, hücresine ne kadar oksijen gittiğini ölçmediğiniz veya kasının gücünü ölçmediğiniz bir sporcunun antrene edilmesi, yönlendirilmesi mümkün değil. Dolayısıyla bununla ilgili Eryaman'da bizim çalışmalarımız var, Eryaman'ı yapılandırdık ama inanıyoruz ki gelecek olimpiyatlara çok daha başarılı sonuçlar alacak bir yapıyı oluşturacağız. Ben bu noktada tecrübeliyim, bunu da ifade etmek istiyorum. Federasyon Başkanlığım sürecinde de biliyorum, sporculara, elit sporculara proje bazında bakmak gerekiyor. Onun dışında, diğer branşlarda, özellikle yüzmede, kürekte, kanoda, bu noktada kulüplerle beraber çalışarak daha fazla branşta, daha fazla sporcuyla gitmeyi ve daha fazla madalya almayı hedefliyoruz. Bu noktada yeterli çalışma ve planlarımız var. Beni inanıyorum ki Tokyo'da ve ondan sonra 2024 Olimpiyatları'nda... Biliyorsunuz, 2024 Olimpiyatları Paris'e verildi ve 2028 de Los Angeles'a verildi, bunlar belirlendi ama bizim, işte, dediğim gibi, kış olimpiyatları hedefimiz var, bununla ilgili yaptığımız yatırımlar var. Ben inanıyorum ki bu ülkeye olimpiyat yakışır, olimpiyat yapmak için de sporu tabana yaymak gerekiyor. Çok basit bir

örnek toplumun spor yapmasıyla alakalı: Eğer her bir bireyimiz günde 10 bin adım atarsa -özellikle, obeziteyi gündeme getirdiler ve diğer sağlık sorunlarını gündeme getirdiler- sadece hareket etmekle beraber bu ülkenin bütçesine en az 5 milyar dolarlık bir katkı sağlanıyor, bu ölçülmüş bir durum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Her şey paraya dönmüyor yani Sayın Bakan.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Hayır, tabii ki, kültür, sağlık... Şunu da ifade etmek lazım: Sporun bir eğlence, bir temaşa olduğu ve bir yaşam tarzı olduğu çok önemli. Burada her birimize de sorumluluk düşüyor mahallemizdeki gençlerle ilgilenmekten tutun, onlara destek olmaktan tutun, kulüplere destek olmaktan tutun. Amatör kulüplerde yöneticilik yapan herkese, destek veren herkese teşekkür ediyorum. Her bir saha, her bir tesis, her bir kulüp yüzlerce gencimizi sokaklardan, o kötü alışkanlıklardan alıp onları başka bir ortama veya çevreye taşıyacak bölümlerdir, yerlerdir. Biz amatör spor kulübü sayısının artmasını arzu ediyoruz. Ben şu noktada da hiçbir zaman için... Sporun içinden gelen Cumhurbaşkanımız var, kendisi gerçekten sporun sorunlarını, kulüplerin sorunlarını biliyor ve bu noktada kulüplere ciddi destekler veriyor. Ben inanıyorum ki hep birlikte...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, son cümlelerinizi alayım.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Öncelikle, tabii ki, yaptığımız bu önerilere, bu eleştirilere, bu değerlendirmelere çok teşekkür ediyorum, çok faydalı oldu. Ben her zaman sizlerin görüşlerinize açığım.

Cevaplayamadığım sorulara da yazılı olarak cevap vereceğim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Konuşmamızda da sorularımız vardı, tutanaklara alıp lütfen bakın.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bakıp hepsini cevaplayacağız.

Çok teşekkür ediyorum gösterdiğiniz destek için, ilgi için.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bütçemizin milletimize, gençlerimize, ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Bakanım...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Buyurun.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Güreşi çok daha yakından biliyorsunuz.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Bir tane sorumu cevaplamadınız.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Cevaplarız.

KADİM DURMAZ (Tokat) – İlimizde birçok tanıdığım eski şampiyon güreşçi var ama bunların yaşam standardı ekonomik olarak çok iyi durumda değil. Bunlara böyle yumuşak bir dokunuşla Türkiye çapında iyileştirme gibi bir çabanız olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, kayda girmiştir.

Teşekkür ediyoruz Sayın Bakanımıza.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sorularımıza bir hafta içinde cevap versin.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Veririz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Genel Kurul aşamasına kadar cevapları rica edelim.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Tamam.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Son söz milletvekilinin.

Sayın Sami Çakır, buyurun.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle hem sizin için hem de Bakanlığınız için bütçemiz de hayırlı olsun diyorum.

Şimdi, tabii, bu taraftan bir ifade geldi, elçiye zeval olmaz: “Bakanım, hep öbür tarafa bakarak konuştu, biraz da bu tarafa bakarak konuşsun.”

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama o taraf hep sohbettedydi ya, vallahi ya.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Şimdi, tabii, aslında...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yıllardır bize bakan kimse olmadı, bir de bunu düşünün.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Biz inanıyoruz ki Bakanım hepimize bakar.

Tabii, bu arada Bakanlık çalışanlarımıza da teşekkür ediyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kışkandınız mı arkadaşlar ya?

BAŞKAN – Biraz öyle görünüyor.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Vallahi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama onlar sohbettedydi.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Şöyle söyleyelim: Güzel bir sunum oldu, soru-cevap bahsi güzel oldu, biz memnun kaldık. İnşallah, bu tür çalışmaları, bu tür birliktelikleri, beraberlikleri de her zaman aynı canlılıkta, aynı heveste yerine getiririz. Önümüzdeki süreçte de inşallah, çalışmalarınız gayet güzel, ülke için, millet için faydalı olur.

Bizim temennimiz şu: Centilmen, fair play ortamında ve ödül alan, İstiklal Marşı'nı okutan, bayrağı göndere çektiren bir Bakanlık süreciniz olur diyor, bütçenizin tekrar hayırlı olmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çakır.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bir saniyede bir şey ifade edeyim.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ben, tabii, özellikle, Sayın Bakanımız Akif Çağatay Kılıç'a da hizmetlerinden dolayı teşekkür ediyorum. Tabii, bu bütçenin harcamalarının büyük bir kısmı onun döneminde yapıldı, kendisinin, onun projeleri. Kendisine de teşekkür ediyorum, çok iyi hukukumuz var, hâlâ pek çok konuyu istişare ediyoruz.

Bir de, tabii, şunu da ifade edeyim: Kendisinin verdiği sözleri -devlette devamlılık esastır- biz onları da takip etmeye devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Değerli hazırun, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum:

Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Gençlik ve Spor Bakanlığı 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Spor Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Spor Genel Müdürlüğünün 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu 2018 yılı bütçesi ile 2016 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Böylelikle gündemimizde bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı, uğurlu olsun. Bütün katılımcılara teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, 9 Kasım Perşembe günü saat 11.00’de görüşmelere devam etmek üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.03

